

Budsjett-innst. S. nr. 12

(2003–2004)

Budsjettinnstilling til Stortinget
fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen

St.prp. nr. 1 (2003-2004), St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 1 (2003-2004) og St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 3 (2003-2004)

Innstilling fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2004 vedkommende Utdannings- og forskningsdepartementet, Kultur- og kirkedepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Fiskeridepartementet og Landbruksdepartementet

Budsjett-innst. S. nr. 12

(2003–2004)

Budsjettinnstilling til Stortinget
fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen

St.prp. nr. 1 (2003-2004), St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 1 (2003-2004) og St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 3 (2003-2004)

Innstilling fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2004 vedkommende Utdannings- og forskningsdepartementet, Kultur- og kirke departementet, Nærings- og handelsdepartementet, Fiskeridepartementet og Landbruksdepartementet

INNHold

1.	Oversikt over Regjeringens forslag	5
2.	Komiteens hovedprioriteringer innenfor rammeområde 17	10
2.1	Innledning	10
2.2	Avtale om statsbudsjettet for 2004	11
2.3	Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre	11
2.4	Arbeiderpartiet	11
2.5	Fremskrittspartiet og representanten Simonsen	12
2.6	Sosialistisk Venstreparti	22
2.7	Senterpartiet	24
3.	Merknader til kapitler på utdanningsområdet	26
3.1	Utdannings- og forskningsdepartementet - administrasjon	26
	Kap. 200 Utdannings- og forskningsdepartementet	26
	Kap. 202 Statlig utdanningsadministrasjon	27
	Kap. 203 Statens utdanningskontor	29
	Kap. 204 Foreldreutvalget for grunnskolen	29
	Kap. 206 Samisk utdanningsadministrasjon	29
3.2	Grunnopplæringen	29
	Kap. 221 Grunnskolen	30
	Kap. 222 Statens grunnskoler og grunnskoleinternat	34
	Kap. 223 Videregående opplæring	34
	Kap. 224 Fellestiltak i grunnopplæringen	37
	Kap. 226 Kvalitetsutvikling i grunnopplæring	38
	Kap. 232 Statlige skoler med opplæring på videregående nivå	39
3.3	Andre tiltak i utdanningen	39
	Kap. 240 Frittstående skoler mv.	39
	Kap. 243 Kompetansesentra for spesialundervisning	41
	Kap. 248 Særskilte IKT-tiltak i utdanningen	42
	Kap. 249 Andre tiltak i utdanningen	43
3.4	Voksenopplæring, folkehøgskoler og fagskoleutdanning	44
	Kap. 251 Fagskoleutdanning	44
	Kap. 253 Folkehøgskoler	45
	Kap. 254 Tilskudd til voksenopplæring	46
	Kap. 256 VOX - Voksenopplæringsinstituttet	47
	Kap. 258 Forskning, utviklingsarbeid og fellestiltak i voksenopplæringen	47
	Kap. 259 Kompetanseutviklingsprogrammet	48
3.5	Høgre utdanning	48
	Kap. 260 Universitetet i Oslo	49
	Kap. 261 Universitetet i Bergen	49
	Kap. 262 NTNU	49
	Kap. 263 Universitetet i Tromsø	50
	Kap. 264 Norges handelshøgskole	51
	Kap. 265 Arkitektthøgskolen i Oslo	51
	Kap. 268 Norges idrettshøgskole	51
	Kap. 269 Norges musikkhøgskole	51
	Kap. 270 Studier i utlandet og sosiale formål for elever og studenter	51
	Kap. 273 Statlige kunsthøgskoler	53

	Kap. 274 Statlige høyskoler	53
	Kap. 278 Norges landbrukshøgskole	56
	Kap. 279 Norges veterinærhøgskole	56
	Kap. 281 Fellesutgifter for universiteter og høyskoler	56
	Kap. 282 Privat høyskoleutdanning	57
3.6	Utdanningsfinansiering	58
	Kap. 2410 Statens lånekasse for utdanning	58
4.	Merknader til kapitler på Kirkens område	60
4.1	Kultur- og kirkedepartementet	60
	Kap. 310 Tilskudd til trossamfunn m.m. og private kirkebygg	60
	Kap. 340 Kirkelig administrasjon	61
	Kap. 341 Presteskapet	62
	Kap. 342 Nidaros domkirke m.m.	62
5.	Merknader til kapitler på forskningsområdet	62
5.1	Generelt	62
5.2	Utdannings- og forskningsdepartementet	63
	Kap. 283 Meteorologisk institutt	63
	Kap. 285 Norges forskningsråd	63
	Kap. 286 og 3286 Fondet for forskning og nyskaping	63
	Kap. 287 Forskningsinstitutter og andre tiltak	64
	Kap. 288 Internasjonale samarbeidstiltak	64
5.3	Nærings- og handelsdepartementet	64
	Kap. 920 Norges forskningsråd	64
5.4	Fiskeridepartementet	65
	Kap. 1020 Havforskningsinstituttet	65
	Kap. 1021 Drift av forskningsfartøyene	65
	Kap. 1023 Fiskeri-, havbruks- og transportrettet FoU	65
5.5	Landbruksdepartementet	66
	Kap. 1137 Forskning og utvikling	66
6.	Samlet oversikt over forslag til bevilgningsendringer	66
7.	Forslag fra mindretall	70
8.	Komiteens tilråding	88

Budsjett-innst. S. nr. 12

(2003-2004)

Budsjettinnstilling til Stortinget fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen

St.prp. nr. 1 (2003-2004), St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 1 (2003-2004) og St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 3 (2003-2004)

Innstilling fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2004 vedkommende Utdannings- og forskningsdepartementet, Kultur- og kirke departementet, Nærings- og handelsdepartementet, Fiskeridepartementet og Landbruksdepartementet

Til Stortinget

Komiteen fremmer i denne innstillingen forslag om bevilgninger på statsbudsjettet for 2004 under de kapitler og poster som er fordelt til komiteen under rammeområde 17.

1. OVERSIKT OVER REGJERINGENS FORSLAG

Nedenfor følger en samlet oversikt over budsjettforslaget fra regjeringen Bondevik II, slik det framgår av St.prp. nr. 1 (2003-2004) og St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 1 (2003-2004). Tillegget til budsjettproposisjonen for 2004 omtales i det følgende bare som Tillegg nr. 1.

90-poster behandles av finanskomiteen utenfor rammesystemet.

Oversikt over budsjettkapitler og poster under rammeområde 17

Kap.	Post	Formål:	St.prp. nr. 1 med Tillegg nr. 1-11
Utgifter i hele kroner			
<i>Utdannings- og forskningsdepartementet</i>			
200		Utdannings- og forskningsdepartementet (jf. kap. 3200)	166 359 000
	1	Driftsutgifter	159 897 000
	21	Spesielle driftsutgifter	4 123 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	2 339 000
202		Statlig utdanningsadministrasjon (jf. kap. 3202)	135 221 000
	1	Driftsutgifter	91 234 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 70</i>	7 590 000
	70	Tilskudd til lærere mv., <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	36 397 000
204		Foreldreutvalget for grunnskolen (jf. kap. 3204)	5 661 000
	1	Driftsutgifter	5 661 000
206		Samisk utdanningsadministrasjon	27 589 000
	50	Tilskudd til Sametinget	27 589 000
221		Grunnskolen (jf. kap. 3221)	1 243 735 000
	62	Tilskudd til Fjellheimen leirskole	4 081 000
	65	Tilskudd til opplæring for språklige minoriteter i grunnskolen	785 473 000

Kap.	Post	Formål:	St.prp. nr. 1 med Tillegg nr. 1-11
	66	Tilskudd til leirskoleopplæring	33 534 000
	67	Tilskudd til kommunale musikk- og kulturskoler, <i>overslagsbevilgning</i>	41 604 000
	69	Kompensasjon for investeringskostnader ved grunnskolereformen	371 480 000
	70	Tilskudd til utvikling av musikk- og kulturskolene	7 563 000
222		Statens grunnskoler og grunnskoleinternat (jf. kap. 3222)	49 273 000
	1	Driftsutgifter	49 273 000
223		Videregående opplæring	251 190 000
	60	Tilskudd til landslinjer	149 403 000
	65	Tilskudd til opplæring for språklige minoriteter i videregående opplæring	27 094 000
	70	Tilskudd til bedrifter som tar inn lærlinger med spesielle behov	7 212 000
	72	Tilskudd til internasjonale utdanningsprogram	46 952 000
	73	Tilskudd til studieopphold i utlandet	7 582 000
	74	Tilskudd til Røde Kors Nordisk United World College	12 947 000
224		Fellestiltak i grunnopplæringen	273 242 000
	1	Driftsutgifter	115 568 000
	61	Tilskudd til opplæring innenfor kriminalomsorgen	103 897 000
	64	Tilskudd til opplæring i finsk	8 259 000
	68	Det samiske utdanningsområdet, <i>kan overføres</i>	36 962 000
	70	Tilskudd	8 556 000
226		Kvalitetsutvikling i grunnopplæringen	430 934 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	430 934 000
232		Statlige skoler med opplæring på videregående nivå (jf. kap. 3232)	88 905 000
	1	Driftsutgifter	84 955 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	3 950 000
240		Frittstående skoler m.v	1 880 394 000
	70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	1 879 889 000
	75	Tilskudd til organisasjoner	505 000
243		Kompetansesentra for spesialundervisning (jf. kap. 3243)	663 307 000
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 21</i>	613 380 000
	21	Spesielle driftsutgifter	41 337 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	6 611 000
	75	Til disposisjon for departementet	1 979 000
248		Særskilte IKT-tiltak i utdanningen	124 853 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 70</i>	121 845 000
	70	Tilskudd til IKT-tiltak, <i>kan nyttes under post 21</i>	3 008 000
249		Andre tiltak i utdanningen	25 343 000
	1	Driftsutgifter	2 614 000
	21	Spesielle driftsutgifter	3 758 000
	61	Tilskudd til Nordland kunst- og filmskole	2 216 000
	62	Moskvaskolen	1 073 000
	72	Tilskudd til den franske og den tyske skolen i Oslo	5 382 000
	73	Tilskudd til internatdriften ved Krokeide yrkesskole	10 300 000
251		Fagskoleutdanning	274 987 000
	70	Teknisk fagskole	274 987 000
253		Folkehøgskoler	496 972 000
	21	Spesielle driftsutgifter	2 572 000
	70	Tilskudd til folkehøgskoler	494 400 000
254		Tilskudd til voksenopplæring (jf. kap. 3254)	179 868 000
	70	Tilskudd til studieforbund	146 948 000
	71	Tilskudd til fjernundervisning	15 720 000
	72	Tilskudd til kvinneuniversitetene, Norsk fredssenter og Studiesenteret Finnsnes	7 887 000
	73	Tilskudd til voksenopplæringsorganisasjoner	9 313 000
256		VOX - Voksenopplæringsinstituttet (jf. kap. 3256)	60 918 000
	1	Driftsutgifter	46 940 000
	21	Spesielle driftsutgifter	13 978 000

Kap.	Post	Formål:	St.prp. nr. 1 med Tillegg nr. 1-11
258		Forskning, utviklingsarbeid og fellestiltak i voksenopplæringen	52 545 000
	21	Spesielle driftsutgifter	52 545 000
259		Kompetanseutviklingsprogrammet	40 718 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	40 718 000
260		Universitetet i Oslo	3 012 696 000
	50	Statstilskudd	3 012 696 000
261		Universitetet i Bergen	1 763 386 000
	50	Statstilskudd	1 763 386 000
262		Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet	2 398 868 000
	50	Statstilskudd	2 398 868 000
263		Universitetet i Tromsø	1 070 808 000
	50	Statstilskudd	1 070 808 000
264		Norges handelshøgskole	233 697 000
	50	Statstilskudd	233 697 000
265		Arkitektthøgskolen i Oslo	81 919 000
	50	Statstilskudd	81 919 000
268		Norges idrettshøgskole	106 070 000
	50	Statstilskudd	106 070 000
269		Norges musikkhøgskole	118 165 000
	50	Statstilskudd	118 165 000
270		Studier i utlandet og sosiale formål for elever og studenter	307 462 000
	71	Tilrettelegging av studier i utlandet	4 700 000
	73	Tilskudd til studentbarnehager	79 109 000
	74	Tilskudd til velferdsarbeid	53 495 000
	75	Tilskudd til bygging av studentboliger, <i>kan overføres</i>	170 158 000
273		Statlige kunsthøgskoler	224 944 000
	50	Statstilskudd	224 944 000
274		Statlige høskoler	6 909 470 000
	50	Statstilskudd	6 909 470 000
278		Norges landbrukshøgskole	446 695 000
	50	Statstilskudd	446 695 000
279		Norges veterinærhøgskole	193 636 000
	50	Statstilskudd	193 636 000
281		Fellesutgifter for universiteter og høskoler (jf. kap. 3281)	1 171 069 000
	1	Driftsutgifter	388 670 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	20 642 000
	72	Stipendmidler for etterutdanning av kunstnere	2 100 000
	73	Tilskudd til internasjonale programmer	62 550 000
	74	Tilskudd til UNIS	44 094 000
	76	Tilskudd til NORDUnet, <i>kan overføres</i>	20 555 000
	78	Tilskudd til Universitets- og høskolerådet	14 474 000
	79	Ny universitetsklinikk i Trondheim, <i>kan overføres</i>	617 984 000
282		Privat høskoleutdanning	571 244 000
	70	Tilskudd	571 244 000
283		Meteorologisk institutt (jf. kap. 3283)	353 310 000
	1	Driftsutgifter	236 235 000
	21	Spesielle driftsutgifter	65 000 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	9 946 000
	72	Internasjonale samarbeidsprosjekter, <i>kan overføres</i>	42 129 000
285		Norges forskningsråd	1 362 302 000
	52	Forskningsformål	1 158 254 000
	55	Administrasjon	204 048 000
286		Fondet for forskning og nyskaping (jf. kap. 3286)	606 205 000
	50	Overføring til Norges forskningsråd	606 205 000

Kap.	Post	Formål:	St.prp. nr. 1 med Tillegg nr. 1-11
287		Forskningsinstitutter og andre tiltak (jf. kap. 3287)	125 528 000
	21	Spesielle driftsutgifter	3 429 000
	50	NOVA	22 467 000
	52	Norsk Utenrikspolitisk Institutt	16 106 000
	54	Forskningsstiftelser	45 083 000
	56	Ludvig Holbergs forskningspris	4 562 000
	71	Tilskudd til andre private institusjoner	19 086 000
	72	Til disposisjon for departementet	2 395 000
	73	Niels Henrik Abels matematikkpris	12 400 000
288		Internasjonale samarbeidstiltak (jf. kap. 3288)	737 637 000
	21	Spesielle driftsutgifter	3 616 000
	72	Internasjonale grunnforskningsorganisasjoner	145 188 000
	73	EUs rammeprogram for forskning, <i>kan overføres</i>	570 000 000
	75	UNESCO	18 833 000
<i>Kultur- og kirke departementet</i>			
310		Tilskudd til trossamfunn m.m. og private kirkebygg	113 537 000
	70	Tilskudd til tros- og livssynssamfunn, <i>overslagsbevilgning</i>	101 758 000
	75	Tilskudd til private kirkebygg	8 780 000
	76	Tilskudd til råd for tro og livssyn	2 999 000
340		Kirkelig administrasjon	394 264 000
	1	Driftsutgifter	117 268 000
	21	Spesielle driftsutgifter	3 486 000
	71	Tilskudd til kirkelige formål	140 510 000
	72	Tilskudd til kirkelig virksomhet i kommunene	100 000 000
	73	Tilskudd til virksomheten ved Nidaros domkirke	3 000 000
	74	Tilskudd til Oslo domkirke	1 000 000
	75	Dåpsopplæring, <i>kan overføres, kan nyttes under post 1</i>	28 500 000
	79	Til disposisjon, <i>kan overføres</i>	500 000
341		Presteskapet	629 056 000
	1	Driftsutgifter	626 442 000
	21	Spesielle driftsutgifter	2 614 000
342		Nidaros domkirke m.m.	34 500 000
	1	Driftsutgifter	34 500 000
<i>Nærings- og handelsdepartementet</i>			
920		Norges forskningsråd	849 500 000
	50	Tilskudd	849 500 000
<i>Fiskeridepartementet</i>			
1020		Havforskningsinstituttet (jf. kap. 4020)	348 220 000
	1	Driftsutgifter	217 720 000
	21	Spesielle driftsutgifter	130 500 000
1021		Drift av forskningsfartøylene (jf. kap. 4021)	175 000 000
	1	Driftsutgifter	95 200 000
	21	Spesielle driftsutgifter	79 800 000
1023		Fiskeri-, havbruks- og transportrettet FoU (jf. kap. 4023)	381 490 000
	1	Driftsutgifter	31 680 000
	21	Spesielle driftsutgifter	8 800 000
	50	Tilskudd Norges forskningsråd, <i>kan overføres</i>	236 000 000
	51	Tilskudd til Veterinærinstituttet	30 270 000
	70	Tilskudd Fiskeriforskning, <i>kan overføres</i>	47 240 000
	71	Tilskudd til utviklingstiltak, <i>kan overføres</i>	27 500 000

Kap.	Post	Formål:	St.prp. nr. 1 med Tillegg nr. 1-11
<i>Landbruksdepartementet</i>			
1137		Forskning og utvikling	309 108 000
	50	Forskningsaktivitet	148 020 000
	51	Basisbevilgninger til forskningsinstitutter m.m.	161 088 000
<i>Statsbankene</i>			
2410		Statens lånekasse for utdanning (jf. kap. 5310)	9 305 136 000
	1	Driftsutgifter	275 844 000
	50	Avsetning til utdanningsstipend, <i>overslagsbevilgning</i>	2 741 300 000
	70	Utdanningsstipend, <i>overslagsbevilgning</i>	3 555 600 000
	71	Andre stipend, <i>overslagsbevilgning</i>	741 300 000
	72	Rentestønad, <i>overslagsbevilgning</i>	1 091 700 000
	73	Avskrivninger, <i>overslagsbevilgning</i>	460 000 000
	74	Tap på utlån	434 000 000
	75	Særskilte tilretteleggingstiltak for utdanning i utlandet	5 392 000
		Sum utgifter rammeområde 17	40 806 936 000
Inntekter i hele kroner			
<i>Inntekter under departementene</i>			
3200		Utdannings- og forskningsdepartementet (jf. kap. 200)	2 692 000
	5	Refusjon utdanningsbistand NORAD o.a	2 692 000
3202		Statlig utdanningsadministrasjon (jf. kap. 3202)	18 196 000
	1	Inntekter ved oppdrag	7 256 000
	2	Salgsinntekter mv.	10 940 000
3204		Foreldreutvalget for grunnskolen (jf. kap. 204)	228 000
	2	Salgsinntekter mv.	228 000
3221		Grunnskolen (jf. kap. 221)	50 147 000
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	50 147 000
3222		Statens grunnskoler og grunnskoleinternat (jf. kap. 222)	377 000
	2	Salgsinntekter mv.	377 000
3232		Statlige skoler med opplæring på videregående nivå (jf. kap. 232)	5 362 000
	2	Salgsinntekter mv.	4 566 000
	61	Refusjoner fra fylkeskommuner	796 000
3243		Kompetansesentra for spesialundervisning (jf. kap. 243)	46 918 000
	1	Inntekter ved oppdrag	41 164 000
	2	Salgsinntekter mv.	3 069 000
	11	Kursavgift ved voksenopplæring og etterutdanning	1 968 000
	60	Betaling fra kommuner og fylkeskommuner	717 000
3256		VOX - Voksenopplæringsinstituttet (jf. kap. 256)	10 928 000
	1	Inntekter ved oppdrag	9 863 000
	2	Salgsinntekter mv.	1 065 000
3281		Fellesutgifter for universiteter og høyskoler (jf. kap. 281)	10 000
	2	Salgsinntekter mv.	10 000
3283		Meteorologisk institutt (jf. kap. 283)	135 359 000
	1	Inntekter ved oppdrag	65 000 000
	2	Salgsinntekter mv.	19 000 000
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	59 000
	5	Refusjon for flyværtjenester	51 300 000
3286		Fondet for forskning og nyskaping (jf. kap. 286)	1 917 884 000
	80	Avkastning	1 917 884 000
3287		Forskningsinstitutter og andre tiltak (jf. kap. 287)	16 962 000
	80	Avkastning fra Niels Henrik Abels minnefond	12 400 000
	81	Avkastning fra Ludvig Holbergs minnefond	4 562 000
3288		Internasjonale samarbeidstiltak (jf. kap. 288)	4 754 000
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	4 754 000

Kap.	Post	Formål:	St.prp. nr. 1 med Tillegg nr. 1-11
3340		Kirkelig administrasjon	7 577 000
	1	Ymse inntekter	4 091 000
	2	Inntekter ved oppdrag	3 486 000
3341		Presteskapet	6 350 000
	1	Ymse inntekter	3 736 000
	2	Inntekter ved oppdrag	2 614 000
3342		Nidaros domkirke m.m.	9 774 000
	1	Ymse inntekter	7 874 000
	4	Leieinntekter m.m.	1 900 000
4020		Havforskningsinstituttet (jf. kap. 1020)	134 117 000
	3	Oppdragsinntekter	134 117 000
4021		Drift av forskningsfartøylene (jf. kap. 1021)	79 800 000
	1	Oppdragsinntekter	79 800 000
4023		Fiskeri-, havbruks- og transportrettet FoU (jf. kap. 1023)	9 440 000
	1	Inntekter NIFES	8 800 000
	2	Laboratorieinntekter	640 000
5310		Statens lånekasse for utdanning (jf. kap. 2410)	145 869 000
	3	Diverse inntekter	369 000
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	9 500 000
	72	Gebyr	136 000 000

Renter og utbytte mv.

5617		Renter fra Statens lånekasse for utdanning (jf. kap. 2410)	3 847 700 000
	80	Renter	3 847 700 000
		Sum inntekter rammeområde 17	6 450 444 000
		Netto rammeområde 17	34 356 492 000

2. KOMITEENS HOVEDPRIORITERINGER INNENFOR RAMMEOMRÅDE 17

2.1 Innledning

Regjeringen gjennomgår i forslaget til statsbudsjett for 2004 sine mål og ambisjoner i utdannings- og forskningspolitikken. Denne bygger på de tre prinsippene likeverd, dannelse og verdiskapning. Regjeringen redegjør videre for sitt arbeid med å fremme kvalitet i utdanning og forskning. Viktig i den forbindelse er å vise den enkelte og institusjonene tillit, og å gi frihet samtidig som det stilles krav til kvalitet og resultater. I tråd med målet om økt lokal handlefrihet, blir forhandlingsansvaret for lærere og skoleledere overført fra staten til kommunene og fylkeskommunene fra og med 1. mai 2004.

Regjeringen vil stimulere til samarbeid og samspill mellom samfunns-, arbeids- og næringsliv, og legger derfor høsten 2003 fram en plan for en helhetlig innovasjonspolitik som er utarbeidet i samarbeid mellom flere departementer. En nasjonal kompetanseberetning vil bli presentert høsten 2003 og så bli utviklet videre. I budsjettproposisjonen redegjøres det også for Utdannings- og forskningsdepartementets internasjonale samarbeid.

Når det gjelder satsingsområdet forskning og utvikling i statsbudsjettet, henvises til punkt 5 nedenfor. Arbeidet med å fornye den statlige utdanningsadministrasjonen er gitt nærmere omtale i Tillegg nr. 1 til statsbudsjettet, jf. punkt 3.1 nedenfor.

Regjeringens hovedprioriteringer på statsbudsjettet for 2004 blir ellers omtalt under de enkelte avsnitt og kapitler nedenfor.

Stortinget fattet 26. november 2003 vedtak om at netto utgiftsramme for rammeområde 17, med budsjettkapitler under Utdannings- og forskningsdepartementet, Kultur- og kirke departementet, Nærings- og handelsdepartementet, Fiskeridepartementet og Landbruksdepartementet, fastsettes til 34 331 092 000 kroner, jf. Budsjett-innst. S. I (2003-2004). Denne utgiftsrammen er lagt til grunn for utkast til vedtak og forslag i den foreliggende innstillingen. Rammen ligger 25,4 mill. kroner lavere enn budsjettforslaget fra Regjeringen.

Komiteen, medlemmene fra Høyre, Ine Marie Eriksen, Jan Olav Olsen, Raymond Robertsen og Søren Fredrik Voie, fra Arbeiderpartiet, Vidar Bjørnstad, Eva M. Nielsen og Karita Bekkemellem Orheim, fra Fremskrittspartiet, Ursula Evje og Arne Sortevik, fra Sosialistisk Venstreparti, Lena Jensen og lederen Rolf Reikvam, fra Kristelig Folkeparti, Arne Lyngstad og Elsa Skarbøvik, fra Senterpartiet, Rune J. Skjælaaen, fra Venstre, Trine Skei Grande, og representanten Jan Simonsen, vil innledningsvis vise til de respektive

partiers merknader i Budsjett-innst. S. I (2003-2004) og Stortingets behandling av finansinnstillingen 26. november 2002.

2.2 Avtale om statsbudsjettet for 2004

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, viser til at det 16. november 2003 ble inngått avtale mellom regjeringspartiene og Arbeiderpartiet om statsbudsjettet for 2004, jf. Budsjett-innst. S. I (2003-2004).

2.3 Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre

Komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre er tilfreds med at Regjeringen i forslaget til statsbudsjett for 2004 viderefører satsingen på utdanning og kompetanse - med særlig vekt på bedre kvalitet og økt fleksibilitet gjennom hele utdanningssystemet. Gjennom utdanning skal samfunnet tilføres verdier, holdninger og kunnskaper for å løse fremtidens utfordringer. Kunnskaper og kompetanse er avgjørende for personlighetsutviklingen og holdningsdannelsen hos den enkelte.

Et høyt utdannings- og kompetansenivå er viktig for å opprettholde og øke verdiskapningen, og derved også avgjørende for samfunnets evne til å opprettholde og videreutvikle et høyt velferdsnivå.

Disse medlemmer har merket seg at Regjeringen har valgt å prioritere tre hovedområder:

- Fullfinansiering av Kvalitetsreformen.
- Fortsatt opptrapping av forskningsinnsatsen.
- Sterk satsing på kvalitetsutvikling i grunnsopplæringen.

Disse medlemmer er enig i disse klare prioriteringene. Disse medlemmer viser også til at Regjeringen i vårsesjonen vil fremlegge en melding om kvalitet i grunnsopplæringen, bygget bl.a. på innstillingen fra Kvalitetsutvalget og på den forskningsbaserte evalueringen av Reform 97. Denne meldingen vil gi Stortinget anledning til en bred gjennomgang av sentrale spørsmål knyttet til grunnskolen og videregående opplæring.

Disse medlemmer har merket seg at det innenfor kirkebudsjettet er funnet plass til en betydelig økning til kirkens dåpsopplæring, slik at man kan starte gjennomføringen av den reformen som Stortinget sluttet seg til våren 2003. Disse medlemmer har også merket seg at ordningen med skattefritak for gaver til frivillige organisasjoner fra 2004 også vil omfatte gaver til Den norske kirke.

Disse medlemmer viser til Sem-erklæringen hvor det heter at man vil øke timetallet i barnetrinnet. Disse medlemmer viser videre til budsjettavtalen med Arbeiderpartiet hvor dette er et hovedelement for den økte satsingen på skolen. Disse medlemmer konstaterer med dette at det er bred politisk enighet om en slik utvidelse.

Disse medlemmer viser for øvrig til budsjettavtalen med Arbeiderpartiet, og til de budsjettendringer som følger av denne avtalen, jf. merknader under de relevante kapitler.

2.4 Arbeiderpartiet

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet er glad for å ha sikret en økt satsning på blant annet skole og SFO gjennom en styrking av kommunenes økonomi.

Disse medlemmer ser det som en viktig oppgave å styrke den offentlige fellesskolen. Å gi barn og unge kunnskaper og tilpasset opplæring er et viktig mål for Arbeiderpartiet. Disse medlemmer vil ha en god skole for alle, uavhengig av bakgrunn, en skole som gir hver enkelt elev gode muligheter for personlig utvikling og for å lykkes i det samfunnet de vokser opp i. Disse medlemmer mener at en god skole forutsetter en styrking av både innhold og ressurser og at en viktig forutsetning for å styrke elevenes læringsutbytte blant annet er å styrke timeantallet i grunnskolen. Disse medlemmer mener en styrking av kommunenes økonomi er en forutsetning for også å kunne styrke grunnskolen. Disse medlemmer viser i den anledning til omtalen av Arbeiderpartiets alternative budsjett i finansinnstillingen, der skole er en av hovedprioriteringene og der det er foreslått å øke timeantallet for småskolen, som et første skritt i utviklingen mot en utvidet skoledag.

Disse medlemmer mener at Regjeringens budsjettforslag bidrar til en utvikling i retning av en privatisering av utdannings-Norge og derigjennom svekker prinsippet om lik rett til utdanning for alle. Disse medlemmer mener at samfunnet har behov for en felles samlingsplass der ulike barn kan møtes, særlig i en tid med økte motsetninger og kulturelt mangfold. Disse medlemmer er derfor skeptiske til Regjeringens klare prioritering av privatskoler som blant annet kommer til syne gjennom reglene for etablering og finansiering av private skoler. Disse medlemmer mener at det fremdeles er store utfordringer innen den offentlige skolen og at ressursene først og fremst bør settes inn her slik at alle elever sikres en god utdanning.

Disse medlemmer viser også til Regjeringens kutt i skolefritidsordningen i statsbudsjettet for 2002, og at dette har medført til dels kraftige prisøkninger i landet. Disse medlemmer registrerer at i det foreslåtte budsjettet for 2004 ikke ligger inne noen forbedringer av tilbudet. Disse medlemmer viser til Arbeiderpartiets forslag til alternativt budsjett der man ønsker å styrke kvaliteten i grunnsopplæringen gjennom å øke timeantallet i småskolen med tre ekstra undervisningstimer per uke som blant annet skal brukes til lese- og skrivetrening, og mer undervisning i matematikk. Disse medlemmer mener at en slik økning i timeantallet vil bety et redusert behov for SFO og derigjennom muligheten for lavere foreldrebetaling. Disse medlemmer vil at undervisningen og SFO integreres i større grad og mener at en økning av timetallet er et nødvendig første skritt.

Disse medlemmer er opptatt av at elevene tilegner seg kunnskap i et godt fysisk læringsmiljø og viser til at Arbeiderpartiet i sitt alternative budsjett foreslo å øke lånerammene til skolebygg med 1 mrd. kroner utover Regjeringens forslag, for å få fortgang i rehabiliteringen og vedlikehold av skolebygg.

Disse medlemmer påpeker at norsk økonomi er inne i en periode med lav vekst og høy arbeidsledighet. Disse medlemmer viser til Regjeringens forslag om betydelige kutt i etter- og videreutdanningen, og synes dette er underlige prioriteringer gitt den vanskelige situasjonen i arbeidsmarkedet. Disse medlemmer ønsker også å påpeke at Regjeringens forslag til kutt vil kunne medføre at arbeidstakere og andre vil måtte betale en større egenandel ved etter- og videreutdanning. Disse medlemmer viser til at Arbeiderpartiet i sitt forslag til alternativt budsjett foreslo å øke tilskuddet til studieforbundene og Kompetanseutviklingsprogrammet.

Disse medlemmer mener arbeidet med å tilrettelegge undervisningen for personer med lese- og skrivevansker er viktig. Utfordringene er mange og det hersker stor usikkerhet rundt hvilket omfang dysleksi har i Norge. Disse medlemmer ønsker også å påpeke at prinsippet om lik rett til utdanning er viktig og at arbeidet med å tilrettelegge undervisningen for andre grupper med særlige behov må fortsette.

Disse medlemmer viser til Regjeringens kutt i studentenes studiefinansiering. Disse medlemmer mener at dette betyr at studentene må betale for Regjeringens gjennomføring av Kvalitetsreformen. Disse medlemmer viser til at bedre studiefinansiering var et viktig utgangspunkt for Kvalitetsreformen, og at kuttene i realiteten betyr at løftet i stipendøkning er i ferd med å forsvinne. Disse medlemmer registrerer at Regjeringen heller ikke i budsjettet for 2004 har lagt inn bevilgninger for å styrke studentenes generelle økonomi, som f.eks. en kostnadsjustering av stipendiet og studielånet. Disse medlemmer viser til at Arbeiderpartiet i sitt alternative budsjett foreslo å bevilge 30 mill. kroner til nye studentboliger.

Disse medlemmer viser til at alle elever har store utgifter til bøker og annet materiell i videregående opplæring, og at regjeringens forslag til stipendordning medfører at kun få elever får tilbud om støtte. Disse medlemmer ønsker å gjeninnføre en utlånsordning for undervisningsmateriell, herunder skolebøker, som vil medføre at elever får dekket sine utgifter til undervisningsmateriell.

Disse medlemmer vil framheve at alle må få ta del i kunnskapsutviklingen. Disse medlemmer mener at Regjeringens utdanningspolitikk kan medføre at et av de viktigste utdanningspolitiske prinsippene i etterkrigstiden utfordres: å gi alle mennesker mulighet til å vokse med kunnskap.

Disse medlemmer er opptatt av at satsning på forskning og utdanning er viktig for å sikre Norge som en kunnskapsnasjon. Det er derfor viktig at forskningen sikres gode rammevilkår. Disse medlemmer ønsker å påpeke at målet om å nå OECD-nivå i løpet av utgangen av 2005 bør opprettholdes, og mener at dette

vil kreve både økte offentlige bevilgninger og en økt forskningsinnsats i næringslivet.

2.5 Fremskrittspartiet og representanten Simonsen

Utdanningssystemet

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen viser til at det norske skolesystemet bør være et av de kvalitetsmessig beste i verden, når en tar i betraktning Norges fortrinn som et av verdens rikeste land. Disse medlemmer har merket seg at Norge er et av de land i verden som bruker mest penger i utdanningssektoren i forhold til BNP, men til tross for dette har norske elever middelmådige resultater på ulike tester i forhold til elever i land vi skal sammenligne oss med. På bakgrunn av dette, ønsker disse medlemmer å legge om utdanningssystemet, og foreta en rekke endringer som vil kunne gi norske elever et skolesystem i verdenstoppen. Disse medlemmer er av den oppfatning at kunnskaps- og kapitalintensive næringer vil være nøkkelen til å videreføre Norges velstand etter at oljeeventyret er over. Dersom nasjonen skal settes i stand til dette, må en slik disse medlemmer ser det, legge til rette for verdens beste utdanningssystem gjennom en rekke struktur- og lovendringer.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag på utdanningsområdet, jf. avsnittene nedenfor:

"Stortinget ber Regjeringen legge til rette for at kommuner som gir elever med særskilte behov en tilrettelagt undervisning i tilknytning til eller utenfor den ordinære skolen, får et ekstra økonomisk tilskudd per elev."

"Stortinget ber Regjeringen utvide NOKUT (Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen) slik at organet får ansvar for akkreditering og kvalitetssikring av hele utdanningssystemet. Det opprettes en avdeling for fagutdanningene og den yrkesfaglige videregående opplæringen, og en avdeling for grunnskolen og den teoretiske videregående opplæringen. Ansvaret i forhold til kvalitetssikring som forvaltes av Statens utdanningskontor og Læringscenteret, overføres til det nye NOKUT. Det legges frem en egen sak med evaluering av resultatene fra arbeidet innenfor oppgavene som omfattes av kap. 202, 203 og 226, når det gjelder kvalitetsutvikling."

"Stortinget ber Regjeringen om å innføre en stykkprisfinansiering i grunnskole, videregående opplæring og høyskolesystemet, der det legges til grunn en økonomisk likebehandling av offentlige og private skoler. Stykkprisen skal innrettes etter størrelse på skolen og differensieres etter elevenes individuelle behov for tilpasset opplæring."

"Stortinget ber Regjeringen overføre hele ansvaret for skoleskyssen til kommunene, så lenge disse er eiere av de offentlige grunnskolene, slik at de totale kostnadene for skolesektoren sees under ett."

"Stortinget ber Regjeringen legge til rette for at grunnskolen lengde reduseres fra 10 til 9 år. De midlene som frigjøres, ca. 3,3 mrd. kroner, skal brukes til å styrke undervisningen for den enkelte elev."

"Stortinget ber Regjeringen legge til rette for å fjerne obligatorisk opplæring i skriftlig sidemål og gjøre dette om til et valgfag."

"Stortinget ber Regjeringen legge til rette for at det innføres styrer på alle offentlig eide skoler med representanter for de foresatte i flertall."

"Stortinget ber Regjeringen legge frem sak om etablering av et politisk og administrativt uavhengig skoleombud."

"Stortinget ber Regjeringen legge frem sak om innføring av et kapitaltilskudd for frittstående skoler og legge dette inn i det årlige statsbudsjett fra og med 2005."

"Stortinget ber Regjeringen legge frem ny sak om finansiering av frittstående skoler, der finansieringen baseres på et nasjonalt gjennomsnitt og der kommunal innsigelsesrett fjernes."

"Stortinget ber Regjeringen legge frem sak om bruk av spesialundervisning i norsk skole, og herunder fremme nødvendige forslag som sikrer at elever får spesialundervisning i henhold til opplæringsloven § 5-1 og etter enkeltvedtak etter en modell som innebærer at skolens eller kommunens økonomi ikke fører til avslag eller redusert tilbud."

"Stortinget ber Regjeringen sørge for at private institusjoner innenfor høyere utdanning som har fått offentlig godkjenning, gis samme rett som institusjoner i offentlig eie til å opprette, nedlegge eller endre fag og fagkombinasjoner uten godkjenning av offentlig myndighet."

"Stortinget ber Regjeringen legge frem egen sak om byggvedlikehold innenfor universitets- og høyskoleområdet med vurdering og forslag mht. museale bygg spesielt samt rehabilitering, normalvedlikehold og behov for nybygg."

Grunnskolen

Disse medlemmer legger til grunn et utdanningssystem der den enkelte elev har frihet til selv å velge skole, og der private og offentlige utdanningsinstitusjoner er lovmessig og økonomisk likestilt. Dette innebærer at den enkelte bruker får mer makt, og at det blir en konkurransesituasjon mellom ulike tilbydere av utdanningstjenester. Denne konkurransen vil slik disse medlemmer ser det medføre et økt fokus på kvalitet i utdanningssystemet, slik at målet om å ha et av verdens beste utdanningssystemer kan bli realisert. Disse medlemmer vil understreke betydningen av å få på plass et kvalitetssikringsorgan for grunnskolen

gjennom NOKUT, og et skoleombud som kan ivareta brukernes rettigheter på en god måte. Disse medlemmer ønsker økt frihet for den enkelte skole til å kunne organisere undervisningen på ulike måter og legge forskjellige pedagogiske prinsipper til grunn. Dette gir et mangfold av skoler som gjør at elevene har flere skolealternativer å velge mellom. Disse medlemmer vil understreke at grunnskolen lengde bør kortes ned fra ti til ni år, slik at midler frigjøres for å styrke kvaliteten fra første dag. Disse medlemmer stiller seg positive til å utvide skoledagen hvis dette innebærer å styrke fagene norsk, matematikk, naturfag/teknologi og engelsk. I tillegg kan tiden brukes til å gi leksehjelp og styrke den tilpassede opplæringen for den enkelte elev. Disse medlemmers modell for en utvidet skoledag skal ikke være et ledd i å innføre gratis skolefritidsordning. Disse medlemmer vil understreke betydningen av at brukerne, og derigjennom de foresatte, skal gis mer makt i skolen. På bakgrunn av dette ønsker disse medlemmer å ha driftsstyrer på skolene med de foresatte i flertall. Disse medlemmer vil understreke at det må settes økt fokus på lærernes ansvar som klasseledere, og stilles krav til at kvaliteten på undervisningen er god. Videre er det viktig for læringsutbyttet at det er ro og orden i klasserommet. Disse medlemmer ønsker økt fokus på dette, samt det stadig økende mobbeproblemet i norsk skole. Disse medlemmer vil understreke at oppussing av skolebygg er en prioritert oppgave, som må intensiveres for å gi elevene en ordentlig ramme rundt undervisningen.

Videregående opplæring

Disse medlemmer legger til grunn de samme prinsippene i den videregående opplæring som i grunnskolen: valgfrihet, økonomisk og lovmessig likebehandling mellom private og offentlige skoler, pedagogisk og administrativ frihet for den enkelte skole, og kvalitetssikring av utdanningen gjennom NOKUT. Disse medlemmer vil understreke betydningen av at de yrkesfaglige utdanningene blir gjenstand for mer praktisk rettet undervisning og mindre teoretisk innrettet. Dette vil etter disse medlemmers oppfatning bidra til å motivere langt flere som er praktisk orientert til å fullføre utdanningsløpet. Disse medlemmer vil videre understreke betydningen av å ha flere lærlingeplasser tilgjengelig slik at flere får muligheten til å ta hele utdanningen i bedrift.

Høyere utdanning

Disse medlemmer vil understreke betydningen av at den høyere utdanningssektoren er av høy internasjonal kvalitet. Disse medlemmer er tilfreds med at det har blitt økt fokus på kvalitet, mer oppfølging av studentene ved de ulike lærestedene, og økt fokus på internasjonalisering innenfor den høyere utdanningen. Disse medlemmer ønsker en enda sterkere grad av internasjonalisering av den høyere utdanningen, og vil understreke betydningen av at norske studenter får god mulighet til å ta hele eller deler av utdanningen ved

kvalitetsmessig gode læresteder i utlandet. Disse medlemmer ser klare betenkeligheter med å ha en desentralisert høyskolesektor som finnes i Norge. Etter disse medlemmers syn bør universitetene prioriteres i sterkere grad enn det som gjøres i dag. Også innenfor den høyere utdanningssektoren ønsker disse medlemmer en lovmessig og økonomisk likebehandling mellom de private og offentlige utdanningstilbyderne. Dette er slik disse medlemmer ser det nødvendig for å legge til rette for at alle, uavhengig av økonomisk bakgrunn, fritt kan velge utdanningssted. Det er også nødvendig for å skape kvalitet i utdanningen. Når det gjelder tildelingen av forskningsmidler innenfor den høyere utdanningssektoren, ønsker disse medlemmer at midlene skal kanaliseres til de institusjonene som kan vise til høy internasjonal kvalitet. Disse medlemmer viser til dagens praksis der midlene blir spredt utover til en rekke institusjoner, og bærer i en del tilfeller mer preg av å være et distriktspolitisk virkemiddel. Disse medlemmer vil videre understreke betydningen av å styrke grunnskolen og den videregående opplæringen slik at de studentene som de høyere utdanningsinstitusjonene får inn, holder et høyt kvalitativt nivå.

Forskning

Disse medlemmer viser til den målsetningen Norge som forskningsnasjon har, gjennom ønsket om å nå et gjennomsnittlig OECD-nivå innen 2005 når det gjelder ressursbruk innenfor forskningssektoren. Dette målet synes stadig fjernere selv om det har vært satsset mer på forskning de senere årene. Andre land som vi bør sammenligne oss med bruker stadig mer av BNP på forskning, mens Norge sakker akterut fordi vi øker bevilgningene på et lavere nivå. Disse medlemmer vil understreke betydningen forskningen vil ha, når det gjelder å videreføre det velferdssamfunnet som har vokst frem. Disse medlemmer vil ha en satsing innenfor forskningssektoren som i mindre grad tar hensyn til distriktspolitiske hensyn, og i større grad tar hensyn til kvalitetsmessige kriterier for tildeling av forskningsmidler. Disse medlemmer vil understreke at det viktigste først og fremst er at vi får mer igjen for de pengene vi bruker i forskningssektoren, gjennom god forskning av høy internasjonal kvalitet. Samtidig er det viktig å stille mer midler til veie for de aktørene som bedriver forskning av høy internasjonal kvalitet. Disse medlemmer vil understreke det ansvaret som påligger næringslivet når det gjelder å ta ansvar for at det satses på forskning i Norge, for på den måten å sikre en utvikling av bedriftene som legger grunnlag for fortsatt eksistens og arbeidsplasser i Norge. I denne sammenheng er disse medlemmer positive til den skattefunnordningen som er tilgjengelig. Disse medlemmer vil videre understreke betydningen av at de forskningsresultatene som blir frembrakt blir videreformidlet til aktører som kan dra nytte av disse. Dette forutsetter, slik disse medlemmer ser det, et tettere samarbeid mellom forskningsinstitusjonene og næringslivet. Disse medlemmer

vil understreke det ansvaret som påligger det offentlige når det gjelder å ivareta satsingen på grunnforskning.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag på forskningsområdet:

"Stortinget ber Regjeringen legge frem en Forskningsmelding i 2004, der følgende forhold skal være spesielt behandlet:

- a) Ny handlingsplan for å bringe norsk forskning opp på OECD-nivå.
- b) Forbedret oversikt over og evaluering av resultater fra anvendt forskning.
- c) Systematisert informasjonsregistrering og informasjonsutveksling innen grunnforskning.
- d) Tiltak for å sikre habilitet ved vurdering av søknader om forskningsmidler.
- e) Bruk av utenlandsbudsjett i forskningssammenheng."

"Stortinget ber Regjeringen for å sikre habilitet gjennomføre en ordning der halvparten av medlemmene i de fagstyret/fagråd som vurderer og anbefaler søknader om forskningsmidler, er hentet fra utenlandske fagmiljøer med høyt internasjonalt nivå."

Kirke

Disse medlemmer viser til sitt standpunkt om at staten og kirken bør skille lag. Disse medlemmer ønsker en fristilt kirke som skal få anledning til selv å kunne ta beslutninger og bestemme over sin egen fremtid på fritt grunnlag. Disse medlemmer har merket seg at kirken har store verdier, både i form av kapital og eiendommer som kan danne grunnlag for å greie seg uten det statlige bidraget som er det økonomiske grunnlaget i dagens situasjon. Disse medlemmer er av den oppfatning at driften av kirkene kan rasjonaliseres på en rekke steder. Disse medlemmer vil imidlertid uttrykke bekymring over det omfattende forfallet som er innenfor kirkesektoren, når det gjelder vedlikeholdet av kirkebygninger. Disse medlemmer vil spesielt understreke det ansvaret staten bør ha i forhold til å ivareta de verneverdige kirkebyggene som mange steder i landet står til forfalls.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag på kirkeområdet:

"Stortinget ber Regjeringen legge til rette for at det gjennomføres folkeavstemning om et skille kirke - stat ved stortingsvalget i 2005."

"Stortinget ber Regjeringen legge frem egen melding med status for kirkens bygningsmasse med spesiell vekt på vernede og verneverdige bygg."

"Stortinget ber Regjeringen sørge for at opplegget for trosopplæring for barn og unge fra 0-18 år ikke gjennomføres. Stortinget ber i stedet Regjeringen gjennomføre en brukerundersøkelse og legge frem egen melding til Stortinget om resultatet av en slik undersøkelse, og dimensjonere trosopplæringen ut fra det brukerne i undersøkelsen ettersør."

Omtale av alternativt budsjett

Disse medlemmer vil understreke at Fremskrittspartiet i sitt primære forslag til statsbudsjett lå under den rammen som flertallet opererer innenfor. I tillegg til at disse medlemmer foreslår å bevilge mindre midler enn det som er fremlegget til Regjeringen, foretar disse medlemmer en betydelig satsing på sitt utenlandsbudsjett, som ikke vil ha noen innvirkning på norsk økonomi. Disse medlemmer vil i tilknytning til sin generelle merknad her vise frem sitt budsjettalternativ og begrunnelsene for de prioriteringer som er foretatt. Utgangspunktet for de tallene som disse medlemmer presenterer nedenfor, er det statsbudsjettet som er fremlagt av Regjeringen med tilleggsproposisjoner. I den forbindelse viser disse medlemmer til at forslaget til fornyelse av utdanningsadministrasjonen ikke støttes av disse medlemmer, fordi dette er en viktig sak som ikke burde vært gjenstand for behandling i tilknytning til budsjettbehandlingen.

Kap. 200 Utdannings- og forskningsdepartementet

Post 1 Driftsutgifter reduseres med 16 359 mill. kroner

Disse medlemmer har merket seg at Regjeringen heller ikke i budsjettet for 2004 har foretatt nødvendige kutt i driftsutgiftene til departementet. Regjeringen har effektivisering av offentlig sektor som et av sine mål, noe disse medlemmer mener ikke er fremvist i tilstrekkelig grad i dette budsjettforslaget. Disse medlemmer er av den oppfatning at arbeidet i departementet kan effektiviseres. Også av hensyn til det samlede budsjettopplegget vil disse medlemmer redusere støtten til departementet.

Kap. 202 Læringscenteret

Driftsutgifter reduseres med 65,221 mill. kroner

Disse medlemmer viser til de oppgavene som er tillagt Læringscenteret og mener arbeidet med å gjennomføre avgangsprøver og sentralt gitte prøver i videregående opplæring skal prioriteres. Disse medlemmer forutsetter at det er et potensiale også for Læringscenteret når det gjelder effektivisering. Disse medlemmer vil understreke viktigheten av det arbeidet som Læringscenteret er ansvarlig for når det gjelder å utvikle de nasjonale prøvene som skal teste elevenes kunnskaper innenfor viktige basisfag. Disse medlemmer viser til sin modell for kvalitetssikring i skolen beskrevet i kap. 281 under NOKUT, og vil på denne bakgrunn frata Læringscenteret dets oppgave når det gjelder akkreditering og kvalitetssikring i skolen.

Kap. 203 Statens utdanningskontor

Post 1 Driftsutgifter økes med 58,757 mill. kroner

Disse medlemmer viser til Statens utdanningskontor sin rolle som tilsynsorgan og mandat til å medvirke til kvalitetsutvikling i grunnopplæringen. Disse medlemmer viser til sin modell for NOKUT i kap. 281, der dette organet vil ha ansvaret for kvalitetssikring i hele utdanningssystemet. Videre er det slik disse medlemmer ser det altfor mange aktører som har en rolle innenfor feltet kvalitetsutvikling i grunnopplæringen. Dette medfører at det brukes mye penger til dette formålet, uten at resultatene av arbeidet står i stil med ressursbruken. Disse medlemmer vil på bakgrunn av dette frata Statens utdanningskontor oppgaven som kvalitetssikringsorgan, og deres rolle i forhold til kvalitetsutvikling i grunnskolen. På denne bakgrunn reduseres bevilgningen til Statens utdanningskontor i forhold til Regjeringens budsjettfremlegg. I tilleggsproposisjonen fra Regjeringen overføres disse midlene til andre organer i utdanningsforvaltningen og bevilgningen til Statens utdanningskontor fjernes. Disse medlemmer opprettholder de aktiviteter som anvist tidligere i Statens utdanningskontor.

Post 21 Spesielle driftsutgifter økes med 1,243 mill. kroner

Disse medlemmer opprettholder denne bevilgningen som Regjeringen hadde i sitt opprinnelige budsjettfremlegg, men som ble fjernet i tilleggsproposisjonen.

Kap. 204 Foreldreutvalget for grunnskolen

Post 1 Driftsutgifter økes med 1,339 mill. kroner

Disse medlemmer vil understreke betydningen av brukernes innflytelse i skolen. Evalueringen av FUG som departementet har foretatt, viser gode resultater når det gjelder å styrke foreldresamarbeidet i grunnskolen. Disse medlemmer vil styrke foreldrenes medbestemmelsesrett i skolen og arbeidet som FUG i denne sammenheng representerer er viktig. På denne bakgrunn vil disse medlemmer styrke utvalgets økonomiske situasjon. Imidlertid ønsker disse medlemmer at FUG bør være et organ som i større grad er fristilt og uavhengig av departementet. Disse medlemmer vil be om å få en sak fra Regjeringen som tar opp spørsmålet om hvordan FUG bør organiseres.

Kap. 206 Samisk utdanningsadministrasjon

Post 50 Tilskudd til Sametinget reduseres med 27,589 mill. kroner

Disse medlemmer ønsker en likebehandling av alle mennesker i Norge uansett kjønn, alder og etnisk tilhørighet. Samenes spesielle rettigheter, og ikke minst at de har et eget politisk organ, betrakter disse medlemmer som en uønsket særbehandling. De oppgaver som Sametinget har i forhold til utdanning skal slik disse medlemmer ser det, utføres i de instanser som har ansvaret for resten av skolesektoren. Disse medlemmer viser til sitt standpunkt om å legge ned Sametinget. Disse medlemmer anser derfor at bevilgninger som vedrører grunnskoleopplæring og videregående opplæring og som kanaliseres via Sametinget, opphører.

Kap. 221 Grunnskolen

Post 50 NY Midler øremerket undervisning 5. og 6. klasse 66 mill. kroner

Disse medlemmer viser til at det har kommet ulike rapporter de siste årene som viser at norske skoleelever har foruroligende svake læringsresultater i basisfagene i forhold til elever i sammenlignbare land. Disse medlemmer er av den oppfatning at antallet timer i fagene norsk og matematikk bør økes på mellomskoletrinnet. Disse medlemmer vil videre understreke betydningen av at kvaliteten på den opplæringen som blir gitt i disse fagene innenfor dagens rammer, må forbedres. Imidlertid vil disse medlemmer i dette budsjettfremlegget starte en opptrapping av det antall undervisningstimer som gis på mellomskoletrinnet innenfor basisfagene fra høsten 2004. Disse medlemmer vil også understreke skoleeiers mulighet til selv å ta initiativ til å utvide antallet undervisningstimer i basisfag utover det minestetimetallet som foreligger i opplæringsloven. På bakgrunn av dette foreslår disse medlemmer å øremerke midler til en ekstra matematikktime for 5. og 6. klassetrinn fra høsten 2004.

Post 65 Tilskudd til opplæring språklige minoriteter grunnskolen reduseres med 385,473 mill. kroner

Disse medlemmer viser til den voldsomme økningen som er foreslått innenfor denne posten, og finner det betenkelig at dette er et prioritert område på bekostning av andre formål. Disse medlemmer har merket seg at disse midlene skal fordeles mellom tre tiltak: særskilt norskopplæring, morsmålsopplæring og opplæring for barn i statlige mottak. Disse medlemmer er av den oppfatning at morsmålsopplæring for språklige minoriteter ikke er et statlig ansvar. Dersom barnas foresatte finner denne type opplæring nødvendig, skal det være deres ansvar å sørge for dette. Disse medlemmer mener videre at Fremskrittspartiets politikk som innebærer strengere kriterier for opphold i Norge og et mer effektivt mottakssystem for asylsøkere, gjør en opplæring i de statlige asylmottakene overflødig for de som åpenbart ikke har en kvalifisert grunn for opphold i Norge. Disse medlemmer vil understreke at de midlene som finansieres over denne posten skal benyttes til særskilt norskopplæring, men vil samtidig understreke det ansvaret de foresatte har for at deres barn kan norsk når de starter på skolen. På denne bakgrunn reduseres denne posten.

Post 66 Tilskudd til leirskoleopphold økes med 66,466 mill. kroner

Disse medlemmer viser til den budsjettavtalen som ble inngått for statsbudsjettet for 2003 mellom Fremskrittspartiet og regjeringspartiene. Et punkt i avtalen innebærer at statlige bevilgninger til leirskoler skal øremerkes på UFDs budsjett f.o.m. 2003. Disse medlemmer har merket seg at regjeringspartiene har brutt denne avtalen i forbindelse med behandlingen av St.prp. nr. 66 (2002-2003), kommuneøkonomiproposisjonen for 2004. Disse medlemmer viser til Regjeringens forslag om at penger til betaling av lærerkostnader øremerkes, mens den delen av tilskuddet som skal erstatte foreldrebetalingen legges inn i rammetilskuddet til kommunene. Disse medlemmer finner det betenkelig at Regjeringen på denne måten ikke overholder avtaler som er inngått. For at elevene skal få tilbud om leirskoleopplæring, mener disse medlemmer at midlene til denne typen opplæring må øremerkes. Disse medlemmer viser til kommunenes anstrengte økonomiske situasjon som kan medføre at midler tiltenkt leirskoleopplæring brukes til andre formål. Disse medlemmer mener leirskoleopplæring har en viktig funksjon i skolen, både for at elevene skal tilegne seg kunnskap på ulike felt, og for å styrke det sosiale samholdet i den enkelte klasse. På bakgrunn av dette ønsker disse medlemmer å øremerke hele bevilgningen til leirskoleopplæring. Disse medlemmer har registrert at en rekke kommuner og skoler har gitt tilbakemelding om at de satsene som utbetales per elev er for lav til å dekke de reelle kostnadene. På bakgrunn av dette ønsker disse medlemmer å øke den samlede bevilgningen.

Post 70 NY Tilskudd utvikling musikk-/kulturskoler reduseres med 7,563 mill. kroner

Disse medlemmer er av den oppfatning at den enkelte eier av musikk- og kulturskolene skal være ansvarlig for utviklingen av innhold, organisering og et eventuelt samarbeid med grunnskolen og det lokale kulturlivet. Disse medlemmer viser til at midlene til musikk- og kulturskolene nå er lagt inn i rammetilskuddet til kommunene. Da må kommunene slik disse medlemmer ser det ha det hele og fulle ansvar for disse. Disse medlemmer ønsker ikke den modellen som er i dag med at Norsk kulturskoleråd skal ivareta denne funksjonen. På bakgrunn av dette foreslår disse medlemmer å fjerne tilskuddet til utvikling av musikk- og kulturskolene.

Post 71 Tilskudd til skoler med elever med særskilte behov 21 mill. kroner

Disse medlemmer viser til at norsk skole har et betydelig antall elever med særskilte behov. Etter disse medlemmers oppfatning kan det i en del tilfeller være hensiktsmessig å gi en del av disse elevene et tilpasset opplæringstilbud utenfor den ordinære skolen. Skoleeier må slik disse medlemmer ser det avgjøre hvorvidt de ønsker å opprette egne skoler eller egne avdelinger innenfor den ordinære skolen for en del av disse elevene. Elever med atferdsproblemer i skolen er overrepresentert når det gjelder å komme inn på en kriminell løpebane senere i livet. Disse medlemmer er av den oppfatning at en styrket opplæring for denne gruppen kan spare samfunnet for betydelige utgifter på sikt. Disse medlemmer ser denne posten i sammenheng med kap. 224 post 61. Disse medlemmer ønsker en styrking av ressurstilgangen for denne type opplæring. På denne bakgrunn foreslår disse medlemmer å opprette et eget tilskudd til slike alternative opplæringstilbud, som utbetales via en stykkpris per elev til den enkelte skole.

Post 72 NY Tilskudd til skole blinde/svaksynte 1,5 mill. kroner

Disse medlemmer ser det som viktig at elever som er blinde eller svaksynte får et tilfredsstillende opplæringstilbud. På bakgrunn av dette ønsker disse medlemmer å øke ressurstilgangen til skoler som gir tilbud til denne gruppen elever. Tilskuddet skal slik disse medlemmer ser det utbetales som stykkpris per elev til den enkelte skole.

Post 73 NY Tilskudd til elever med dysleksi og lignende 6,25 mill. kroner

Disse medlemmer viser til at en del elever i den norske grunnskolen har dysleksi og/eller dyskalkuli. Dette er elever som

i en rekke tilfeller ikke får et tilfredsstillende opplæringstilbud på grunn av dårlig kommunal økonomi. Disse medlemmer er av den oppfatning at et bedre opplæringstilbud hvor den enkelte elev får følelsen av å mestre i sin skolehverdag vil føre til at færre individer med disse diagnosene blir satt på sidelinjen lenger opp i utdanningssystemet. På bakgrunn av dette ønsker disse medlemmer å styrke opplæringen for denne kategorien elever. Disse medlemmer mener disse pengene skal utbetales via en stykkpris per elev til den skolen den enkelte elev velger å benytte seg av.

Kap. 223 Videregående opplæring

Post 65 Tilskudd opplæring språklige minoriteter reduseres med 9,094 mill. kroner

Disse medlemmer viser til at målet med denne tilskuddsordningen er å stimulere skoleeierne til å gi ekstra språkopplæring til språklige minoriteter i videregående opplæring. Disse medlemmer vil understreke det ansvaret som de foresatte har for at deres barn skal lære norsk. Disse medlemmer vil videre understreke det ansvaret den enkelte har for å lære seg norsk. Disse medlemmer er av den oppfatning at elever i den videregående opplæringen som har bodd hele sitt liv i Norge, bør ha tilfredsstillende kunnskaper i norsk muntlig og skriftlig. De som har fått oppholdstillatelse på et senere tidspunkt i livet, kan etter disse medlemmers syn få ekstra norskopplæring i særskilte tilfeller. Disse medlemmer vil understreke at morsmålsopplæring ikke skal være et offentlig ansvar, og at de midlene som er bevilget under denne posten ikke skal benyttes til dette formålet.

Post 70 Tilskudd til bedrifter som tar inn lærlinger med særskilte behov økes med 62,788 mill. kroner

Disse medlemmer viser til at dette er en ordning som skal fange opp elever med særskilte behov fordi de har ulike fysiske og psykiske hemninger. Disse medlemmer vil understreke at svært mange elever i den yrkesrettede videregående opplæring synes at den opplæringen som finner sted i skolen er altfor preget av en teoretisk kunnskapsformidling. Disse medlemmer vil understreke viktigheten av at det finnes gode muligheter for utdanning for den kategorien elever som er lei av en teoretisk orientert undervisning, men som er motivert for en yrkesrettet praksisorientert opplæring. På bakgrunn av dette ønsker disse medlemmer å legge mulighetene til rette for at elever i større grad skal kunne velge en ren yrkesrettet utdanning. Disse medlemmer ønsker derfor at denne tilskuddsordningen skal favne om de kategorier elever som har behov for, eller et sterkt ønske om, å ta hele sin yrkesutdanning i bedrift. Med bakgrunn i dette foreslår disse medlemmer å øke bevilgningen til dette formålet.

Post 71 Tilskudd til drift av opplæringsrådet økes med 8,5 mill. kroner

Disse medlemmer viser til den viktige funksjonen som opplæringsrådene har som rådgiver for departementet i spørsmål knyttet til fagopplæring. Disse medlemmer har merket seg at Regjeringen forskutterer Stortingets samtykke til å legge ned de nasjonale opplæringsrådene som de foreslår i Ot.prp. nr. 7 (2003-2004) ved at de tar bort bevilgningen til dette formålet i sitt budsjettforelegg. Disse medlemmer har merket seg uttalelser fra næringslivshold som understreker betydningen sett fra næringslivets side av å videreføre de nasjonale opplæringsrådene. Disse medlemmer vil understreke betydningen av at næringslivet har mulighet til å kommunisere med det yrkesrettede utdanningssystemet for å holde yrkesopplæringsaktørene oppdatert på hvilken kompetanse næringslivet til enhver tid etterspør innenfor de ulike bransjene. Disse medlemmer er åpne for å se på andre måter å organisere dette samarbeidet på, men vil se det i sammenheng med behandlingen av kvalitetsutvalgets innstilling og den bebudede Stortingsmeldingen med bakgrunn i denne. På denne bakgrunn ønsker disse medlemmer å opprettholde støtten til de nasjonale opplæringsrådene i 2004.

Post 74 United World College økes med 11,053 mill. kroner

Disse medlemmer har merket seg at Regjeringen foreslår å avvikle tilskuddet til United World College med virkning fra

neste skoleår. Skolen har nylig blitt evaluert med et resultat som disse medlemmer oppfattet som positivt. Disse medlemmer er av den oppfatning at utdanningsinstitusjonen gir et godt og viktig tilbud til elever fra hele verden. På bakgrunn av dette ønsker disse medlemmer å opprettholde støtten til United World College i 2004. Disse medlemmer anbefaler at Regjeringen vurderer om det er hensiktsmessig å finansiere UWC via Utenrikskomiteens budsjett.

Kap. 224 Fellestiltak i grunnsopplæringen

Post 61 Tilskudd til opplæring i kriminalomsorg reduseres med 28,897 mill. kroner

Disse medlemmer vil understreke at skolen er viktig for det enkelte individs muligheter i livet. En dårlig skolegang er en dårlig start i livet, som for en del får konsekvenser resten av livet. På denne bakgrunn har disse medlemmer foreslått å ha en egen bevilgning som går til elever med særskilte behov, spesielt knyttet til elever med atferdsproblemer, jf. kap. 221 post 71. Disse medlemmer mener at en bedre grunnutdanning for denne gruppen elever vil virke forebyggende, og spare rettssystemet og fengselsvesenet for utgifter på sikt. Disse medlemmer vil understreke at de uttersene som er bevilget på denne posten i første rekke bør gå til å gi unge lovbyrtere et tilbud og satsing på formelt kompetansegivende kurs og opplæringstilbud.

Post 64 Tilskudd til opplæring i finsk reduseres med 8,259 mill. kroner

Disse medlemmer viser til at tilskuddet skal medvirke til at kommuner i Troms og Finnmark skal gi grunnskoleelevne med kvensk-finsk bakgrunn opplæring i finsk som andrespråk. Etter disse medlemmers syn er ikke opplæring i finsk som andrespråk en statlig oppgave. Dette må eventuelt være et tilbud som kommunene selv tar initiativ til å gi innenfor de økonomiske rammene de har til disposisjon. På denne bakgrunn foreslår disse medlemmer å fjerne denne tilskuddsordningen.

Post 68 Det samiske utdanningsrådet reduseres med 36,962 mill. kroner

Disse medlemmer har merket seg at dette tilskuddet går til å styrke den økonomiske evnen i kommunene til å gi opplæring i og på samisk, samt styrke kompetansen til lærerne i samisk språk og kultur. Disse medlemmer viser til sitt standpunkt om at alle innbyggerne i Norge skal behandles likt uavhengig av rase, religion og etnisk opprinnelse. Disse medlemmer oppfatter denne bevilgningen som en spesialbehandling av en enkelt befolkningsgruppe. Disse medlemmer vil understreke at satsing på samisk i utdanningssystemet må være etter initiativ og finansiering fra den enkelte kommune, innenfor de økonomiske rammene de har til disposisjon. På denne bakgrunn foreslår disse medlemmer å fjerne denne tilskuddsordningen.

Kap. 226 Kvalitetsutvikling i grunnsopplæringen

Post 21 Særskilte driftsutgifter, kan overføres, reduseres med 180,934 mill. kroner

Disse medlemmer viser til at norsk skole er et eneste stort forsøksprosjekt. Disse medlemmer er imidlertid ikke sikker på at alle midlene som brukes på dette området, brukes på en måte som bedrer kvaliteten i skolen som helhet. Disse medlemmer ønsker at de kvalitetsprosjektene som gjennomføres i større grad evalueres, og at en setter fokus på å spre de positive erfaringene som gjøres til skolesektoren som helhet. Disse medlemmer ønsker å øke satsingen på tiltak som går direkte til undervisning, og redusere bevilgningen til kvalitetsutviklingen noe. Disse medlemmer vil også understreke det ansvaret skoleeier har for å ivareta funksjonen med kvalitetsutvikling av undervisningen. Innenfor denne bevilgningen ønsker disse medlemmer at satsingen skal fokusere på å få på plass et nasjonalt system for kvalitetsvurdering, kvalitet i norsk og matematikk undervisningen, og tiltak mot mobbing. Videre mener disse medlemmer at det må fokuseres sterkere på å få til en viderefremidling av positive erfaringer som dette kvalitetsutviklingsarbeidet medfører. Norsk skole er slik disse medlemmer ser det, gjennomsyret av forsøksprosjekt som bærer preg av manglende koordinering, manglende resultatdokumentasjon og

manglende resultatevaluering. På bakgrunn av dette foreslår disse medlemmer å redusere bevilgningen til kvalitetsutvikling i grunnsopplæringen.

Kap. 232 Statlige skoler med opplæring på videregående nivå

Post 1 Driftsutgifter reduseres med 24,955 mill. kroner

Disse medlemmer vil at statens samiske videregående skoler skal nedlegges. Ansvaret for å gi opplæringen som disse utdanningsinstitusjonene tilbyr må tillegges de ordinære videregående skolene. Disse medlemmer vil videre understreke at Sametinget ikke skal ha noe mandat til å inneha ansvaret for drift og innhold i den videregående skolen, da dette organet skal nedlegges. På bakgrunn av dette reduseres bevilgningen til statlige skoler med opplæring på videregående nivå.

Post 45 Større utstyrsinnkjøp og vedlikehold, kan overføres, reduseres med 2 mill. kroner

Disse medlemmer viser til at statens samiske videregående skoler skal nedlegges. På bakgrunn av dette reduseres bevilgningene til større utstyrskjøp og vedlikehold.

Kap. 240 Frittstående skoler

Post 70 Tilskudd, overslagsbevilgning økes med 110,111 mill. kroner

Disse medlemmer viser til behandlingen av Ot.prp. nr. 80 (2002-2003), jf. Innst. O. nr. 127 (2002-2003), som tar for seg finansieringsordning for de frittstående skolene. Disse medlemmer har merket seg at et flertall har innført en modell der finansieringen av disse skal ta utgangspunkt i ressursbruken i den enkelte kommune, og dekke 85 pst. av den summen den enkelte kommune bruker per elev i kommunale grunnskoler. Disse medlemmer vil understreke betydningen av å få på plass en finansieringsordning som likebehandler de frittstående og de offentlige skolene, slik at alle elever får mulighet til selv å velge skole uavhengig av privat økonomi. Disse medlemmer ønsker et stykkprissystem, der staten betaler hele kostnaden per elev, til den skolen eleven velger å benytte seg av. Stykkprisen må differensieres i forhold til det behovet eleven har knyttet til eventuelle diagnoser og ut ifra størrelse på skolen, etter prinsippene fra privatskoleloven. Disse medlemmer velger å øke bevilgningene til de frittstående skolene slik at tilskuddet dekker 90 pst. av kostnadene, for å komme et steg nærmere en full økonomisk likebehandling mellom offentlige og private skoler.

Post 71 NY Kapitaltilskudd 20 mill. kroner

Disse medlemmer har merket seg at Regjeringen i Semerklæringen vil innføre et eget tilskudd for kapitalkostnad, og at dette ikke er gjennomført. Disse medlemmer er av den oppfatning at innføring av kapitaltilskudd er en forutsetning for å få til en mer likebehandling mellom offentlige og frittstående skoler. Disse medlemmer vil på bakgrunn av dette innføre et kapitaltilskudd for frittstående skoler, som betales ut som en stykkpris per elev. Dette innebærer kr 2 000 per elev per år, med virkning fra høsten 2004.

Post 75 Tilskudd til ren musikklinje Kongshaug økes med 1 mill. kroner

Disse medlemmer viser til at musikkutdanningen blir finansielt likestilt med andre utdanninger som dans og drama, selv om denne utdanningsretningen er mye mer kostnadskravende. For at denne utdanningen ved Kongshaug Musikkgymsnas skal videreføres uten ekstremt høye egenandeler for elevene, som setter begrensninger for hvem som kan søke, foreslår disse medlemmer å øremerke en ekstrabevilgning til Kongshaug Musikkgymsnas, og forutsetter at et eget tilskudd til rene musikklinjer etableres i forbindelse med statsbudsjettet i 2005.

Kap. 243 Kompetansesenter for spesialundervisning

Post 1 Driftsutgifter økes med 14,5 mill. kroner

Disse medlemmer viser til at Regjeringen i tilleggspolisjonen reduserer denne posten med 14,5 mill. kroner sammenlignet med sitt opprinnelige fremlegg. Disse medlemmer opprettholder bevilgningen i Regjeringens opprinnelige fremlegg.

Post 45 Større utstyrsinnkjøp og vedlikehold reduseres med 4,611 mill. kroner

Disse medlemmer viser til den betydelige bevilgningen som kompetansesenter for spesialundervisning får tilført gjennom kap. 243 post 1. Disse medlemmer viser til den samlede budsjettsituasjonen, og er av den oppfatning at dersom det oppstår særskilte behov for større utstyrsinnkjøp eller vedlikehold kan noe av disse midlene under den nevnte bevilgningen benyttes. Disse medlemmer vil på bakgrunn av dette og av hensyn til det samlede budsjettoplegget foreslå å redusere denne bevilgningen.

Post 75 Til disposisjon for departementet reduseres med 1,979 mill. kroner

Disse medlemmer viser til at dette er prosjektmidler som blir gitt i tilskudd til ulike organisasjoner. Disse medlemmer er av den oppfatning at ressursbruken på dette feltet allerede er betydelig, og at midler til dette formålet eventuelt bør bevilges av kompetansesentrene innenfor de betydelige rammene som de mottar. Disse medlemmer vil videre vise til at kompetansesentrene er har den kompetanse som er nødvendig for å kunne vurdere nytten og kvaliteten på de enkelte prosjektene det søkes støtte til å gjennomføre.

Kap. 249 Andre tiltak i utdanningen

Post 21 Særskilte driftsutgifter økes med 14,242 mill. kroner

Disse medlemmer har merket seg at Regjeringen har kuttet bort tilskuddet til sikkerhetsopplæring for fiskere. Disse medlemmer har videre merket seg at begrunnelsen for å gjøre dette er at andre yrkesgrupper selv må dekke kostnadene ved tilsvarende kursing. Disse medlemmer er av den oppfatning at dette er rimelig på sikt, men at det bør være en overgangsperiode før denne støtten tas helt bort. På bakgrunn av dette foreslår disse medlemmer å opprettholde støtten til sikkerhetsopplæring for fiskere for 2004. Disse medlemmer forutsetter at en eventuell omlegging drøftes med de berørte parter i god tid før fremleggelsen av statsbudsjettet for 2005.

Post 61 Tilskudd til Nordland kunst- og filmskole reduseres med 2,216 mill. kroner

Disse medlemmer viser til at denne skolen er den eneste i Nord-Norge som gir tilbud om kunst- og filmutdanning. Disse medlemmer er imidlertid av den oppfatning at dette tilbudet eventuelt må gis innenfor de rammer som allerede er gitt de ansvarlige for det videregående skoletilbudet, fylkeskommunene. Disse medlemmer ønsker ikke denne forskjellsbehandlingen mellom de ulike landsdelene. På bakgrunn av dette foreslår disse medlemmer å fjerne støtten til Nordland kunst- og filmskole.

Post 72 Tilskudd til den franske og den tyske skolen i Oslo økes med 1,618 mill. kroner

Disse medlemmer vil understreke betydningen av å styrke utdannings samarbeidet internasjonalt. Disse medlemmer har merket seg at stadig flere barn med norsk bakgrunn søker seg inn på disse skolene som følge av at kvaliteten på undervisningen er svært god. Disse medlemmer mener at det er av stor betydning å redusere kostnadene ved å benytte seg av private skolealternativer, slik at disse er åpne for alle elever, uavhengig av økonomisk bakgrunn. For å få redusert kostnadene den enkelte familie har ved å sende barna sine til den tyske eller franske skolen i Oslo, foreslår disse medlemmer å øke tilskuddet til skolene.

Post 73 Tilskudd til internatdrift av Krokeide yrkesskole økes med 9,7 mill. kroner

Disse medlemmer viser til det viktige arbeidet som Krokeide yrkesskole gjør ved å gi tilbud om attføring og yrkesutdanning til elever som på grunn av funksjonshemming har behov for tilrettelagt opplæring. Disse medlemmer har merket seg at Regjeringen foreslår å avvike tilskuddet til internatdriften, som er en forutsetning for at elever fra hele landet kan få nytte av dette tilbudet, fra høsten 2004. Disse medlemmer mener det er samfunnsøkonomisk fornuftig å opprettholde dette tilbudet som bidrar til å aktivisere mennesker i arbeidslivet, istedenfor et liv

som passiv trygdemottaker. På bakgrunn av dette foreslår disse medlemmer å opprettholde tilskuddet til internatdriften ved Krokeide yrkesskole.

Kap. 253 Folkehøyskoler

Post 70 Tilskudd til folkehøyskoler reduseres med 66,960 mill. kroner

Disse medlemmer har merket seg at en på landsbasis har ledig kapasitet innenfor folkehøyskolesektoren. Disse medlemmer har videre merket seg at veksten i elevtallet hovedsakelig har vært på kortkurs som tilbys ved folkehøyskolene. Disse medlemmer er av den oppfatning at tilbudet innenfor folkehøyskoleutdanningen i større grad må tilpasses den etterspørselen det er i markedet. Disse medlemmer mener videre at ressursene som staten bevilger hovedsakelig skal gå til å dekke kostnadene forbundet med elever som benytter seg av langkurstilbudet. Dette innebærer derfor at de elever som benytter seg av kortkurs vil måtte påregne en større egenandel for å gjennomføre disse. Disse medlemmer viser også til forslag under kap. 2410 der disse medlemmer har bevilget midler til gebyr- stipend for elever som velger norske private utdanningsinstitusjoner.

Kap. 254 Tilskudd til voksenopplæring

Post 70 Tilskudd til studieforbund reduseres med 73,448 mill. kroner

Disse medlemmer har merket seg at denne bevilgningen har gått til å dekke et stort mangfold av kurstilbud innenfor en rekke kategorier og emner. Disse medlemmer er kritisk til at det offentlige skal finansiere kurstilbud for voksne mennesker som bærer preg av å være en hobby, og ikke direkte knyttet opp mot den kompetansen som den enkelte har behov for i arbeidslivet og i sitt daglige virke. Disse medlemmer er av den oppfatning at hobbypregede kursaktiviteter bør finansieres av den enkelte selv. Disse medlemmer vil understreke at de midlene som er bevilget på denne posten skal benyttes til kompetansegivende kurstilbud som den enkelte har behov for i arbeidslivet eller i sitt daglige virke. På bakgrunn av dette foreslår disse medlemmer å redusere bevilgningen tilskudd til studieforbund.

Post 71 Tilskudd til fjernundervisning økes med 15 mill. kroner

Disse medlemmer har merket seg at Regjeringen foreslår å kutte bevilgningen til dette formålet. Fjernundervisningsinstitusjonene tilbyr slik disse medlemmer ser det viktige undervisningstilbud innenfor grunnetdanning, etter- og videreutdanning. Dette er tilbud som er tilrettelagt slik at mennesker kan ta utdanning ved siden av jobb. Disse medlemmer anser det for å være et gode at elevene ved disse institusjonene kan jobbe og bidra til samfunnet, samtidig som de øker sin kompetanse gjennom fjernundervisningen. Disse medlemmer mener det er hensiktsmessig å stimulere til at flere benytter seg av dette tilbudet innenfor spesielt etter- og videreutdanning. På denne bakgrunn foreslår disse medlemmer å øke bevilgningen tilskudd til fjernundervisning.

Post 73 Tilskudd til voksenopplæringsorganisasjoner reduseres med 2,013 mill. kroner

Disse medlemmer viser til at disse midlene skal gå til å dekke driften av fellesorganene for studieforbundene og fjernundervisningsinstitusjonene. Disse medlemmer er av den oppfatning at ressursbruken til byråkratiske oppgaver skal reduseres, og midlene skal i størst mulig grad kanaliseres til utadrettet virksomhet. Også av hensyn til det samlede budsjettoplegget foreslår disse medlemmer å redusere tilskuddsbevilgningen til voksenopplæringsinstitusjoner.

Kap. 260 Universitetet i Oslo

Post 21 NY Prosjektmidler nytt informatikkbygg, 2. byggetrinn, 5 mill. kroner

Disse medlemmer viser til at nybygg for studier i informasjonsteknologi ved Universitetet i Oslo allerede er vedtatt skal bli bygget. Disse medlemmer har merket seg at det ikke er bevilget penger i budsjettet for neste år til å komme i gang med prosjektet. Disse medlemmer vil understreke betydningen av at dette prosjektet blir realisert, da det skal inngå som en kom-

ponent i et stort miljø for industri og forskning i Gaustadbekkdalen. På bakgrunn av dette foreslår disse medlemmer å bevilge 5 mill. kroner i prosjektmidler for å få i gang prosessen rundt bygging av nytt informatikkbygg ved Universitetet i Oslo.

Post 50 Statstilskudd økes med 24,35 mill. kroner

Disse medlemmer har merket seg uttalelser om at kvalitetsreformen nå er fullfinansiert i henhold til intensjonene. Disse medlemmer deler ikke denne oppfatningen. Disse medlemmer viser til at Universitetet i Oslo ikke fikk kompensasjon for lønns- og prisstigning og pensjonskostnader for år 2002. På bakgrunn av dette foreslår disse medlemmer å øke statstilskuddet slik at det dekker halve pris- og lønnskompensasjonen som Universitetet i Oslo ble lovet for 2002.

Kap. 261 Universitetet i Bergen

Post 21 NY Prosjektmidler nytt odontologibygge 5 mill. kroner

Disse medlemmer viser til det store behovet som er ved institusjonen for å få på plass et nytt odontologibygge. På bakgrunn av dette foreslår disse medlemmer å bevilge 5 mill. kroner til prosjektmidler for å starte prosessen rundt bygging av et nytt odontologibygge.

Post 50 Statstilskudd økes med 18 mill. kroner

Disse medlemmer har merket seg uttalelser om at kvalitetsreformen nå er fullfinansiert i henhold til intensjonene. Disse medlemmer deler ikke denne oppfatningen. Disse medlemmer viser til at Universitetet i Bergen ikke fikk kompensasjon for lønns- og prisstigning og pensjonskostnader for år 2002. På bakgrunn av dette foreslår disse medlemmer å øke statstilskuddet slik at det dekker halve pris- og lønnskompensasjonen som Universitetet i Bergen ble lovet for 2002.

Kap. 262 Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet

Post 50 Statstilskudd økes med 8,5 mill. kroner

Disse medlemmer har merket seg uttalelser om at kvalitetsreformen nå er fullfinansiert i henhold til intensjonene. Disse medlemmer deler ikke denne oppfatningen. Disse medlemmer viser til at NTNU ikke fikk kompensasjon for lønns- og prisstigning og pensjonskostnader for år 2002. På bakgrunn av dette foreslår disse medlemmer å øke statstilskuddet slik at det dekker halve pris- og lønnskompensasjonen som NTNU ble lovet for 2002.

Kap. 263 Universitetet i Tromsø

Post 50 Statstilskudd økes med 8,5 mill. kroner

Disse medlemmer har merket seg uttalelser om at kvalitetsreformen nå er fullfinansiert i henhold til intensjonene. Disse medlemmer deler ikke denne oppfatningen. Disse medlemmer viser til at Universitetet i Tromsø ikke fikk kompensasjon for lønns- og prisstigning og pensjonskostnader for år 2002. På bakgrunn av dette foreslår disse medlemmer å øke statstilskuddet slik at det dekker halve pris- og lønnskompensasjonen som Universitetet i Tromsø ble lovet for 2002.

Kap. 270 Studium i utlandet og sosiale formål for elever og studenter

Post 75 Tilskudd til bygging av studentboliger, kan overføres, økes med 30 mill. kroner

Disse medlemmer har merket seg at Regjeringen begrunner kutt i løyvingen til bygging av studentboliger med at finansieringen av kvalitetsreformen prioriteres. Disse medlemmer viser til at studentboligsituasjonen er svært vanskelig en del steder i landet, spesielt i de store byene. Utbyggingen av studentboliger er spesielt nødvendig i Bergen og Oslo. Disse medlemmers primære standpunkt er at studentboliger i sin helhet skal finansieres via Husbanken. Disse medlemmer velger på grunn av den prekære situasjonen som er i de største byene å finansiere studentboliger via UFD sitt budsjett. På denne bakgrunn foreslår disse medlemmer å bevilge 30 mill. kroner til bygging av studentboliger. Disse medlemmer vil understreke at bygging av studentboliger i Bergen og Oslo skal prioriteres. Disse medlemmer viser til Innst. S. nr. 95 (2002-2003) der Stortinget ber Regjeringen om å komme tilbake med en plan

for bygging av studentboliger. Dette vedtaket har Regjeringen ikke fulgt opp. Disse medlemmer ber igjen om at en slik plan legges frem. Disse medlemmer har merket seg Regjeringens forslag om å redusere rammen for tilsagnsfullmakt. Disse medlemmer foreslår å øke tilsagnsfullmakten med 50 mill. kroner.

Kap. 274 Statlige høyskoler

Post 21 Særskilte driftsutgifter økes med 10 mill. kroner

Disse medlemmer viser til at en rekke statlige høyskoler har behov for midler til bygningsmessige utbedringer og nybygg. I den forbindelse vil disse medlemmer bevilge 10 mill. kroner som øremerkes til prosjektering av byggeprosjekter innenfor den statlige høyskolesektoren i henhold til Regjeringens prioritering fremvist i St.prp. nr. 1 (2003-2004). Disse medlemmer viser videre til sin merknad om vedlikehold av bygg i universitets- og høyskolesektoren under kap. 281.

Post 50 Statstilskudd, reduseres med 60 mill. kroner

Disse medlemmer vil understreke at satsingen i den høyere utdanningen i første rekke må skje via universitetene og de høyskolene som kan dokumentere god kvalitet. Disse medlemmer viser til dagens praksis der blant annet alle statlige høyskoler driver en eller annen aktivitet innenfor forskningssektoren. Etter disse medlemmers syn er det ikke ønskelig at forskning skal foregå ved alle institusjoner, men bør begrenses til de institusjonene som kan dokumentere høy kvalitet. Dette vil slik disse medlemmer ser det gi mest mulig kvalitetsmessig god forskning igjen for pengene. Disse medlemmer vil gjennom sin prioritering tilgodese universitetene i forhold til høyskolene, fordi dette er flaggskipene når det gjelder å formidle kunnskap av høy kvalitet. På bakgrunn av dette foreslår disse medlemmer å redusere bevilgningen til de statlige høyskolene med 60 mill. kroner.

Kap. 281 Fellesutgifter for universiteter og høyskoler

Post 1 Driftsutgifter reduseres med 38,17 mill. kroner

Disse medlemmer viser til at denne posten rommer en rekke ulike tiltak. Disse medlemmer har merket seg at det er forslått en sammenslåing av Norgesuniversitetet og SOFF (Sentralorganet for fleksibel læring), uten at det tas høyde for besparelser. Disse medlemmer legger til grunn at en sammenslåing av disse organene skal medføre en kostnadsbesparelse. Videre ønsker disse medlemmer at bevilgningen til NOKUT skal overføres til en egen post i budsjettet. Disse medlemmer ønsker å redusere bevilgningen knyttet til senter for kompetanseutvikling i den flerkulturelle skolen og stipendprogram for kunstnerlig utviklingsprogram. I tillegg legger disse medlemmer til grunn en generell innsparing i form av effektivisering. På bakgrunn av dette foreslår disse medlemmer å redusere bevilgningen.

Post 45 Større utstyrsinnkjøp og vedlikehold, kan overføres, reduseres med 10 mill. kroner

Disse medlemmer viser til at investeringskostnadene som ligger på denne posten kan overføres til utenlandsbudsjettet da dette ikke vil ha noen innvirkning på norsk innenlandsøkonomi. Disse medlemmer viderefører midler til vedlikehold. På bakgrunn av dette reduseres posten til større utstyrsinnkjøp og vedlikehold.

Post 50 NY NOKUT (Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen) økes med 32 mill. kroner

Disse medlemmer viser til den modellen som disse medlemmer ønsker at NOKUT skal innrettes etter, som et akkrediterings- og kvalitetssikringsorgan for hele utdanningssektoren. Disse medlemmer viser til at det NOKUT som i dag er operativt har oppgaver knyttet til akkreditering- og kvalitetssikring innenfor universitets- og høyskolesektoren. Disse medlemmer ønsker å overføre det ansvaret som er lagt til Læringssenteret og Statens utdanningskontor når det gjelder akkreditering og kvalitetssikring av utdanningen innenfor grunnopplæringen, den videregående opplæringen og fagskoleutdanningen til NOKUT. Dette vil slik disse medlemmer ser det føre til at hele utdanningssektoren blir gjenstand for kvalitets-

sikring. Manglende opplegg for akkreditering og kvalitetssikring har lenge vært en svakhet ved det norske skolesystemet. Disse medlemmer vil understreke at den enkelte bruker og dens foresatte på grunnopplæringsnivå, skal gis muligheten til å føre tilsyn med skolene og melde eventuelle mangler inn for NOKUT. På bakgrunn av dette foreslår disse medlemmer at NOKUT legges inn på en egen post og at bevilgningen økes.

Post 51 NY Skoleombud 5 mill. kroner

Disse medlemmer viser til sitt forslag i Dokument nr. 8:111 (2002-2003) om å innføre et skoleombud som ivaretar rettighetene til elever og foreldre innenfor opplæringen. Disse medlemmer vil understreke betydningen av at rettsikkerheten til skolens brukere blir ivarettatt på en betryggende måte. Disse medlemmer er opptatt av at et slikt skoleombud skal komme i gang, og foreslår derfor å bevilge 5 mill. kroner for at arbeidet med å få plass et skoleombud kan starte.'

Post 72 Stipendmidler for etterutdanning av kunstnere reduseres med 2,1 mill. kroner

Disse medlemmer har merket seg at evalueringen av denne ordningen viser at det er knyttet store utgifter til å administrere tilskuddsordningen for etterutdanning av kunstnere. Disse medlemmer viser til at dette ikke bør være en oppgave som det skal brukes statlige midler på. På bakgrunn av dette foreslår disse medlemmer å fjerne bevilgningen til stipendmidler for etterutdanning av kunstnere.

Post 73 Tilskudd til internasjonale program, overføres utenlandsbudsjettet og reduseres med 62,55 mill. kroner

Disse medlemmer viser til at dette er midler som går til å dekke den norske kontingenten for å delta i ulike internasjonale program på utdanningsområdet, som for eksempel SOKRATES-programmet. Disse medlemmer viser til at de midlene som blir brukt under denne posten ikke har noen innvirkning på norsk innenlandsøkonomi. På denne bakgrunn foreslår disse medlemmer å flytte denne bevilgningen til utenlandsbudsjettet.

Kap. 282 Privat høyskoleutdanning

Post 70 Tilskudd økes med 60 mill. kroner

Disse medlemmer ønsker en likebehandling av offentlige og private utdanningsinstitusjoner. For å komme et steg nærmere dette målet vil disse medlemmer øke bevilgningene til dette formålet der 30 mill. kroner skal gå inn i forskningskomponenten, 15 mill. kroner til basisbevilgning og 13 mill. kroner til undervisningskomponenten. Disse medlemmer viser til at bachelorprogrammene innenfor den private høyere utdanning i dag ikke mottar statlig støtte. Dette medfører slik disse medlemmer ser det at bare et begrenset antall studenter har en økonomisk mulighet til å starte på disse utdanningsløpene. På bakgrunn av dette vil disse medlemmer bevilge 2 mill. kroner til å finansiere et prosjekt som skal utvikle et modellverktøy for finansiering av private høyskoler. Disse medlemmer vil videre vise til den flertallsmerknaed Fremskrittspartiet og regjeringspartiene stod sammen om under behandlingen av statsbudsjettet for 2003, der det var enighet om en større grad av likebehandling mellom offentlige og private høyere utdanning. Dette kan ikke disse medlemmer registrere har blitt fulgt opp av Regjeringen.

Kap. 283 Meteorologisk institutt

Post 45 Større utstyrsinnkjøp og vedlikehold, kan overføres utenlandsbudsjettet og reduseres med 9,946 mill. kroner

Disse medlemmer viser til at midlene på denne posten skal brukes til utbygging og modernisering av utstyr, medregnet utbygging av værradar-nettet. Disse medlemmer viser til at dette utstyret kan kjøpes i utlandet. På denne måten vil ikke disse kostnadene ha innvirkning på norsk innenlandsøkonomi. På denne bakgrunn fjernes denne bevilgningen og overføres utenlandsbudsjettet.

Kap. 285 Norges forskningsråd

Post 52 Forskningsformål, overføres utenlandsbudsjettet og reduseres med 142 mill. kroner

Disse medlemmer har merket seg at Regjeringen ønsker å bruke 108 mill.kr til utstyrsinnkjøp innenfor forskningssektoren. Disse medlemmer er av den oppfatning at forskningsutstyret i stor grad kjøpes i utlandet, uten å ha innvirkning på norsk innen-

landsøkonomi. På denne bakgrunn flytter disse medlemmer bevilgningene til forskningsutstyr og overfører disse midlene til utenlandsbudsjettet.

Disse medlemmer har videre merket seg at Regjeringen vil bruke 34 mill. kroner til vitenskapelig utstyr ved forskningsinstituttene, der utstyr til nanoteknologi skal prioriteres. Disse medlemmer er av den oppfatning at dette ikke vil ha innvirkning på norsk innenlandsøkonomi, og foreslår å overføre disse midlene til utenlandsbudsjettet.

Post 55 Administrasjon reduseres med 19,048 mill. kroner

Disse medlemmer viser til de omfattende kostnadene som er beregnet til å administrere Norges forskningsråd. Disse medlemmer har merket seg at det har blitt tatt i bruk en elektronisk, internetbasert FoU-administrasjon som skal settes i full drift fra 2004. Disse medlemmer legger til grunn at en ved å effektivisere saksbehandlingsrutinene, kan ta ut økonomiske gevinster i form av lavere ressurstilgang som skal dekke administreringen av Norges forskningsråd. Disse medlemmer legger også til grunn at midler avsatt til forskningssektoren i størst mulig grad må benyttes til utøvende forskning og minst mulig til administrering. På bakgrunn av dette og det samlede budsjettforelegget foreslår disse medlemmer å redusere bevilgningen til administrasjonen i Norges forskningsråd.

Post 56 NY Kjøp av kompetanse til vurdering av søknader 5 mill. kroner

Disse medlemmer foreslår å øremerke midler til kjøp av utenlandsk fagkompetanse til vurdering av søknader om forskningsmidler for å unngå problemer med habilitet, og foreslår å bevilge 5 mill. kroner til dette formålet.

Kap. 286 Fondet for forskning og nyskaping

Post 51 NY Opprettelse av fire nye senter for fremragende forskning 40 mill. kroner

Disse medlemmer har merket seg at opprettelse av senter for fremragende forskning har vært hensiktsmessig. Disse medlemmer er av den oppfatning at denne satsingen må videreføres og forsterkes. På bakgrunn av dette ønsker disse medlemmer at det opprettes 4 nye senter for fremragende forskning som skal være av høy internasjonal kvalitet. Utvelgelsen av disse sentrene skal derfor være utelukkende basert på kvalitet for foretas av Norges forskningsråd.

Disse medlemmer har merket seg at Regjeringen ikke har foreslått å øke fondskapitalen i budsjettet for neste år. Disse medlemmer viser til at beregninger fra NIFU viser at det er et vekstbehov for offentlige midler for å nå OECD gjennomsnittet innen år 2005 på 4,4 mrd. kroner for årene 2004 og 2005. Disse medlemmer viser videre til brev fra statsråden med svar på spørsmål datert 16. oktober 2003 der det slås fast at Forskningsfondets kapital må styrkes med drøyt 72,5 mrd. kroner fra 1. januar 2004 for å gi 3,3 mrd. kroner i økt avkastning i 2005, som er beløpet som skal til for at Norge når sitt mål om en OECD-gjennomsnittlig forskningsbevilgning. Disse medlemmer viser til at det synes å være vanskelig for Regjeringen å bevilge forskningsmidler via det ordinære budsjettet. Disse medlemmer vil på bakgrunn av dette understreke viktigheten av å styrke fondskapitalen for Forskningsfondet for å komme nærmere OECD-målet som Stortinget har satt. Disse medlemmer vil understreke at økningen i Forskningsfondet skal komme i tillegg til ordinære forskningsbevilgninger, ikke i stedet for. På bakgrunn av dette foreslår disse medlemmer å øke fondskapitalen i Forskningsfondet med 3 mrd. kroner i 2004, og vil styrke fondet med ytterligere 3 mrd. kroner i 2005. Dette vil ikke alene bringe norsk forskning til målet, men det er slik disse medlemmer ser det et viktig steg på veien. I tillegg vil disse medlemmer vise til sin styrking av forskningsinnsatsen innenfor det ordinære budsjettet. Disse medlemmer henviser til sitt forslag om å be Regjeringen legge frem en ajourført plan til hvordan Norge skal nå sitt forskningsmål i løpet av 2005.

Kap. 287 Forskningsinstitutt og andre tiltak

Post 52 Norsk Utenrikspolitisk Institutt reduseres med 7,106 mill. kroner

Disse medlemmer viser til at NUPI har som formål å medvirke til økt innsikt i mellomfolkelige spørsmål ved å drive forskning og spre informasjon om internasjonale forhold. Innen-

for trange budsjetttrammer er disse medlemmer av den oppfatning at en bør konsentrere forskningsinnsatsen omkring norske forhold spesielt knyttet til utvikling og nyetablering innenfor næringslivet. På denne bakgrunn foreslår disse medlemmer å redusere bevilgningen til NUPI.

Post 72 Til disposisjon for departementet reduseres med 2,395 mill. kroner

Disse medlemmer har merket seg at denne bevilgningen skal gå til å dekke utgifter knyttet til et svensk-norsk bokprosjekt i forbindelse med jubileet for unionsoppløsningen og til å dekke husleie for Nordisk forskerutdanningsakademi (NORFA). Disse medlemmer vil på bakgrunn av det samlede budsjettopplegget fjerne denne bevilgningen og be departementet finansiere husleiekostnadene innenfor eksisterende rammer. Når det gjelder bokprosjektet, er disse medlemmer av den oppfatning at private aktører kan ivareta denne oppgaven, uten at staten trenger å påta seg betydelige utgifter ved det. Det vil slik disse medlemmer ser det være et marked for private til å kunne tjene penger på en bok som omhandler dette tema.

Kap. 288 Internasjonale samarbeidstiltak

Post 73 EUs rammeprogram for forskning overføres til utenlandsbudsjettet og reduseres med 570 mill. kroner

Disse medlemmer viser til at disse pengene skal gå til å dekke Norges kontingent for 2004 i EUs sjette rammeprogram. Denne bevilgningen vil ikke ha innvirkning på norsk innenlandsøkonomi. På denne bakgrunn foreslår disse medlemmer å overføre disse midlene til utenlandsbudsjettet.

Kap. 2410 Statens lånekasse for utdanning

Post 1 Driftsutgifter reduseres med 27 mill. kroner

Disse medlemmer har merket seg at det har blitt arbeidet med å bedre de elektroniske tjenestene, blant annet gjennom etablering av nettsøknader. Slik disse medlemmer ser det bør dette legges til rette for en effektivisering av Statens lånekasse. Disse medlemmer har videre merket seg at Regjeringen vil legge opp til en moderniseringsstrategi for Lånekassen. Disse medlemmer er av den oppfatning at driften av Statens lånekasse kan konkurranseutsettes for å få en mer effektiv og billigere tjeneste. På bakgrunn av dette foreslår disse medlemmer å redusere bevilgningen til drift av Lånekassen.

Post 50 Avsetning til utdanningsstipend, overslagsbevilgning, økes med 82 mill. kroner

Disse medlemmer har merket seg at Regjeringen ikke har foreslått å øke kostnadsnormen for lån og stipend. Dette innebærer i realiteten slik disse medlemmer ser det at kjøpekraften til elevene svekkes. Disse medlemmer er av den oppfatning at kostnadsnormen for lån og stipend i Lånekassen bør justeres årlig i forhold til den prosentvise økningen som grunnbeløpet i folketrygden blir gjenstand for. Dette vil gjøre at kjøpekraften til studentene opprettholdes. I først omgang ønsker disse medlemmer å øke kostnadsnormen for neste års budsjett med 2,2 pst. fra 1. mai 2004, som utgjør halve den halve prosentvise økningen i folketrygden. På bakgrunn av dette foreslår disse medlemmer å bevilge 58 mill. kroner til en justering av kostnadsnormen.

Videre ønsker disse medlemmer å stimulere flere studenter til å øke sin studieprogresjon utover det som er normert tid. Dette vil bety at studentene kommer raskere i jobb og at det blir rimeligere for utdanningsinstitusjonene å gi disse et tilbud. Samfunnsøkonomisk finner disse medlemmer det derfor fornøftig å sette av midler som kan åpne for at de som er raskere ferdig med utdanningen enn det som er normert, får 50 pst. stipendandel istedenfor 40 pst. som er dagens sats. På bakgrunn av dette foreslår disse medlemmer å bevilge 24 mill. kroner for å gi studenter med studieprogresjon utover normert tid 50 pst. stipendandel.

Post 70 Utdanningsstipend, overslagsbevilgning, økes med 30 mill. kroner

Disse medlemmer ønsker at fradraget fra lærlingelønn for lån og stipend reduseres fra 60 pst. til 30 pst. fra høsten 2004. Disse medlemmer ønsker en sterkere grad av likestilling

mellom elever i ordinær videregående skole og lærlinger. En del lærlinger må flytte hjemmefra når de skal ta opplæring i bedrift. Lærlingelønnen er i mange tilfeller ikke høy nok til at lærlingene greier å fullføre utdanningen innenfor egne økonomiske rammer. Spesielt i strøk av landet hvor levekostnadene er høy har disse medlemmer merket seg at mange lærlinger har det svært trangt økonomisk. På bakgrunn av dette ønsker disse medlemmer å redusere fradraget for lærlinger fra 60 pst. til 30 pst.

Post 71 Andre stipend, overslagsbevilgning, økes med 125 mill. kroner

Disse medlemmer vil understreke betydningen av at det finnes et godt utbygd støttesystem for de som ønsker å ta en utdanning. Det er slik disse medlemmer ser det viktig at elever og studenter gis anledning til å reise bort fra hjemstedet for å studere, både innenlands og utenlands. Dette forutsetter etter disse medlemmers mening et økonomisk grunnlag for at valget skal være reelt for alle elever uavhengig av økonomisk bakgrunn. På bakgrunn av dette foreslår disse medlemmer å øke potten som skal gå til reiseburs stipend med 50 mill. kroner og gebyrstipendet uten låneandel med 50 mill. kroner for studenter i utlandet.

Videre ønsker disse medlemmer å bidra til å redusere kostnadene studentene har ved å velge norsk privat høyere utdanning. Disse medlemmer ønsker på bakgrunn av dette å øremerke midler som skal gå til gebyrstipend for studenter ved private utdanningsinstitusjoner i Norge.

Post 72 Rentestønad, overslagsbevilgning, økes med 10 mill. kroner

Disse medlemmer ønsker å legge til rette for at studenter ved BI og andre private utdanningsinstitusjoner skal kunne ta opp lån i Statens Lånekasse med samme rettigheter som studenter som velger en offentlige høyere utdanning. Disse medlemmer er av den oppfatning at dette er viktig for å gi alle mulighet for en privat høyere utdanning, uansett økonomisk bakgrunn.

Post 75 Særskilte tilretteleggingstiltak for utdanning i utlandet økes med 500 000 kroner

Disse medlemmer viser til det viktige arbeidet som ANSA, utenlandsstudentenes egen organisasjon, gjør i forhold til å informere og tilrettelegge for studium i utlandet. Disse medlemmer er av den oppfatning at det er viktig å få flere norske studenter til å reise ut for å studere, i en verden med stadig sterkere grad av globalisering. På bakgrunn av dette foreslår disse medlemmer å øke bevilgningen til ANSA for å styrke organisasjonens arbeid.

Kap. 340 Kirkelig administrasjon

Post 1 Driftsutgifter reduseres med 2,268 mill. kroner

Disse medlemmer viser til at denne bevilgningen blant annet går til å dekke driftsutgiftene for bispedømmerådene og biskopene, utgiftene til Kirkemøtet og Bispemøtet. Disse medlemmer er av den oppfatning at det er rom for besparelser innenfor denne bevilgningen, og viser videre til sitt prinsipielle standpunkt om at kirke og stat bør skille lag. På bakgrunn av dette og av hensyn til det samlede budsjettopplegget foreslår disse medlemmer å redusere bevilgningen.

Post 71 Tilskudd til kirkelige formål reduseres med 3,51 mill. kroner

Disse medlemmer viser til at denne bevilgningen går til Den norske Sjømannsmisjonen, Døvekirkene, Kristent Arbeid Blant Blinde, Stiftelsen Kirkeforskning, diakoni, undervisning og kirkemusikk, kirkens ressurscenter mot vold og overgrep og samisk bibeloversettelse. Av hensyn til det samlede budsjettopplegget foreslår disse medlemmer å redusere denne bevilgningen.

Post 75 Dåpsopplæring, kan overføres, reduseres med 23,5 mill. kroner

Disse medlemmer viser til behandlingen av St.meld. nr. 7 (2002-2003) om reform om dåpsopplæringen. Disse medlemmer ønsket i den forbindelse at det skal foretas en brukerundersøkelse som kartlegger hvor mange foreldre, barn og unge

som er interessert i å motta tilbud om dåpsopplæring, og i hvilket omfang denne opplæringen skal gis. Disse medlemmer er kritisk til at det brukes mye penger til dåpsopplæring uten at en vet om de som skal motta tilbudet er interessert i å benytte seg av det. På denne bakgrunn foreslår disse medlemmer å redusere bevilgningen til dåpsopplæringen. De 5 mill. kroner som disse medlemmer foreslår å benytte til dette formålet skal gå til å gjennomføre en brukerundersøkelse som kartlegger interesse for å opprette dette tilbudet og i hvilket omfang det skal gis.

Kap. 341 Presteskapet

Post 1 Driftsutgifter reduseres med 6,056 mill. kroner

Disse medlemmer er av den oppfatning at kommunene bør vurdere å slå sammen menigheter og samordne bruk av kirkebygg. Disse medlemmer mener at en slik sammenslåing av gudstjenester kan bidra til å redusere kostnadene også til prekestillinger. Disse medlemmer viser for øvrig til det samlede budsjettopplegget og foreslår å redusere bevilgningen som skal dekke lønn og andre driftsutgifter for de mer enn 1 300 statlige prekestillingene som finansieres over denne posten.

Disse medlemmer vil for øvrig henvise til Fremskrittspartiets utenlandsbudsjett som foreligger i finansinnstillingen, og som legger opp til en vesentlig styrking av utdannings- og forskningssektoren.

2.6 Sosialistisk Venstreparti

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti vil fremheve at en skikkelig satsing på forskning og utdanning er avgjørende dersom Norge skal bli en ledende kunnskapsnasjon. Å gi alle en god utdanning bekjemper klasseforskjeller, bidrar til større rettferdighet, samtidig som det er den beste garantien for å bevare velferdsstaten. Kun en godt utdannet befolkning vil kunne skape et levedyktig næringsliv og fremtidige arbeidsplasser den dagen oljen tar slutt. Disse medlemmer foreslår derfor en solid satsing på utdanning og forskning, og viser til finansinnstillingen (Budsjett-innst. S. I (2003-2004)) og Sosialistisk Venstrepartis merknader i denne. Sosialistisk Venstreparti foreslo å øke netto utgiftsramme på rammeområde 17 til kr 36 333 892, en økning på kr 1 977 400 i forhold til Regjeringens forslag.

Disse medlemmer mener at en skole for alle, er til beste for alle. Disse medlemmer vil derfor skape en god og moderne offentlig skole for alle, ikke private skoler for de få. En skole der alle elever får utvikle sine faglige og sosiale evner, i tråd og takt med egne forutsetninger, og der elevene gis likeverdige muligheter for læring, i form av tilpasset - og ikke lik - undervisning.

Disse medlemmer er bekymret over at det i dag er altfor mange elever som faller fra. En femtedel går ut av grunnskolen uten gode nok lese- og skriveferdigheter, guttene henger etter jentene i de fleste fag, minoritetselever mister kunnskap fordi de har for dårlig språkforståelse, og elever som følges opp av foreldre med høy utdanning og inntekt lærer mer og bedre enn elever uten samme oppfølging. Disse medlemmer mener man ikke kan akseptere at skolen bidrar til systematiske ulikheter i læringsutbyttet til elevene, og vil kjempe imot en utvikling som fører til større forskjeller og sosial skjevhet.

Disse medlemmer mener at Norge har muligheten til å skape verdens beste skole. Likevel preges sko-

lehverdagen av at skolen ikke har vært prioritert høyt nok. Trang kommuneøkonomi har gitt skolene for lite tid og ressurser til å følge opp hver enkelt elev. I stedet for å organisere læringsarbeidet variert - med mindre grupper, prosjektarbeid og tettere oppfølging - må den tilrettelagte undervisningen ofte vike for mer tradisjonelle undervisningsformer. Ressursmangelen resulterer i kateterundervisning i store klasser med kun en lærer, og fører også til at mange skoler mangler oppdaterte lærebøker, digitale læremidler og nødvendig materiell i praktiske fag som heimkunnskap og kunst og håndverk.

Disse medlemmer vil understreke at en god offentlig skole med tilpasset opplæring bare er mulig dersom skolene får økte ressurser og mer frihet. Disse medlemmer vil derfor styrke det lokale handlingsrommet, slik at de som er nær elevene får større innflytelse. Det er foreldrene og lærerne som vet best hva slags oppfølging den enkelte eleven trenger. Mens noen trenger mer tid på å lære å lese, trenger andre mer tid i matematikk eller engelsk. Disse medlemmer vil derfor at elever, foresatte og ansatte på den enkelte skole skal få bestemme mer av dette, innenfor rammen av nasjonale læreplaner med tydelige læringsmål.

For å sikre alle skoler et forsvarlig og forutsigbart økonomisk grunnlag å drive opplæring ut ifra, har disse medlemmer foreslått å innføre en minstandard for hvor mye ressurser skolene skal motta fra kommunen. Utviklingen viser at det har blitt flere elever, færre lærere og større klasser i grunnskolen, og at mangelen på ressurser har fått flere skoler til å iverksette sparetiltak i form av redusert antall delingstimer, oppsigelse av lærere og stengning av skolebibliotek. Enkelte kommuner har også sett seg nødt til å legge ned skoler. Dette taler for at det er på tide å fastsette en nedre økonomisk ramme for skolene, en ramme som skal sikre tilstrekkelige ressurser til å ivareta et godt læringsmiljø. Samtidig foreslår Sosialistisk Venstreparti å øke overføringene til kommunene betraktelig, blant annet for å sikre skolene tilstrekkelige ressurser til undervisning, læremateriell og utstyr i grunnskolen.

Disse medlemmer viser til at om lag halvparten av norske skoler ikke tilfredsstillt kravene til forsvarlige skolebygninger. Forfalne klasserom med dårlig inn klima ødelegger for elevenes helse, læring og trivsel. Alle ønsker å heve kvaliteten på innholdet i skolen, men det er vanskelig å skape gode læringsmiljø hvis skolemiljøet forfaller. For å få fortgang i opprustningen av norske skolebygninger foreslår Sosialistisk Venstreparti å styrke tilskuddsordningen der staten dekker kommunenes renter på lån til nybygg og rehabilitering av skoleanlegg. Disse medlemmer viser til partiets alternative budsjett der ordningen ble økt med 4 mrd. kroner i 2004.

Disse medlemmer ønsker større frihet for skolene til å drive spennende undervisning, og viser til at Sosialistisk Venstreparti i sitt alternative budsjett foreslo å bruke 1 000 kroner per elev til alternative læringsformer og læremidler, samt å øke satsingen på IKT i skolen med 50 mill. kroner. Dette skal bidra til å utvikle

elevenes digitale kompetanse, gi dem bedre digitale læremidler, samt å bygge ut infrastrukturen. Disse medlemmer vil også bruke 30 mill. kroner på mobbeprogram i grunnskolen. Mobbing skader trivselen og utviklingen av gode læringsmiljø, og Sosialistisk Venstreparti vil opprette en tilskuddsordning slik at flere kommuner kan iverksette tiltak mot mobbing.

Disse medlemmer vil understreke at lik rett til utdanning betyr at utgifter til skolebøker og studiemateriell ikke skal være styrende for de utdanningsvalgene folk tar. Disse medlemmer er kjent med at altfor mange faller utenfor det nye behovsprøvde læremiddelstipendet for elever i videregående skole og at det i for liten grad dekker deres faktiske utgifter. Stipendordningen fanger heller ikke opp utgiftsvariasjonene mellom de ulike studieretningene. Disse medlemmer vil bidra til at flere elever kan få støtte til læremiddelutgiftene sine, og viser til at Sosialistisk Venstreparti i sitt alternative budsjett foreslo å bevilge 195 mill. kroner ekstra til læremiddelstipend for elever i videregående opplæring.

Disse medlemmer understreker at en økning i private utdanningstilbud vil svekke det offentlige utdanningstilbudet. Disse medlemmer mener at det ikke er et offentlig ansvar å legge til rette for private alternativer, så lenge det finnes fullgode offentlige løsninger. Disse medlemmer velger derfor å prioritere den offentlige skolen, der flertallet av norske elever går, og foreslår å kutte tilskuddet til private skoler med 186,2 mill. kroner.

Disse medlemmer vil påpeke at for å trives på skolen er det viktig å trives utenfor skolen. Disse medlemmer er opptatt av at alle barn og unge skal ha mulighet til å oppleve en aktiv og spennende fritid. I dag er det altfor mange barn som blir stående utenfor. Tilbudet om skolefritidsordning og kultur- og musikk-skoler bør derfor etter disse medlemmers oppfatning utvides betydelig og få en sentral plass i norske skoleelevers hverdag.

I Sem-erklæringen uttalte de tre regjeringspartiene at målsettingen var "å opprettholde skolefritidsordningen (SFO) som et velferdstilbud på småskoletrinnet". Likevel valgte Regjeringen i fjor å halvere støtten til SFO ved å kutte tilskuddet med 217 mill. kroner, for deretter å innlemme det i rammetilskuddet til kommunene fra 1. august 2003. Dette har ført til et svært varierende og redusert skolefritidstilbud for mange rundt om i landet. Prisene har gått opp og tilbudet ned i kommuner med dårlig råd. Dette går ut over familier med svak økonomi og rammer mange av de barna som kanskje trenger det mest, slik som minoritetsspråklige elever og elever med særskilte behov eller funksjonshemminger. Disse medlemmer mener at det er uakseptabelt at disse barna skal bli holdt utenfor viktige sosiale arenaer på denne måten.

Disse medlemmer viser til at Sosialistisk Venstreparti i sitt alternative budsjett gikk inn for å legge tilbake kuttet fra Regjeringen på 217 mill. kroner og innføre makspris på SFO på 1 000 kroner per måned i 2004. Disse medlemmer mener at foreldrebetalingen må reduseres betraktelig og vil arbeide for at sko-

lefritidstilbudet på sikt kan bli gratis. Disse medlemmer vil også heve standarden på skolefritidsordningen, slik at alle kan tilbys et godt og likeverdig SFO-tilbud. Det må stilles klare krav til bemanning, inneklima, utemiljø og innholdet i skolefritidsordningen. Tilbudet må få flere og mer kvalifiserte ansatte, bedre lokaliteter, større og mer spennende uteområder og et mer innholdsrikt læringsmiljø.

Disse medlemmer vil også øke tilskuddet til musikk- og kulturskolene, slik at flere barn kan få muligheten til å delta i kreative og kulturelle aktiviteter. Stortingets målsetting om at 30 pst. av elevene i grunnskolen skal tilbys plass i kulturskolene er langt fra nådd, etterspørselen er stor og ventelistene lange. Disse medlemmer viser til at Sosialistisk Venstreparti i sitt alternative budsjett gikk inn for å øke tilskuddet med 40 mill. kroner. Dette går til å øke tilskuddssatsen fra 74 til 100 kroner per time til å øke tilskuddet til kvalitetsutvikling av kulturskolene. Tilbudet må gi rom for flere barn og flere kunstuttrykk.

Disse medlemmer viser til at formålet med Kvalitetsreformen er å sørge for at alle som velger høyere utdanning får støtte og veiledning i studiene, gjennom tettere oppfølging, mer individuell tilbakemelding og jevnere evalueringer gjennom studietiden. Til gjengjeld må studentene bruke mer tid på studiene og flere vil bli heltidsstudenter. Skal reformen lykkes, er det derfor etter disse medlemmers oppfatning viktig at studentene sikres økonomisk trygghet til å satse på studiene. Stipend- og låneordningene i Statens lånekasse må sørge for at alle som ønsker å studere, gis mulighet til det. Og boligtilbudet må være utbredt og billig nok, slik at studenter ikke tvinges til å måtte jobbe for å bo i studietiden. Disse medlemmer mener at studiefinansieringen og studentboliger er viktige velferdsordninger, og vil styrke disse virkemidlene for å sikre den allmenne retten til lik utdanning.

Disse medlemmer viser til at Sosialistisk Venstreparti i sitt alternative budsjett brukte 250 mill. kroner mer på å bedre studiefinansieringen, blant annet ved å prisjustere studiestøtten slik at studenter ikke får mindre penger og blir hengende etter lønns- og prisveksten i samfunnet. Disse medlemmer går også kraftig imot Regjeringens forslag om å gjøre alt stipend om til lån for studenter som ikke består eksamen. Det er usosialt å la svake studenter finansiere studiene for de flinke, og en så uforutsigbar finansieringsordning kan skremme mange fra å starte på en høyere utdanning.

Disse medlemmer foreslo videre å bruke 200 mill. kroner mer til bygging av studentboliger i 2004. Disse medlemmer reagerer sterkt på Regjeringens forslag om å kutte 30 mill. kroner i tilskuddet til studentboliger, og at budsjettforliket innebærer et ytterligere kutt på 15 mill. kroner, fordi det allerede bygges for få boliger i dag. Dekningsgraden er for lav og varierer svært rundt om i landet. Skal vi nå Stortingets målsetting om bygging av 1 000 boenheter per år i perioden 2000-2005 og en dekningsgrad på 20 pst., så må bygging av studentboliger prioriteres langt sterkere.

Disse medlemmer går også inn for å fjerne aldersgrensen på reisestipend. Disse medlemmer

vil minne om at det ikke er noen aldersgrense for å være student, og Kvalitetsreformen vil ventelig føre til langt flere heltidsstudenter i alle aldersgrupper. Disse medlemmer mener det da er urettferdig at reisestipendet kun skal komme en aldersgruppe av studentene til gode.

Disse medlemmer vil understreke at i et kunnskapssamfunn er målsettingen om livslang læring like viktig som den allmenne utdanningsretten. Man er aldri ferdig utlært, og et omskiftelig arbeidsmarked i en omverden som raskt endres krever stadig ny kompetanse og evne til fleksibilitet. For de fleste betyr dette at utdanning utover grunnskoleopplæringen er nødvendig, og mange voksne vil ha behov for videre- og etterutdanning. For å sikre at Kompetansereformen, som er den offentlige satsingen på dette området, gjennomføres, mener disse medlemmer det er avgjørende å tilby fleksible undervisningsopplegg som er tilpasset ulike livssituasjoner og bosteder. Disse medlemmer går derfor sterkt imot Regjeringens forslag til kutt på flere av institusjonene innenfor voksenopplæringen, så som studieforbundene, fjernundervisningen og kompetanseutviklingsprogrammet. Dette er opplæringsarenaer som gir mange mulighet til å ta kompetansegivende utdanning.

Disse medlemmer viser til at Sosialistisk Venstreparti i sitt alternative budsjett foreslo å bruke 100 mill. kroner mer enn Regjeringens budsjettforslag, for å opprettholde støtten til studieforbundene, fjernundervisningen og Kompetanseutviklingsprogrammet. Disse medlemmer mener at samarbeidet med de frivillige organisasjonene og partene i arbeidslivet er en forutsetning for at flere kan få økt og dokumentert sin kompetanse. Voksenopplæring er viktig for mobiliteten både i utdanningssystemet og arbeidslivet.

Sosialistisk Venstreparti foreslo også i sitt alternative budsjett å bruke 50 mill. kroner til å sikre at retten til grunnskoleopplæring for voksne blir oppfylt. Pengene skal gis som støtte til kommunene, og brukes til utdanning rettet mot voksne med rettigheter.

Disse medlemmer vil understreke at en sterk forskningsinnsats er selve drivkraften i en kunnskapsnasjon, og at økt satsing på forskning er en forutsetning for å møte framtidens utfordringer, blant annet når det gjelder verdiskaping og vår evne til å løse miljøproblemer. Etter forslag fra Sosialistisk Venstreparti har Stortinget vedtatt at Norge innen 2005 skal ha en forskningsinnsats som minst ligger på gjennomsnittet i OECD. For å nå dette målet mener disse medlemmer at de årlige bevilgningene over statsbudsjettet må økes utover det Regjeringen har lagt opp til i sine budsjettforslag.

Disse medlemmer viser til at Sosialistisk Venstreparti i sitt alternative budsjett foreslo å bevilge 1,2 mrd. kroner ekstra for å styrke forskningsinnsatsen. Disse midlene skal brukes til å øke forskningsbevilgningene direkte til institusjonene og til mer brukerstyrt forskning og grunnforskning gjennom Forskningsrådet. Sosialistisk Venstreparti foreslo også å styrke fondet for forskning og nyskaping med 2 mrd. kroner utover Regjeringens forslag.

2.7 Senterpartiet

Komiteens medlem fra Senterpartiet har merket seg Regjeringens framlegg til statsbudsjett og de ytterligere reduksjoner på rammeområde 17 som forliket med Arbeiderpartiet medførte. Dette medlem finner ikke å kunne legge fram et ansvarlig budsjettforslag på rammeområde 17, innenfor den vedtatte rammen. Dette medlem vil derfor vise til det helhetlige budsjettforslaget Senterpartiet har fremmet i finanskomiteen. I sitt alternative budsjettforslag styrket Senterpartiet følgende kapitler på rammeområde 17 i forhold til Regjeringens opplegg:

Kap. 223 post 70 United World College 8 551 000
 Kap. 223 post 71 Opplæringsråd 15 000 000
 Kap. 240 post 70 Kompensasjon; MVA kommuner 14 700 000
 Kap. 249 post 21 Sikkerhetsopplæring for fiskere 13 000 000
 Kap. 249 post 73 Krokeide yrkesskole 6 742 000
 Kap. 253 post 70 Tilskudd til folkehøyskoler 22 000 000
 Kap. 254 post 70 Studieforbundene 40 000 000
 Kap. 254 post 71 Tilskudd til fjernundervisning 5 000 000
 Kap. 254 post 72 Tilskudd til institusjonen Midt i Norden 1 000 000
 Kap. 263 post 50 Arktisk Universitet 4 000 000
 Kap. 270 post 75 Studentboliger 30 000 000
 Kap. 282 post 70 Høgskulen på Jæren 700 000
 Kap. 287 post 71 Forskningsinstitutter og andre 5 000 000
 Kap. 340 post 72 Tilskudd til fellestrådene 25 000 000
 Kap. 1023 post 71 Fiskeri, havbruks FoU 5 900 000
 Kap. 2410 post 50 Studielånsordningen 133 000 000

Dette medlem vil understreke at de viktigste utfordringene i skolen kun kan løses ved å sette skoleeierne, kommuner og fylkeskommuner i stand til å oppfylle forventningene til en god skole.

Dette medlem vil peke på at den økonomiske situasjonen i Norge preges av kommunal fattigdom og privat rikdom. Dette medlem vil understreke at dette er en ønsket utvikling fra Regjeringen sin side og frykter at det over tid bidrar til å tvinge fram konkurranseutsetting og privatisering av sentrale velferdstilbud som skole og omsorg.

Dette medlem viser til at Senterpartiets alternative opplegg for statsbudsjett for 2004 innebar en styrking av kommunenes inntekter med nesten 5 mrd. kroner. Av dette utgjorde økningen av de frie inntektene om lag 4 mrd. kroner. Rammen for område 17 ble i Senterpartiets alternative budsjett satt til kr 34 686 585 000, en styrking på kr 330 093 000 i forhold til det Regjeringen legger opp til i sitt budsjettforslag.

Dette medlem ønsker en likeverdig nasjonal fellesskapskole med lokale variasjoner. Dette medlem ønsker å slå ring om retten elevene har til å gå i en god offentlig skole i nærmiljøet. Skolen skal være en felles arena, der barn og unge fra ulike miljø og med ulik sosial og religiøs bakgrunn møtes. Dette med-

lem har som mål at skolen skal være i kontinuerlig utvikling, og skal gi elevene individuelt tilpasset opplæring. Dette medlem understreker viktigheten av at skolen, sammen med foreldre og elever, drar nytte av de fortrinn lokalsamfunnet gir, og former skolen lokalt. Dette medlem vil støtte opp om en intensivering i den viktige kampen mot mobbing. Skolen skal være et sted hvor man dyrker verdier som toleranse og mangfold. På et slikt sted har mobbing ingen plass.

Dette medlem vil vise til behovet for å ruste opp skolebyggene rundt om i landet. Mange skoler har dårlig innelima, er nedslitte og har gammelt utstyr. Dette medlem vil vise til låneordningen for skolebygg og forslaget til økning i rammen som Senterpartiet foreslår i sitt alternative statsbudsjett

Dette medlem vil peke på opplæringsrådene sin viktige rolle i fagopplæringsarbeidet. Dette medlem understreker at fremtiden til opplæringsrådet skal vurderes i en samlet vurdering av grunnopplæringa, og at det ikke er rett å fjerne rådene nå. Dette medlem vil vise til Senterpartiet sitt alternative budsjett, der bevilgningen til opplæringsrådene og Rådet for fagopplæring i arbeidslivet ble opprettholdt.

Dette medlem vil understreke at det er et viktig prinsipp at den videregående skolen skal være gratis. Dette medlem vil på sikt at det bygges opp et læremiddelstipend til alle elever differensiert etter kostnaden på de ulike studieretningene. Dette medlem vil peke på det viktige internasjonale arbeidet mange skoler driver. Utvikling finner sted i skjæringspunktet mellom kjent og ukjent. Økt utveksling av elever øker forståelsen av andre menneskers levemåte, fremmer toleranse og nyskaping og gir elevene en rikere ungdomstid. Dette medlem vil understreke at skoleeier må settes økonomisk i stand til å drive utvekslingsarbeid.

Dette medlem vil vise til det viktige tilbudet folkehøgskolene representerer for mange unge. Gjennom et år på folkehøgskole får elevene en sjanse til å prøve seg på nye fag, fordype seg i noen emner, og til å planlegge framtidig utdanning. Dette medlem vil også peke på den personlige utviklingen elevene får gjennom et år på folkehøgskole. Dette medlem viser til at Senterpartiet i sitt alternative budsjett opprettholdt bevilgningen til folkehøgskolene.

Dette medlem vil vise til den viktige rollen Norge har som vertsnaasjon for det eneste internasjonale verdenscollege i Norden, United World College i Fjaler. Skolen bygger på viktige verdier, og gir mange en sjanse til utdanning uavhengig av økonomisk bakgrunn. Dette medlem vil vise til Senterpartiet sitt alternative budsjett, og til at partiet i dette budsjettet la opp til videre drift ved skolen.

Dette medlem vil understreke behovet for flere studentboliger, og viser til at Senterpartiet i sitt budsjett bevilget 30 mill. kroner mer til bygging av studentboliger enn i Regjeringens budsjettforslag.

Dette medlem viser til den studiefinansieringen Regjeringen legger opp til i sitt forslag til statsbudsjett. I forslaget legger Regjeringen opp til at hele stipendet

skal omfattes av konverteringsordningen. Dette medlem peker på at en slik ordning vil føre til et urimelig høyt press på studentene, samt gå utover det frivillige arbeidet som studentene deltar i rundt om på studiestedene. Dette medlem ønsker å beholde den eksisterende ordningen for studiefinansiering og viser til at Senterpartiet foreslo en økning på 133 mill. kroner i partiets alternative budsjett.

Dette medlem vil peke på det viktige arbeidet studieforbundene står for når det gjelder å tilby desentralisert utdanning gjennom studieringer og andre kompetansegivende tilbud innenfor et stort spekter av emner og organisasjoner. Dette medlem vil vise til det arbeidet studieforbundene driver når det gjelder demokratiopplæring, å skape møtesteder og å ta vare på kultur og mangfold.

Dette medlem viser til at støtten til studieforbundene er blitt kraftig redusert over flere år, og reagerer kraftig på at Regjeringen bidrar til en ytterligere reduksjon i sitt forslag til statsbudsjett. Reduksjonen i Regjeringens forslag til budsjett er et anslag mot den innsatsen som frivillige organisasjoner har bidratt med når det gjelder folkeopplysning gjennom mange år. Dette medlem viser til at Senterpartiet i sitt alternative budsjett styrket bevilgningen til voksenopplæring med 40 mill. kroner i forhold til Regjeringen sitt budsjettforslag.

Dette medlem viser videre til Regjeringens forslag om å redusere tilskuddet til fjernundervisningsinstitusjonene fra 2004. Studietilbud i regi av fjernundervisningsinstitusjonene er for mange voksne eneste mulighet til kompetanseheving, fordi tilbudet her er fleksibelt i forhold til geografi, arbeidssituasjon og omsorgsoppgaver. Dette medlem viser til Senterpartiets alternative statsbudsjett, der partiet prioriterte å videreføre tilskuddet til dette formålet på dagens nivå.

Dette medlem vil peke på den svært utsatte arbeidsplassen våre fiskere har, og viktigheten av at de får tilbud om sikkerhetsopplæring. Dette medlem vil vise til at Senterpartiet i sitt alternative budsjett la opp til å videreføre ordningen med sikkerhetsopplæring for fiskere og økte bevilgningene med 13 mill. kroner ut over Regjeringens forslag.

Dette medlem vil vise til den store betydning fiskeri og havbruksnæringen vil få for Norge i årene fremover. En framtidig vekst innenfor denne næringen fordrer en aktiv forskningspolitikk på dette området. Dette medlem vil vise til at Senterpartiet i sitt alternative statsbudsjett plussset på 5,9 mill. kroner på området fiskeri-, havbruks- og transportrettet FoU ut over Regjeringen sitt forslag. Dette medlem har merket seg at i budsjettavtalen mellom regjeringspartiene og Arbeiderpartiet er bevilgningene til dette formål redusert med ytterligere 9 mill. kroner i forhold til Regjeringens opprinnelige opplegg.

Dette medlem vil peke på den vanskelige økonomiske situasjonen for de kirkelige fellelrådene. Senterpartiet foreslo derfor i sitt alternative budsjett å øke bevilgningen med 25 mill. kroner for 2004.

3. MERKNADER TIL KAPITLER PÅ UTDANNINGSOMRÅDET

Når det gjelder budsjettkapitler og poster som ikke er omtalt nedenfor, har komiteen ingen merknader og slutter seg til Regjeringens forslag.

3.1 Utdannings- og forskningsdepartementet - administrasjon

Programkategori 07.10 Administrasjon omfatter Utdannings- og forskningsdepartementet, den nye statlige utdanningsadministrasjonen, Foreldreutvalget for grunnskolen (FUG) og samisk utdanningsadministrasjon.

I Tillegg nr. 1 til statsbudsjettet for 2004 redegjør departementet nærmere for sitt forslag til fornyelse av den statlige utdanningsadministrasjonen og etablering av et nasjonalt system for kvalitetsvurdering, tidligere omtalt i St.prp. nr. 65 (2002-2003), jf. Innst. S. nr. 260 (2002-2003).

Læringssenteret skal omdannes og få et tydeligere, delegert oppfølgingsansvar. Departementet gjennomgår Læringssenterets utviklings- og forvaltningsoppgaver og fylkesmannsembetenes tilsynsrelaterte oppgaver.

Omorganiseringen som skal gjennomføres i løpet av 2004 innenfor bevilgningsforslaget, innebærer bl.a. overføring av 20-25 årsverk fra departementet. Etablering av systemet for Kvalitetsvurdering fra begynnelsen av 2004 er beregnet til 85 mill. kroner, hvorav 15 mill. kroner til fylkesmannsembetenes arbeid med nasjonale prøver. Oppgavene skal finansieres innenfor rammen av kap. 226 for 2004.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen viser til St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 1 (2003-2004) som disse medlemmer er imot. Hovedformålet om en mer målrettet og effektiv bruk av de virkemidler som staten har for utvikling av kvaliteten på grunnopplæringen er disse medlemmer enig i. Disse medlemmer viser til merknader under kap. 224 og gjentar at det er viktig med en samlet vurdering av kapitlene 202, 224, 243 og 248 sees i sammenheng. Disse medlemmer er også betenkt over de oppgaver som er forutsatt tillagt et Læringssenter som skal omdannes til et "skoledirektorat". En blanding av oppgaver som vurdering og analyse, utvikling, veiledning og støtte samt tilsyn og forvaltning er etter disse medlemmer syn uheldig. Disse medlemmer viser spesielt til Fremskrittspartiets modell med en selvstendig enhet som ivaretar arbeidet med godkjenning og tilsyn gjennom hele utdanningssektoren.

Kap. 200 Utdannings-, og forskningsdepartementet

Departementet foreslår en bevilgning på 166 359 000 kroner under dette kapitlet.

Komiteen viser til departementets arbeid med innhold og struktur i grunnopplæringen. Komiteen mener dette er et viktig arbeid, spesielt med henblikk

på å nå målet om tilpasset opplæring for alle elever. Komiteen viser til utfordringene om å gi god oppfølging av elever med særskilte behov. Komiteen mener at det er viktig med god informasjon til foreldre og elever om endringer i lovverket for skolen og at det er et godt samarbeid mellom hjem og skole. Komiteen viser også til departementets arbeid med Kompetansereformen, og vil understreke behovet for å gi informasjon om muligheter og rettigheter til voksne som ønsker etter- og videreutdanning.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen, viser til departementets arbeid med å følge opp satsningsområder og tiltak innenfor likestilling. Flertallet vil i den forbindelse vise til behovet for flere kvinner i vitenskapelige stillinger i høyere utdanning, og at det for eksempel fortsatt er kun 13 pst. kvinnelige professorer i Norge. Flertallet viser også til at det er nesten like mange kvinner som menn som er amanuensis eller universitets- eller høyskolelektor, og at dette ikke gjenspeiles på ledernivå.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet viser i den forbindelse til regjeringen Stoltenbergs forslag om øremerking av 30 nye professoratstillinger til kvinner i 2001, og Stortingets tilslutning til dette. Disse medlemmer er kjent med at EFTA domstolen mente at dette var i strid med EØS reglene. Disse medlemmer mener at det er alvorlig at professoratstillingene er så skjevt kjønnsfordelt, og vil understreke at universiteter og høyskoler spiller en viktig rolle for å styrke andelen kvinner i høye vitenskapelige stillinger. Disse medlemmer viser for øvrig til ny redegjørelsesplikt og forsterket aktivitetsplikt i likestillingsloven.

Disse medlemmer er kjent med at det i 2001 ble utnevnt ett hundre professorer i Norge, der 71 var menn. Disse medlemmer er også kjent med at det er mulig for utdanningsinstitusjonene ikke å lyse ut stillinger, og at dette gjelder i stor grad professor II-stillinger. Disse medlemmer mener i den forbindelse at en gjennomgang av rutiner ved ansettelser ved universiteter og høyskoler er viktig for å avdekke om noen av disse rutinene fungerer kjønnsdiskriminerende.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet har for øvrig merket seg at Likestillingsombudet (5. desember 2003) har konkludert at Universitetet i Oslo sin praksis med å foreta ansettelser uten forutgående utlysning ikke er i samsvar med likestillingsloven § 1a, og at ombudet anmoder universitetet om å endre sin praksis. Disse medlemmer ber departementet om å ta dette med i sine betraktninger når det gjelder videre arbeid med likestilling.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet har merket seg at departementet i budsjettproposisjonen anser oppfølging av

ulike tiltak på utdanningsområdet som en del av oppfølgingen av Regjeringens tiltaksplan mot fattigdom. Eksempler på dette er tilrettelegging for funksjonshemmede ved universitets- og høyskoler, lydbøker til elever med lese- og skrivevansker og for blinde og synshemmede, og økt innsats for å hindre at ungdom faller ut av videregående opplæring. Disse medlemmer finner det underlig at departementet knytter slike viktige tiltak på utdanningsområdet som del av oppfølgingen av fattigdomsplanen til Regjeringen.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen viser til partiets alternative budsjettforslag med merknader omtalt i budsjettinnstillingens generelle del.

Kap. 202 Statlig utdanningsadministrasjon

Departementet foreslår en bevilgning på 135 221 000 kroner under dette kapitlet, jf. Tillegg nr. 1 til statsbudsjettet for 2004. Midlene til den sentrale administrasjonen av Statped, 14,5 mill. kroner, foreslås bevilget under dette kapitlet, jf. ovenfor og kap. 243.

Komiteen viser til sluttrapporten til forskergruppen som har evaluert L97. Den største utfordringen er å få realisert læreplanenes mål om tilpasset opplæring.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen, viser til at proposisjonen bruker både betegnelsen "direktorat" og "et omdannet læringscenter" om den nye institusjonen. Flertallet mener det er viktig at man velger en betegnelse på institusjoner som understreker kontinuitet og som dessuten kommuniserer godt med brukerne og omgivelsene.

Flertallet viser til at departementet har fulgt opp de ulike merknadene fra Innst. S. nr. 260 (2002-2003). I det nye læringscenteret skal utviklingsperspektivet stå sentralt. Forvaltningsoppgavene vil være med å danne det faglige grunnlaget for lokale kvalitetsutviklingstiltak. Informasjon fra kvalitetsvurderingssystemet må først og fremst brukes som et hjelpemiddel for skoleeier og den enkelte skole i arbeidet med pedagogiske og faglige utviklingstiltak. Både tilsyn og veiledning må legges til grunn et utviklingsperspektiv framfor et kontrollperspektiv. Flertallet vil understreke at i dette arbeidet må en utnytte den styrken som ligger i fylkesmennes kontaktflate, med nærhet til skole og skoleeier. Flertallet viser til det økte behov mange kommuner har for faglig og pedagogisk veiledning. Flertallet mener derfor at de regionale utdanningsavdelingene må ha en sentral oppgave som tilrettelegger og pådriver i det faglige utviklingsarbeidet som tillegg til fylkesmennes ordinære kontrolloppgaver. Flertallet mener at det i det videre arbeidet med organisering og fordeling av ressurser, må legges til rette for at det regionale leddet kan bli en viktig aktør i arbeidet med å stimulere til kvalitetsutvikling og å formidle faglig oppfølging og støtte til skolene og skoleeier.

Flertallet viser til Innst. S. nr. 262 (2001-2002) hvor komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen, uttaler:

"Flertallet er derfor positiv til at det utvikles gode ordninger med veiledningskompetanse og veiledningsordninger for nyutdannede lærere i samarbeid med skoleeierne og høyskolene og universitetene."

Flertallet vil understreke det ansvar som lærerutdanningsinstitusjonene på denne bakgrunn har for nyutdannede lærer og for et mer systemisert ansvar for skoleutvikling generelt. Flertallet mener at lærerutdanningsinstitusjonene må påta seg å inngå i dette nettverk regionalt for å støtte og hjelpe skolene og skoleeier med nødvendige skoleutviklingstiltak. Det er spesielt viktig at det regionalt etableres systemer for hvorledes de gode erfaringene kan formidles videre. Sammen med fylkesmennes utdanningsavdeling må lærerutdanningsinstitusjonene være den regionale utviklingsaktøren som bygger opp om skolens utviklingsarbeid.

Flertallet viser til at Statped administrativt skal integreres i Læringscenteret. Det er etablert gode rutiner for brukermedvirkning ved at brukerne har egne representanter i styret. Flertallet vil understreke at det må finnes nye former for brukermedvirkning etter at styret tas bort fra 1. januar 2004. Brukernes kunnskaper og innsikt er av stor verdi for arbeidet som gjøres i de statlige kompetansesentrene og må også ivaretas i den nye institusjonen.

Flertallet viser til det systematiske arbeidet Læringscenteret har gjort med det psykososiale miljøet på skolene, hvor læringscenteret har utarbeidet en plan for lærings- og oppvekstmiljøet, med fokus på tiltak mot mobbing, vold, rasisme og diskriminering. Dette er et arbeid flertallet støtter.

Flertallet vil peke på det ansvar staten har for å sikre likeverdige læringsvilkår i en tid der digitale læremiddel stadig blir viktigere og der det satses bevisst på å utvikle lærestoff på Internett. Det er viktig at også nynorskbrukere har tilgang på kvalitetssikrede kunnskapskilder i elektronisk form.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet understreker at bekjempelse av seksuell trakassering er et viktig tema som det må arbeides bredere og mer systematisk med i skolen. Disse medlemmer viser til en svensk undersøkelse foretatt i grunn- og videregående skole som viser at 69 pst. av jentene har opplevd å bli kalt "hore" eller "ludder". En annen svensk undersøkelse viser at dobbelt så mange jenter som gutter sliter med helseproblemer forårsaket av det sosiale miljøet de lever i. Seksuell trakassering finnes også i de norske skolene, selv om vi ikke har konkret tallmaterieell å vise til. Disse medlemmer ber Læringscenteret igangsette systematisk arbeid med temaet seksuell trakassering i skolen, og å samarbeide om dette med organisasjoner som "Sett grenser".

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen viser til partiets alternative budsjettforslag med merknader omtalt i budsjettinnstillingens generelle del. Disse medlemmer har merket seg at det under resultatrapport for 2002-2003 er omtalt at Læringscenteret har utarbeidet en helhetlig plan for arbeid med lærings- og oppvekstmiljø der det bl.a. blir fokusert på arbeid mot mobbing, vold, rasisme og diskriminering. Disse medlemmer har merket seg undersøkelser som viser at norske elever bråker mye og at mobbing fortsatt er et omfattende problem i norske skole til tross for fokus fra offentlig myndighet. Disse medlemmer peker på at den viktigste og avgjørende innsatsen for å bekjempe mobbing og uro i skolen må gjøres av skoleledelsen og skolens lærere sammen med skoleeier har hovedansvaret for dette arbeidet. Disse medlemmer forutsetter også et samarbeid med foreldre på likeverdig basis. Disse medlemmer forutsetter at resultatmåling foretaes jevnlig av skoleeier og gjennom tilsyn og at Stortinget får systematisk tilbakemelding om resultatene gjørne gjennom årlig melding om ressursituasjonen i grunnsopplæringen.

Disse medlemmer viser til sine synspunkter vedrørende lærerutdanningen i forbindelse med behandlingen av St.meld. nr. 16 (2001-2002), der disse medlemmer skisserte en modell der utdanningen legges inn i gradsstrukturen. Denne modellen innebærer at lærere som vil undervise i 1.-4. klasse må ha 3-års utdanning og bachelorgrad, mens undervisning i 5.-10. klasse krever mastergrad og dermed 5-års utdanning. Etter disse medlemmers oppfatning skal nyutdannede lærere ha en sertifisering etter det første året i yrket for å få fortsette å undervise. I forbindelse med dette kan lærerinstitusjonene få en rolle. Imidlertid er disse medlemmer av den oppfatning at den enkelte skole og den enkelte skoleeier må ta ansvar for de nyutdannede lærerne og skoleutvikling generelt. Om de velger å opprette regionale nettverk og samarbeidsarenaer må det være opp til de enkelte skoleeierne og skolene.

VOX

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre, merker seg at departementet arbeider med en gjennomgang av den framtidige organisatoriske plassering av VOX. Et alternativ er full sammenslåing av Læringscenteret og VOX. Flertallet ser det som viktig at man kan samordne ressursbruken. Flertallet mener at deler av VOX ved en eventuell sammenslåing, naturlig bør legges til universitets- eller høgskolesektoren.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet og representanten Simonsen viser til departementets planer om et nytt læringscenter, og arbeidet med ulike modeller for samvirke mellom VOX og Læringscenteret. Disse medlemmer mener at det er positivt at det foretas en

gjennomgang av VOX. Disse medlemmer mener at VOX utfører viktige oppgaver, og stiller seg negative til en sammenslåing av VOX og Læringscenteret.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen viser til sitt forslag om å få fremlagt melding om oppfølging av Kompetansereformen.

FORENINGEN "LESER SØKER BOK"

Komiteen viser til foreningen "Leser søker Bok" som består av flere ulike medlemsorganisasjoner som i fellesskap arbeider for å øke tilgjengeligheten av litteratur til personer med lese- og skrivevansker. Litteraturløst for denne gruppen er i dag meget begrenset fordi det ikke gis offentlig støtte til å produsere og markedsføre tilrettelagte bøker. En hel gruppe i Norge har dermed ikke tilgang til litteratur på lik linje med andre i samfunnet. Komiteen mener at personer med ulike funksjonshemminger skal ha lik rett til å ta del i ulike kulturtilbud.

Arbeidet for personer med lese- og skrivevansker må også sees i sammenheng med departementets tiltaksplan "Gi rom for lesing" som skal øke leselyst og leseferdighet i grunnskolen.

Komiteen viser til at det benyttes 100 mill. kroner på tiltaksplanen "Gi rom for lesing". Komiteen ser på dette tiltaket som meget positivt, men understreker at støtte til tilrettelagt skjønn- og faglitteratur også bør være en integrert del av strategien.

Komiteen ber om at departementet foretar en vurdering av hvordan tiltaket "Leser søker bok" kan innpasses i den strategien Regjeringen har igangsatt på dette området.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet viser til departementets arbeid for personer med lese- og skrivevansker og Læringscenterets arbeid for et godt lærings- og oppvekstmiljø. Disse medlemmer mener at dette arbeidet er viktig. Disse medlemmer vil påpeke at utfordringene er mange når det gjelder å gi et godt tilbud for elever med lese og skrivevansker. Disse medlemmer viser til at det hersker stor usikkerhet om hvilket omfang dysleksi har i Norge. Litteratur på dette feltet angir at mellom 1 pst. og 6 pst. av befolkningen hemmes av dysleksi. Disse medlemmer har merket seg Stiftelsen rett til arbeid og utdanning for dyslektikere og hjelp til foreldre og elever med informasjon om rettigheter i utdanningssystemet. Disse medlemmer mener at departementets og Læringscenterets arbeid overfor personer med lese- og skrivevansker bør inkludere samarbeid med relevante aktører som for eksempel den nevnte stiftelsen, slik at alle erfaringer og tiltak blir så gode som mulig.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti mener at "Leser søker Bok" gjør en svært viktig og målrettet innsats, og foreslår å bevilge produksjonsstøtte på 1 mill. kroner til foreningen i statsbudsjettet for 2004.

Kap. 203 Statens utdanningskontor

Bevilgningen for 2004 er overført til kap. 1510 Fylkesmannsembetene, jf. Tillegg nr. 1.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen, viser til at de statlige utdanningskontorene fra 1. januar 2003 er innlemmet i fylkesmannsembetene. I St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 1 (2003-2004) blir driftsmidlene under kap. 203 og tilhørende inntektskapittel under kap. 3203 foreslått overført til Arbeids- og administrasjonsdepartementet, kap. 1510 Fylkesmannsembetene og tilhørende inntektskapittel 4510. Fra kap. 203 post 1 foreslås overført 106,5 mill. kroner til kap. 1510 post 1, mens kr 605 000 overføres Universitetet i Oslo til dekning av lønns- og driftsutgifter for en tidligere skoledirektør som tjenestegjør ved universitetet. Det foreslås videre at resultatmålene som er satt for kap. 203 overføres til kap. 1510. Kap. 203 postene 1 og 21 settes etter dette i kr 0.

Flertallet slutter seg til Regjeringens forslag slik det fremkommer i Tillegg nr. 1 til budsjettet.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen viser til partiets alternative budsjettforslag med merknader omtalt i budsjettinnstillingens generelle del.

Disse medlemmer viser til egne forslag om å utvide NOKUTs ansvarsområde til å omfatte grunnskole og videregående skoler samt til forslag om å opprette et politisk og administrativt uavhengig skoleombud. Disse medlemmer viser til sine forslag i hhv. Innst. S. nr. 45 (2003-2004) og Innst. S. nr. 25 (2003-2004).

Kap. 204 Foreldreutvalget for grunnskolen

Departementet foreslår en bevilgning på 5 661 000 kroner under dette kapitlet, jf. justering i Tillegg nr. 1.

Komiteen viser til at Foreldreutvalget for grunnskolen (FUG) er et rådgivende organ for departementet og skal arbeide for å styrke engasjementet til foreldrene i grunnskolen gjennom informasjon, skoling og rettledning. Det er svært viktig at skolene samarbeider tett med foreldrene, og at representanter for foreldrene blir hørt ved omlegginger i grunnskolen. Økt engasjement og medvirkning fra foreldrene er viktig i arbeidet for en god skole, blant annet for å styrke skolens holdnings- og skapende arbeid.

Komiteen viser til foreningen Aktive Foreldre som er et viktig supplement til FUG. FUG har en viktig funksjon som rådgivende organ, medlemmene i FUG oppnevnes av departementet selv. Komiteen mener derfor at det er viktig å støtte også andre foreldregrupper.

På denne bakgrunnen ber komiteen departementet aktivt følge opp komiteens merknad i Budsjett-innst. S. nr. 12 (2002-2003):

"Komiteen er kjent med at det er dannet medlemsorganisasjoner av foreldre som supplement til FUG. Det

vises blant annet til foreningen Aktive Foreldre. Komiteen ser på dette som et utslag av økt foreldreengasjement og er positiv til det arbeidet som skjer i denne sammenhengen. Det er viktig å åpne for et mangfold av foreldreorganisasjoner og initiativ som springer ut av ulike foreldregruppers engasjement. Komiteen mener at eksempelvis slike organisasjoner bør ha mulighet til å motta prosjektstøtte til sine initiativ."

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen viser til merknader i Budsjett-innst. S. nr. 16 (2002-2003). Disse medlemmer legger inn et eget tilskott til organisasjonen Aktive Foreldre med kr 100 000 i sitt forslag.

Disse medlemmer viser til at ledelsen av FUG oppnevnes av departementet selv. Disse medlemmer ønsker en ordning der leder og styre velges av forelderåd i hvert fylke. Disse medlemmer peker også på at FUGs rolle er begrenset til grunnskolen. I forbindelse med kommende behandling av Kvalitetsutvalgets innstilling vil disse medlemmer peke på at det er naturlig å vurdere en utvidelse av FUGs mandat til også å omfatte videregående skole.

Kap. 206 Samisk utdanningsadministrasjon

Departementet foreslår en bevilgning på 27 589 000 kroner under dette kapitlet.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen, er tilfreds med at Regjeringen har fulgt opp merknaden for budsjett 2003 der flertallet henstilte til departementet om særlig å følge utviklingen av samiske lærebøker til den videregående opplæringen. Flertallet er tilfreds med at dette arbeidet er blant de saker Sametinget er bedt om å prioritere i 2004.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen viser til partiets alternative budsjettforslag med merknader omtalt i budsjettinnstillingens generelle del. Disse medlemmer ønsker ikke en forskjellsbehandling av norske statsborgere.

3.2 Grunnopplæringen

Programkategori 07.20 Grunnopplæringen blir i hovedsak finansiert gjennom rammetilskudd og skatteinntekter til kommunene og fylkeskommunene.

Skolebygg

Komiteen viser til at Stortinget i 2002 vedtok en statlig tilskuddsordning der kommuner og fylkeskommuner skal få tilskudd for å stimulere til nybygg og rehabilitering av skoleanlegg. Tilskuddet skal dekke rentekostnadene ved låneopptak. Ordningen gjør det mulig for kommunesektoren å ta opp rentefrie lån på til sammen 15 mrd. kroner, med 20 års nedbetalingstid og 5 års avdragsfrihet. Med bevilgningen for 2004 svarer ordningen til en låneramme på til sammen 8 mrd. kroner.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og representanten Simonsen viser til omfattende etterslep og mangler vedrørende vedlikehold på skolebygg. Disse medlemmer peker på at situasjonen har vært vel kjent i svært mange år. Arbeidet med å bringe arbeidsmiljøet for skoleelever i tråd med gjeldende lov og forskrift går svært tregt. Dette betyr at mange elever har et fysisk arbeidsmiljø som kan innebære brudd på gjeldende lov og forskrift.

Et forbedret lovverk med effektivt tilsyn som har sanksjonsmyndighet vil trolig hjelpe, men kan ikke alene sikre nødvendig fysisk utbedring av arbeidsmiljø for elever.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til at regjeringen Stoltenberg igangsatte utlånsordningen for skolebygg. Disse medlemmer viser til budsjettavtalen mellom regjeringspartiene og Arbeiderpartiet, og er glad for at lånerammen til skolebygg økes med 1 mrd. kroner, for å få fortgang i rehabilitering og vedlikehold av skolebyggene.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen viser til forslag nr. 8 fra Fremskrittspartiet fremsatt i forbindelse Stortingets trontaledebatt mandag 6. oktober 2003:

"Stortinget ber Regjeringen utarbeide en oversikt over og fremlegge en redegjørelse for Stortinget om vedlikeholdssituasjonen for skolebygg i grunnskolen og den videregående skole i løpet av første halvår 2004."

Disse medlemmer viser til at forslaget ble vedtatt og avventer derfor videre behandling av saken når redegjørelse foreligger.

Disse medlemmer viser også til Fremskrittspartiets forslag til alternativt statsbudsjett for 2004 der rammen for lån til opprustning av skolebygg er økt med 4 mrd. kroner.

Disse medlemmer peker på at den vedtatte ordningen med rente- og avdragsfrie lån for opprustning av skolebygg ikke er fulgt opp med nødvendig lån- og/eller forskriftsendring som gjør det mulig for kommuner å få likviditetsmessig effekt av avdragsutsettelse. Disse medlemmer forutsetter at departementet snarest tar initiativ for å sikre en ordning med avdragsfrihet i tråd med ordningens intensjoner.

Komiteens medlem fra Senterpartiet vil vise til behovet for å ruste opp skolebyggene rundt om i landet. Mange skoler har dårlig innelima, er nedslitte og har gammelt utstyr. Dette medlem vil vise til låneordningen for skolebygg og til at Senterpartiet i sitt alternative budsjett økte rammen under Kommunal- og regionaldepartementet sitt budsjett.

Komiteen viser til brev fra kommunalministeren den 29. oktober 2003 hvor statsråden opplyser at Regjeringen har nedsatt et bygningslovutvalg for å

undersøke ivaretagelsen av funksjonshemmedes behov i plan- og bygningsloven. I første delutredning fra utvalget, datert 21. oktober 2003, gir det uttrykk for at kontroll- og tilsynsfunksjonen med det som bygges ikke fungerer tilfredsstillende og at dette svekker kvaliteten og tilgjengeligheten på bygningene.

Komiteen vil spesielt understreke at kommunene skal stille krav om universell utforming av nye skolebygg, slik at bygningene oppfyller kravene til arbeidsmiljølov for elever og sikrer tilgjengeligheten for funksjonshemmede elever, samt deres rett til tilrettelagt undervisning i henhold til Læreplanen og opplæringsloven.

KOMPETANSEREFORMEN MV.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen viser til at Kompetansereformen som ble vedtatt i forbindelse med behandlingen av St.meld. nr. 42 (1997-1998), nå har fått virke en stund, uten at det har vært foretatt grundige analyser av hvorvidt den har fungert etter intensjonene.

Disse medlemmer er av den oppfatning at Stortinget bør få en tilbakemelding om reformen. I denne sammenheng er det slik disse medlemmer ser det hensiktsmessig å få en beskrivelse av virksomheten til de aktørene som har en rolle i forhold til kvalitetsreformen.

På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag

"Stortinget ber Regjeringen legge frem en melding om oppfølgingen av Kompetansereformen. Meldingen skal omfatte arbeidet som gjøres innenfor voksenopplæring, fengselsopplæring, fjernundervisning og folkehøgskoler knyttet til Kompetansereformen."

Når det gjelder tilskudd til opplæring for språklige minoriteter i grunnskole og videregående opplæring, viser disse medlemmer til partiets alternative budsjettforslag med merknader omtalt i budsjettinnstillingens generelle del.

Kap. 221 Grunnskolen

Departementet foreslår en bevilgning på 1 243 735 000 kroner under dette kapitlet.

Komiteen viser til at tallet på elever i grunnopplæringen ventes å øke i de nærmeste fem årene, samtidig som vi har fått en reduksjon i antallet skoler og at klassestørrelsen har gått opp. Komiteen mener vi står overfor en utfordring i å gi den enkelte elev tilpasset opplæring. Tilpasset opplæring for hver enkelt elev er et overordnet mål i Læreplan 97.

Komiteen viser til resultatene fra det omfattende forskningsprogrammet i regi av Forskningsrådet, Program for evaluering av Reform 97, som viser at grunnopplæringen i for liten grad evner å tilrettelegge opplæringen ut ifra elevenes ulike forutsetninger, interesser og behov. I stedet for å fange opp elevenes ulike

forutsetninger og utjevne forskjeller, bidrar skolen til å reproducere ulikhetene.

Komiteen mener at det er grunn til å se på de økte forskjellene med stor uro, fordi de dreier seg både om kjønn, sosial status og kultur, og fører til en systematisk ulikhet i læringsutbytte. Jentene gjør det bedre enn guttene i nesten alle fag, og det er opp mot 50 pst. flere gutter enn jenter som får spesialundervisning. Særdeles urovekkende er situasjonen for minoritets elevene. Evalueringen viser at 55 pst. av elevene med minoritetsbakgrunn i Oslo-skolen sitter igjen med liten eller ingen kunnskap om det læreren har gjennomgått i klassen, og at problemet først og fremst skyldes manglende norskkunnskaper.

Komiteen viser spesielt til konklusjonen i evalueringen om manglende tilpasset undervisning som tungtveiende årsak til de store forskjellene.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, viser til budsjettavtalen mellom regjeringspartiene og Arbeiderpartiet der timetallet i 1.-4. trinn i grunnskolen ble økt, slik at timetallet skal økes med 2 timer på 1. trinn, og 1 time på hvert av trinnene 2.-4. trinn fra høsten 2004. Forskriftene for grunnskolen opererer ikke med timetall for det enkelte klassetrinn, men med "bolker" av trinn, for eksempel 1.-4. trinn. For å unngå endringer av forskriftene, tolkes avtaleteksten slik:

"Timetallet for 1. til og med 4. trinn øker med til sammen 190 årstimer, dvs. i gjennomsnitt 5 uketimer totalt for 1. til og med 4. trinn, fra og med skoleåret 2004-2005. Timene skal bl.a. brukes til å styrke elevenes grunnleggende ferdigheter i lesing, skriving og regning. Timetallet i småskolen økes ytterligere i 2005."

Flertallet viser videre til at kompensasjonen i tillegg til lærerlønn, også skal dekke eventuelle andre økte utgifter, som vil kunne påløpe for skolene i forbindelse med økt timetall.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og representanten Simonsen, peker på at det brukes mye ressurser til spesialundervisning i Norge, men at forskning samtidig viser at det ikke alltid er mulig å dokumentere resultater av denne innsatsen. Dette flertallet viser til at spørsmålet om tilpasset opplæring avveiet mot bestemmelser om spesialundervisning drøftes inngående i NOU 2003:16 og derved vil bli behandlet senere. Dette flertallet peker på at en slik drøftelse er nødvendig. Dette flertallet har som forutsetning at den enkelte elev skal få et godt opplæringstilbud med et godt læringsresultat og på en måte som ivaretar elevens rettssikkerhet. Målet for en målrettet undervisning med god dokumenterbar kvalitet bør etter Dette flertallet mening være at flest mulig elever kan oppnå et godt læringsresultat gjennom tilpasset opplæring.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti vil understreke at en utvidelse er en del av arbeidet med å bedre kvaliteten i skolen. Disse medlemmer viser til at en av hovedutfordringene i dagens skole er å kunne gi alle elever tilpasset opplæring, og mener at dette kan bidra til å styrke opplæringen. Disse medlemmer vil understreke at det handler om å gi alle likeverdig opplæring, slik at både barn og voksne får opplæring tilpasset sitt eget utgangspunkt der skolen legger til rette for at hver enkelt især ut fra sine forutsetninger skal få utvikle sine evner. Disse medlemmer viser til at det å drive utviklingsarbeid er en krevende oppgave, der skolen, skoleledere, lærere og elever er avhengig av tillit og økonomi for å kunne lykkes, og der en av forutsetningene er at kommunene får ressurser til å iverksette nye oppgaver.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett og forslag til utvidelse av skoledagen. Disse medlemmer er glad for å ha fått til enighet om en utvidelse av skoledagen i småskolen, gjennom budsjettavtalen.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen viser til Fremskrittspartiets merknader og forslag i Innst. S. nr. 45 (2003-2004) om St.meld. nr. 33 (2002-2003) om ressursituasjonen i grunnopplæringen.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Arbeiderpartiet, mener at det er avgjørende at elevene opplever å lykkes i skolen, og mener at det ikke er antallet timer hver enkelt elev får tildelt, men opplæringen som er det viktigste for læringsutbyttet deres. Skal elevene få lov til å oppleve mestring og læring, er det viktig med kvalitativ og tilrettelagt opplæring.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet vil advare mot ensidig svartmaling av tilstanden i norsk skole. Disse medlemmer vil framheve enkelte resultater fra evalueringen av Reform 97. Barne- og ungdomsetaten viser mest variasjon i tidsbruk og arbeidsformer, og har størst elevtrivsel. Med Reform 94, vil disse medlemmer vise til at elever har rett til videregående opplæring. Lik rett til utdanning, uavhengig av bakgrunn, har vært og er fortsatt, en rettesnor i utdanningspolitikken. Disse medlemmer vil også vise til at det foregår mye forsøksvirksomhet i skolen. Disse medlemmer mener i den forbindelse at det er viktig at erfaringene fra forsøk i skolen blir gjort tilgjengelig.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet vil vise til meldingen om grunnopplæringen som skal behandles i Stortinget til våren. Det er gjennom behandlingen av denne meldingen det vil bli avgjort hvordan grunnopplæringen skal se ut i fremtiden. Disse medlemmer vil understreke at det ikke bare er tallet

på skoletimer som avgjør kvaliteten i skolen. En kvalitetsheving er avhengig av vilje til å satse på skole, mellom annet gjennom å tilføre ressurser for å øke lærertettheten og styrke lærernes etter- og videreutdanning. Disse medlemmer vil vise til disse respektives alternative statsbudsjett, hvor kommuner og fylkeskommuner fikk betydelig større økonomiske rammer enn det regjeringspartiene og Arbeiderpartiet legger opp til i budsjettavtalen. Økte rammer vil gi skoleeierne muligheten til å iverksette slike tiltak. En eventuell utvidelse av skoledagen på småskoletrinnet må etter disse medlemmer syn vurderes i samband behandlingen av den meldte meldingen.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen har merket seg at Arbeiderpartiet og regjeringspartiene gjennom budsjettavtalen har kommet til enighet om å utvide skoledagen for de minste elevene, og ser i utgangspunktet positivt på dette. Imidlertid er disse medlemmer av den oppfatning at det er viktig at de timene som allerede er til disposisjon i skolen gir en kvalitativ god undervisning. Det er ikke hjelp i å bevilge mer penger til flere undervisningstimer så lenge undervisningen i fagene ikke er god nok. Undersøkelser som norsk skole har vært gjenstand for de siste årene, viser at norske elever spesielt har sviktende ferdigheter innenfor matematikk. På denne bakgrunn mener disse medlemmer at den utvidede skoledagen må brukes til å styrke matematikkfaget. Videre vil disse medlemmer påpeke at hovedutfordringen ikke i første rekke er å få tilgjengelig flere timer i skolen, men å heve kvaliteten og kvalitetssikre den undervisningen som er innenfor dagens rammer. Disse medlemmer viser for øvrig til sitt alternative budsjettforslag og den generelle merknaden der det er lagt inn øremerkede midler til en ekstra time matematikk i 5. og 6. klasse fra høsten 2004.

OM UNGDOMSTRINNET

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen, viser til at det under forberedelsene av Reform 97 ble rettet stor oppmerksomhet mot småskoletrinnet på grunn av skolestarten for 6-åringene. Dette var en av grunnene til at ungdomstrinnet ikke fikk samme oppmerksomhet som småskolen, selv om innholdet i Reform 97 i like stor grad omfattet ungdomstrinnet. Det er gjort lite forskning på dette trinnets egenart. Her trengs det en spesiell innsats for å øke kunnskapsnivået slik at vi kan få en bedre kvalitet på dette trinnet.

Flertallet viser også til Evalueringsrapporten av Reform 97 som påpeker at ungdomstrinnet har store pedagogiske utfordringer. Flertallet mener det er viktig å få en mer elevaktiv skole.

Flertallet vil videre vise til at Kvalitetsutvalget har foreslått en rekke tiltak på ungdomstrinnet, blant annet av organisatorisk og strukturell art. Flertallet vil komme tilbake til disse i behandlingen av utvalgets innstilling. Flertallet finner det likevel påkrevet allerede nå å understreke de store pedagogiske utfor-

dringer dette trinnet står overfor. Dette er utfordringer som krever satsing på lærerne i ungdomstrinnet og utviklingstiltak over tid.

På denne bakgrunn mener flertallet at ungdomstrinnet står overfor særlige utfordringer og innsatsen overfor disse må forsterkes. Flertallet ber derfor departementet om å gi ungdomstrinnet særlig prioritet i fordelingen av midler, blant annet til kompetanseutvikling for lærere, program for digital kompetanse, og ved valg av gode eksempler gjennom demonstrasjonsskoler.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen har merket seg at ungdomstrinnet står overfor store utfordringer i tiden fremover, både når det gjelder kvalitet på undervisningen og organisering. En del av de problemene som ungdomstrinnet sliter med er etter disse medlemmers oppfatning tegn på den krisen som norsk skole er inne i. Probleemene forplanter seg fra barnetrinnet, mellomtrinnet til ungdomstrinnet og videre opp i utdanningssystemet. En vesentlig årsak til dette er den manglende kvalitetssikringen som har vært et kjennetegn ved norsk skole i årtier. For at alle elever skal kunne få en tilrettelagt og god undervisning tilpasset den enkelte, er det slik disse medlemmer ser det viktig å ha som utgangspunkt at alle elever er ulike og selvstendige individer. Dette har ikke den offentlige enhetsskolen tatt hensyn til i tilstrekkelig grad. Disse medlemmer er av den oppfatning at skolesystemet må legges om slik at en kan få et pedagogisk mangfold, der elevene har mange ulike skoler å velge mellom. Dette kan en få til gjennom fritt skolevalg og en likebehandling mellom offentlige og private skoler. Dette vil etter disse medlemmers oppfatning gi et løft for hele skolesektoren.

VIRKEMIDDELORDNINGEN

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet viser til at post 60 Tilskott til virkemiddeltiltak i Nord-Norge er avvirket. Virkemiddelordningen har vært rettet mot skoler i Nord-Norge med særskilt stor mangel på kvalifiserte lærere. Disse medlemmer understreker at utviklingen må følges nøye og at konkrete tiltak må iverksettes om tilgang på kvalifiserte lærere blir et problem.

Disse medlemmer ber Regjeringen i budsjett-sammenheng komme med vurdering av situasjonen til Stortinget.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen er tilfreds med at tilskott til virkemiddeltiltak i Nord-Norge er avvirket og forutsetter at ordninger med likebehandling av alle elever videreføres og at særbehandling av elever i enkelte landsdeler ikke gjennføres.

TILSKUDD TIL INSTITUSJONER

Komiteen viser til post 61 Tilskott til institusjoner, som blir innlemmet i rammetilskuddet til kommunene

fra 1. januar 2004. Komiteen viser til at det i skoleåret 2002-2003 ble gitt tilskudd til opplæring ved ni institusjoner med hele landet som inntaksområde. Komiteen er opptatt av at innlemmingen av tilskuddet i rammene ikke må bety en mer byråkratisk og fordyrende ordning.

Komiteen forutsetter at departementet følger omlegningen nøye for å sikre kvalitet i utdanningen for de elevene som omfattes av denne ordningen

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen viser til at midlene er overført til Kommunal- og regionaldepartementet etter behandlingen av Kommuneøkonomiproposisjonen for 2004. For skole på sykehus skal det kreves gjesteelevsoppgjør fra elevens hjemkommune.

Disse medlemmer peker på at tiltak for å sikre kvalitet i utdanningen for denne kategorien elever forutsettes sikret med særskilt tilsyn. Disse medlemmer viser til egne merknader i behandling av Ot.prp. nr. 7 (2003-2004).

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti viser til Innst. S. nr. 259 (2002-2003), hvor disse medlemmer fremmet forslag om at post 61 ikke innlemmes i rammetilskuddet.

SKOLEFRITIDSORDNINGEN

Komiteen viser til at post 63 Tilskott til skolefritidsordningen ble innlemmet i rammetilskuddet til kommunene fra 1. august 2003. Komiteen understreker at skolefritidsordningen er et viktig frivillig tilbud for barn, foreldre og foresatte, for å kunne gi et trygt tilsyn før og etter skoletid. Komiteen viser til NTF-rapport 2002:4 "Nasjonal evaluering av skolefritidsordningen" som viser at behovet for skolefritidsordning har vært økende de senere årene. Dette skyldes blant annet en økning i antallet aleneforsørgere og flere yrkesaktive kvinner. I dag har mer enn halvparten av elevene i 1.-4. klasse plass i skolefritidsordningen.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Venstre og representanten Simonsen, er tilfreds med at bevilgningen til SFO er innlemmet i rammetilskuddet for kommunesektoren. Flertallet er også tilfreds med den lovendringen som ble foretatt i § 13-7 i opplæringsloven som åpner for at kommunen kan bruke andre tilbydere til å oppfylle kommunenes forpliktelser i forhold til å tilby SFO-tjenester. Dette kan åpne opp for at foreldre, besteforeldre eller andre interessenter kan gi brukerne tilbud om slike tjenester.

Flertallet konstaterer at denne endring er viktig for å sikre en dimensjonering, drift og kostnad på skolefritidsordningen som er tilpasset brukerbehov.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen viser til at betaling skal være basert på selvkost.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet viser til at komiteen i Budsjett-innst. S. nr. 12 (2002-2003) ba Regjeringen legge fram en plan for utviklingen av SFO. Disse medlemmer ser på kvalitetsutvikling av skolefritidsordningen som en viktig del av behandlingen av Kvalitetsutvalgets innstilling "I første rekke - Forsterket kvalitet i grunnopplæringen for alle", NOU 2003:16.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti var imot å innlemme det øremerkede tilskuddet i rammene til kommunene.

LEIRSKOLEOPPLÆRING

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet mener Regjeringen ikke har sørget for nok penger til kommunene slik at elever sikres et tilbud om leirskole. Disse medlemmer vil påpeke at Arbeiderpartiet foreslo at tilskuddene til leirskole i sin helhet skulle være øremerket under behandlingen av kommuneproposisjonen for 2004, men at dette forslaget ble nedstemt. Disse medlemmer mener det må være en forutsetning for innlemming at leirskoleordningen er fullfinansiert. Slik er ikke situasjonen nå. Disse medlemmer mener det er åpenbar fare for at når leirskoletilbudene ikke er fullfinansiert, vil det falle bort i en stor del av kommunene. På bakgrunn av dette mener disse medlemmer at tilskuddet til leirskoler fortsatt skal være øremerket.

Disse medlemmer vil for øvrig vise til Arbeiderpartiets merknader i Innst. S. nr. 259 (2002-2003) Innstilling fra kommunalkomiteen om lokaldemokrati, velferd og økonomi i kommunesektoren 2004 (kommuneproposisjonen).

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen viser til avtale mellom Fremskrittspartiet og regjeringspartiene om statsbudsjett for 2003 der det heter at "statlige bevilgninger til leirskoler øremerkes på Utannings- og forskningsdepartementets (UFD) budsjett fra og med 2003". Disse medlemmer viser til at regjeringspartiene brøt denne avtalen i forbindelse med behandlingen av kommuneøkonomiproposisjonen for 2004, jf. Innst. S. nr. 259 (2002-2003), på den måten at statlige midler til leirskoleopphold for elever ble besluttet lagt inn i rammetilskudd til kommunene mens tilskudd til bemanning og drift av leirskoler ble videreført som øremerket tilskudd på UFDs budsjett.

Disse medlemmer viser til teksten i avtalen: "Leirskoler: Statlige bevilgninger til leirskoler øremerkes på UFDs budsjett fom 2003."

Disse medlemmer fortolker fortsatt denne avtaleteksten slik at den omfatter begge kategorier statlige bevilgninger hhv. tilskudd til driftsutgifter ved de ulike leirskoler og tilskudd til skolebarns opphold ved leirskoler.

Disse medlemmer har merket seg at budsjettavtalen mellom regjeringspartiene og Arbeiderpartiet

øker rammetilskuddet til kommunene med 1 600 mill. kroner.

Disse medlemmer vil videreføre ordningen med at midler til drift av - og opphold ved - leirskoler for elever i grunnskolen øremerkes over UFDs budsjett. Disse medlemmer forutsetter derfor at det overføres 66,5 mill. kroner fra Kommunal- og regionaldepartementets (KRD) budsjett kap. 571 post 60 til UFDs budsjett kap. 221 post 66. Fremskrittspartiets fraksjon i kommunalkomiteen vil legge inn tilsvarende merknad om denne opprettingen av regjeringspartienes brudd på egen avtale med Fremskrittspartiet, jf. den forestående Budsjett-innst. S. nr. 5 (2003-2004).

KOMMUNALE MUSIKK- OG KULTURSKOLER

Komiteen viser til at post 67 Tilskudd til kommunale musikk- og kulturskoler innlemmes i rammetilskuddet til kommunene f.o.m. 1. januar 2004.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre understreker at Stortingets målsetning om å gi et musikk- og kulturskoletilbud til 30 pst. av elevene i grunnskoleåret, står fast. Disse medlemmer mener at de kommunale musikk- og kulturskolene er viktige aktører for å gi elever mulighet til kulturell utøvelse og opplevelse, og viser til at kommunene er lovpålagt enten alene eller sammen med andre, å gi grunnskoleelever et kulturskoletilbud. Disse medlemmer viser videre til at Stortinget våren 2004 skal behandle finansiering og framtidig utvikling av musikk- og kulturskolene.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet understreker at innlemming i rammetilskuddet ikke må få prismessige konsekvenser for tilbudet i form av økt foreldrebetaling, eller at Stortingets målsetning om å gi et musikk- og kulturskoletilbud til 30 pst. av elevene i grunnskolealder endres. Disse medlemmer mener at de kommunale musikk- og kulturskolene er viktige aktører for å gi elever mulighet til kulturell utøvelse og opplevelse, og viser til at kommunene er lovpålagt enten alene eller sammen med andre, å gi grunnskoleelever et kulturskoletilbud. Disse medlemmer viser til at Stortinget våren 2004 skal behandle finansiering og framtidig utvikling av musikk- og kulturskolene. Disse medlemmer mener derfor at taket på egenbetaling på kr 1 600 pr. år skal bestå inntil Stortinget har behandlet St.meld. nr. 39 (2002-2003) om dette.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen viser til at tilskuddet til kommunale musikk- og kulturskoler innlemmes i rammetilskuddet til kommunene fra 1. januar 2004. Disse medlemmer forutsetter at kommunene i sin bruk av de totale ressurser prioriterer undervisningstilbud for alle elever og innenfor skolens ordinære virksomhet. Disse medlemmer viser til Innst. S. nr. 50 (2003-2004) om St.meld. nr. 38 (2002-2003) Den kulturelle skolesekken. Denne ordningen

med tilførsel av betydelige midler fra Norsk Tipping vil disse medlemmer fordele til alle elever gjennom en ordning med et likt beløp pr. elev og gjerne slik at midlene disponeres av FAU og skoleledelsen i fellesskap.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, viser til bevilgningsforslaget til utvikling av musikk- og kulturskolene under post 70 og slutter seg til dette.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen viser til partiets alternative budsjettforslag med merknader omtalt i budsjettinnstillingens generelle del.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti foreslår å øke tilskuddet til utvikling av musikk- og kulturskolene med 3 mill. kroner i 2004. I dag venter både mange barn og nye kunstuttrykk på plass i de kommunale kulturskolene, noe som tilsier at en kvalitetsutvikling av kulturskoletilbudet må være en prioritert oppgave fremover. Disse medlemmer mener at alle som ønsker det bør få mulighet til å delta i kreative og kulturelle aktiviteter, og at det kommunale musikk- og kulturskoletilbudet må gi rom for flere elever og flere kunstuttrykk.

Kap. 222 Statens grunnskoler og grunnskoleinternat

Departementet foreslår en bevilgning på 49 273 000 kroner under dette kapitlet.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen, viser til at kapitlet omfatter drift av Longyearbyen skolen på Svalbard, skole og internat ved Sameskolen i Midt-Norge i Hattfjelldal, undervisnings- og internattjenester for sameskolene i Snåsa og Målselv samt ventelønn for personale ved avviklede statsinternat.

Flertallet viser til at bevilgningen er ført videre på samme nivå som i 2003. Flertallet har ingen øvrige merknader og slutter seg til bevilgningsforslaget.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen ønsker å videreføre avvikling av internatdrift i Norge, men opprettholde tilbudet ved Longyearbyen skole. Disse medlemmer ber om at arbeidet med avvikling samt situasjonen mht. ventelønn omtales i Revidert budsjett for 2004.

Kap. 223 Videregående opplæring

Departementet foreslår en bevilgning på 251 190 000 kroner under dette kapitlet.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre, viser til behandling av St.meld. nr. 21 (2002-2003) der Regjeringen fikk flertall for et nytt støttesystem for elever i ordinær videregående opplæring. Den nye ordningen innebærer betydelig økning i stipend for elever som kommer fra

lavinntektsfamilier. Disse medlemmer mener dette nye støttesystemet er det mest målrettede for å sikre alle elever uavhengig av økonomiske forutsetninger videregående opplæring. Disse medlemmer viser for øvrig til flertallsmerknad under kap. 2410.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet viser til den nye støtteordningen for elever i videregående opplæring, som trådte i kraft fra og med skoleåret 2003-2004. Intensjonen bak omleggingen av støtteordningen var en mer målrettet innsats overfor elever og lærlinger fra familier med svak økonomi, og at det skulle taes større hensyn til elevenes utgifter til læremidler. Samtidig skulle alle elever komme bedre ut av omleggingen. Disse medlemmer er kjent med at inntektsgrensene er satt slik at svært mange elever faller utenfor det nye behovsprøvde læremiddelstipendet, og at det i for liten grad bidrar til å dekke deres faktiske utgifter. Stipendordningen fanger heller ikke opp utgiftsvariasjonene mellom de ulike studieretningene. Disse medlemmer vil understreke at lik rett til utdanning betyr at utgifter til skolebøker og studiemateriell ikke skal være styrende for de utdanningsvalgene folk tar. For store og ulike kostnader til undervisningsmaterieell er derfor uheldig, og kan få negative konsekvenser for målsettingen om bredest mulig rekruttering til videregående utdanning. Disse medlemmer mener flere elever må få støtte til læremiddelutgiftene sine.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet vil påpeke at lik rett til utdanning, uavhengig av økonomisk bakgrunn skal være et bærende prinsipp for utdanningspolitikken i landet. Disse medlemmer ser det derfor som ønskelig at utlansordningen for undervisningsmaterieell, herunder skolebøker, i den videregående skolen gjeninnføres, for å sikre at grunnutdanningen fremdeles ikke skal medføre elever større kostnader. Disse medlemmer viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett der det ble foreslått å gi 100 mill. kroner ekstra til dette formålet. Disse medlemmer viser til at målet med ordningen er å redusere kostnadene til undervisningsmaterieell for elever i den videregående opplæringen og at det blir utviklet digitale læremidler fritt tilgjengelig på Internett.

Disse medlemmer mener at gratis læremidler er et av de viktigste tiltakene for å redusere kostnadene for elever og at dagens behovsprøvde stipend kan være med på å stigmatisere elever fra familier med dårlig råd.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet vil understreke at det er et viktig prinsipp at den videregående skolen skal være gratis. Retten til utdanning skal være uavhengig av sosial og økonomisk bakgrunn. Læremidlene utgjør en betydelig utgift for mange elever og varierer fra studieretning til studieretning. For mange elever er innkjøp av læremidler en stor utfordring økonomisk.

Disse medlemmer ønsker derfor at det på sikt bygges opp et læremiddelstipend til alle elever differensiert etter kostnaden på de ulike studieretningene.

Disse medlemmer vil samtidig peke på at både kvalitet og omfang av utstyr til undervisning i videregående opplæring avhenger av fylkeskommunene sin økonomi. Det er derfor etter disse medlemmers oppfatning et mål å sikre fylkeskommunen økonomiske rammer som er nødvendig for å sikre en god videregående opplæring.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen viser til partiets primære standpunkt i forbindelse med behandlingen av St.meld. nr. 21 (2002-2003), der disse medlemmer ønsket et læremiddelstipend som skal tilfalle alle elever uavhengig av økonomisk bakgrunn. Dette var det ikke flertall for på Stortinget, og disse medlemmer valgte da å støtte Regjeringen slik at de elever som har en vanskelig økonomisk situasjon vil få økonomisk bistand til å kunne gjennomføre den videregående opplæringen. Disse medlemmer har merket seg at Arbeiderpartiet ikke støttet disse medlemmers primære modell som ville ført til et mer rettferdig system for alle elever, og ikke minst en videregående opplæring som er tilnærmet gratis for alle elever.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative budsjett der det ble foreslått å bevilge 195 mill. kroner ekstra til læremiddelstipend for elever i videregående opplæring.

RFA, OPPLÆRINGSRÅD OG SEKRETARIATET FOR SMÅ OG VERNEVERDIGE FAG (POST 1 OG 71)

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene i Fremskrittspartiet og representanten Simonsen, viser til komitébehandling av Ot.prp. nr. 7 (2003-2004), jf. Innst. O. nr. 32 (2003-2004). Flertallet viser til synspunkter som fremkommer i behandling av nevnte proposisjon.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, viser til budsjettavtalen i finansinnstillingen der post 1 økes med 7,1 mill. kroner og post 71 med 8,4 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen viser til partiets alternative budsjettforslag med merknader omtalt i budsjettinnstillingens generelle del og til sine merknader ved komitébehandling av Ot.prp. nr. 7 (2003-2004).

Disse medlemmer øker derfor post 1 med 7,1 mill. kroner for å videreføre dagens ordning med Rådet for fagopplæring og kr 600 000 for å videreføre tilskudd til drift av Sekretariat for små og verneverdige fag.

På post 71 vil disse medlemmer øke beløpet med kr 8 400 000 til de nasjonale, bransjemessige opplæringsrådene.

Disse medlemmer vil også legge inn et beløp på 3 mill. kroner på post 71 til Fiskerinæringens Kompetansesenter (Finko) for å sikre videreføring også i 2004.

Disse medlemmer peker på at fiskerinæringen har liten tradisjon for fagutdanning og at Finko siden etableringen i 1991 har stått for en felles satsing for industri, oppdrett og sjøsiden når det gjelder kompetanseheving og rekruttering i fiskeri- og havbruksnæringen. Det er etablert et omfattende samarbeid med opplæringskontorene for fiskerifag. Disse medlemmer ber departementet avklare videreføring og finansiering med berørte parter og komme tilbake til dette i revidert budsjett.

Disse medlemmer vurderer Finkos arbeid som viktig for å styrke rekruttering og kompetanse i en viktig næring. Disse medlemmer peker på at offentlige midler til videreføring bør kombineres med midler fra næringen selv. Disse medlemmer ber også om at departementet vurderer om det er mulig med en samordning med sikkerhetsopplæring for fiskere.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti foreslår en styrking av post 1 og post 71 på til sammen 15,7 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til Senterpartiets styrking av feltet i sitt alternative budsjett.

TILSKUDD TIL LANDSLINJER (POST 60)

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, viser til budsjettavtalen i finansinnstillingen der post 60 reduseres med 20 mill. kroner. Avtalepartiene er enige om å tilbakeføre 8 mill. kroner, slik at reduksjonen blir 12 mill. kroner i forhold til Regjeringens forslag.

Flertallet vil med tilbakeføringen av midler styrke tilskuddet til innkjøp av utstyr. Flertallet mener at landslinjer som er særlig kostnadskrevende og de som har nasjonal betydning må prioriteres.

Flertallet vil be om en gjennomgang av de linjer som nå har landslinjestatus for å vurdere om en del av de tilbud som kom inn under ordningen på 1990-tallet, bør få annen status, som et fylkeskommunalt tilbud eller som et (fylkeskommunalt) landsdekkende tilbud.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og representanten Simonsen finner det beklagelig at landslinjene igjen utsettes for budsjettmessig saldering. Disse medlemmer legger til grunn at dette ikke kan videreføres som permanent reduksjon.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Senterpartiet og representanten Simonsen har merket seg at Regjeringen i sitt bud-

sjettforslag har lagt inn midler til landslinjer som viderefører samme nivå som i 2003. Disse medlemmer peker på at dette er i tråd med tidligere vedtak som viderefører både ordning med øremerkede midler til landslinjer og nivået på tilbudet.

Disse medlemmer har registrert at Arbeiderpartiet gjennom budsjettavtale med regjeringspartiene Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre reduserer budsjettbeløpet med 12 mill. kroner av et samlet forslag på 149 mill. kroner og at dette gjøres ved at tilskudd til utstyrsmidler med mer fjernes.

Disse medlemmer vil understreke at da Stortinget gjorde vedtak om at landslinjene fremdeles skulle gis et øremerket tilskudd, ble det gjort fordi en så dette som nødvendig for å sikre driften på et forsvarlig nivå, blant annet fordi mange av landslinjene er særlig kostnadskrevende. Når budsjettavtalen mellom regjeringspartiene og Arbeiderpartiet innebærer kutt på utstyrsinvesteringer, vil det særlig ramme de landslinjene som fortsatt øremerking skulle sikre. Disse medlemmer viser til disse partiers alternative budsjetter, der bevilgningene til landslinjene er videreført på dagens nivå.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti opprettholder departementets bevilgningsforslag.

UNITED WORLD COLLEGE (POST 74)

Komiteen vil peke på rollen Norge har som verts-nasjon for det eneste internasjonale verdenscollege i Norden, United World College i Fjaler. Skolen bygger på verdier som solidaritet, fredsarbeid og humanitært arbeid. Skolen gir også et unikt utdanningstilbud for mange unge, uavhengig av økonomisk bakgrunn.

Komiteen viser til merknad i Budsjett-innst. S. nr. 12 (2002-2003) der komiteen sa:

"Komiteen viser til at evalueringsrapporten understreker behovet for å sikre skolen økonomisk forutsigbarhet.

Komiteen sa videre:

"Komiteen ber Regjeringen ta kontakt med andre nordiske landene for å drøfte finansieringen av Røde Kors Nordisk United World College."

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, viser til budsjettavtalen i finansinnstillingen der post 74 økes med 9 mill. kroner.

Flertallet viser til kontakten departementet har hatt mot de nordiske land med sikte på å få de andre nordiske land til å være større bidragsytere.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen viser til Fremskrittspartiets eget budsjettforslag i finansinnstillingen og øker denne posten med kr 9 000 000. Disse medlemmer ber Regjeringen samordne norsk statlig finansiering over UFDs budsjett med Utenriksdepartementet.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti foreslår å øke post 74 med 10 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Senterpartiet vil peke på at Senterpartiet i sitt alternative budsjett økte bevilgningen til UWC med kr 8 551 000 i forhold til Regjeringen sitt opplegg, og registrerer at denne summen er blitt del av i budsjettavtalen mellom regjeringspartiene og Arbeiderpartiet.

Kap. 224 Fellestiltak i grunnopplæringen

Departementet foreslår en bevilgning på 273 242 000 kroner under dette kapitlet.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og representanten Simonsen, viser til at det brukes en rekke tiltak og programmer finansiert av statlig myndighet for å bekjempe mobbing i skolen og skape gode holdninger blant elever. Blant aktørene er stiftelsen MOT som etter flertallets mening synes å gjøre en god innsats. Flertallet ber departementet i revidert budsjett gi en vurdering av ressursbruk og resultatene av de ulike tiltak og programmer for å sikre god effekt av innsatsen.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen viser til partiets alternative budsjettforslag med merknader omtalt i budsjettinnstillingens generelle del. Disse medlemmer er opptatt av at kvalitet sikres gjennom hele utdanningskjeden og setter derfor av 32 mill. kroner over post 50 til en utvidelse av NOKUTs oppgaver til også å omfatte grunnskole og den videregående skole.

Disse medlemmer viser til partiets alternative budsjettforslag med merknader omtalt i budsjettinnstillingens generelle del, og setter derfor av 4,7 mill. kroner til opprettelse av et skoleombud for grunnskolen og den videregående skole. Disse medlemmer er fortsatt bekymret for en grunnleggende mangel på rettsikkerhet for elever og foreldre som kommer i konfliktlignende situasjoner med skoleledelse og skoleeiere. Disse medlemmer føler på ingen måte at tidligere tilsynsmyndighet som fortsatt er tilsynsmyndighet men flyttet til fylkesmannsambetet ivaretar brukernes rettsikkerhet på en god nok måte.

OPPLÆRING UNDER SONING (POST 61)

Komiteen viser til at komiteen under budsjettbehandlingen i 1997, jf. Budsjett-innst. S. nr. 12 (1997-1998), ba Regjeringen ta initiativ til en forskningsbasert evaluering av fengselsundervisningen. En omfattende evaluering av fengselsundervisningens rolle og forslag til tiltak for å styrke denne delen av kriminalomsorgens virksomhet foreligger nå, og evalueringen skisserer en rekke utfordringer innenfor feltet, både på system-, fag- og individnivå. Det påpekes blant annet at styringssignalene er uklare og at myndighetenes mål

for kriminalomsorgen oppfattes ulikt av skolens og kriminalomsorgens ledere, at fengselsundervisningens oppgaver er for vagt definert og at samordningen og samarbeidet innenfor de ulike opplæringstilbudene fungerer for dårlig. Forskningsevalueringen mener det er behov for fagutvikling og et systematisk endringsarbeid innenfor feltet, og foreslår både en ny læreplan for fengselsundervisningen og en helhetlig plan for innholdsarbeidet i kriminalomsorgen. Komiteen peker på at rettighetslever må få et tilfredsstillende opplæringstilbud som også kan sikre grunnleggende lese- og skriveferdighet.

Komiteen mener fanger som soner i norske fengsler skal gis et godt opplæringstilbud. Mange innsatte har svak utdanningsbakgrunn og svekkede sosiale nettverk, og de som får nyttiggjøre seg av opplæringstilbud mens de soner, opplever både soningstiden som mer positiv, samtidig som de bedrer sine sjanser for rehabilitering.

Komiteen er kjent med at de statlige tilskuddene som gis til opplæring i kriminalomsorgen ikke er justert i henhold til den kapasitetsutvidelsen som har funnet sted ved flere av fengslene de senere år.

På denne bakgrunn fremmer komiteens flertall, medlemmer fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og representanten Simonsen, følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen legge fram en egen melding om fengselsundervisningen. Meldingen må ta utgangspunkt i de utfordringer som forskningsevalueringen av fengselsundervisningen skisserer, og fremme en helhetlig tiltaks- og finansieringsplan for hvordan kvaliteten på opplæringen i kriminalomsorgen kan forbedres. Prinsippet om tilpasset opplæring må være et viktig utgangspunkt for denne planen."

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen er blitt oppmerksom på at det i årets budsjett ikke er lagt inn midler til opplæringstilbud ved de foreslått nyetablerte 250 soningsplasser. Disse medlemmer viser til fremlagt rapport om opplæring innenfor kriminalomsorgen for 2002.

Disse medlemmer har merket seg at det finnes et stort antall utenlandske statsborgere som ikke behersker norsk i norske fengsler. Disse innsatte vil i stor grad bli utvist fra Norge etter soning, og det fremstår som lite hensiktsmessig å gi innsatte fra denne gruppen et norsk utdanningstilbud. For at fengselsundervisningen skal få et materielt innhold også for denne gruppen, anser disse medlemmer at en nettbasert undervisning knyttet opp til en utdanningsinstitusjon i den innsattes hjemland eller land hvor det ikke vil oppstå språklige barrierer som hensiktsmessig.

Det må derfor utvikles tilstrekkelige sikkerhetsrutiner slik at denne naturlige form for opplæring kan benyttes så raskt som mulig. En helhetlig vurdering vil etter disse medlemmers oppfatning være at alle

innsatte da blir ivaretatt på en god måte innenfor økonomisk forsvarlige rammer.

Disse medlemmer vil understreke at unge rettighetslever må prioriteres innenfor fengselsundervisningen.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti frykter at utilstrekkelige bevilgninger vil gå ytterligere utover opplæringstilbudet til fengselsinnsatte, og foreslår å øke det statlige tilskuddet til opplæring innenfor kriminalomsorgen med 15 mill. kroner i statsbudsjettet for 2004.

TILSKUDD TIL OPPLÆRING I FINSK OG SAMISK (POSTENE 64 OG 68)

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen, viser til at siden 1997 har elever i grunnskolen i Troms og Finnmark hatt en lovfestet rett til finsk som 2. språk, og det er utarbeidet en egen læreplan for faget. Skoleåret 2002 - 2003 fikk om lag 1 000 elever i grunnskolen opplæring i finsk, og flertallet mener derfor det må satses mer på å utvikle tilfredsstillende læremateriell og på utdanning av kvalifiserte lærere, samt tilpasning til fag- og timefordeling for grunnskolen. Flertallet ber Regjeringen vurdere ovenfor nevnte tiltak.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen viser til partiets alternative budsjettforslag med merknader omtalt i budsjettinnstillingens generelle del.

ANDRE TILSKUDD (POST 70)

Komiteen viser til merknad i Budsjett-innst. S. nr. 12 (2002-2003) der en enstemmig komité pekte på det verdifulle arbeidet som utføres ved Stiftelsen Arkivet og viktigheten av at støtten til stiftelsen blir mer forutsigbar. På denne bakgrunn ba en enstemmig komité om at det ble vurdert å gi Stiftelsen Arkivet midler over egen post.

Komiteen konstaterer at det ikke er opprettet egen budsjettpost. Komiteen ber med dette departementet sørge for å få synliggjort bevilgningen til Stiftelsen Arkivet på egen post med 1,8 mill. kroner av bevilgningen fra post 70.

Komiteen viser til at Falstadsenteret tidligere var egen budsjettpost, men er fra 2004 lagt til Høgskolen i Nord-Trøndelag. Komiteen ber om at det startes en prosess der det vurderes om Stiftelsen Arkivet, på tilsvarende måte, legges til Høgskolen i Agder.

Komiteen viser til at Norsk Kulturskoleråd får driftstilskudd innenfor denne posten. Komiteen er kjent med at Kulturskolerådet fikk en reduksjon på ca. 600 000 kroner i sitt tilskudd innenfor denne posten i 2003. Komiteen ser det som ønskelig at tilskuddet til Kulturskolerådet bringes opp på 2002-nivå.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet ønsker å synliggjøre Narvik Fredssenters finansielle behov, og viser til flertallets merknad i Bud-

sjett-innst. S. nr. 12 (1999-2000), der flertallet "ber departementet vurdere økonomisk støtte til denne organisasjonen". Disse medlemmer ber departementet følge opp anmodningen fra 1999.

Komiteen viser til Regjeringens vurdering av elevenes personvern i forbindelse med utvikling av nettstedet Skoleporten.no. Komiteen mener at personvernet skal ivaretas. Komiteen viser til at departementet skriver at det vil bli etablert en infrastruktur som er i samsvar med Datatilsynets krav. Komiteen mener at utlegging av personopplysninger ikke må foretas før en slik infrastruktur er utarbeidet.

Kap. 226 Kvalitetsutvikling i grunnopplæring

Departementet foreslår en bevilgning på 430 934 000 kroner under dette kapitlet, jf. også Tillegg nr. 1 der etablering av nytt kvalitetsutviklingssystem er beregnet til 85 mill. kroner. Utgiftene forutsettes dekket innenfor bevilgningen på kap. 226.

Komiteen har merket seg at bevilgningsforslaget innebærer en økning på ca. 50 mill. kroner.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen, viser til kvalitetsutviklingstiltakene som er gjennomført og/eller igangsatt i 2003. Flertallet mener dette er et positivt bidrag i norsk skole, og viser til skoleeierprisen som departementet og Kommunenes Sentralforbund i samarbeid delte ut for første gang i 2003. Flertallet er også tilfreds med stipendprogrammet for lærere i realfag og norsk/samisk, og at flere demonstrasjonsskoler er utpekt i 2003.

Flertallet registrerer at departementet har avsatt midler bl.a. til etterarbeid av stortingsmeldingen om kvalitet i grunnopplæringen. Videre merker flertallet at det skal innføres nasjonale prøver i lesing, skrive, matematikk, og engelsk på henholdsvis 4., 7. og 10. klassetrinn og på grunnkurs i videregående opplæring. Flertallet er enig med departementet at disse gjøres obligatoriske fra våren 2004.

Flertallet viser til departementets arbeid med å ferdigstille et nasjonalt system for kvalitetsvurdering som grunnlag for kvalitetsutvikling. Dette arbeidet skal bl.a. resultere i en elektronisk kvalitetsportal, "skoleporten.no", som skal gi alle aktører og brukere i skolen informasjon om kvalitetsutviklingen ved egen skole.

Flertallet viser videre til bevilgningen som gis til kommuner og fylkeskommuner for kompetanseutvikling og utviklingssamarbeid. Flertallet er enig i at skoleeiere gis mulighet til å vurdere sitt eget behov for kompetanse blant pedagogisk personell og får midler for å gjennomføre kompetansehevingstiltak.

Flertallet viser til departementets engasjement for å sette fokus på positivt læringsmiljø og verdiformidling i skolen, bl.a. gjennom Læringscenterets prosjekt "Verdier i skolehverdagen" og verdiprosjektet "Skal-Skal ikke". Flertallet ser positivt på dette. Flertallet

tallet imøteser evalueringen av mentorrollen i de lokale prosjektene "Skal-Skal ikke".

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet viser til Ot.prp. nr. 33 (2002-2003) om nytt forslag til lov om privatskoler. Disse medlemmer har merket seg at Regjeringen fortsatt vil vurdere om det skal åpnes for at enkelte skoler skal kunne fritas fra deltakelse i det nasjonale systemet for kvalitetsvurdering. Disse medlemmer mener at alle skoler bør delta i en kvalitetsvurdering.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen viser til sin hovedmodell der NOKUTs oppgaver utvides til å omfatte nasjonal godkjenning og kontroll med kvalitet også i grunnskole og videregående skole slik at hele utdanningsløpet inklusive høyere utdanning og fagskoler omfattes av samme ordning.

Videre viser disse medlemmer til merknader og forslag i Innst. S. nr. 45 (2003-2004) om St.meld. nr. 33 (2002-2003) Om ressursituasjonen i grunnskolen. Disse medlemmer peker på at Kvalitetsutvalgets innstilling inneholder forslag som kan bidra til kvalitetsmessig forbedring i undervisningen. Samtidig vil disse medlemmer understreke at det er behov for mange viktige systemendringer i grunnskolen. Etter disse medlemmers mening bør slike endringer gjennomføres uten at man venter på kommende behandling av nevnte innstilling. Endelig peker disse medlemmer på at det er skoleeier og skoleledelse som har et hovedansvar for god kvalitet og kvalitetsfremmende tiltak og at det innenfor opplæringslovens rammer er handlingsrom for nødvendige kvalitetsfremmende tiltak.

Disse medlemmer viser til St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 1 (2003-2004) der departementet redegjør for fornyelse av den statlige utdanningsadministrasjonen, men har merket seg at denne fornyelsen ikke i denne omgang medfører budsjettmessige konsekvenser for kvalitetsutviklingen i grunnskolen.

Disse medlemmer viser til komitémerknader i Budsjett-innst. S. nr. 12 (2002-2003) der det avslutningsvis sies:

"Komiteen etterlyser bredere tilbakemelding med vurdering av resultater og ressursbruk og forutsetter at dette gjøres i første halvår 2003."

Disse medlemmer konstaterer at dette ikke er gjort, men at ulike satsinger og prosjekter er omtalt på to sider i budsjettet. Disse medlemmer forutsetter at en slik melding blir fremlagt for Stortinget i løpet av første halvår 2004 og at kapitlene 202, 204, 224, 243 og 248 sees i sammenheng.

Kap. 232 Statlige skoler med opplæring på videregående nivå

Departementet foreslår en bevilgning på 88 905 000 kroner under dette kapitlet.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen, slutter seg til proposisjonen.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen viser til partiets alternative budsjettforslag med merknader omtalt i budsjettinnstillingens generelle del.

3.3 Andre tiltak i utdanningen

Programkategori 07.40 Andre tiltak i utdanningen omfatter tilskudd til frittstående skoler, det statlige spesialpedagogiske støttesystemet (Statsped) med kompetansesentre og ulike tiltak, IKT i utdanningen og diverse andre tilskudd.

Kap. 240 Frittstående skoler mv.

Departementet foreslår en bevilgning på 1 880 394 000 kroner under dette kapitlet.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre, slutter seg til bevilgningsforslaget.

Et annet flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Venstre og representanten Simonsen, understreker foreldrenes rett til å velge andre alternativer enn den offentlige skole for barna, da de har hovedansvaret for oppdragelsen og opplæringen av sine barn.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til at tilskuddet til friskoler i hovedsak er basert på gjennomsnittlige utgifter i den offentlige skolen. Satsene for 2004 er regnet ut på grunnlag av kommunal ressursbruk til skole som er rapportert gjennom KOSTRA for 2002. Satsene blir justert for den faktiske pris- og lønnsveksten fra 2002 til 2003 og for den forventede pris- og lønnsveksten fra 2003 til 2004.

Disse medlemmer viser også til at det er vedtatt at det ved utregning av tilskuddet til frittstående grunnskoler skal tas hensyn til forskjellen mellom utgifter i den kommunen skolen ligger i og utgiftene på landsbasis.

Disse medlemmer viser til vedtaket om ny lov om friskoler hvor det tidligere krav til formål er erstattet av krav til innhold og kvalitet. Kravet til innhold er at skolene enten følger læreplanen for offentlige grunnskoler, eller læreplaner som på annen måte sikrer elevene en jevn god opplæring. Når man oppfyller godkjenningskravene, skal man ha rett til tilskudd.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet vil understreke at lov om frittstående skoler går langt ut over foreldreretten som er hjemlet i FNs internasjonale konvensjon hvor foreldrenes rett til å sikre sine barn undervisning i overensstemmelse med eget verdigrunnlag er slått fast.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet viser til at friskolene har en nettoøkning på 90 mill. kroner, eller 5 pst. Tildelingen bygger på tallmateriale fra den offentlige skolen fra 2002. Dermed vil de kutt som er foretatt i kommunenes skolebudsjetter i 2003 og 2004 kunne gi de frittstående skolene en relativt bedre situasjon i en nedskjæringstid. Disse medlemmer vil påpeke at den offentlige skolens økonomiske rammer er svekket i takt med kommunesektorens vanskelige økonomiske situasjon.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen viser til at Lov om styrking av menneskerettighetenes stilling i norsk rett av 30. april 1999 slår fast i vedlegg 4 artikkel 13 der det heter i pkt. 3:

"Konvensjonspartene forplikter seg til å respektere foreldres - og når det er aktuelt- vergers frihet til å velge andre skoler for sine barn enn dem som er opprettet av offentlig myndigheter forutsatt at skolene oppfyller eventuelle minstekrav til undervisningen fastsatt eller godkjent av staten og til å sikre sine barn en religiøs og moralsk undervisning i samsvar med deres egen overbevisning."

Disse medlemmer viser også til pkt. 4 som sier:

"Intet i denne artikkel må tolkes som innskrenkninger i enkeltpersoners eller organisasjoners frihet til å opprette og drive undervisningsinstitusjoner forutsatt at de prinsippene fastsatt i denne artikkel første paragraf alltid iakttas og at den undervisning som gis i slike institusjoner er i overensstemmelse med eventuelle stallige minstekrav."

Disse medlemmer vil i denne anledning vise til at NOKUT vil kunne ivareta kravene til menneskerettsloven med hensyn til kvalitet i utdanningen.

Etter disse medlemmers syn er det fortsatt avstand mellom det materielle innhold i menneskerettsloven og den nylig vedtatte lov om frittstående skoler, særlig når det gjelder økonomiske forhold.

Disse medlemmer viser til partiets alternative budsjettforslag med merknader omtalt i budsjettinnstillingens generelle del.

Disse medlemmer viser til eget forslag om å gjeninnføre en finansieringsmodell for frittstående skoler basert på et nasjonalt gjennomsnitt.

Disse medlemmer ønsker å øke driftstilskuddet til private skoler fra hhv. 85 pst. og 75 pst. til 87 pst. og 77 pst. og øker derfor post 70 med kr 53 400 000 fra høsten 2004. Disse medlemmer viser videre til at private skoler fortsatt ikke får tilskudd til kapitalutgifter forbundet med skoledriften. Disse medlemmer mener det er viktig å komme i gang også med kapitaltilskudd som ledd i arbeidet med å likebehandle elever i hhv. privat og offentlig eiet skole og innfører derfor et kapitaltilskudd på post 71 med kr 20 000 fra høsten 2004. For øvrig viser disse medlemmer til egne forslag om systemendringer innenfor skoleområdet.

Disse medlemmer viser også til St.prp. nr. 15 (2003-2004) om endringer på statsbudsjettet for 2003 under kapitler administrert av departementet der det

under post 70 Tilskudd blir opplyst at det på denne posten er et mindreforbruk som utgjør ca. 160 mill. kroner. Disse medlemmer peker på at det derfor er en mulighet for å dekke inn deler av foreslått økning i 2004 knyttet til disse medlemmers forslag om økt prosentvis tilskudd og innføring av kapitaltilskudd gjennom å overføre beløp fra 2003 til 2004. Disse medlemmer viser til sitt forslag ved kommende komitébehandling av St.prp. nr. 15 (2003-2004). Disse medlemmer har merket seg departementets opplysninger om at det har vært færre private skoler enn forventet som har fått godkjenning og færre private skoler som har startet opp i skoleåret 2002-2003.

Disse medlemmer peker på at dette kan skyldes uklarhet og usikkerhet knyttet til behandling av ny lov om frittstående skoler i 2003. Disse medlemmer peker også på at behandlingstiden for søknader har vært lang. Endelig peker disse medlemmer på at etter avtale mellom Fremskrittspartiet og regjeringspartiene vedrørende budsjett for 2003, skal egen sak om lovendring for private videregående skoler legges frem våren 2004. Disse medlemmer legger til grunn at både vedtatt ny lov om frittstående skoler og forventet utvidelse til videregående skole vil gi økning i 2004 både mht. antall søknader og antall skoler som starter opp. En forbedret finansiering for frittstående skoler vil etter disse medlemmers syn også medvirke til nyetablering og oppstart av private skoler.

Disse medlemmer viser videre til at departementet fortsatt ikke har utarbeidet egne tilskuddssatser for enkelte av skoleslagene som er uten paralleller i det offentlige skoleverket eller tilleggsregler som gjør det klart og økonomiske forutsigbart hvordan statlig støtte til slike skoler skal beregnes. Disse medlemmer peker spesielt på rene musikklinjer med referanse til Kongshaug Musikkgymnas og på musikkmakerfag med referanse til Musikk Instrument Akademiet. Disse medlemmer forutsetter satser som fanger opp de spesielle kostnader forbundet med fag og/eller undervisningsform. Disse medlemmer forutsetter at departementet i revidert budsjett gir en redegjørelse om dette med forslag til justering av tilskudd i tråd med dette.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti foreslår å redusere tilskuddet til private skoler med 286,2 mill. kroner i statsbudsjettet for 2004.

Disse medlemmer er av den oppfatning at en økning i private utdanningstilbud vil svekke det offentlige utdanningstilbudet, og velger først og fremst å prioritere den offentlige skolen, der flertallet av norske elever går.

Komiteen viser til at dagens finansieringssystem ble sikret av regjeringspartiene og Sosialistisk Venstreparti.

MUSIKK INSTRUMENT AKADEMIET (MIA)

Komiteen viser til at Akademiet er en spesiell utdanningsinstitusjon. Det er unikt i norsk og nordisk

sammenheng. Komiteen viser til at MIA rekrutterer studenter som har fullført videregående skole og mener det bør foretas en vurdering av Akademiets plass i norsk utdanningsstruktur, eksempelvis som fagskole, høyskole eller lignende.

Komiteen ber departementet gjennomgå og vurdere virksomheten, støttesatsen og tilskuddsgrunnlaget for Akademiet.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og representanten Simonsen, viser til at Musikk Instrument Akademiet (MIA) mottar tilskudd etter egen sats. (Tilskuddet utgjør 75 pst. av den godkjente satsen.) Satsen er justert for å kompensere for et lavere elevtall i klassene.

I 2003 ble tilskuddsatsen for Akademiet justert for prisveksten. I budsjettforslaget for 2004 er satsen også justert for anslått prisvekst.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti mener det er viktig at institusjonen tas vare på og gis utviklingsmuligheter og foreslår at tilskuddet økes med 2,5 mill. kroner over post 70.

Kap. 243 Kompetansesentra for spesialundervisning

Departementet foreslår en bevilgning på 663 307 000 kroner under dette kapitlet.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, viser til budsjettavtalen i finansinnstillingen der posten reduseres med 30 mill. kroner. Reduksjonen gjelder driftsutgifter for kompetansesentra for spesialundervisning, og innsparing er tenkt gjennom effektivisering gjennom omlegging.

Flertallet vil i denne sammenheng understreke viktigheten av et godt spesialpedagogisk tilbud i hele landet, og vil understreke at tjeneste overfor brukerne i størst mulig grad skjerms slik at tjenestetilbudet fra kompetansesentrene kan opprettholdes.

Flertallet vil videre vise til at midler til den sentrale administrasjonen av Statped gjennom tilleggsproposisjon nr. 1, totalt 14,5 mill. kroner, er overført til kap. 202. For å oppnå de ønskede synergieffekter og effektiviseringsgevinster mener flertallet en må se disse midlene i sammenheng med de bevilgede midler under kap. 243.

Et annet flertall, medlemmene fra Høyre, Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Venstre og representanten Simonsen, vil særlig peke på de faglige tjenestetilbud som utføres av sentrale kompetansesentre for ulike grupper (bl.a. blinde og døve) og ber om at disse tjenestetilbud, så langt det er mulig, blir opprettholdt.

Et tredje flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Fol-

keparti, Venstre og representanten Simonsen, viser også til at det kjøpes tjenester fra private sentre (for eksempel AKS og Briskeby). Dette flertallet vil peke på at det bør være likeverdighet i kriteriene for tildeling av midler til de statlige og private sentre.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og representanten Simonsen viser til at hovedandelen av Statped budsjett er bundet opp i lønnsmidler og husleie, og at det derfor er nærliggende å tro at reduserte bevilgninger vil føre til reduksjon i antall stillinger og tjenesteytende enheter. Disse medlemmer frykter at nedbemanning og eventuell nedleggelse av enheter ved kompetansesentrene vil få alvorlige konsekvenser for opplæringstilbudet til ulike grupper av brukere. Uten tilstrekkelig tilgang på spesialiserte tjenester og fagmiljøer innenfor pedagogikk og psykologi, mobilitet og hjelpemidler vil elevgrupper med ulike lærevansker og funksjonshemninger stille svært svakt og få forringet sine muligheter for læring. Disse medlemmer viser til at Stortinget ikke er varslet om andre endringer i Statped enn omstillingen av den sentrale administrasjonen, og vil påpeke at andre og større endringer enn dette, som nedleggelse av sentre, ikke må planlegges og gjennomføres uten at det blir forelagt for Stortinget.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet mener at en omstillingsarbeidet må skjerme sentre med tilbud til lavfrekvente grupper. Disse medlemmer viser til at Regjeringen i sitt budsjettforslag foreslår å redusere driftsutgiftene til kompetansesentrene for spesialundervisning med 30 mill. kroner, og at budsjettavtalen mellom regjeringspartiene og Arbeiderpartiet medfører et ytterligere kutt i driftsmidlene med 30 mill. kroner. Disse medlemmer reagerer sterkt på at det kuttes så dramatisk i de offentlige overføringene. De offentlige overføringene skal bidra til å opprettholde et statlig spesialpedagogisk støttesystem (Statped) som er utbygd slik at alle kommuner og fylkeskommuner kan søke støtte og veiledning når de skal tilrettelegge opplæringstilbudene etter brukernes ulike behov. På denne måten skal både barn, unge og voksne med store og særskilte opplæringsbehov sikres forsvarlige opplærings- og utviklingstilbud, uavhengig av hvor de bor i landet. Å opprettholde en samordnet nasjonal kompetanse og innsats på dette området, er etter disse medlemmers oppfatning av stor betydning, ettersom brukernes behov er både sammensatte, spredte og mangfoldige.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen har merket seg at den signerte budsjettavtalen mellom Arbeiderpartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre har medført en ytterligere reduksjon på kap. 243. I den anledning vil disse medlemmer vise til at ved

behandlingen av St.meld. nr. 23 (1998-1998), jf. Innst. S. nr. 228 (1997-1998) uttalte en samlet komité bl.a.:

"Komiteen har merket seg at det samlede kompetansenettverk for barn og unge med spesielle behov er uoversiktlig og har forankring i ulike sektorer og fagkulturer. Meldingen omtaler bl.a. grenseflatene mellom spesialpedagogiske kompetansesentre for sammensatte lærevansker og den fylkeskommunale habiliteringstjenesten. Komiteen er enig i at det er behov for en bedre samordning og kontakt mellom ulike hjelpetiltak, og ber om at både departement og styre prioriterer dette i det videre arbeid med å styrke det totale kompetansenettverk, bl.a. via avtalebasert sektorovergripende samarbeid."

I St.meld. nr. 21 (1998-1999) konkluderes det med at:

"Sosial- og helsedepartementet vil i samarbeid med Kirke- utdannings- og forskningsdepartementet oppnevne ei arbeidsgruppe for å utarbeide forslag til klarere ansvarsfordeling og bedre ressursutnytting og samarbeid mellom tenestene for barn, unge og voksne med sammensatte lærevansker og funksjonshemmingar."

Den manglende avklaring i forholdet mellom habiliteringstjenesten, kompetansesentrene og de kommunale pedagogisk psykologiske tjenester vil ramme de kommunale spesialpedagogiske tjenester hardt når det gjelder brukere som er blinde, sterkt synshemmede, døve, døvblitte, tilbudet til barn med diagnoser som bl.a. AD/HD, Tourettes syndrom, narkolepsi, autisme og barn, unge og voksne med sammensatte lærevansker og andre typer funksjonshemminger.

Disse medlemmer beklager at arbeidsgruppens konklusjoner ennå ikke er fremlagt for Stortinget på en egnet måte.

Disse medlemmer kan ikke se hvordan den ønskede samordningen skal gjennomføres. Videre har disse medlemmer merket seg den hang et flertall på Stortinget har til å redusere denne tjenesten uten at det synes å forefinne en kvalitativ modell som fanger opp brukernes behov og ivaretar brukerne innenfor en målsettingen "om å gjera dei til gagns og dugande mennesker i heim og samfunn".

På bakgrunn av de fremlagte dokumenter finner disse medlemmer det nødvendig på nytt å fremme forslaget fra Innst. S. nr. 228 (1997-1998) fra Høyre og Fremskrittspartiet:

"Stortinget ber Regjeringen legge frem en melding om at den spesialpedagogiske tiltakskjeden settes inn i en større sammenheng. Meldingen må bl.a. ta opp forholdet til habiliteringstjeneste og andre tilbud som overlapper tiltakskjeden, og tiltak som kan virke forebyggende og redusere behovet for tradisjonell spesialundervisning."

Kap. 248 Særskilte IKT-tiltak i utdanningen

Departementet foreslår en bevilgning på 124 853 000 kroner under dette kapitlet.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen,

viser til at handlingsplanen for IKT i utdanningen avsluttes i 2003, og erstattes av Program for digital kompetanse som skal vare frem til 2008. Flertallet slutter seg til de fire hovedmålene som skisseres for prosjektet, og understreker viktigheten med at IKT tas i bruk som en integrert del av undervisningen. Flertallet mener det er en riktig satsing at det er lagt til rette for at 40 000 lærere får tilbud om etterutdanning i pedagogisk bruk av IKT, samt at IKT tas i bruk i avgangsprøven i grunnskolen, og nasjonal prøve i engelsk.

Flertallet viser til at evalueringer av IKT-satsninger i Norge og andre land peker på læreres kompetanse som en avgjørende forutsetning for å utnytte store investeringer i infrastruktur og utstyr. Flertallet mener det gjenstår et betydelig arbeid med å løfte lærernes kompetanse på dette området, og at den nasjonale satsningen på kompetanseutvikling for lærere (LærerIKT) som er utviklet av Høgskolen i Agder, under forutsetning av nødvendig evaluering videreføres innen programmet for digital kompetanse i 2004-2008 med en årlig bevilgning.

Et annet flertall, medlemmene fra Høyre, Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, viser til budsjettavtalen i finansinnstillingen og reduserer post 21 med 10 mill. kroner.

Et tredje flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og representanten Simonsen, viser til det arbeidet som skjer innenfor IKT-området i utdanningen. Dette flertallet vil særlig understreke viktigheten av at alle skoler i landet får bredbåndstilgang. I dag har om lag 92 pst. av de videregående skolene bredbåndstilknytning. Tallet for grunnskolene er mye lavere. Dette er, etter dette flertallets oppfatning, ikke tilfredsstillende. Mye tyder på at det særlig er distriktene som ligger etter i bredbåndsutbyggingen, og at markedet ikke av seg selv vil gi bredbåndsutbygging til hele landet. Skal målet om full bredbånddekning nåes innen rimelig tid, mener dette flertallet det er nødvendig med en offentlig innsats for å bygge ut den digitale infrastrukturen.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til tilgangen på bredbånd og PC-er for elever i grunnutdanningen. Situasjonen er tilfredsstillende for elever i den videregående opplæringen der 92 pst. av skolene har tilgang på bredbånd, samt at PC-tettheten er 3,5 elever pr. PC. Situasjonen for grunnskolen har blitt bedre, men er ifølge disse medlemmer ikke tilfredsstillende. Disse medlemmer har merket seg at PC-tettheten i grunnskolen er ni elever pr. PC, og er enig med departementet i at dette ikke er godt nok for å kunne bruke IKT aktivt i undervisningen.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen viser til

partiets alternative budsjettforslag med merknader omtalt i budsjettinnstillingens generelle del. Disse medlemmer viser til at i sitt alternative budsjettforslag for 2004 har Fremskrittspartiet lagt inn et utenlandsbudsjett. En del varer og tjenester som de øvrige partier inkluderer på ordinært statsbudsjett og som gjelder i og for innenlands økonomi, omhandler transaksjoner i utlandet som ikke berører innenlands økonomi. Et slikt eksempel er kjøp av IKT-utstyr fra utenlandske leverandører. I sitt utenlandsbudsjett for 2004 har Fremskrittspartiet satt av 100 mill. kroner til kjøp av IKT-utstyr til grunnskoler og videregående skoler.

Disse medlemmer viser til kommende behandling av St.meld. nr. 49 (2003-2004) om bredbånd og peker på at det etter disse medlemmers syn hører under et statlig ansvar for infrastruktur å sørge for god utbygging av bredbånd til alle deler av landet og derved til alle skoler. Samtidig understreker disse medlemmer at departementet i samarbeid med skoleeiere må påse at det legges inn sikringsordninger som gjør det mulig med begrensede og kontrollerende tiltak vedrørende elevers bruk av Internett i skoleregion.

Resultatrapporteringen for 2002-2003 er gitt i selve budsjettokumentet; også på dette området finner disse medlemmer at dette er en lite tilfredsstillende form for rapportering vedrørende ressursbruk og måloppnåelse for store satsinger i statlig regi over mange år med stort ressursbruk. Disse medlemmer ber departementet endre denne praksis.

Disse medlemmer har merket seg at Regjeringen i sitt budsjettforslag omtaler ny satsing på dette viktige feltet i perioden 2004-2008 med betegnelsen "Program for digital kompetanse". Samtidig registrerer disse medlemmer at budsjettet er redusert med 40 mill. kroner i forhold til 2003 og at det i budsjettforliket mellom Arbeiderpartiet og regjeringspartiene Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre blir foretatt en ytterligere reduksjon på 10 mill. kroner.

Disse medlemmer finner dette lite forenlig med ønske om videre satsing for å sikre at bruk av IKT kan bedre læringsmiljø, læringskvalitet og læringsresultat for elever i norsk skole.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen legge frem en melding om IKT i utdanningen. Meldingen skal gi en evaluering av handlingsplanen for IKT i norsk utdanning og en orientering om den nye femårige satsingen Program for digital kompetanse 2004-2008."

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti foreslår å opprettholde departementets bevilgningsforslag.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen har merket seg at departementet åpner for bruk av PC ved matematikkeksamen for 10. klassetrinn våren 2004. Disse medlemmer peker på at manglende opplæring av både lærere og elever, samt varierende omfang av PC-utstyr i skolen gjør at en slik ordning kan resul-

tere i svært ulike rammebetingelser for den enkelte elevs eksamen.

Disse medlemmer fremmer derfor følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen utsette planlagt bruk av PC ved eksamen for elever i 10. klasse i 2004."

Kap. 249 Andre tiltak i utdanningen

Departementet foreslår en bevilgning på 25 343 000 kroner under dette kapitlet.

Av hensyn til den budsjettmessige situasjonen foreslår departementet å avvikle tilskuddet til Krokeide yrkesskole (post 73) fra høsten 2004. Tilskuddet til toppidrettsgymnas er overført til kap. 240, med en egen tilskuddssats.

Komiteen viser til at under dette kapitlet ligger tilskuddet til Nordland kunst- og filmskole, Moskvaskolen, Den franske skole og Den tyske skole som alle har fått videreført sine tilskudd på samme nivå som i 2003.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen viser i den forbindelse til at disse medlemmer har lagt inn en budsjettøkning for den franske og den tyske skolen i Oslo på 1,6 mill. kroner.

KROKEIDE YRKESKOLE

Komiteen ønsker å videreføre internatdriften ved Krokeide yrkesskole med 7,1 mill. kroner. Komiteen ser den viktige jobben som blir gjort ved Krokeide yrkesskole og synes det er viktig at internatdriften kan fortsette i den formen den har i dag.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen understreker at tilskott til internatdrift ved Krokeide yrkesskole må videreføres og øker denne posten med 7,1 mill. kroner. Disse medlemmer ber Regjeringen i forbindelse med revidert budsjett foreta en vurdering av om finansiering evt. skal dekkes over andre departementers budsjett eller i samarbeid med andre departement.

SIKKERHETSOPPLÆRING FOR FISKERE

Komiteen viser til at sikkerhetsopplæring for fiskere har vært obligatorisk siden 1989, og tilbys i dag flere steder på kysten, både ved de opplæringsssentre som er bygget ut ved videregående skoler og fagskoler (fiskerifagskoler), og gjennom den avtalen som tidligere er inngått mellom Troms fylkeskommune v/ Tromsø maritime skole og departementet.

Komiteen konstaterer at sikkerhetsopplæringen har fått en tilbudsbredde og et omfang som gir en reell opplæringsmulighet for fiskerne som yrkesgruppe, og at opplæringen også synes å ha gitt den ønskede effekt med færre ulykker blant fiskerne.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Arbeiderpartiet, Kristelig Folke-

parti og Venstre, viser til budsjettavtalen og legger inn en økning på 3 mill. kroner over post 21 til sikkerhetsopplæring for fiskere.

Flertallet åpner videre for at opplæringssettene fra og med budsjettåret 2004 gis adgang til å ta egenandeler på førstegangsopplæring og på repetisjonsopplæringen slik som tidligere.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og representanten Simonsen, er av den oppfatning at en grundig sikkerhetsopplæring er en av de viktigste årsakene til at ulykkesstatistikken blant fiskere har vært nedadgående.

Høy bevissthet og forståelse for viktigheten av sikkerhet i fiskerinæringen er etter dette flertallets oppfatning en forutsetning for å sikre trygg ferdsel på havet. Dersom fiskerne pålegges å dekke utgiftene selv, frykter dette flertallet at det kan føre til manglende opplæring særlig for ungdom som rekrutteres til fiskeryrket.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre er enig i departementets oppfatning om at denne sikkerhetsopplæringen, i likhet med sikkerhetsopplæring i andre yrker, må dekkes av yrkesutøverne selv, alternativt at denne opplæringen blir en del av fiskeritavtalen.

Disse medlemmer ber departementet bevirke at det blir en smidig avvikling av dagens avtale med Troms fylkeskommune, og bidra til at tilbudene i sikkerhetsopplæring for fiskere blir videreført på egnet måte.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til at budsjettbevilgningen sikrer opplæringssettene drift for første halvår 2004 og vil vurdere situasjonen i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett våren 2004.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen viser til partiets alternative budsjettforslag med merknader omtalt i budsjettinnstillingens generelle del. Disse medlemmer mener det er nødvendig å videreføre sikkerhetsopplæring for fiskere også i 2004 og øker derfor posten med kr 14 500 000 i sitt forslag.

Disse medlemmer viser til flertallsmerknader i Budsjett-innst. S. nr. 12 (2002-2003) der det heter

"dette flertallet foreslår at sikkerhetsopplæringen for fiskere videreføres i sin nåværende form og med kursfartøyet."

Disse medlemmer forutsetter at en eventuell omlegning drøftes med berørte parter i god tid for utarbeidelse av budsjett for 2005. Disse medlemmer viser også til egen merknad under kap. 223 post 71 angående Finko.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti ber departementet sikre at dette opplæringstilbudet fortsatt skal være gratis for fiskerne, og foreslår en bevilgning på 10 mill. kroner til formålet i statsbudsjettet for 2004.

Komiteens medlem fra Senterpartiet vil vise til at Senterpartiet i sitt alternative budsjett la opp til å videreføre ordningen med sikkerhetsopplæring for fiskere.

3.4 Voksenopplæring, folkehøgskoler og fagskoleutdanning

Programkategori 07.50 Voksenopplæring, folkehøgskoler og fagskoleutdanning omfatter fagskoleutdanning, folkehøgskoler, Voksenopplæringsinstituttet, tilskudd til studiearbeid i regi av studieforbundene, samt midler til FoU og til kompetanseutviklingsprogrammet. Norskopplæring for innvandrere er overført til Kommunal- og regionaldepartementet.

Kap. 251 Fagskoleutdanning

Departementet foreslår en bevilgning på 274 987 000 kroner under dette kapitlet.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og representanten Jan Simonsen, merker seg at dette kapitlet får en økning fordi tilskuddet er gitt for hele skoleåret. Ny lov om fagskoleutdanning ble vedtatt våren 2003. Lovens formål er å etablere et system for offentlig godkjenning av fagskoleutdanninger. Loven skal også bidra til at studenter ved fagskoleutdanninger får tilfredsstillende vilkår. Den nye loven innebærer blant annet at tilskuddet til fagskolene blir trukket ut av den frie rammen til fylkeskommunene og tildeles på basis av studenttall ved skolestart.

Flertallet mener at fagskoleutdanningen er en viktig del av det totale utdanningstilbudet. Flertallet legger vekt på at fagskolene skal ha en stabil og forutsigbar økonomisk situasjon for å sikre nye tilbud og å øke omfanget av eksisterende linjer.

Et annet flertall, medlemmene fra Høyre, Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, viser til fremforhandlet avtale innenfor rammeområde 17. Av hensyn til den totale budsjett situasjonen reduseres post 70 med 8,8 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og representanten Simonsen viser til behandlingen av St.meld. nr. 32 (2002-2003) Lov om fagskoleutdanning, der en samlet komité understreket den betydningen som fagskoleutdanninger har. Disse medlemmer har merket seg at fagskoleutdanningene har opplevd en sterk økning i antall søkere. Disse medlemmer har merket seg tilbakemeldinger fra sektoren som synliggjør at denne utdan-

ningsretningen allerede har for knappe bevilgninger. Dette kuttet som Arbeiderpartiet og regjeringspartiene foretar innenfor tekniske fagskoler, vil forverre denne situasjonen. Disse medlemmer vil minne om de positive signalene som ble sendt til fagskoleutdanningene i forbindelse med behandlingen av loven, som overhodet ikke er fulgt opp av et flertall i komiteen.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen peker på at det er gledelig økning i elevtilstrømming, men at budsjettet ikke fanger opp dette. Disse medlemmer øker beløpet med 29 mill. kroner.

Disse medlemmer viser til komiteens merknader ved behandling av ny lov om fagskoler i april 2003, og ber departementet sikre at trekk i rammetilskudd baseres på elevens hjemfylke og ikke skolens fylkesmessige tilhørighet.

Disse medlemmer forutsetter at begge forhold belyses i Revidert budsjett for 2004.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti opprettholder departementets bevilgningsforslag.

Kap. 253 Folkehøgskoler

Departementet foreslår en bevilgning på 496 972 000 kroner under dette kapitlet.

Komiteen mener folkehøgskolene er en verdifull del av skolesystemet som fremmer allmennutdanning, folkeopplysning og egenutvikling. Komiteen har merket seg at søkingen til folkehøgskoler holder seg jevnt bra og at man har opplevd en økning i antall elever.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen, vil vise til det viktige tilbudet folkehøgskolene representerer for mange unge. Gjennom et år på folkehøgskole får elevene sjansen til å prøve seg på nye fag, fordype seg i noen emner og få en mulighet til å reflektere over hvilken utdanning de skal ta i fremtiden. Flertallet vil også peke på den personlige utviklingen elevene får gjennom et år på folkehøgskole.

Et annet flertall, medlemmene fra Høyre, Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, viser til fremforhandlede avtale innenfor rammeområde 17 og øker bevilgningen på post 70 med 12 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet mener at Regjeringens kutt i tilskuddet til folkehøgskolene strider imot komitéflertallets innstilling i Innst. O. nr. 85 (2001-2002), der man understreket at den statlige finansieringen måtte følge elev- og kostnadsvekst, samt sørge for forutsigbare rammer. Disse medlemmer vil understreke at det å gjennomføre et så drastisk kutt i tilskuddet fra ett år til et annet ikke gir forutsigbarhet,

og disse medlemmer finner det også merkelig at Regjeringen velger å kutte i et utdanningstilbud som synes å bli stadig mer populært. Disse medlemmer viser til tilbakemeldinger fra Norsk Folkehøgskolelag og Norges Kristelige Folkehøgskolelag om at reduksjon i tilskuddet vil måtte medføre en reduksjon i undervisningstilbudet til elevene, fordi folkehøgskolene har få andre virkemidler å iverksette sparing med.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen viser til partiets alternative budsjettforslag med merknader omtalt i budsjettinnstillingens generelle del.

Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets syn på fylkeskommunen. I tråd med dette finner disse medlemmer det naturlig at fylkeskommunale folkehøgskoler avvikles eller selges.

Disse medlemmer vil øremerke bevilgningen til de øvrige folkehøgskoler basert på den tredeling av tilskuddsbeløpet som gjelder i dag.

Disse medlemmer viser til ny lov og nye tilskudsregler for folkehøgskoler fra 1. januar 2003, der driftstilskudd består av basistilskudd, tilskudd per elev og tilskudd til husleie. Alle folkehøgskoler skal ha tilskudd fra alle tre elementer i ordningen. Disse medlemmer peker på at modellen gjelder uavhengig av det samlede tilskuddsnivået fra offentlig myndighet og er i hovedsak knyttet til elevantall og dermed til etterspørsel. Disse medlemmer har merket seg at ca. 60 pst. av elevene ved folkehøgskolene følger kortkurs med varighet fra 3 dager til 16 uker og legger til grunn at det dermed er mulig for skolene å foreta nødvendig tilpasning av egenandeler/ egenbetaling fra elever med rimelig grad av forhåndsvarsling. Disse medlemmer viser også til Fremskrittspartiets samlede prioritering innenfor utdanningsområdet. Disse medlemmer peker likevel på at også folkehøgskolene har etterslep i forhold til bygningsmessig vedlikehold, samt problemstilling knyttet til bygninger av museal karakter. Disse medlemmer ber om at dette behandles spesielt i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett for 2004. På bakgrunn av dette foreslår disse medlemmer å redusere bevilgningen til tilskudd til folkehøgskoler.

Disse medlemmer viser spesielt til den virksomheten som tidligere Norsk Pensjonistiskole nå driver under navnet Norsk Senter for Seniorutvikling og som klart skiller denne institusjonen fra de øvrige folkehøgskoler. Disse medlemmer legger til grunn at Norsk Senter for Seniorutvikling får økt sitt basistilskudd med 200 000 kroner fra og med 2004.

Disse medlemmer viser til sitt forslag om å få fremlagt egen sak om oppfølging av Kompetansereformen.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti vil ikke senke det store og mangfoldige aktivitetsnivået i landets folkehøgskoler, og foreslår å videreføre det statlige tilskuddet på samme nivå som fjorårets, med en bevilgning på 22 mill. kroner utover Regjeringens forslag.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til at Senterpartiet i sitt alternative budsjett opprettholdt bevilgningen til folkehøyskolene på dagens nivå.

Kap. 254 Tilskudd til voksenopplæring

Departementet foreslår en bevilgning på 179 868 000 kroner under dette kapitlet. Departementet foreslår å redusere bevilgningen til studieforbundene og til fjernundervisning med hhv. 40 og 5 mill. kroner av hensyn til det samlede budsjettopplegget. Tilskuddet til norskopplæring for innvandrere er overført til Kommunal- og regionaldepartementet.

TILSKUDD TIL STUDIEFORBUND

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, viser til budsjettavtalen og foreslår å øke post 70 med 17,5 mill. kroner.

Flertallet viser til det tilbudet som studieforbundene gir befolkningen. Flertallet mener mange av disse tilbudene er viktige, spesielt for befolkningen i distriktene som har begrenset tilgang på tilbud fra det offentlige.

Flertallet viser til departementets gjennomgang av tilskuddordningene for studieforbund og fjernundervisning, og til forslaget om at disse må sees i sammenheng med en eventuell ny finansieringsordning for voksne med rett til grunntilskudd. Flertallet mener det er viktig at arbeidet med forslagene fortsetter. Flertallet mener det er uheldig å redusere den generelle støtte til studieforbundene, før en har hatt en gjennomgang av ordningen.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet mener det er et politisk ansvar å legge til rette for gode læringsarenaer for voksne, slik at de som ønsker å ivareta, videreutvikle og erverve kunnskap og kompetanse gis mulighet til det. Disse medlemmer er bekymret for konsekvensene av Regjeringens kutt i tilskuddet til studieforbundene. Studieforbundene er et viktig redskap for å nå målene i Kompetansereformen. Forbundene samlet i 2002 så mange som 600 000 voksne deltakere til ulike etter- og videreutdanningskurs.

Disse medlemmer vil vise til det arbeidet studieforbundene driver når det gjelder demokratiopplæring, å skape møtesteder og å ta vare på kultur og mangfold. Disse medlemmer viser til at støtten til studieforbundene er blitt kraftig redusert over flere år. Mange studieforbund opplever nå å måtte redusere aktiviteten betraktelig.

En ytterligere reduksjon av tilskuddet, slik Regjeringen foreslår, vil forsterke denne utviklingen.

Etter disse medlemmer sin oppfatning er dette bekymringsfullt, siden studieforbundene representerer en viktig komponent i gjennomføringen av Kompetansereformen. Støtten til studieforbund er en svært kostnadseffektiv form for voksenopplæring siden driften av undervisningen skjer non-profit i regi av frivillige organisasjoner. En reduksjon av tilskuddet til studieforbundene svekker frivillige organisasjoners mulighet til å

bidra med samfunnsnyttig innsats og kompetanseheving rettet mot voksne og målgrupper med spesielle behov, for eksempel funksjonshemmede.

Disse medlemmer ønsker å vektlegge viktigheten av livslang læring og den rollen som tilbud om etter- og videreutdanning spiller for å sikre dette. Disse medlemmer peker på at dagens arbeidsliv er kjennetegnet av raske teknologiske, strategiske og organisatoriske endringer og at etterspørselen etter kompetanse hos arbeidstakerne er i stadig endring. Disse medlemmer peker på at en realisering av Kompetansereformen er avhengig av både bevilgninger og studieforbundenes innsats.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet sikrer gjennom budsjettavtalen et flertall i komiteen for å øke post 70 med 17,5 mill. kroner. Disse medlemmer er bekymret for Regjeringens betydelige kutt innen dette feltet, særlig gitt den vanskelige situasjonen i dagens arbeidsmarked med høy ledighet og begrensede utsikter til snarlig bedring.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen viser til partiets alternative budsjettforslag med merknader omtalt i budsjettinnstillingens generelle del.

Disse medlemmer understreker at Fremskrittspartiet i sine budsjettmessige prioriteringer innenfor utdanningsområdet legger vekt på tiltak som gir kompetanse for den enkelte i arbeidslivet.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti ønsker ikke at aktivitetsnivået til voksne som søker læring gjennom studieforbundene skal reduseres, og foreslår å øke bevilgningen over post 70 med 40 mill. kroner til studieforbundene i 2004.

Komiteens medlem fra Senterpartiet har merket seg at det i budsjettavtalen mellom Arbeiderpartiet og regjeringspartiene er lagt til 17,5 mill. kroner utover Regjeringens budsjettforslag på denne posten. Dette medlem mener at dette på langt nær er nok for å holde den viktige aktiviteten til studieforbundene oppe på et akseptabelt nivå.

TILSKUDD TIL FJERNUNDERVISNING

Komiteen viser til at studietilbud i regi av fjernundervisningsinstitusjonene er for mange voksne eneste mulighet til kompetanseheving, fordi tilbudet her er fleksibelt i forhold til arbeidssituasjon og omsorgsoppgaver. Komiteen ser aktiviteten som tilbys gjennom fjernundervisningsinstitusjonene som et nødvendig supplement i realiseringen av Kompetansereformen ved siden av det tilbudet som gis gjennom fylkeskommunene.

Komiteen vil vise til at fjernundervisning og internettbasert læring er viktige verktøy for realiseringen av Kompetansereformen. Flere av institusjonene innenfor dette feltet tilbyr fleksible undervisningsopplegg tilpasset ulike livssituasjoner og bosteder, og gir således mange mulighet til å ta kompetansegivende utdanning.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet er sterkt kritisk til Regjeringens forslag om å redusere tilskuddet til de frittstående fjernundervisningsinstitusjonene. Med de forventningene som er skapt når det gjelder mulighet til fleksibel læring gjennom Kompetansereformen, mener disse medlemmer det er nødvendig å prioritere målrettet undervisning og aktiv undervisning gjennom fjernundervisningsinstitusjonene.

Disse medlemmer er kjent med at tilskuddsordningen til fjernundervisning er under utredning, og mener tilskuddet må opprettholdes til man har fått en helhetlig gjennomgang av ordningen.

Fjernundervisningsinstitusjonene arbeider kontinuerlig med utvikling av nye metoder og undervisnings-tilbud innenfor samme tema som det prosjektene under kap. 258 har som formål. Fjernundervisningsinstitusjonene er også en del av målgruppen for det arbeidet som dette utviklingsarbeidet retter seg mot.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti går derfor imot Regjeringens kutt i det statlige tilskuddet til fjernundervisning, og foreslår å øke bevilgningen over post 71 med 5 mill. kroner i statsbudsjettet for 2004.

Komiteens medlem fra Senterpartiet vil vise til Senterpartiet sitt alternative statsbudsjett der bevilgningene på denne posten ble opprettholdt.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen viser til partiets alternative budsjettforslag med merknader omtalt i budsjettinnstillingens generelle del. Disse medlemmer foreslår å øke bevilgningen over post 71 med 15 mill. kroner.

ANDRE TILSKUDD

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet viser til Foreningen Sjøsamisk Studieforbund (SSF), som er godkjent som studieforbund av Utdannings- og forskningsdepartementet. SSF har ikke motatt etableringsstøtte av departementet, og mangler derfor midler både til drift og ledelse.

Disse medlemmer understreker videre at Norge har et særskilt ansvar for å sikre samenes rett til utvikling av språk, kultur og levekår, og anser dette studieforbundet som et viktig bidrag. På denne bakgrunnen ber derfor disse medlemmer departementet om å vurdere bevilgning av etableringsstøtte til SSF slik at forbundets virksomhet kan etableres og videreutvikles.

Disse medlemmer viser til institusjonen Midt i Norden (MIN). MIN er etablert av distriktskommuner for å ta del i kompetansesamfunnet. MIN har etablert studiesentraler med toveis lyd-/bilde kommunikasjon, dataløsning og bredbåndstilknytning. Studiesentralene tilbyr nettbasert undervisning fra høyere utdanningsinstitusjoner. MIN er i etableringsfasen og har behov for prosjektmidler.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen viser til merknad til budsjettinnstilling for 2003 om institusjonen Midt i Norden, og forutsetter at aktiviteten i denne institusjonen samarbeider med etablerte fjernundervisningsinstitusjoner og undervisningsinstitusjoner innenfor høyere utdanning om tilbud av nettverksbasert undervisning. Disse medlemmer viser også til sitt budsjettforslag om økt bevilgning til fjernundervisning med 15 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til Senterpartiet sitt alternative budsjett der institusjonen Midt i Norden ble tilgodesett med 1 000 000 kroner.

Kap. 256 VOX - Voksenopplæringsinstituttet

Departementet foreslår en bevilgning på 60 918 000 kroner under dette kapitlet. En arbeidsgruppe vurderer samvirke mellom VOX og Læringscenteret, herunder også sammenslåing, jf. Tillegg nr. 1.

Komiteen slutter seg til bevilgningsforslaget og viser for øvrig til kap. 202.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen viser til sin merknad under kap. 202 Statlig utdanningsadministrasjon.

Kap. 258 Forskning, utviklingsarbeid og fellestiltak i voksenopplæringen

Departementet foreslår en bevilgning på 52 545 000 kroner under dette kapitlet.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, viser til budsjettavtalen og reduserer post 21 med 5 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet viser til at departementet har gjort flere undersøkelser og igangsatt prosjekter i 2003 for å kartlegge kompetansebehovet i den voksne befolkningen. Disse medlemmer er oppmerksom på at voksne ikke får det tilbudet i grunn- og videregående opplæring som de etter opplæringsloven har krav på, og vil understreke at prosjekter som kan gi ny kunnskap om hvordan voksne kjenner sine rettigheter og benytter seg av dem, og hvordan kommuner og fylkeskommuner tilrettelegger opplæringsløp for voksne, bør ha stor prioritet.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen reduserer post 21 med 5 mill. kroner av hensyn til det samlede budsjettopplegget.

Disse medlemmer viser til eget forslag om oppfølging av Kompetansereformen. Disse medlem-

mer viser til at Fremskrittspartiet ikke støttet forslag om lovfestet rett til videregående utdanning for voksne. Disse medlemmer prioriterer fortsatt unge rettighetslever.

Kap. 259 Kompetanseutviklingsprogrammet

Departementet foreslår en bevilgning på 40 718 000 kroner under dette kapitlet.

Komiteen viser til at Kompetanseutviklingsprogrammet er en del av avtalen mellom partene i arbeidslivet. Programmet skal utvikle arenaer for samarbeid mellom aktører i arbeidslivet og utdanningssystemet og bidra til å utforme utdanningsprosjekter med arbeidsplassen som læringsarena. En foreløpig evaluering av programmet tyder på at slik opplæring, som knyttes tett opp til arbeidssituasjonen til den enkelte, fungerer bedre enn tradisjonell skoleundervisning.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, viser til fremforhandlet avtale innenfor rammeområde 17. Av hensyn til den totale budsjett situasjonen reduseres post 21 med 5 mill. kroner.

3.5 Høgre utdanning

Programkategori 07.60 Høgre utdanning omfatter universiteter og høyskoler under Utdannings- og forskningsdepartementet, ulike fellestiltak innenfor sektoren, studier i utlandet og sosiale formål for elever og studenter. Byggeprosjekter ved universiteter og høyskoler behandles av familie-, kultur- og administrasjonskomiteen, jf. budsjettforslag for Arbeids- og administrasjonsdepartementet kap. 2445.

Departementets bevilgningsforslag under programkategorien som helhet innebærer en økning på ca. 8,6 pst. når en ser bort fra tekniske endringer.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen, viser til at økende olje- og gassaktivitet i de nordlige havområder innebærer behov for oppbygging av kompetanse innen maritim virksomhet og offshoreaktiviteter tilpasset disse områdene. Det samme gjelder teknologi og miljøkompetanse. Flertallet ber om at det i dialog med lokale opplæringsmyndigheter og utdanningsinstitusjoner legges til rette for opplæring og utvikling av kompetanse i landsdelen i forhold til de behov som forventes. Det er ønskelig å få til en effektiv og helhetlig ressursutnyttelse på tvers av fylkesgrenser og etablerte utdanningsinstitusjoner.

Flertallet anser en målrettet satsing på kompetanseutvikling som et viktig bidrag for å sikre at sysselsetting og næringsutvikling knyttet til nordområdene i størst mulig grad skjer i de berørte områder og bidrar til varig verdiskapning i landsdelen.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen har merket seg at et flertall i komiteen ønsker å legge til

rette for en målrettet kompetanseutvikling i den nordlige landsdelen knyttet til den økende olje- og gassaktivitet i de nordlige havområder.

Disse medlemmer vil minne om at Høgskolen i Stavanger er det naturlige kompetansesenter for denne type virksomhet. Det vil være rimelig at denne institusjon fortsetter å være spisskompetansemiljø i fremtiden og at nødvendig opplæring, forskning og næringsutvikling knyttet til dette næringsområde blir ivare tatt i et nært samarbeid med Høgskolen i Stavanger.

Disse medlemmer finner det lite hensiktsmessig å bygge opp en ny og særegen kompetanse i nordområdene for dette kunnskapsfeltet.

Disse medlemmer peker på at innføring av Kvalitetsreformen etter disse medlemmers mening ikke er tilfredsstillende finansiert. I forbindelse med overgang fra brutto- til nettobudsjettering har de fire universitetene fortsatt ikke fått fullt oppgjør for lønns- og prisstigning i 2002 samt kompensasjon for økte pensjonskostnader slik det var avtalt. Disse medlemmer peker også på at både finansieringsordninger for studenter og forhold knyttet til fremdrift av nødvendige nybygg samt manglende byggvedlikehold også er forhold av stor betydning for gjennomføring av Kvalitetsreformen. Etter disse medlemmers syn er ikke disse forhold håndtert på en god måte verken i budsjettforslaget fra Regjeringen eller i budsjettforliket som regjeringen har inngått med Arbeiderpartiet.

Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets sterke satsing på forskning gjennom forslag om økning av eksisterende forskningsfond med 3 mrd. kroner og opprettelse av et nytt fond for energi- og petroleumsforskning på 10 mrd. kroner.

Disse medlemmer viser for øvrig til Fremskrittspartiets alternative budsjett med omtale i den generelle merknaden.

Studieplasser i medisin

For å bedre legedekningen i distriktene vil komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen, avvikle ordningen med opptak til studieplassene i medisin som i dag kjøpes i utlandet. Det legges til grunn at Universitetet i Tromsø og NTNU kan øke opptaket med henholdsvis 15 og 20 studieplasser fra høsten 2004, og at dette kan gjøres innenfor kostnadsrammen som i dag nyttes til kjøp av 45 utenlandsplasser. Administrasjon og budsjettmidler knyttet til ordningen med kjøp av studieplasser i utlandet ligger til NTNU. Overføringen innebærer at bevilgningen over post 50 på kap. 262 Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet reduseres med 1,7 mill. kroner, med en parallell økning på kap. 263 Universitetet i Tromsø.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen har merket seg ønsket om at det opprettes flere studieplasser i Norge innenfor medisin. Disse medlemmer er av den oppfatning at det er hensiktsmessig at en del norske medisinstudenter tar sin utdanning i utlandet, og

derigjennom tilegner seg kompetanse, samt mottar impulser fra andre land og kulturer. På denne bakgrunn ønsker disse medlemmer at kapasiteten som samlet sett er i det norske utdanningssystemet når det gjelder medisinstudier videreføres som i dag, og at en heller stimulerer til at flere tar medisinstudier i utlandet.

Kap. 260 Universitetet i Oslo

Departementet foreslår en bevilgning på 3 012 696 000 kroner under dette kapitlet.

Komiteen fremhever den spesielle stillingen Universitetet i Oslo står i som følge av sin status som breddeinstitusjon og i kraft av sin størrelse og sine nasjonale forpliktelser.

Institusjonen har, i likhet med andre høyere utdanningsinstitusjoner, arbeidet aktivt med implementeringen av Kvalitetsreformen i høyere utdanning. Universitetet ser ut til å ha gjort et godt grunnlagsarbeid, og kunne ved studiestart høsten 2003 tilby en ny studiestruktur. Det har i tillegg vært en periode med mange interne evalueringer ved universitetet. Institusjonen arbeider med å ta tak i konklusjonene fra evalueringene.

Universitetet i Oslo fikk i 2002 anerkjent tre ulike fagmiljøer som Sentre for fremragende forskning. Komiteen ser positivt på betydningen dette har for UiO som forskningsinstitusjon.

I Budsjett-innst. S. nr. 12 (2002-2003) pekte komiteen på at det hadde vært en relativt kraftig nedgang i tallet på vitenskapelige publikasjoner mellom 1997 og 2001. Tallene fra 2002 viser at det nå er en oppgang i antall publikasjoner, spesielt når det gjelder artikler i nasjonale og internasjonale vitenskapelige tidsskrifter. Dette er en utvikling komiteen synes er positiv.

Komiteen merker seg at antallet doktorgrader ved Det medisinske fakultet har økt fra 2001 til 2002, men noterer med en viss bekymring at det er en relativt sterk tilbakegang i antallet doktorgrader ved Det matematiske-naturvitenskapelige fakultet.

Komiteen ser svært positivt på at Regjeringen foreslår en bevilgning på 13 mill. kroner til Senter for studier av holocaust og livssynsminoriteters stilling i Norge. Videre må bevilgningsforslaget ses i sammenheng med forslaget om å bevilge 46 mill. kroner til restaurering av Villa Grande (over kap. 2445 post 31). Villa Grande skal bli lokalene til Holocaustsenteret når restaureringen er fullført.

Komiteen viser til at både i Budsjett-innst. S. nr. 12 (1998-1999) og i Budsjett-innst. S. nr. 12 (1999-2000) nevnes spesielt behovet for et nytt bygg for informatikkstudiene ved Universitetet i Oslo, det såkalte IFI II-bygget. Dette er et helt sentralt prosjekt for å realisere den nødvendige opptrappingen på IKT-området. Kapasiteten i de eksisterende lokalitetene for disse studiene er sprengt, og lokalitetene gir et dårlig læringsmiljø. Komiteen mener situasjonen for informatikkstudiene ved Universitetet i Oslo krever snarlig handling, og komiteen merker seg at departementet i budsjettforslaget for 2004 også setter dette byggepro-

sjektet helt øverst på listen over de neste byggene som vil få startbevilgning. Komiteen viser for øvrig til sine merknader i Budsjett-innst. S. nr. 12 (2001-2002) og Budsjett-innst. S. nr. 12 (2002-2003).

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen viser til partiets alternative budsjettforslag med merknader omtalt i budsjettinnstillingens generelle del, der det er lagt inn 24,3 mill. kroner ekstra til finansiering av Kvalitetsreformen. Disse medlemmer peker på at fremdrift i prioriterte byggeprosjekter er en viktig del av fullfinansiering av Kvalitetsreformen. Til finansiering av prosjektmidler til IFI II setter disse medlemmer av 5 mill. kroner.

Kap. 261 Universitetet i Bergen

Departementet foreslår en bevilgning på 1 763 386 000 kroner under dette kapitlet.

Komiteen viser til at Universitetet i Bergen er godt i gang med innføring av kvalitetsreformen. Det er etablert helhetlige programmer både på lavere og høyere grad med et økende antall tverrfaglige studieprogrammer. Komiteen merker seg at nye lærings- og evalueringsformer viser gode resultater.

Komiteen merker seg at universitetet kommer godt ut av internasjonale evalueringer. Komiteen merker seg også at det er etablert tre sentre for fremragende forskning. I samsvar med merknad i Budsjett-innst. S. nr. 12 (2002-2003) har SARS-senteret inngått samarbeidsavtale med det anerkjente EMBL-instituttet i Heidelberg. Komiteen viser til at på forskningssiden er tyngdepunktet marine fag og utviklingsstudier.

Komiteen viser til at på departementets liste over byggeprosjekter som det ikke er gitt bevilgning til, men som er sendt til Statsbygg for vurdering, er Odontologibygget prioritert som nr. 2. Komiteen er kjent med at universitetet har satt av midler slik at Statsbygg kan gjennomføre en begrenset plan- og designkonkurranse. Komiteen vil understreke at det er viktig at arbeidet føres videre fram mot prosjektering for å opprettholde framdriften.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen viser til partiets alternative budsjettforslag med merknader omtalt i budsjettinnstillingens generelle del, der det er lagt inn 18 mill. kroner ekstra til finansiering av Kvalitetsreformen.

Disse medlemmer peker på at fremdrift i prioriterte byggeprosjekter er en viktig del av fullfinansiering av Kvalitetsreformen. Til finansiering av prosjektmidler til nytt odontologibygget i Bergen setter disse medlemmer av 5 mill. kroner.

Kap. 262 NTNU

Departementet foreslår en bevilgning på 2 398 868 000 kroner under dette kapitlet.

Komiteen merker seg at universitetet har brukt mye arbeid i å følge opp Kvalitetsreformen, bl.a. ved å utvikle og spre erfaringer i alternative lærings- og undervisningsformer blant faglærerne.

Komiteen har også merket seg at NTNU har fått oppdraget fra myndighetene om å være nasjonal pådriver innenfor universitets- og høyskolesektoren når det gjelder å gjøre utdanningen tilgjengelig for funksjonshemmede. (Lukas-senteret).

Komiteen viser til at institusjonen fører videre målrettede tiltak for å bedre rekrutteringen til realfag og teknologi og har også utviklet en femårig lærerutdanning i disse fagene.

Komiteen er enig i at universitetet må fortsette arbeidet med å ivareta sitt særskilte ansvar for tverrfaglig forskning og utdanning, og for at kvinner blir rekruttert til og deres perspektiv trukket med på de teknisk-naturvitenskapelige områdene.

Komiteen ser positivt på NTNUs arbeid med formidling av forskning og forskningsresultater som bl.a. innebærer å heve formidlingskompetansen hos de vitenskapelige ansatte.

Komiteen merker seg at samarbeidet med samfunns- og næringsliv øker og at målet er å integrere næringsutvikling i primær oppgavene utdanning, forskning og formidling. Det er positivt at universitetet skal samarbeide med høyskolene i regionen om teknologi-overføring fra disse institusjonene.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen, viser til merknad under pkt. 3.5 om avvikling av ordningen med kjøp av studieplasser i medisin i utlandet. På denne bakgrunn reduseres kap. 262 post 50 med 1,7 mill. kroner.

Flertallet viser til at det i forbindelse med dimensjonering av ny universitetsklinikk i Trondheim, er lagt til grunn at Norges teknisk-vitenskapelige universitets (NTNU) arealbehov delvis dekkes gjennom bruk av arealer i Medisinsk teknisk forskningscenter (MTFS). NTNU eier i dag deler av MTFS. Flertallet er kjent med at departementet legger opp til at NTNU kan forhandle om kjøp av resten av bygget, og ser positivt på en slik overtakelse, da det vil gjøre det lettere å øke studentopptaket.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen viser til partiets alternative budsjettforslag med merknader omtalt i budsjettinnstillingens generelle del, der det er lagt inn 8,5 mill. kroner ekstra til finansiering av Kvalitetsreformen.

Kap. 263 Universitetet i Tromsø

Departementet foreslår en bevilgning på 1 070 808 000 kroner under dette kapitlet.

Komiteen viser til at Universitetet i Tromsø er godt i gang med innføringen av Kvalitetsreformen og at de har lagt vekt på å få til nyskapende studietilbud med tverrfaglig profil. Mulighet til opphold i utlandet

er lagt inn i hvert studieprogram. Komiteen er fornøyd med dette.

Komiteen viser til at flere områder er evaluert av Forskningsrådet. Evalueringen viser at universitetet har forskere og forskningsgrupper med god internasjonal standard, men også at nivået varierer. Komiteen er kjent med at universitetet etter denne evalueringen gjennomgår virksomheten sin, med sikte på forbedringer.

Komiteen er tilfreds med at forskningsmiljøet innenfor teoretisk lingvistikk ved Universitetet i Tromsø i 2002 fikk status som senter for fremragende forskning.

Komiteen viser til at antallet vitenskapelige publikasjoner har økt fra 1998 til 2002, men legger vekt på at universitetet fortsatt må arbeide med å øke omfanget av publiseringer.

Komiteen viser til at Regjeringen foreslår 17,5 mill. kroner til nytt studium i odontologi for 2004. Det vil bli opprettet ti studieplasser fra høsten 2004, og kapasiteten vil gradvis bli bygd opp. Komiteen er fornøyd med etableringen av studiet, fordi tannlegedekningen i Nord-Norge og Nord-Trøndelag er lav og behovet for utdannede tannleger i regionen stort.

Komiteen viser til den store betydningen Universitetet i Tromsø har for høyere utdanning, forskning og næringsliv i Nord-Norge. Universitetets store fagbredde og antall profesjonsstudier i forhold til størrelsen må sees i en slik sammenheng.

Komiteen viser til proposisjonen og mener at beslutningen om opprettelse av tannlegeutdanning og økt opptak til medisinstudiet gjør det nødvendig å realisere utvidelsen av Medisin- og helsefagbygget så snart som praktisk mulig.

Komiteen ber departementet igangsette arbeidet med å få fastsatt romprogram og kostnadsramme for prosjektet.

Komiteen viser til at det over lengre tid har vært arbeidet med å etablere en trafikkflygerutdanning på Bardufoss. Universitetet i Tromsø ønsker, i samarbeid med Forsvarets Flyskole (Norwegian Aviation College), å opprette et treårig bachelorgradsprogram i luftfartsfag.

Komiteen viser videre til at samferdselskomiteen og kirke-, utdannings- og forskningskomiteen har støttet etablering av flyverutdanning på Bardufoss.

Komiteen viser i den forbindelse til Budsjett-innst. S. nr. 12 (2002-2003), der samtlige partier var positive til at en norsk trafikkflygerutdanning etableres på Bardufoss.

Komiteen mener det er viktig at etableringsarbeidet fortsetter slik at utdanningen kan iverksettes så snart som mulig. I denne sammenheng bør også godkjenning etter Lov om fagskoleutdanning vurderes.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen, anser det som viktig at Universitetet i Tromsø prioriterer de områdene hvor universitetet har et særskilt ansvar, både nasjonalt og for landsdelen, arktisk forskning og undervisning, fiskeriforskning og utdanning

innen fiskeri, marine fag og forskning og undervisning knyttet til urbefolkning/samiske forhold. Universitetet skal være et nasjonalt tyngdepunkt innenfor marin forskning, og spille en avgjørende rolle i arbeidet med å dekke behovet for høyt utdannede helsepersonell i landsdelen.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen, viser til merknad under punkt 3.5 om avvikling av ordningen med kjøp av studieplasser i medisin i utlandet. På denne bakgrunn økes post 50 med 1,7 mill. kroner.

Et annet flertall, medlemmene fra Høyre, Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, viser til budsjettavtalen og bevilger 4,5 mill. kroner til Arktisk Universitet.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen viser til at ansvaret når det gjelder marin forskning er delt mellom flere ulike institusjoner, som universitetet i Tromsø, Høgskolen i Stavanger og Universitetet i Bergen. Universitetet i Tromsø er derfor en av flere aktører som i dag har et ansvar for den marine forskningen.

Disse medlemmer viser til partiets alternative budsjettforslag med merknader omtalt i budsjettinnstillingens generelle del, der det er lagt inn 8,5 mill. kroner ekstra til finansiering av Kvalitetsreformen. Disse medlemmer er kjent med at Universitetet i Tromsø i samarbeid med Norwegian Aviation College (NAC) i Bardufoss arbeider for å få finansiert et treårig bachelorgradsprogram i luftfartsfag. Disse medlemmer stiller seg positiv til opprettelsen av en slik utdanning og ber Regjeringen i revidert budsjett innarbeide midler til oppstart fra høsten 2004 med 16 studenter og basert på en fast årlig dimensjonering med opptak av 32 studenter fra 2005/2006. Disse medlemmer forutsetter at Universitetet i Tromsø er faglig ansvarlig og står for organisering av utdanningsprogrammet. Disse medlemmer viser for øvrig til sine merknader i Budsjett-innst. S. nr. 12 (2003-2004).

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet mener at etableringen vil gi en løsning for et nasjonalt utdanningstilbud som vil bidra til å øke tilgjengeligheten for yrket både sosialt og kjønnsmessig. Det nye luftfartsfaget vil gjennom økte muligheter for forskning og utvikling kunne bidra til en høyning av sikkerheten innen luftfart som i mange år har vært etterspurt av bransjen og Stortinget.

Disse medlemmer forutsetter at Universitetet i Tromsø er faglig ansvarlig og står for organisering av utdanningsprogrammet.

Kap. 264 Norges handelshøgskole

Departementet foreslår en bevilgning på 233 697 000 kroner under dette kapitlet.

Komiteen slutter seg til bevilgningsforslaget.

Komiteen har merket seg at budsjetttrammen er økt med 2,1 mill. kroner i forbindelse med at siviløkonomutdanningen skal inngå i den nye gradsstrukturen med 3-årig bachelor og 2-årig master og som medfører utvidelse med ett år. Komiteen forutsetter at den økningen videreføres for å fange opp den samlede utgiftsøkningen som denne utvidelsen medfører når alle studenter i siviløkonomutdanning ved denne institusjonen er i gang med 5-årig løp i stedet for 4-årig.

Kap. 265 Arkitekthøgskolen i Oslo

Departementet foreslår en bevilgning på 81 919 000 kroner under dette kapitlet.

Komiteen slutter seg til bevilgningsforslaget.

Kap. 268 Norges idrettshøgskole

Departementet foreslår en bevilgning på 106 070 000 kroner under dette kapitlet.

Komiteen slutter seg til bevilgningsforslaget.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og representanten Simonsen, er kjent med at anleggsmassen ble oppført i 1966/1967, og at det nå er et stort og til dels akutt behov for vedlikehold og utbedringer. Flertallet ber departementet foreta en nærmere vurdering av vedlikeholdssituasjonen og gi en redegjørelse for behov.

Kap. 269 Norges musikkhøgskole

Departementet foreslår en bevilgning på 118 165 000 kroner under dette kapitlet.

Komiteen slutter seg til bevilgningsforslaget.

Komiteen viser til sine merknader i Budsjett-innst. S. nr. 12 (2000-2001) og Budsjett-innst. S. nr. 12 (2001-2002), der behovet for nybygg ble presisert. Komiteen konstaterer at byggeprosjektet ved Norges musikkhøgskole fikk starttilskudd i forbindelse med behandlingene av Revidert budsjett for 2003, og er fornøyd med at det er foreslått midler til videreføring av prosjektet i årets budsjett.

Kap. 270 Studier i utlandet og sosiale formål for elever og studenter

Departementet foreslår en bevilgning på 307 462 000 kroner under dette kapitlet.

VELFERDSARBEID (POST 74)

Komiteen viser til Budsjett-innst. S. nr. 12 (2002-2003), der flertallet ba om at det skulle igangsettes en gradvis overføring av studentsamskipnadens helsetilbud til den ordinære kommunehelsetjenesten og psykiatriplanen. I tråd med dette overfører departementet 4,1 mill. kroner til Helsedepartementet fra 2004. Studentenes allmennhelsetilbud er nå tilpasset fastlegeordningen, mens det er forutsatt at det psykiatrisk/psykolo-

giske tilbudet skal innpasses i en driftstilskuddsmodell, der deler av finansieringen organiseres ved at tilskudd til helsetjenesten fra Helsedepartementet bakes inn i rammefinansieringen til helseforetakene. De resterende midlene skal dekkes ved gjennomføringen av opptrappingsplanen i psykiatri. Komiteen forutsetter at studenthelsetjenesten blir tilpasset de ordinære drifts- og avtalevilkår for spesialisthelsetjenesten, og legger til grunn at helseforetakene sikrer studentene et forsvarlig tilbud.

Komiteen viser til at det er svært lenge siden forrige levekårsundersøkelse for studenter ble foretatt, og med Kvalitätsreformens store omlegginger av studiensituasjonen ved universiteter og høyskoler, vil det være viktig at vi får bedre innsikt i studentenes levekår og studiehverdag.

Komiteen ber Regjeringen sette i gang et forprosjekt, slik at en levekårsundersøkelse for studenter i Norge kan starte opp senest i 2005.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet viser til at regjeringspartiene og Fremskrittspartiet i budsjettavtalen for 2003 vedtok å avvikle studenthelsetjenesten til universitetene, og en gradvis overføring av Studentsamskipnadens helsetilbud til den ordinære kommunehelsetjenesten. Disse medlemmer var imot dette. Disse medlemmer viser til at helsetjenestene for studentene gjennom 30 år har bygd opp sin kompetanse. Disse medlemmer viser spesielt til helsetjenesten ved Universitetet i Oslo, som har spesialkompetanse på studentpsykologi, og som ikke finnes ved den vanlige helsetjenesten i byen. Disse medlemmer er bekymret for at denne nedleggelsen kan føre til at mange studenter som kunne trengt psykologisk eller psykiatrisk bistand, ikke fanges opp.

STUDENTBOLIGER (POST 75)

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre, viser til at tilbud om studentboliger er vesentlig for å kunne rekruttere studenter. Flertallet viser videre til at det er store forskjeller på hvor stor dekningsgrad de ulike samskipnadene har. I denne sammenheng viser flertallet til målsettingen om 20 pst. dekningsgrad. Flertallet mener det i fordelingen av tilskudd til studentboliger for 2004 må legges vekt på å dekke behovene på små studiesteder med lav dekning, og som ikke har fått tilskudd tidligere.

Et annet flertall, medlemmene fra Høyre, Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, slutter seg til bevilgningsforslaget.

Et tredje flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og representanten Simonsen, understreker at gode rammevilkår for studenter også er en viktig del av Kva-

litetsreformen for å sikre at studenter skal kunne ha hovedfokus på studiearbeidet.

Dette flertallet viser til vedtak nr. 230 fra 13. januar 2003:

"Stortinget ber Regjeringen i forbindelse med fremlegging av budsjettet for 2004 komme tilbake med en plan for bygging av studentboliger."

Dette flertallet merker seg at slik plan ikke er fremlagt.

Dette flertallet ber Regjeringen komme tilbake til Stortinget i Revidert budsjett for 2004 med en plan for hvordan man skal nå Stortingets mål om bygging av flere nye studentboliger i året, der man også vurderer behovet for boliger tilpasset funksjonshemmede studenter.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre ber Regjeringen på egnet måte komme tilbake til Stortinget med en plan for studentboligbygging. I planen skal også behovet for boliger tilpasset funksjonshemmede studenter vurderes.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet er sterkt uenig i Regjeringens kutt på 30 mill. kroner i tilskuddet til bygging av studentboliger. Det er bred politisk enighet om innføringen av den nye kvalitetsreformen i høyere utdanning, en reform som vil føre til langt flere heltidsstudenter, men disse medlemmer mener mangelfulle botilbud for studenter vil undergrave intensjonen med reformen. Skal reformen lykkes, må studentene gis anledning til å satse på studiene, noe som betyr at boligtilbudet må være billig og utbredt nok slik at de ikke tvinges til å jobbe for å bo i studietiden.

Disse medlemmer vil vise til den store avstand det er mellom de årlige budsjettbevilgninger og Stortingets målsetting om bygging av flere nye boenheter per år i perioden 2000-2005 og en dekningsgrad på 20 pst. Det bygges i dag altfor få boliger til å nå denne målsettingen, dekningsgraden er for lav og varierer svært rundt om i landet. I tillegg er tilgangen på tilpasset bolig liten for mange grupper av funksjonshemmede studenter, noe som hindrer flere funksjonshemmede fra å ta høyere utdanning.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet vil understreke det viktige i at fordeling av tilskudd til studentboliger skjer på en måte som oppleves som rettferdig av alle samskipnader. Disse medlemmer viser til at det er store forskjeller på hvor stor dekningsgrad de ulike samskipnadene har. Disse medlemmer er kjent med at flere samskipnader på små studiesteder sliter med å skaffe tilfredsstillende boliger.

Disse medlemmer viser til vedtatte tildelingskriterier og vil understreke betydningen av at disse følges ved tildeling av tilskudd slik at alle studentsamskipnadene når målsetningen om 20 pst. dekningsgrad.

Disse medlemmer viser spesielt til samskipnaden i Nord-Trøndelag, der man i Namsos har foretatt kjøp av en større eiendom som skal bygges om til studentboliger. Det vil være viktig at samskipnaden allerede i 2004 får mulighet til å realisere dette prosjektet.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen viser til partiets alternative budsjettforslag med merknader omtalt i budsjettinnstillingens generelle del. Disse medlemmer øker posten med 30 mill. kroner. Disse medlemmer peker spesielt på at bygging av studentboliger i hhv. Bergen og Oslo må prioriteres. Disse medlemmer forutsetter at tilsagnsfullmakten økes med 50 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti foreslår å øke tilskuddet til studentboliger med 100 mill. kroner.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen, mener det er spesielt viktig at funksjonshemmede får tilbud om studentboliger slik at de kan delta aktivt i studentmiljøet. Flertallet mener det er et viktig mål at 10 pst. av studentboligene som bygges/rehabiliteres skal ha livsløpsstandard. Dette målet bør oppfylles ved hvert enkelt studiested.

Kap. 273 Statlige kunsthøgskoler

Departementet foreslår en bevilgning på 224 944 000 kroner under dette kapitlet.

Komiteen vil bemerke den gode utviklingen ved Kunsthøgskolen i Oslo og at byggetrinn 1 har bidratt til dette. Nå er det viktig at framdriften i prosjekteringen av byggetrinn 2 holdes.

Komiteen er kjent med at det planlegges arkitektkonkurranse for nybygg ved Kunsthøgskolen i Bergen i 2004. Komiteen forventer at det legges opp til videre prosjektering i 2005.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen, understreker viktigheten av å følge opp målsetningene i St.meld. nr. 18 (2001-2002) Kvalitetsreformen. Om høyere kunstutdanning, jf. Innst. S. nr. 214 (2001-2002). Som en følge av meldingen ble det opprettet et nytt stipendprogram med det formål å fremme forskning innen høyere kunstutdanning. Flertallet har merket seg oppstarten av Stipendiatprogrammet for kunstnerisk utviklingsarbeid. I år ble det tatt opp 6 kandidater, noe som er tatt opp i budsjettforslaget for 2004 der det også er lagt opp til en vekst på 3 nye stipendiat-ter.

Flertallet merker seg denne veksten og mener at den bør øke i årene framover for å ha et bredere spekter av kunstneriske uttrykksformer og holde den faglige bredden i programmet.

Flertallet ser betydningen av videreføring av nytt høgskolestudium i klassisk ballett, og ber om at departementet eventuelt i samarbeid med Kultur- og kirke-

departementet arbeider for å sikre tilbudet.

Et annet flertall, medlemmene fra Høyre, Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, har merket seg de utfordringer dette programmet har når det gjelder utgifter til kunstneriske produksjoner. Dette flertallet bevilger derfor 1 mill. kroner for å styrke programmet med produksjonsmidler til studentenes kunstneriske prosjekter (kap. 281 post 72).

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen har merket seg Den Norske Opera sitt engasjement for å styrke utdanningen i ballett. Disse medlemmer vil også vise til at Statens balletthøgskole allerede ivaretar at det gis et tilbud om høyere utdanning innenfor denne dansesjangeren. Norge er et lite land som etter disse medlemmers syn ikke har rekrutteringsgrunnlag til å ha et vidt tilbud innen dette faget. I tillegg er det slik disse medlemmer ser det ønskelig med en økt internasjonalisering av kunstfagene, ved at flere reiser ut for å tilegne seg kunnskap og impulser.

Disse medlemmer har merket seg at design er et område av kunstutdanningen. Videre har disse medlemmer merket seg at norske designere i liten grad synes å være like anerkjente som sine kolleger i de andre nordiske land.

En konklusjon kan være at man i Norge ikke har den nødvendige internasjonale kompetanse og derfor ikke makter å være trendskapende. En annen konklusjon slik disse medlemmer ser det kan være at det norske designmiljøet ikke er stort nok. Disse medlemmer er derfor av den prinsipielle oppfatning at store deler av den norske kunstutdanningen vil ha spesielt stor nytte av en øket grad av internasjonalisering. Av denne grunn vil det være nødvendig å opprette en bedre utveksling av studenter med institusjoner i utlandet som innehar en høy faglig anerkjennelse.

Kap. 274 Statlige høyskoler

Departementet foreslår en bevilgning på 6 909 470 000 kroner under dette kapitlet.

Komiteen viser til flertallets merknad i Budsjett-innst. S. nr. 12 (2002-2003) der det ble bedt om at statsstøtten til Studentsamskipnadens flerbruksbygg i Stavanger (SIS-hallen) skulle tildeles etter samme praksis som for tilsvarende bygg i Oslo og Tromsø. Komiteen viser til at finansieringen av bygget delvis dekkes gjennom tippemidler til idrettsanlegg, egne fond og tilskudd fra kommunen. Komiteen mener at dette prosjektet finansielt må behandles likt som tilsvarende prosjekter, for eksempel i Oslo og Tromsø.

Komiteen viser til den positive fremdriften samlokaliseringen av Høgskolen i Bergen har hatt. Statsbygg har kjøpt tomten og det er utarbeidet funksjons- og byggeprogram for prosjektet. Videre er det utlyst arkitektkonkurranse hvor det foretrukne alternativet blir offentliggjort i desember 2003.

Komiteen merker seg at neste fase i byggeprosjektet er forprosjekt som kreves for bygg av denne størrelsen. Komiteen mener det er viktig at progresjonen i byggeprosjektet kan holde frem.

Komiteen er fornøyd med at målene i Nasjonal transportplan 2002-2011 (også inntatt i St.meld. nr. 20 (2000-2001)), om at Statens trafikklærerskole utvider til toårig trafikklærerutdanning og oppgraderes til høyskolenivå, blir gjennomført nå. Norge er med dette i europeisk front når det gjelder å satse på trafikklærerutdanningen som ledd i trafikksikkerhetsarbeidet. Komiteen ber om at fremtidige budsjetter gir rom for omstilling, oppgradering og økt faglig aktivitet i dette studietilbudet.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen, vil understreke verdien av et desentralisert høyskolesystem der aktiviteten ved høyskolene gir store synergieffekter, blant annet for næringslivet lokalt. De statlige høyskolene har en særlig oppgave når det gjelder kompetanseutvikling og forsknings- og utviklingsvirksomhet regionalt. Flertallet vil i den forbindelse understreke betydningen av at de statlige høyskolene utvikler FoU-strategier og styrker sin FoU-virksomhet i nært samarbeid med det lokale næringslivet. Flertallet vil særlig understreke behovet for at profesjonsstudiene får styrket sin tilknytning til yrkesfeltet gjennom mer praksisrettet FoU-arbeid. Flertallet vil påpeke at en styrking av den forskningsbaserte virksomheten ved de statlige høyskolene er avgjørende for at høyskolene skal kunne framstå som attraktive i rekrutteringssammenheng. Flertallet vil videre understreke nødvendigheten av at høyskolene blir tildelt ressurser for å kunne øke forskningsinnsatsen og er positiv til forslaget om 38 nye doktorstipendiatstillinger i 2004.

Flertallet er bekymret for hvordan de mindre høyskolene kommer ut i det nye finansieringssystemet for sektoren og ber Regjeringen observere situasjonen.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen viser til partiets alternative budsjettforslag med merknader omtalt i budsjettinnstillingens generelle del og til innledende merknader i komiteens budsjettinnstilling punkt 2.5. Disse medlemmer ønsker en sterkere internasjonalisering av den høyere utdanningen med vekt på god mulighet for studentene til å ta hele eller deler av utdanningen ved kvalitetsmessig gode læresteder i utlandet og med stor vekt på kvalitetsutvikling og kvalitetsmåling ved lærerstedene i Norge. For å nå en slik målsetning ser disse medlemmer klare betenkeligheter ved å opprettholde og videreutvikle den desentraliserte høyskolesektor som vi i dag har i Norge. Etter disse medlemmers syn bør derfor universitetene prioriteres i sterkere grad enn det som gjøres i dag. Disse medlemmer peker også på at i den grad det skal utvikles spesielle samiske utdanninger, bør dette gjennomføres med Universitetet i Tromsø som faglig og økonomisk ansvarlig.

Disse medlemmer viser til at Fremskrittspartiet ønsker en konsentrasjon av forskningsinnsatsen innen høyere utdanning på institusjoner med stor faglig tyngde av internasjonalt anerkjent kvalitet for å sikre gode resultater.

Disse medlemmer peker på at fremdrift i prioriterte byggeprosjekter er en viktig del av fullfinansiering av Kvalitetsreformen. Til finansiering av prosjektmidler for byggeprosjekter i den statlige høyskolesektor setter disse medlemmer av 10 mill. kroner over post 21.

Disse medlemmer viser til at i prosjekt samlokalisering av Høgskolen i Bergen vil arkitektkonkurransen være avgjort i januar 2004, og at det er viktig at arbeidet med forprosjekt da omgående startes opp for å holde fremdrift i arbeidet.

SAMISK HØGSKOLE

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen, merker seg at nytt bygg for Samisk høyskole er planlagt gjennom et nytt vitenskapsbygg i Kautokeino. Flertallet er tilfreds med at departementet prioriterer dette byggeprosjektet høyt, og er tilfreds med at planleggingen av bygget er i full gang. Flertallet vil understreke at planleggingsfasen må holde den planlagte tidsrammen, slik at byggestart kan skje i 2007.

Flertallet viser til Samisk høyskoles nasjonale ansvar innen samisk høyere utdanning. Flertallet er kjent med at departementet og Samisk høyskole i fellesskap arbeider med oppfølging av St.meld. nr. (2001-2002). Flertallet understreker viktigheten av en god prosess mellom berørte parter, for å følge opp målsetningene i stortingsmeldingen.

Flertallet mener det er viktig å sikre fortsatt drift og faglige tilbud ved Samisk høyskole.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen vil understreke at Universitetet i Tromsø etter disse medlemmers oppfatning skal ha et overordnet ansvar for samisk høyere utdanning.

FENGSELSUTDANNING

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet viser til at forskning innenfor feltet fengselsutdanning gir grunnlag for å vurdere og gjøre utdanningen høyskolebasert i framtiden, og at det er utarbeidet konkrete planer om et høyskoletilbud for personell i kriminalomsorgen ved for eksempel Høgskolen i Buskerud. Ved å integrere fengselsutdanningen i et høyskolemiljø og gi utdanningen de samme karriere- og påbygningsmuligheter som annen høyskoleutdanning, kan man bidra til å heve kvaliteten i kriminalomsorgen både for innsatte og ansatte. Disse medlemmer mener at dagens utdanningssystem ikke dekker behovene innenfor kriminalomsorgen på tilfredsstillende vis, og ber Regjeringen vurdere i hvilken grad etableringen av et høyskoleutdanningstilbud kan bidra til å styrke rekruttering, samarbeid og kompetanse i sektoren.

KUNSTUTDANNING

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen, viser til flertallsmerknad i Innst. S. nr. 214 (2001-2002) Kvalitetsreformen. Om høyere kunstutdanning, angående etablering av et utdanningstilbud innen visuell kunst i Nord-Norge. Komitéflertallet ba Regjeringen arbeide videre med spørsmålet om visuell kunstutdanning i Tromsø med sikte på å fremlegge dette som sak for Stortinget.

Flertallet uttalte i Budsjett-innst. S. nr. 12 (1997-1998) at den nordnorske landsdelen med sin spesielle kulturelle bakgrunn vil kunne tilføre kunstutdanningen nasjonalt verdifulle impulser. Flertallet mente det er viktig for landsdelens identitetsforståelse og kunnskapsoppbygging at det finnes et tilbud i billedkunst og kunsthåndverk på høyskolenivå i landsdelen. Flertallet viser til at dette er en sak som gjentatte ganger har vært utredet.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti setter av 1 mill. kroner til etablering av høyere kunstutdanning i Tromsø. Disse medlemmer ber Regjeringen komme tilbake med bevilgning i Revidert budsjett for 2004 med tanke på oppstart av visuell kunstutdanning høsten 2004.

RADIOGRAFIUTDANNING

Komiteen viser til at radiografiutdanningen ved Høgskolen i Gjøvik er opprettet som et 4-årig prosjekt finansiert av Helsedepartementet. Studiet har hatt høy søkning og god gjennomføringsgrad. Siste kull i prosjektperioden ble tatt opp høsten 2003. Ut fra erfaringer med prosjektperioden, ønsker nå Høgskolen i Gjøvik å etablere radiografiutdanning som et fast studietilbud fra høsten 2004. Komiteen er kjent med at høgskolen i Buskerud har fått delfinansiering fra staten for et slikt studium fra 2004.

Komiteen mener det er gode argumenter for å videreføre radiografiutdanningen ved Høgskolen i Gjøvik, blant annet fordi en bygger på et allerede etablert miljø med et godt samarbeid til sykehussektoren og tilbud om videreutdanning i stråleterapi som bygger på radiografiutdanningen. Komiteen ber departementet vurdere muligheten for å videreføre radiografiutdanningen ved Høgskolen i Gjøvik som fast studietilbud fra høsten 2004 finansiert i en kombinasjon mellom intern omdisponering ved Høgskolen og en basisfinansiering fra departementet.

HØGSKOLEN I SØR-TRØNDELAG

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen, viser til Budsjett-innst. S. nr. 12 (2002-2003) der flertallet bl.a. uttalte:

"Komiteen vil peke på at det er viktig at en ser nytt bygg for helse- og sosialfagene ved Høgskolen i Sør-Trøndelag i sammenheng med utbygging av St. Olavs hospital. Utbyggingen av St. Olav er godt i gang, og komiteen ber departementet ta initiativ til å få vurdert

nytt bygg for helsefagene i tilknytning til utbyggingen av St. Olavs hospital."

Flertallet viser til at Høgskolen i Sør-Trøndelag er spredt på ulike læresteder. Å få samlokalisert høgskolen vil være viktig og nødvendig for å utvikle høgskolens identitet.

Flertallet vil be departementet arbeide videre med å få høgskolen samlokalisert i tilknytning til det nye St. Olavs hospital. I denne sammenheng vil flertallet be departementet vurdere modeller for utbygging som kan gjennomføres innenfor rammene av dagens husleiekostnader og høgskolens driftsbudsjett. Flertallet vil peke på at høgskolen har husleiekontrakter i andre næringsbygg som løper ut til ulike tidspunkt.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen finner det betenkelig at det ikke har blitt fattet et prinsipielt vedtak når det gjelder samlokalisering av høgskoler. Disse medlemmer er av den oppfatning at en samlokalisering av Høgskolen i Sør-Trøndelag er hensiktsmessig, økonomisk, men ikke minst for institusjonen som helhet. Disse medlemmer ber derfor Regjeringen ta initiativ for å få samlokalisert høgskolen i tilknytning til det nye St. Olavs hospital. Disse medlemmer forutsetter at denne samlokaliseringen kan gjennomføres innenfor rammen av dagens husleiekostnader. Framdriften må slik disse medlemmer ser det ta hensyn til løpende husleieavtaler, slik at prosjektet kan være ferdigstilt når alle kontraktene har løpt ut.

Komiteen har merket seg at bevilgningen til Falstadsenteret for budsjettåret 2004 foreslås lagt inn i rammebevilgningen til høgskolen i Nord-Trøndelag. Falstadsenteret har hatt en svært positiv utvikling siden oppstarten i år 2000, og i 2005 vil senteret flytte inn i nyrenoverte lokaler i Falstadbygningen.

Komiteen er opptatt av at Falstadsenteret også i fremtiden gis gode rammevilkår slik at det kan fylle sin tiltenkte rolle som et nasjonalt opplærings- og dokumentasjonssenter for krigens fangehistorie og menneskerettigheter. Forskning og utdanning står sentralt i senterets virksomhet. Et mer formalisert samarbeid med Høgskolen i Nord-Trøndelag kan bidra til å styrke Falstadsenterets FoU-faglige kompetanse og gi grunnlag for et fruktbart samarbeid om utvikling av viktige utdannings- og opplæringstilbud. Komiteen vil på dette grunnlag støtte forslaget om å legge bevilgningen til Falstadsenteret inn under høgskolen i Nord-Trøndelag.

TEATERFAGLIG UTDANNING

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen, viser til at flere unge reiser til utlandet for å ta teaterfaglig utdanning. Dette viser at det er interesse for en slik utdanning blant flere enn det som det gis tilbud til i Norge i dag. Flertallet har med interesse merket seg det tilbud i Teaterensemblevirksomhet som Høg-

skolen i Nord-Trøndelag har etablert i samarbeid med teaterselskapet innSpæll AS. Flertallet er positiv til å opprette denne type utdanninger utenfor Statens Teaterhøgskole.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen har merket seg at det er stor interesse for å ta en teaterfaglig utdanning. Disse medlemmer er positiv til at det opprettes et desentralisert undervisningstilbud innenfor denne fagretningen i samarbeid med Statens Teaterhøgskole. Disse medlemmer ber Regjeringen medvirke i arbeidet for å få vurdert etablering av et slikt studietilbud i tilknytning til Høgskolen i Nord-Trøndelag.

Kap. 278 Norges landbrukshøgskole

Departementet foreslår en bevilgning på 446 695 000 kroner under dette kapitlet.

Komiteen viser til behovet for rehabilitering av flere bygninger ved Norges landbrukshøgskole, og har merket seg at Statsbygg har fått i oppdrag å utarbeide kostnadsrammer for de prioriterte prosjekt.

Komiteen mener det er nødvendig med strakstil-tak, og ber departementet bevirke at Statsbygg iverksetter de mest nødvendige utbedringsarbeider ved omprioriteringer innenfor eget vedlikeholdsbudsjett.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og representanten Simonsen, ber departementet komme tilbake i Revidert budsjett for 2004 med en finansieringsplan for nødvendig rehabilitering av bygningene ved Norges landbrukshøgskole.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre forutsetter at departementet fremmer en finansieringsplan for nødvendig rehabilitering av bygningene ved Norges landbrukshøgskole for Stortinget på egnet måte.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen viser til at Regjeringen ikke har fulgt opp komiteens tidligere merknader om å legge frem en finansieringsplan for utbedring av det dokumenterte og omfattende vedlikeholdsbehovet ved Norges landbrukshøgskole. Disse medlemmer setter av 5 mill. kroner til øyeblikkelig vedlikehold. Disse medlemmer forutsetter at det legges frem finansieringsplan for nødvendig bygningsmessig vedlikehold ved behandling av revidert nasjonalbudsjett.

Disse medlemmer viser til eget forslag om byggvedlikehold innenfor universitets- og høyskoleområdet.

Kap. 279 Norges veterinærhøgskole

Departementet foreslår en bevilgning på 193 636 000 kroner under dette kapitlet.

Komiteen slutter seg til bevilgningsforslaget.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen har merket seg at departementet henviser til Norum-utvalgets innstilling vedr. organisering av Norges landbrukshøgskole og Norges veterinærhøgskole på en måte som synes å akseptere tilrådingen fra utvalgets flertall om å slå sammen disse to enheter på Ås. Disse medlemmer reserverer seg mot en slik konklusjon. Etter disse medlemmers mening taler flere viktige forhold mot en slik sammenslutning og tilhørende flytting. Et av disse er problemstillinger knyttet til behandling av syke dyr i samme/tilstøtende anlegg som man driver regulært dyrehold med friske dyr; faren for epidemier synes etter disse medlemmer syn på ingen måte avklart på en betryggende måte.

Disse medlemmer viser til at Fremskrittspartiet i sitt forslag avsetter 3 mill. kroner over kap. 281 til å få gjennomført en grundigere vurdering av konsekvenser og muligheter ved hhv. flytting til Ås og videreføring i Oslo.

Kap. 281 Fellesutgifter for universiteter og høyskoler

Departementet foreslår en bevilgning på 1 171 069 000 kroner under dette kapitlet i budsjettproposisjonen, jf. også Tillegg nr. 3.

Komiteen viser til at bruk av IKT, datastøttet undervisning og ulike former for fjernundervisning i kombinasjon med desentraliserte studietilbud og/eller opplegg med samlingsbasert undervisning, gir mulighet for å nå nye studentgrupper med tilbud om høyere utdanning.

Dermed gis det nye muligheter til personer som er i arbeid og som vil utvide sin kompetanse, samt til personer som av ulike grunner ikke kan reise- eller flytte til etablerte studiesteder for å ta høyere utdanning.

Komiteen vil understreke viktigheten av denne type distribusjon av og tilbud om høyere utdanning, og ber om at både universiteter og høyskoler prioriterer dette.

Komiteen viser til at Høgskolen i Akershus fra 1. august 2003 er samlokalisert på Kjeller. Kjellermiljøet består av flere tunge forskningsmiljøer. I tillegg er UNIK en del av miljøet. Komiteen mener det vil være riktig å få til et nærmere samarbeid mellom høgskolen og UNIK.

Komiteen viser til departementets liste over prioriterte prosjekter innenfor universitets- og høyskolesektoren. Av de prioriterte prosjektene er det bare Høgskolen i Vestfold som er ferdig forprosjekttert. Komiteen ber departementet komme tilbake med en vurdering av oppstartstidspunkt for samlokaliseringen av Høgskolen i Vestfold når kostnadsrammen er kvalitetssikret.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen, ber departementet vurdere å legge til rette for etablering av teknologioverføringskontor også ved andre universiteter og høyskoler hvor det er sterke teknologimiljøer.

Flertallet viser til prosjektet UNIREG, der det gjennom prosjektet ble bygd opp infrastruktur for å kunne digitalisere forskningsresultater. Prosjektet har hittil blitt finansiert gjennom midler fra Arbeids- og administrasjonsdepartementet, Kommunal- og regionaldepartementet og de kommuner der det er bygd opp registreringsentraler. Flertallet har merket seg at forskningsmiljøene hittil har vist liten vilje til å finansiere UNIREG som en permanent ordning for digitalisering av forskningsresultater. Flertallet ber departementet i samråd med de berørte forskningsmiljøer vurdere om prosjektet, f. eks. i egen organisasjon, bør videreføres, og hvordan man i så fall kan sikre nasjonal koordinering og oppfølging.

Flertallet viser til initiativ fra Arktisk Råd om etablering av Arktisk universitet. Etableringen ble gjennomført i 2001.

Flertallet viser til at universitetet har i underkant av 50 medlemmer, fortrinnsvis universiteter og høyskoler fra de sirkumpolare statene i nord. Den grunnleggende og opprinnelige ideen bak Arktisk universitet er å bedre legge til rette for at ungdom i området tar høyere utdanning.

Et annet flertall, medlemmene fra Høyre, Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, viser til fremforhandlet avtale innenfor rammeområde 17. Av hensyn til den totale budsjettssituasjonen reduseres post 1 med 15,4 mill. kroner. 2 mill. kroner av reduksjonen på post 1 tas fra SOFF. Post 78 reduseres med 3 mill. kroner, og post 76 reduseres med 5,3 mill. kroner. Det er også avsatt en overførbar bevilgning på 1 mill. kroner over post 72, jf. merknad under kap. 273.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Senterpartiet og representanten Simonsen har merket seg det kuttet som regjeringspartiene og Arbeiderpartiet har foretatt innenfor dette kapitlet og finner dette svært betenkelig. Dette er midler som er viktig for å følge opp Kvalitetsreformen. Spesielt har disse medlemmer merket seg kuttet som samarbeidspartnerne har foretatt når det gjelder midler til universitet og høyskolerådet, som er sektorens talerør overfor departementet når det gjelder spørsmål knyttet til høyere utdanning.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen har merket seg bevilgninger til etablering av teknologioverføringskontor ved de fire universitetene og til NLH i budsjettet for å øke kommersialisering av oppfinnelser fra universiteter og høyskoler. Disse medlemmer viser til at Høyskolen i Stavanger alt har søkt om universitetsstatus. Disse medlemmer ber departementet vurdere å bevilge midler til teknologioverførings-

kontor ved Høyskolen i Stavanger i statsbudsjettet for 2005.

Disse medlemmer ønsker en oppfølging av ordningen av etablering av teknologioverføringskontorer der det også foretas en vurdering av andre sterke teknologimiljøer. Disse medlemmer peker spesielt på miljøet knyttet til Norges veterinærhøgskole med tilknyttede miljøer.

Disse medlemmer finner det betenkelig at regjeringspartiene vil påtvinge forskningsinstitusjonene prosjektet UNIREG som det ikke synes å være stor interesse for i forskningsmiljøene. Etter disse medlemmers syn må det være opp til den enkelte forskningsinstitusjon å bestemme hvorvidt de vil ha på plass slike registreringsentraler, og den enkeltes oppgave å finansiere dette. Dette skal etter disse medlemmers syn skje innenfor de økonomiske rammene som institusjonene har til disposisjon.

Disse medlemmer viser til den foreslåtte bevilgning til Nasjonalt senter for romrelatert opplæring (NAROM) og foreslår en økning på 400 000 kroner over post 1, for å forsterke den gode innsatsen senteret driver knyttet til den videregående opplæring, høgere utdanning og forskning.

Disse medlemmer har merket seg departementets redegjørelse om bygg og lokaler der departementet også fremviser en liste over åtte byggeprosjekt i prioritert rekkefølge. Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets forslag der det er avsatt prosjektmidler på kap. 260 UiO, kap. 261 UiB og kap. 274 Statlige høyskoler. Disse medlemmer forutsetter at det i Revidert nasjonalbudsjett avsettes ytterligere prosjektmidler for å sikre god fremdrift i de prioriterte byggeprosjektene.

På post 21 setter disse medlemmer av et beløp på 3 mill. kroner for å gjennomføre en grundigere vurdering av konsekvenser og muligheter knyttet til gjennomføring av hhv. flytting til Ås og videreføring i Oslo for Norges veterinærhøgskole.

Kap. 282 Privat høyskoleutdanning

Departementet foreslår en bevilgning på 571 244 000 kroner under dette kapitlet.

Komiteen har merket seg at bevilgningen øker med ca. 60 mill. kroner, og at av dette gjelder vel 10 mill. kroner undervisningskomponenten. Komiteen har merket seg at det er lagt inn bevilgninger til finansiering av Kvalitetsreformen, i første rekke gjennom økning i basiskomponenten.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Sosialistisk Venstreparti, forutsetter videreføring av denne finansieringen på en måte som sikrer gjennomføring og videreføring av Kvalitetsreformen.

Flertallet peker på at informasjon knyttet til bevilgninger for hhv. statlige og private høyskoler bør gjøres i mest mulig likt og sammenlignbart oppsett.

Likeledes peker komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Sen-

terpartiet og representanten Simonsen på at oversikten over budsjettforslag pr. institusjon også bør vise historiske tall og at informasjon om nye søknader og søknader om utvidet tilskudd bør fremgå av budsjettet.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Venstre og representanten Simonsen, peker igjen på at målet for en fremtidig modell for tildeling av økonomiske ressurser må ta høyde for at private akkrediterte høyskoler og vitenskapelige høyskoler må kunne opprette og avvikle studier etter gitte kriterier på like vilkår med statlige institusjoner (samtidig som det må være mulig for departementet å dimensjonere høyere utdanning ut fra nasjonale utdanningsbehov). Flertallet forutsetter at Regjeringen arbeider med sikte på at en slik modell snarlig bringes på plass.

Flertallet viser til drøftingen i proposisjonen om basiskomponenten i finansieringssystemet for private høyskoler. Flertallet har merket seg kravet om en basis på 60 pst. av statstilskuddet. I denne sammenheng vil flertallet vise til at basiskomponenten i de statlige høyskolene i gjennomsnitt er 67 pst. Videre vil disse medlemmer understreke det flertallet sa i Budsjett-innst. S. nr. 12 (2002-2003):

"Flertallet har merket seg at departementet foreslår en overgangsperiode på 4 år for å møte kravet om 60 pst. Basisfinansiering for de private høyskolene. For flere institusjoner kan dette kravet bli vanskelig å møte på grunn av høyskolenes studieportefølje. Flertallet mener departementet må foreta en ny vurdering på det tidspunktet for å se om dette er et realistisk krav for de private høyskolene."

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen viser til merknad under kap. 263 om oppstart av treårig bachelorprogram i luftfartsfag ved Universitetet i Tromsø i samarbeid med Norwegian Aviation College (NAC) med oppstart høsten 2004, med 16 studenter og inndekning i revidert nasjonalbudsjett.

Disse medlemmer øker posten med 60 mill. kroner fordelt med 30 mill. kroner til forskningskomponenten, 15 mill. kroner til basisbevilgning og 13 mill. kroner til undervisningskomponenten. Med ekstra midler til undervisningskomponenten vil disse medlemmer ta hensyn til de private høyskoler som har startet nye studier høsten 2002 og/eller på annen måte ikke har fått korrekt uttelling for produksjon av studiepoeng. Disse medlemmer forutsetter at departementet omgående gjennomgår tildelingen for å rette opp feil. Disse medlemmer mener også at modellverktøy for finansiering av private høyskoler må forbedres og bevilger inntil 2 mill. kroner til arbeid med dette.

Disse medlemmer peker spesielt på at likebehandlingsprinsippet med hensyn til tildeling av forskningsmidler og stipendiatstillinger til private institusjoner med forskningskompetanse i tråd med komiteens

merknader fra Budsjett-innst. S. nr. 12 (2002-2003) ikke er fulgt opp. Disse medlemmer ber derfor departementet legge frem egen sak om hvordan tildeling av midler til forskning og stipendiatstillinger ivaretar prinsippet om likebehandling av undervisningsinstitusjoner i privat og offentlig eie. Disse medlemmer viser til partiets alternative budsjettforslag med merknader omtalt i budsjettinnstillingens generelle del.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti mener at det ikke er et offentlig ansvar å legge til rette for private alternativer innenfor høyere utdanning, så lenge det finnes fullgode offentlige løsninger. Disse medlemmer foreslår derfor å redusere tilskuddet til privat høyskoleutdanning med 102 mill. kroner i 2004.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og representanten Simonsen, viser ellers til kap. 263 hva angår Norwegian Aviation College (NAC).

HØYSKOLEN PÅ JÆREN

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Sosialistisk Venstreparti, viser til sin merknad i Budsjett-innst. S. nr. 12 (2002-2003) om Høyskolen på Jæren. Flertallet er kjent med at høyskolen nå har fått godkjent to grunnfag og at søknad om det tredje (landbruk og matproduksjon) er under behandling av NOKUT. Flertallet ber igjen om at departementet vurderer om dette skoletilbudet skal få statsstøtte som en vanlig privathøyskole, og forutsetter at dette avklares.

Komiteens medlem fra Senterpartiet vil vise til at Høyskolen på Jæren er etablert som et AB for å gi bønder og bygdefolk høyskoleutdanning på bachelornivå (tre grunnfag). Dette medlem viser til at Senterpartiet i sitt alternative budsjett bevilget 700 000 kroner til Høyskolen på Jæren.

3.6 Utdanningsfinansiering

Programkategori 07.80 Utdanningsfinansiering omfatter overslagsbevilgninger til utdanningsstipend og andre stipend, rentestøtte og avskrivninger, samt tap på utlån, tilrettelegging for utdanning i utlandet og drift av Statens lånekasse for utdanning.

Kap. 2410 Statens lånekasse for utdanning

Departementet foreslår en bevilgning på 9 305 136 000 kroner under dette kapitlet (ekskl. post 90 som behandles av finanskomiteen). Post 50 gjelder ordningen med konvertering av lån til stipend.

På bakgrunn av arbeidet utført av Solberg-utvalget legger Regjeringen opp til en modernisering av Lånekassen for å kunne yte bedre service og tilby større fleksibilitet til kundene. Komiteen merker seg dette.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Venstre og representanten Simonsen, merker seg at Regjeringen foreslår en omlegging av studiefinansieringen, slik at hele stipendandelen på 40 pst. gjøres avhengig av avlagte studiepoeng.

Et annet flertall, medlemmene fra Høyre, Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, slutter seg til bevilgningsforslaget.

Dette flertallet støtter forslaget under henvisning til at Kvalitetsreformen i høyere utdanning fullfinansieres i og med budsjettforslaget for 2004. Kjernen i reformen er kortere og mer intensive studieløp, kombinert med langt tettere oppfølging av studentene. Det er altså etter dette flertallets oppfatning grunn til å forvente mer både fra institusjonene og studentene. Videre er rammen for avlegging av studiepoeng åtte år. Det vil i praksis si at kunder i Statens lånekasse for utdanning kan være kommet over i tilbakebetalingsfasen før all konvertering av lån til stipend har funnet sted. Kunder kan altså få redusert gjelden sin etter at de er kommet over i tilbakebetalingsfasen. I tillegg har Regjeringen etter dette flertallets mening lagt inn en svært viktig forutsetning om å opprettholde alle sosiale ordninger i Lånekassen, slik at studieforsinkelser på grunn av eksempelvis sykdom og fødsel ikke fører til manglende konvertering.

Dette flertallet viser til at stipendordningen er en regelstyrt ordning. Det vil si at alle som har rett til å få konvertert lån til stipend, vil få det uavhengig av hva innsparingen i proposisjonen er beregnet til. Dersom færre enn den anslåtte andelen på 10 pst. ikke avlegger studiepoeng, vil innsparingen bli mindre.

For å blant annet vurdere hvilken effekt Kvalitetsreformen har på antallet avlagte studiepoeng, ber dette flertallet departementet rapportere tilbake i de årlige budsjetter om antallet studenter som ikke avlegger studiepoeng.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet vil vise til at den offentlige studiefinansieringen er et av de viktigste virkemidlene vi har for å sikre den allmenne retten til lik utdanning. Disse medlemmer reagerer derfor på at Regjeringen og Arbeiderpartiet vil svekke denne velferdsordningen ved å gjøre alt stipend om til lån for studenter som ikke består eksamen. Disse medlemmer mener det er usosialt å la svake studenter finansiere studiene for de flinke, og frykter at en så uforutsigbar finansieringsordning kan skremme mange fra å starte på en høyere utdanning. Disse medlemmer peker på at en slik ordning vil føre til et urimelig høyt press på studentene, samt gå utover det frivillige arbeidet som blir utført av studenter rundt om på studiestedene.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen viser til

partiets alternative budsjettforslag med merknader omtalt i budsjettinnstillingens generelle del. Disse medlemmer understreker at en god utdanningsfinansiering er viktig for å sikre god gjennomføring av finansieringen av Kvalitetsreformen innenfor høyere utdanning. Disse medlemmer legger inn en indeksregulering av kostnadsnormen fra 1. mai 2004.

Disse medlemmer foreslår at ordningen med gebyrstipend for utenlandsstudenter videreføres som stipend og ikke som foreslått av Regjeringen med en kombinasjon av stipend og lån. Disse medlemmer har med tilfredshet merket seg at omlegningen gir fritt valg av studium og studieland for studentene og innfører støtte til forbedring av språklige kvalifikasjoner for å sikre godt læringsutbytte ved studieopphold i utlandet. Disse medlemmer mener imidlertid at en innføring av en ordning med blanding av lån og stipend knyttet til studieopphold i utlandet kan føre til at studentene blir tvunget til å velge lavkostnadsland som ikke har nødvendig kvalitet i utdanningssystemet.

Disse medlemmer går derfor imot denne delen av endringen og legger inn nødvendige midler for å videreføre dagens ordning med gebyrstipend. Disse medlemmer foreslår videre at det gis lån og stipend i Lånekassen til studenter i Norge som må betale studieavgifter til norske utdanningsinstitusjoner.

Disse medlemmer foreslår videre at prosentvis andel av brutto lærlingelønn som går til fradrag i støtbeløp til lærlinger reduseres fra 60 pst. til 30 pst.

Disse medlemmer peker på at finansieringsordninger for elever i videregående opplæring og/eller fagutdanning må legges til rette for å sikre et fritt skolevalg for eleven med god kvalitet i utdanningen.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti går derfor imot Regjeringens konverteringsordning, og foreslår å bevilge 133 mill. kroner mer enn Regjeringen til studiestipend i 2004.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til partiets alternative budsjett.

STØTTE TIL VIDEREGÅENDE OPPLÆRING

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, viser til at det fra undervisningsåret 2003-2004 blir innført en ny støtteordning for unge i ordinær videregående opplæring. Flertallet merker seg at det i proposisjonen legges inn en helårsvirking av denne ordningen på om lag 400 mill. kroner.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og representanten Simonsen, viser til at det er etablert to forsøksordninger for finansiering av videregående opplæring i utlandet. Begge ordningene er evaluert og har fått gode skussmål.

Dette flertallet vil ta stilling til hvordan ordningene skal videreføres i forbindelse med behandlingen av oppfølgingen av Kvalitetsutvalgets innstilling.

UTDANNING I UTLANDET

Komiteen ser det som positivt at mange norske studenter tar hele eller deler av utdanningen sin i utlandet. Dette er et uttalt politisk mål. Studier i utlandet er viktig for kunnskapsutveksling, og det har en egenverdi. Komiteen ber departementet følge utviklingen med hensyn til antallet norske utenlandsstudenter etter innføringen av de nye finansieringsordningene.

Komiteen viser til at flertallet i Budsjett-innst. S. nr. 12 (2002-2003) understreket viktigheten av at flere studenter skal få muligheten til å studere i også ikke-engelskspråklige land. Komiteen er fornøyd med at Regjeringen foreslår å innføre finansiering av et tilretteleggingssemester for disse studentene, slik at de som ønsker å ta gradsstudier i annet enn engelskspråklige land, får en større reell mulighet til det. Tilretteleggingssemesteret innføres blant annet for å gi studentene tilstrekkelige språkkunnskaper til at de får godt faglig utbytte allerede fra studiestart.

Konklusjonene i rapporten "Utdanning i utlandet - mål og virkemidler" har ført til at Regjeringen foreslår store strukturendringer i finansieringsordningene for norske studenter i utlandet. Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen, støtter systemendringen.

Komiteen mener at i Internasjonalt utdannings- og forskningssamarbeid er et viktig virkemiddel for å sikre at norsk utdanning og forskning holder god kvalitet i internasjonal sammenheng. Internasjonalisering av høyere utdanning er også viktig for å sikre at de uteksaminerte kandidatene er kvalifisert til å møte et stadig mer internasjonalt samfunns- og næringsliv. Innenfor utdanningssamarbeidet er studentutveksling sentralt for å sikre at internasjonal kompetanse skal komme både studenter og institusjon til gode. Komiteen ber departementet vurdere hvordan internasjonalisering gjennom studentutveksling kan stimuleres ytterligere og melde tilbake i egnet form.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet viser til forslaget om å innføre en ny modell for finansiering av skolepenger i utlandet. Disse medlemmer slutter seg til forslaget for den delen som gjelder studenter som tar hele utdanningen ved en utenlandsk institusjon.

Disse medlemmer viser til at det er et mål å få flere studenter til å ta deler av utdanningen i utlandet. For å stimulere studenter ved norske universiteter og høyskoler til å ta deler av en grad ved en utenlandsk institusjon, mener disse medlemmer at for denne type utveksling skal støtten fortsatt i sin helhet gis som stipend. Disse medlemmer mener at dette vil gjøre det lettere for norske institusjoner å inngå avtaler og forpliktende samarbeid med institusjoner i andre land.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen viser til at det finnes et betydelig antall studenter som tar hele

sin utdanning i utlandet. En vurdering av virkemidler for ytterligere stimulering av studentutveksling må ikke forringe vilkårene til fremtidige studier i utlandet.

KOSTNADSNORMEN

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet mener studie-støtten må prisjusteres slik at studenter ikke får mindre penger og blir hengende etter den generelle lønns- og prisveksten i samfunnet.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen viser til partiets alternative budsjettforslag med merknader omtalt i budsjettinnstillingens generelle del. Disse medlemmer har lagt inn midler til justering av kostnadsnormen med 2,2 pst. fra 1. mai 2004. Deretter ønsker disse medlemmer at kostnadsnormen skal knyttes til den årlige justering av grunnbeløpet i folketrygden for å påse at studentenes kjøpekraft sikres gjennom en fast og årlig justering og derved uavhengig av vekslende prioritering fra departementet.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti reagerer på at Regjeringen for andre år på rad unnlater å indeksregulere kostnadsnormen, og foreslår i finanskomiteen å bevilge 40 mill. kroner (post 90) til indeksregulering av kostnadsnormen i statsbudsjettet for 2004.

4. MERKNADER TIL KAPITLER PÅ KIRKENS OMRÅDE

4.1 Kultur- og kirkedepartementet

Programkategori 08.40 for Den norske kirke omfatter driftsbevilgninger til de regionale og sentralkirkelige møter og råd, samt til prestetjenesten og Det praktisk-teologiske seminar. Videre gis det tilskudd til kirkens virksomhet, bl.a. tilskudd til de kirkelige fellesrådene, Sjømannsmisjonen, døveamenighetene mv., vedlikeholdet av Nidaros domkirke og driften av Erkebispegården. Ny overførbar bevilgning til dåpsopplæring foreslås, jf. Innst. S. nr. 200 (2002-2003). Resultatrapport for Opplysningsvesenets fond er tatt inn i budsjettproposisjonen.

Under programkategori 08.10 Administrasjon m.m. behandles bare kap. 310 i denne innstillingen.

Kap. 310 Tilskudd til trossamfunn m.m. og private kirkebygg

Departementet foreslår en bevilgning på 113 537 000 kroner under dette kapitlet. Tilskuddet til trossamfunn og livssynssamfunn er en overslagsbevilgning, beregnet ut fra medlemstall.

Komiteen viser til at Stortinget innen utgangen av 2003 vil behandle Innst. O. nr. 24 (2003-2004) om Ot.prp. nr. 9 (2003-2004) Om endringer i lov om trossamfunn og ymist anna, som skal sikre økonomisk lik behandling mellom Den norske kirke og tros- og livs-

synssamfunn utenfor Den norske kirken, samt sikre at medlemmer ikke står oppført som medlem i flere trosamfunn. Komiteen viser til at denne første medlemsgjennomgangen vil bli gjennomført i 2004 og eventuelle endringer i medlemsregistre først komme til uttrykk i 2005. Budsjettposten videreføres på dagens nivå.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen viser til at det tidligere har vært konstatert store feil og uregelmessigheter ved kirkens eget medlemsregister og peker på at dette register også må ha stor troverdighet. Disse medlemmer viser videre til sin merknad under kap. 340 nedenfor om trosopplæringsprosjektet.

Kap. 340 Kirkelig administrasjon

Departementet foreslår en bevilgning på 394 264 000 kroner under dette kapitlet.

STIFTELSEN KIRKENS RESSURSSENTER OG SJØMANNSKIRKEN (POST 721)

Komiteen understreker betydningen av den innsats som Stiftelsen Kirkens Ressurssenter mot vold og seksuelle overgrep gjør. Komiteen er tilfreds med at Regjeringen for å styrke driftsgrunnlaget for senteret har foreslått en økning i bevilgningen til dette senteret. Komiteen ser behovet for at kirken har et aktivt engasjement på dette området.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Sosialistisk Venstreparti, viser til at Sjømannskirken ivaretar kirkelige betjening av nordmenn i utlandet. Flertallet mener dette er en hensiktsmessig måte å ivareta denne oppgaven på. Når stadig flere nordmenn bosetter seg utenlands, gir dette store utfordringer. Spesielt vil flertallet peke på de økte utfordringer knyttet til det økende antall nordmenn i Spania, herunder utfordringer knyttet til barn og unge, og det økende antall studenter i utlandet. På denne bakgrunn ber flertallet Regjeringen vurdere en økning i tilskuddet for å ivareta det kirkelige ansvaret for disse gruppene.

Et annet flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen, støtter departementets bevilgningsforslag under post 71.

Et tredje flertall, medlemmene fra Høyre, Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre, merker seg at tilskuddet til Sjømannskirken gis som et rammetilskudd der det tekniske beregningsgrunnlaget er et antall årsverk med en tilskuddssats pr. årsverk. Dette gir en god forutsigbarhet i beregningen av tilskuddet. Dette flertallet merker seg videre at tilskuddet for 2004 gir dekning for 107 årsverk, men vil samtidig peke på at Sjømannskirken har flere årsverk enn dette i utlandet. Videre er Sjømannskirkens egenfinansiering på 71 mill. kroner eller 61 pst. av budsjettet.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen viser til partiets alternative budsjettforslag med merknader omtalt i budsjettinnstillingens generelle del hva angår postene 1 og 71.

Disse medlemmer viser også til sitt forslag om å få lagt frem en melding med status for kirkens bygningsmasse med spesiell vekt på vernede og verneverdige bygg.

KIRKELIG VIRKSOMHET I KOMMUNENE (POST 72)

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre, viser til budsjettavtalen mellom disse partier, og reduserer støtten til kirkelig virksomhet i kommunene med 5 mill. kroner. Bevilgningen til dette formål blir 95 mill. kroner i 2004.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen reduserer av hensyn til det samlede budsjettoplegget post 72 med 5 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti opprettholder departementets bevilgningsforslag.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til de store kulturverdiene som landets kirkebygg representerer og det store etterslepet på vedlikehold som mange kirkebygg bærer preg av.

Dette medlem vil peke på at de kirkelige fellesrådene har en svært anstrengt økonomisk situasjon. Kombinert med dårlig kommuneøkonomi, fører dette til en vanskelig situasjon for kirken i mange kommuner. Dette medlem mener at dersom de kirkelige fellesrådene skal kunne oppfylle sin funksjon, både når det gjelder kirkelig virksomhet og som arbeidsgivere, må statstilskuddet bedre reflektere fellesrådenes utgiftsforpliktelse.

Dette medlem har merket seg at regjeringens budsjettforslag ikke viderefører den økte bevilgningen på 25 mill. kroner til fellesrådene som ble vedtatt i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett for 2003.

Dette medlem vil vise til at Senterpartiet i sitt alternative statsbudsjett bevilget 25 mill. kroner ut over Regjeringen sitt forslag. Dette medlem har merket seg at etter budsjettavtalen mellom Arbeiderpartiet og regjeringspartiene er bevilgningen ytterligere redusert med 5 mill. kroner.

DÅPSOPPLÆRING (POST 75)

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen, viser til at bevilgningsforslaget under posten gjelder den økte satsningen på kirkens dåpsopplæring, jf. Innst. S. nr. 200 (2002-2003) og St.meld. nr. 7 (2002-2003) Trusopplæring i ei ny tid - om reform av kirkens dåpsopplæring. Flertallet viser videre til at departementet ser reformen som en av de største og viktigste reformer for kirken i nyere tid. Bevilgningen under

posten skal i hovedsak benyttes som tilskudd til de menigheter i 2004 som skal utvikle et systematisk opplæringstilbud i samsvar med reformens opplegg og forutsetninger, til informasjons- og opplæringsmaterieil, til utvikling og drift av kompetansenettverk m.m.

For å opprettholde en bred og engasjert folkekirke mener flertallet at dåpsopplæringen er en viktig forutsetning. Flertallet merker seg at Regjeringen har foreslått å bevilge 30 mill. kroner til styrking av kirkens dåpsopplæring.

Flertallet vil understreke det ansvaret Døvekirken har i å utvikle dåpsopplæringstilbud for døve barn og unge. Flertallet forutsetter at dette blir ivarettatt i arbeidet med å styrke kirkens dåpsopplæring.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen viser til partiets alternative budsjettforslag med merknader omtalt i budsjettinnstillingens generelle del. Disse medlemmer reduserer bevilgningen med 23 mill. kroner og forutsetter at det under kap. 310 derfor ikke foretas økte utbetalinger til andre trossamfunn basert på trosopplæringsprosjektet.

Kap. 341 Presteskapet

Departementet foreslår en bevilgning på 629 056 000 kroner under dette kapitlet.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen, slutter seg til bevilgningsforslaget.

Flertallet mener det er rett satsing at Regjeringen har foreslått en økning til tiltak rettet mot prostetjenes-ten og innarbeidelsen av ny tjenesteordning for prostene i 2004. Videre merker flertallet seg at det opprettes to nye stillinger som fengselsprester fra annet halvår 2004.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen viser til partiets alternative budsjettforslag med merknader omtalt i budsjettinnstillingens generelle del.

Kap. 342 Nidaros domkirke m.m.

Departementet foreslår en bevilgning på 34 500 000 kroner under dette kapitlet.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen, slutter seg til forslaget til bevilgning.

Flertallet viser til at kapitlet, i tillegg til å omfatte bevilgninger til Nidaros Domkirkes Restaureringsarbeider og til forvaltningen av Erkebisppegården i Trondheim, omfatter bevilgninger til utenlandske krigsgraver i Norge samt lønn og driftsmidler til departementets rådgivende fagkonsulenter innen kirker og kirkegårder.

Flertallet viser videre til flertallsmerknaden i Budsjett-innst. S. nr. 12 (2002-2003) om de foreliggende planer for et nybygg i tilknytning til Nidarosdomen, på nordsiden av Vestfrontplassen. Flertallet er

tilfreds med den oppfølging som saken får i St.prp. nr. 1 (2003-2004). Flertallet slutter seg til at nybygget finansieres av Opplysningsvesenets fond, mot at staten betaler en årlig leie for fondets kapitalinvestering. Flertallet sier seg videre tilfreds med at det tas sikte på at nybygget kan stå ferdig til kroningsjubileet i 2006.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen peker på at Nidaros domkirke er et bygg av nasjonal betydning og at det derfor bør være statens oppgave å sørge for vedlikehold og andre nødvendige tiltak knyttet til domkirken. Disse medlemmer mener derfor at Opplysningsvesenets fond ikke skal brukes i finansieringen av nybygg i tilknytning til Nidaros domkirke.

5. MERKNADER TIL KAPITLER PÅ FORSKNINGSMRÅDET

5.1 Generelt

Komiteen anser en målrettet satsing på kompetanseoppbygging og forskning som et viktig bidrag for å sikre at sysselsetting og næringsutvikling knyttet til nordområdene i størst mulig grad skjer i de berørte områder og bidrar til varig verdiskapning i landsdelen.

Komiteen vil fastholde målsettingen om å trappe opp norsk forskning til minst gjennomsnittlig OECD-nivå i løpet av 2005 og mener dette både vil kreve økte offentlige bevilgninger og en spesiell utfordring med å øke forskningsinnsatsen i næringslivet.

Komiteen er enig i hovedprioriteringen om å styrke den langsiktige, grunnleggende forskningen, både gjennom de direkte bevilgningene til universitets- og høyskolesektoren og gjennom Norges forskningsråd. Samtidig må Regjeringen sørge for gode og stabile rammevilkår for forskning i næringslivet. Komiteen merker seg her de foreløpige erfaringene med Skattefunn, som er et viktig virkemiddel for å styrke næringslivets muligheter til forskning og utvikling. Det vises også her til merknader under kap. 920. Komiteen slutter seg for øvrig til prioriteringene av de tematiske satsningsområdene.

Komiteen merker seg at Regjeringen vil styrke petroleumsforskningen ved oppstart av et nytt stort program i Norges forskningsråd.

Komiteen deler målsettingen om å øke kommersialiseringen av forskningsresultater og oppfinnelser fra universitet og høyskoler og merker seg bevilgningsforslaget til FORNY-programmet og til universitetene og Norges landbrukshøgskole for oppbygging av teknologioverføringskontor.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen, viser til at økende olje- og gassaktivitet i de nordlige havområder innebærer behov for oppbygging av kompetanse innen maritim virksomhet og offshoreaktiviteter tilpasset disse områdene. Det samme gjelder teknologi- og miljøkompetanse. Flertallet ber om at det i dialog med lokale forsknings- og utdanningsinstitusjo-

ner legges til rette for forskning og utvikling av kompetanse i landsdelen i forhold til de behov som forventes. Det er ønskelig å få til en effektiv og helhetlig ressursutnyttelse på tvers av institusjonsgrenser.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen viser til partiets alternative budsjettforslag med merknader omtalt i budsjettinnstillingens generelle del.

Disse medlemmer viser til at Fremskrittspartiet i sitt alternative budsjettforslag foreslo en økning i Forskningsfondet på ytterligere 3 mrd. kroner samt opprettelse av et eget fond for energi- og petroleumsforskning på 10 mrd. kroner. Dette siste tiltaket er nærmere omtalt av Fremskrittspartiet i Budsjett-innst. S. nr. 9 (2003-2004) fra energi- og miljøkomiteen.

5.2 Utdannings- og forskningsdepartementet

Programkategori 07.70 Forskning omfatter departementets bevilgning til forskning gjennom Norges forskningsråd, Fondet for forskning og nyskaping, forskningsinstitutter og andre tiltak, internasjonalt forskningssamarbeid og Meteorologisk institutt.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen viser til at det har vært en betydelig økning i antall stipendiatstillinger de siste årene. For 2002 ble det bevilget penger til 158 nye stipendiatstillinger, 200 nye stipendiatstillinger i 2003, og for 2004 er Regjeringens forslag at det blir opprettet ytterligere 200 nye stipendiatstillinger. I tillegg har Stortinget vedtatt en opptrappingsplan knyttet til St.meld. nr. 35 (2001-2002) om rekruttering til universitets- og høyskolesektoren. I den forbindelse ønsker disse medlemmer at Regjeringen fremlegger en statusrapport for Stortinget. I tillegg mener disse medlemmer at det er hensiktsmessig å få en oversikt over hvordan stipendiatstillingene er fordelt mellom private og offentlige institusjoner. Disse medlemmer ønsker også at Regjeringen kommenterer om den økede satsingen har gitt ønskede resultater.

På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen legge frem en rapport som viser status innenfor forskningen når det gjelder antall stipendiatstillinger, hvordan disse stillingene er fordelt mellom offentlige og private institusjoner, og om den økede satsingen har gitt resultater."

Kap. 283 Meteorologisk institutt

Departementet foreslår en bevilgning på 353 310 000 kroner under dette kapitlet.

Komiteen slutter seg til bevilgningsforslaget.

Kap. 285 Norges forskningsråd

Departementet foreslår en bevilgning på 1 362 302 000 kroner under dette kapitlet.

Komiteen merker seg at en ny organisasjonsstruktur for Norges forskningsråd er iverksatt fra september 2003 etter omorganisering på bakgrunn av en internasjonal evaluering. Komiteen mener dette vil bidra til et mer velfungerende forskningsråd som et viktig redskap for å gjennomføre forskningspolitikken.

Komiteen deler den sentrale målsettingen om å få fram tilstrekkelig mange gode forskere og merker seg forslaget om at det skal opprettes flere doktorgradsstipender i 2004 i tråd med Stortingets vedtak om utvidet opptrappingsplan. Norges forskningsråd har også en oppgave på dette området, og komiteen vil i denne sammenheng spesielt peke på ansvaret for å prioritere postdoktorstillinger.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen, vil understreke Forskningsrådets medansvar for å øke antallet kvinner i forskningssystemet, både blant rekrutteringskandidater og i vitenskapelige stillinger.

Flertallet merker seg at departementet på bakgrunn av rapporten "Kvinner i forskning" fra Forskningsrådet, vil oppnevne en komité for universitets- og høyskolesektoren som får ansvaret for tiltak for at likestillingsarbeidet skal integreres i hele virksomheten ved institusjonene i universitets- og høyskolesektoren.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen viser til partiets alternative budsjettforslag med merknader omtalt i budsjettinnstillingens generelle del. Disse medlemmer mener kjøp av utenlandsk kompetanse for å evaluere søknader kan sikre høyt internasjonalt nivå på de forskningsprosjekter som mottar støtte samtidig som nødvendige hensyn til habilitet i prosessen ivaretaes på en god måte. Disse medlemmer setter av 5 mill. kroner til dette formålet over post 56.

Kap. 286 og 3286 Fondet for forskning og nyskaping

Departementet viser til at foregående års avkastning av fondskapitalen (31,8 mrd. kroner) blir ført inn på inntektssiden i statsbudsjettet hvert år, jf. kap. 3286, som for 2004 er oppført med 1 917 884 000 kroner. Kap. 286 er for 2004 oppført med 606 205 000 kroner. Fondet skal bidra til å finansiere langsiktig, grunnleggende forskning. Kvalitet er det fremste kriteriet ved tildeling av midler.

Komiteen merker seg at Fondet for forskning og nyskaping fra juli 2003 har en fondskapital på 31,8 mrd. kroner.

Komiteen mener at Fondet er blitt et viktig instrument for å styrke bevilgningene til norsk forskning og merker seg særlig områdene langsiktig, grunnleggende forskning og tiltak for å heve kvaliteten, som for eksempel sentra for fremragende forskning.

Komiteen merker seg at den delen av fondsavkastningen som blir kanalisert direkte til universitet og høyskoler, blir økt i forhold til 2003 for å fullfinansiere Kvalitetsreformen.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen viser til partiets alternative budsjettforslag med merknader omtalt i budsjettinnstillingens generelle del og setter av 30 mill. kroner til utvikling av fremragende forskning og innovasjon på ytterligere tre områder i tillegg til de prosjekter for fremragende forskning som er igangsatt. Disse medlemmer legger til grunn at midlene tildeles gjennom Norges forskningsråd og at det legges særlig vekt på tverrfaglighet og innovasjonsmulighet.

Disse medlemmer har merket seg at Regjeringen ikke har foreslått å øke fondskapitalen i budsjettet for neste år. Disse medlemmer viser til at beregninger fra NIFU viser at det er et vekstbehov for offentlige midler for å nå OECD-gjennomsnittet innen år 2005 på 4,4 mrd. kroner for årene 2004 og 2005. Disse medlemmer viser videre til brev fra statsråden med svar på spørsmål datert 16. oktober 2003 der det slås fast at Forskningsfondets kapital må styrkes med drøyt 72,5 mrd. kroner fra 1. januar 2004 for å gi 3,3 mrd. kroner i økt avkastning i 2005, som er beløpet som skal til for at Norge når sitt mål om en OECD-gjennomsnittlig forskningsbevilgning. Disse medlemmer viser til at det synes å være vanskelig for Regjeringen å bevilge forskningsmidler via det ordinære budsjettet. Disse medlemmer vil på bakgrunn av dette understreke viktigheten av å styrke fondskapitalen for Forskningsfondet for å komme nærmere OECD-målet som Stortinget har satt. Disse medlemmer vil understreke at økningen i Forskningsfondet skal komme i tillegg til ordinære forskningsbevilgninger, ikke i stedet for. På bakgrunn av dette foreslår disse medlemmer å øke fondskapitalen i Forskningsfondet med 3 mrd. kroner i 2004, og vil styrke fondet med ytterligere 3 mrd. kroner i 2005. Dette vil ikke alene bringe norsk forskning til målet, men det er slik disse medlemmer ser det et viktig steg på veien. I tillegg vil disse medlemmer vise til sin styrking av forskningsinnsatsen innenfor det ordinære budsjettet. Disse medlemmer henviser til sitt forslag om å be Regjeringen legge frem en ajourført plan til hvordan Norge skal nå sitt forskningsmål i løpet av 2005.

Disse medlemmer viser til at Forskningsfondet har en svært betydelig kapital. På denne bakgrunn mener disse medlemmer at fondet bør ha et eget styre og egne vedtekter. På denne bakgrunn ber disse medlemmer Regjeringen på en egnet måte legge frem en sak hvor det skisseres løsninger til hvordan et slikt styre og vedtekter skal fungere.

Kap. 287 Forskningsinstitutter og andre tiltak

Departementet foreslår en bevilgning på 125 528 000 kroner under dette kapitlet.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Sosialistisk Venstreparti, har merket seg initiativ og arbeid for å få etablert en stiftelse som skal markere den store internasjonale anerkjennelse som Thor Heyerdahl har oppnådd gjennom mange års virksomhet.

Et annet flertall, medlemmene fra Høyre, Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, viser til budsjettavtalen mellom regjeringspartiene og Arbeiderpartiet hvor Thor Heyerdahls forskningsstiftelse er tilført 5 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen setter av 5 mill. kroner over post 71 som tilskudd til etablering av Thor Heyerdahls Stiftelse. Hva angår post 72, viser disse medlemmer til Fremskrittspartiets eget budsjettforslag i finansinnstillingen.

Komiteens medlem fra Senterpartiet er positiv til etableringen og viser til at partiet støttet stiftelsen i sitt alternative budsjett.

Kap. 288 Internasjonale samarbeidstiltak

Departementet foreslår en bevilgning på 737 637 000 kroner under dette kapitlet.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, viser til fremforhandlet avtale innenfor rammeområde 17. Siden USA trer inn i UNESCO vil dette ha konsekvenser for de øvrige medlemslands bidrag, og post 75 reduseres med 1,5 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen har merket seg at USAs inntreden i UNESCO medfører at Norges bidrag reduseres med 1,5 mill. kroner. Etter disse medlemmers syn bør de midlene som frigjøres her brukes innenfor forskningssektoren.

5.3 Nærings- og handelsdepartementet

Programkategorien 17.20 Forskning og utvikling omfatter, hva rammeområde 17 angår, Nærings- og handelsdepartementets bevilgninger gjennom Norges forskningsråd. Tilskuddet via Norges forskningsråd gjelder brukerstyrt og strategisk næringsrettet forskning, innovasjon og infrastrukturtiltak, herunder grunnbevilgninger til forskningsinstitutter og enkelte andre formål.

Øvrige kapitler under denne programkategorien behandles av næringskomiteen.

Kap. 920 Norges forskningsråd

Departementet foreslår en bevilgning på 849 500 000 kroner under dette kapitlet.

Komiteen vil understreke det overordnede målet med bevilgningen om å bidra til økt innovasjon og verdiskaping i næringslivet.

Komiteen mener videre det er en hovedutfordring å stimulere næringslivet til å øke sin finansiering av FoU for å nå målet om en samlet forskningsinnsats i Norge på minst gjennomsnittlig OECD-nivå.

Komiteen har merket seg den store interessen og positive resultatene av fradragsordningen for investeringer i FoU (Skattefunn).

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, viser til budsjettavtalen og foreslår å øke bevilgningen med 11 mill. kroner.

Samtidig mener et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og representanten Simonsen, at de direkte næringsrettede og brukerstyrte programmene er viktige for å supplere næringslivet der næringslivet selv ikke satser og oppmuntrer bedrifter med liten eller ingen erfaring med FoU til å bygge opp nødvendig kompetanse.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet, Fremskrittspartiet og representanten Simonsen, viser til merknad i Budsjett-innst. S. nr. 12 (2002-2003) om tilføring av offentlig kapital til selskapet Protevs AS i Bergen samt de føringer som ble gitt for dette i budsjettet for 2002. Flertallet understreker igjen at satsing på forskning i marin sektor er viktig.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og representanten Simonsen, mener at selskapet derfor må få tilført den kapital som er lovet både av den forrige og den nåværende regjering. Disse medlemmer har merket seg at kapitalen på 10 mill. kroner fortsatt ikke er på plass. Disse medlemmer ber departementet ta et initiativ i samarbeid med Fiskeridepartementet og Norges Forskningsråd for å få på plass den offentlige kapitaltilførselen til Protevs AS.

5.4 Fiskeridepartementet

Programkategori 16.20 Forskning og utvikling omfatter Fiskeridepartementets bevilgninger til fiskeri-, havbruks- og transportrettet FoU, herunder tilskudd gjennom Norges forskningsråd, samt drift av Havforskningsinstituttet og forskningsfartøy.

Kap. 1020 Havforskningsinstituttet

Departementet foreslår en bevilgning på 348 220 000 kroner under dette kapitlet.

Komiteen er kjent med at Havbruksstasjonen på Austevoll skal bygges ut. Komiteen peker på at i havbruk- og fiskerikommunen Austevoll er det også lokalisert fiskarfagskole på samme og tilstøtende tomt.

Komiteen forutsetter at slik utbygging av Havbruksstasjonen samordnes med utbyggingsplaner for Fiskarfagskolen i Austevoll, dersom en slik samord-

ning gir lavere kostnader og bedre resultat for begge parter.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre, viser til budsjettavtalen og reduserer post 1 med 1 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre har med tilfredshet merket seg at Fiskeridepartementet og Landbruksdepartementet har satt i gang et arbeid for å utnytte synergieffektene mellom forskning i marin sektor og mat- og landbrukssektoren.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og representanten Simonsen har merket seg at regjeringspartiene og Arbeiderpartiet kutter i bevilgningen til marin forskning, samtidig som de påpeker at det er viktig å satse innenfor dette feltet. Dette er slik disse medlemmer ser det inkonsekvent. Disse medlemmer vil understreke viktigheten av å satse på marin forskning da dette er en av de næringer der Norge har et stort utviklingspotensial. Disse medlemmer viser til at dette er vedtatt i Stortinget som ett av de fem satsingsområdene.

Kap. 1021 Drift av forskningsfartøyene

Departementet foreslår en bevilgning på 175 000 000 kroner under dette kapitlet.

Komiteen slutter seg til bevilgningsforslaget.

Kap. 1023 Fiskeri-, havbruks- og transportrettet FoU

Departementet foreslår en bevilgning på 381 490 000 kroner under dette kapitlet.

Komiteen viser til at betydningen av marin verdiskaping vil øke betraktelig hvis Norge satser mer offensivt på kunnskapsutvikling for å utvikle marin og biomarin sektor. Det er også nødvendig med målrettede tiltak over et bredt spekter for å bedre konkurransesituasjonen for fiskeindustrien. Skal vi nå disse målsetningene, forutsetter det aktivt forsknings- og utviklingsarbeid i hele marin sektor. Komiteen er overbevist om at investeringer i kunnskapsutvikling i marin sektor vil gi høy avkastning.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, viser til budsjettavtalen i finansinnstillingen, der post 50 reduseres med 5 mill. kroner, post 70 med 1,5 mill. kroner og post 71 med 2,5 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Senterpartiet og representanten Simonsen vil i budsjettet for 2004 prioritere forskning, utvikling og kommersialisering i marin og

biomarin sektor, utvikling av nye marine arter og å utvikle bedre produkter for landindustrien. Det må satse på utvikling av ny teknologi som øker kvaliteten på fisk fra hav til marked, og på å få fram flere enkle og forbrukervennlige produkter. FoU-midler må også investeres slik at det kan gjøres bruk av biprodukter fra fisk som i dag i stor grad er en ubenyttet ressurs.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen har merket seg at regjeringspartiene og Arbeiderpartiet kutter i bevilgningen til marin forskning, samtidig som de påpeker at det er viktig å satse innenfor dette feltet. Dette er slik disse medlemmer ser det inkonsekvent. Disse medlemmer vil understreke viktigheten av å satse på marin forskning da dette er en av de næringer der Norge har et stort utviklingspotensial.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til at Senterpartiet i sitt alternative statsbudsjett styrket budsjettposten med 5,9 mill. kroner.

5.5 Landbruksdepartementet

Programkategori 15.20 Forskning og utvikling omfatter Landbruksdepartementets bevilgninger til forskningsprogrammer, vesentlig via Norges forskningsråd, og basisbevilgninger til forskningsinstitutter.

Kap. 1137 Forskning og utvikling

Departementet foreslår en bevilgning på i alt 309 108 000 kroner til forskningsaktivitet og basisbe-

vilgninger til forskningsinstitutter m.m. under dette kapitlet.

Komiteen slutter seg til bevilgningsforslaget.

Komiteen viser til komitémerknad om Akvaforsk i Budsjett-innst. S. nr. 12 (2002-2003), der komiteen uttalte følgende:

"I lys av selskapets store betydning for viktige områder innenfor akvakulturforskningen, vil komiteen be om at det foretas en bred gjennomgang av AKVA-FORSKs totale økonomiske situasjon. Målet må være at selskapet fortsatt skal kunne være en hovedleverandør av ny kunnskap til både private og offentlige aktører innenfor havbruk."

Komiteen viser til det arbeidet som Landbruksdepartementet og Fiskeridepartementet har igangsatt blant annet for å få vurdert framtidig organisering av forskningssamarbeidet innenfor marinforskning. Komiteen mener det er viktig å få en gjennomgang med sikte på å få til en bedre ressursutnyttelse. Komiteen viser til at den økonomiske situasjonen for Akvaforsk fortsatt er vanskelig, og derfor må prosessen omkring framtidig organisering gjennomføres raskt. Komiteen ber departementet vurdere alternative måter å tilføre ny egenkapital på.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre har med tilfredshet merket seg at Fiskeridepartementet og Landbruksdepartementet har satt i gang et arbeid for å utnytte synergieffektene mellom forskning i marin sektor og mat- og landbrukssektoren.

6. SAMLET OVERSIKT OVER FORSLAG TIL BEVILGNINGSENDNINGER

Tabellen viser kapitler/poster der fraksjonene i komiteen har avvikende forslag til bevilgning innenfor vedtatt budsjettamme. Endringer i forhold til Regjeringens forslag i parentes.

Forslaget fra Høyre, Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre ligger til grunn for innstillingens utkast til endelig vedtak i Stortinget.

Kap.	Post	Formål:	St.prp. nr. 1 med Tillegg nr. 1-11	H, A, Krf og V	FrP og uavh.	SV
Utgifter rammeområde 17 (i hele tusen kroner)						
202		Statlig utdanning administrasjon (jf. kap. 3202)				
	1	Driftsutgifter	91 234	91 234 (0)	61 234 (-30 000)	91 234 (0)
	70	Tilskudd til læremidler mv.	36 397	36 397 (0)	36 397 (0)	37 397 (+1 000)
204		Foreldreutvalget for grunn- skolen (jf. kap. 3204)				
	50	Tilskudd	0	0 (0)	100 (+100)	0 (0)
206		Samisk utdanning administrasjon				
	50	Tilskudd til Sametinget	27 589	27 589 (0)	1 589 (-26 000)	27 589 (0)

Kap.	Post	Formål:	St.prp. nr. 1 med Tillegg nr. 1-11	H, A, Krf og V	FrP og uavh.	SV
221		Grunnskolen (jf. kap. 3221)				
	65	Tilskudd til opplæring for språk- lige minoriteter i grunnskolen	785 473	785 473 (0)	529 473 (-256 000)	785 473 (0)
	70	Tilskudd til utvikling av musikk- og kulturskolene	7 563	7 563 (0)	63 (-7 500)	10 563 (+3 000)
223		Videregående opplæring				
	1	Driftsutgifter	0	7 100 (+7 100)	7 700 (+7 700)	7 200 (+7 200)
	60	Tilskudd til landslinjer	149 403	137 403 (-12 000)	149 403 (0)	149 403 (0)
	65	Tilskudd til opplæring for språk- lige minoriteter i videregående opplæring	27 094	27 094 (0)	18 094 (-9 000)	27 094 (0)
	71	Tilskudd, RFA og opplæringsråd	0	8 400 (+8 400)	11 400 (+11 400)	8 500 (+8 500)
	74	Tilskudd til Røde Kors Nordisk United World College	12 947	21 947 (+9 000)	21 947 (+9 000)	22 947 (+10 000)
224		Fellestiltak i grunnopplæringen				
	50	NOKUT	0	0 (0)	32 000 (+32 000)	0 (0)
	51	Skoleombud	0	0 (0)	4 700 (+4 700)	0 (0)
	61	Tilskudd til opplæring innenfor kriminalomsorgen	103 897	103 897 (0)	103 897 (0)	118 897 (+15 000)
	64	Tilskudd til opplæring i finsk	8 259	8 259 (0)	259 (-8 000)	8 259 (0)
	68	Det samiske utdanningsområdet	36 962	36 962 (0)	962 (-36 000)	36 962 (0)
232		Statlige skoler med opplæring på videregående nivå (jf. kap. 3232)				
	1	Driftsutgifter	84 955	84 955 (0)	59 955 (-25 000)	84 955 (0)
240		Frittstående skoler mv.				
	70	Tilskudd	1 879 889	1 879 889 (0)	1 933 289 (+53 400)	1 593 689 (-286 200)
	71	Private skoler - Kapitaltilskudd	0	0 (0)	20 000 (+20 000)	0 (0)
243		Kompetansesentra for spesial- undervisning (jf. kap. 3243)				
	1	Driftsutgifter	613 380	583 380 (-30 000)	613 380 (0)	613 380 (0)
248		Særskilte IKT-tiltak i utdanningen				
	21	Spesielle driftsutgifter	121 845	111 845 (-10 000)	121 845 (0)	121 845 (0)
249		Andre tiltak i utdanningen				
	21	Spesielle driftsutgifter	3 758	6 758 (+3 000)	18 258 (+14 500)	13 758 (+10 000)
	61	Tilskudd til Nordland kunst- og filmskole	2 216	2 216 (0)	216 (-2 000)	2 216 (0)
	72	Tilskudd til den franske og den tyske skolen i Oslo	5 382	5 382 (0)	6 982 (+1 600)	5 382 (0)
	73	Tilskudd til internatdriften ved Krokeide yrkesskole	10 300	17 400 (+7 100)	17 400 (+7 100)	17 400 (+7 100)

Kap.	Post	Formål:	St.prp. nr. 1 med Tillegg nr. 1-11	H, A, Krf og V	FrP og uavh.	SV
251		Fagskoleutdanning				
	70	Teknisk fagskole	274 987	266 187 (-8 800)	303 987 (+29 000)	274 987 (0)
253		Folkehøgskoler				
	70	Tilskudd til folkehøgskoler	494 400	506 400 (+12 000)	453 400 (-41 000)	516 400 (+22 000)
254		Tilskudd til voksenopplæring (jf. kap. 3254)				
	70	Tilskudd til studieforbund	146 948	164 448 (+17 500)	91 148 (-55 800)	186 948 (+40 000)
	71	Tilskudd til fjernundervisning	15 720	15 720 (0)	30 720 (+15 000)	20 720 (+5 000)
258		Forskning, utviklingsarbeid og fellestiltak i voksenopplæringen				
	21	Spesielle driftsutgifter	52 545	47 545 (-5 000)	47 545 (-5 000)	52 545 (0)
259		Kompetanseutviklingspro- grammet				
	21	Spesielle driftsutgifter	40 718	35 718 (-5 000)	40 718 (0)	40 718 (0)
260		Universitetet i Oslo				
	21	Prosjektmidler informatikk, 2. byggetrinn (IFI II)	0	0 (0)	5 000 (+5 000)	0 (0)
261		Universitetet i Bergen				
	21	Prosjektmidler nytt Odontologi- bygg	0	0 (0)	5 000 (+5 000)	0 (0)
262		Norges teknisk-naturvitenska- pelige universitet				
	50	Statstilskudd	2 398 868	2 397 168 (-1 700)	2 398 868 (0)	2 397 168 (-1 700)
263		Universitetet i Tromsø				
	50	Statstilskudd	1 070 808	1 077 008 (+6 200)	1 070 808 (0)	1 072 508 (+1 700)
270		Studier i utlandet og sosiale formål for elever og studenter				
	75	Tilskudd til bygging av student- boliger	170 158	170 158 (0)	200 158 (+30 000)	270 158 (+100 000)
274		Statlige høyskoler				
	21	Prosjektmidler til byggeprosjek- ter	0	0 (0)	10 000 (+10 000)	0 (0)
	50	Statstilskudd	6 909 470	6 909 470 (0)	6 909 470 (0)	6 910 470 (+1 000)
278		Norges landbrukshøgskole				
	50	Statstilskudd	446 695	446 695 (0)	451 695 (+5 000)	446 695 (0)
281		Fellesutgifter for universiteter og høyskoler (jf. kap. 3281)				
	1	Driftsutgifter	388 670	373 270 (-15 400)	389 070 (+400)	388 670 (0)
	21	Spesielle driftsutgifter	0	0 (0)	3 000 (+3 000)	0 (0)
	72	Stipendmidler for etterutdanning av kunstnere	2 100	3 100 (+1 000)	2 100 (0)	2 100 (0)
	76	Tilskudd til NORDUnet	20 555	15 255 (-5 300)	20 555 (0)	20 555 (0)
	78	Tilskudd til Universitets- og høgskolerådet	14 474	11 474 (-3 000)	14 474 (0)	14 474 (0)

Kap.	Post	Formål:	St.prp. nr. 1 med Tillegg nr. 1-11	H, A, Krf og V	FrP og uavh.	SV
282		Privat høyskoleutdanning				
	70	Tilskudd	571 244	571 244 (0)	631 244 (+60 000)	469 244 (-102 000)
285		Norges forskningsråd				
	56	Kjøp av utenlandsk kompetanse for å evaluere søkn.	0	0 (0)	5 000 (+5 000)	0 (0)
286		Fondet for forskning og nyskaping (jf. kap. 3286)				
	51	Overføring NFR; 4 nye SFF	0	0 (0)	30 000 (+30 000)	0 (0)
287		Forskningsinstitutter og andre tiltak (jf. kap. 3287)				
	71	Tilskudd til andre private institusjoner	19 086	24 086 (+5 000)	24 086 (+5 000)	19 086 (0)
	72	Til disposisjon for departementet	2 395	2 395 (0)	95 (-2 300)	2 395 (0)
288		Internasjonale samarbeidstiltak (jf. kap. 3288)				
	75	UNESCO	18 833	17 333 (-1 500)	18 833 (0)	18 833 (0)
340		Kirkelig administrasjon				
	1	Driftsutgifter	117 268	117 268 (0)	115 068 (-2 200)	117 268 (0)
	71	Tilskudd til kirkelige formål	140 510	140 510 (0)	137 010 (-3 500)	140 510 (0)
	72	Tilskudd til kirkelig virksomhet i kommunene	100 000	95 000 (-5 000)	95 000 (-5 000)	100 000 (0)
	75	Dåpsopplæring	28 500	28 500 (0)	5 500 (-23 000)	28 500 (0)
920		Norges forskningsråd				
	50	Tilskudd	849 500	860 500 (+11 000)	849 500 (0)	849 500 (0)
1020		Havforskningsinstituttet (jf. kap. 4020)				
	1	Driftsutgifter	217 720	216 720 (-1 000)	217 720 (0)	217 720 (0)
1023		Fiskeri-, havbruks- og transportrettet FoU (jf. kap. 4023)				
	50	Tilskudd Norges forskningsråd	236 000	231 000 (-5 000)	236 000 (0)	236 000 (0)
	70	Tilskudd fiskeriforskning	47 240	45 740 (-1 500)	47 240 (0)	47 240 (0)
	71	Tilskudd til utviklingstiltak	27 500	25 000 (-2 500)	27 500 (0)	27 500 (0)
2410		Statens lånekasse for utdanning (jf. kap. 5310)				
	50	Avsetning til utdanningsstipend	2 741 300	2 741 300 (0)	2 799 300 (+58 000)	2 874 300 (+133 000)
	70	Utdanningsstipend	3 555 600	3 555 600 (0)	3 585 600 (+30 000)	3 555 600 (0)
	71	Andre stipend	741 300	741 300 (0)	791 300 (+50 000)	741 300 (0)

Kap.	Post	Formål:	St.prp. nr. 1 med Tillegg nr. 1-11	H, A, Krf og V	FrP og uavh.	SV
	72	Rentestønad	1 091 700	1 091 700 (0)	1 101 700 (+10 000)	1 091 700 (0)
Sum utgifter rammeområde 17			40 806 936	40 781 536 (-25 400)	40 781 536 (-25 400)	40 781 536 (-25 400)
Inntekter rammeområde 17 (i hele tusen kroner)						
Sum inntekter rammeområde 17			6 450 444	6 450 444 (0)	6 450 444 (0)	6 450 444 (0)
Sum netto rammeområde 17			34 356 492	34 331 092 (-25 400)	34 331 092 (-25 400)	34 331 092 (-25 400)
Sum rammeområde 17 - rammevedtak			25 400	0	0	0

7. FORSLAG FRA MINDRETALL

Rammeområde 17

(Kirke, utdanning og forskning)

Forslag fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen:

Forslag 1

I

På statsbudsjettet for 2004 bevilges under:

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
Utgifter:				
200		Utdannings- og forskningsdepartementet (jf. kap. 3200)		
	1	Driftsutgifter	159 897 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	4 123 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	2 339 000	
202		Statlig utdanningsadministrasjon (jf. kap. 3202)		
	1	Driftsutgifter	61 234 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 70</i>	7 590 000	
	70	Tilskudd til læremidler mv., <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	36 397 000	
204		Foreldreutvalget for grunnskolen (jf. kap. 3204)		
	1	Driftsutgifter	5 661 000	
	50	Tilskudd	100 000	
206		Samisk utdanningsadministrasjon		
	50	Tilskudd til Sametinget	1 589 000	
221		Grunnskolen (jf. kap. 3221)		
	62	Tilskudd til Fjellheimen leirskole	4 081 000	
	65	Tilskudd til opplæring for språklige minoriteter i grunnskolen	529 473 000	
	66	Tilskudd til leirskoleopplæring	33 534 000	
	67	Tilskudd til kommunale musikk- og kulturskoler, <i>overslagsbevilgning</i>	41 604 000	
	69	Kompensasjon for investeringskostnader ved grunnskolereformen	371 480 000	
	70	Tilskudd til utvikling av musikk- og kulturskolene	63 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
222		Statens grunnskoler og grunnskoleinternat (jf. kap. 3222)		
	1	Driftsutgifter	49 273 000	
223		Videregående opplæring		
	1	Driftsutgifter	7 700 000	
	60	Tilskudd til landslinjer	149 403 000	
	65	Tilskudd til opplæring for språklige minoriteter i videregående opplæring	18 094 000	
	70	Tilskudd til bedrifter som tar inn lærlinger med spesielle behov	7 212 000	
	71	Tilskudd, RFA og opplæringsråd	11 400 000	
	72	Tilskudd til internasjonale utdanningsprogram	46 952 000	
	73	Tilskudd til studieopphold i utlandet	7 582 000	
	74	Tilskudd til Røde Kors Nordisk United World College ..	21 947 000	
224		Fellestiltak i grunnopplæringen		
	1	Driftsutgifter	115 568 000	
	50	NOKUT	32 000 000	
	51	Skoleombud	4 700 000	
	61	Tilskudd til opplæring innenfor kriminalomsorgen	103 897 000	
	64	Tilskudd til opplæring i finsk	259 000	
	68	Det samiske utdanningsområdet, <i>kan overføres</i>	962 000	
	70	Tilskudd	8 556 000	
226		Kvalitetsutvikling i grunnopplæringen		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	430 934 000	
232		Statlige skoler med opplæring på videregående nivå (jf. kap. 3232)		
	1	Driftsutgifter	59 955 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	3 950 000	
240		Frittstående skoler mv.		
	70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	1 933 289 000	
	71	Private skoler - Kapitaltilskudd	20 000 000	
	75	Tilskudd til organisasjoner	505 000	
243		Kompetansesentra for spesialundervisning (jf. kap. 3243)		
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 21</i>	613 380 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	41 337 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	6 611 000	
	75	Til disposisjon for departementet	1 979 000	
248		Særskilte IKT-tiltak i utdanningen		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 70</i>	121 845 000	
	70	Tilskudd til IKT-tiltak, <i>kan nyttes under post 21</i>	3 008 000	
249		Andre tiltak i utdanningen		
	1	Driftsutgifter	2 614 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	18 258 000	
	61	Tilskudd til Nordland kunst- og filmskole	216 000	
	62	Moskvaskolen	1 073 000	
	72	Tilskudd til den franske og den tyske skolen i Oslo	6 982 000	
	73	Tilskudd til internatdriften ved Krokeide yrkesskole	17 400 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
251		Fagskoleutdanning		
	70	Teknisk fagskole	303 987 000	
253		Folkehøgskoler		
	21	Spesielle driftsutgifter	2 572 000	
	70	Tilskudd til folkehøgskoler	453 400 000	
254		Tilskudd til voksenopplæring (jf. kap. 3254)		
	70	Tilskudd til studieforbund	91 148 000	
	71	Tilskudd til fjernundervisning	30 720 000	
	72	Tilskudd til kvinneuniversitetene, Norsk fredssenter og Studiesenteret Finnsnes	7 887 000	
	73	Tilskudd til voksenopplæringsorganisasjoner	9 313 000	
256		VOX - Voksenopplæringsinstituttet (jf. kap. 3256)		
	1	Driftsutgifter	46 940 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	13 978 000	
258		Forskning, utviklingsarbeid og fellestiltak i voksenopplæringen		
	21	Spesielle driftsutgifter	47 545 000	
259		Kompetanseutviklingsprogrammet		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	40 718 000	
260		Universitetet i Oslo		
	21	Prosjektmidler informatikk, 2. byggetrinn (IFI II)	5 000 000	
	50	Statstilskudd	3 012 696 000	
261		Universitetet i Bergen		
	21	Prosjektmidler nytt Odontologibygget	5 000 000	
	50	Statstilskudd	1 763 386 000	
262		Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet		
	50	Statstilskudd	2 398 868 000	
263		Universitetet i Tromsø		
	50	Statstilskudd	1 070 808 000	
264		Norges handelshøgskole		
	50	Statstilskudd	233 697 000	
265		Arkitektthøgskolen i Oslo		
	50	Statstilskudd	81 919 000	
268		Norges idrettshøgskole		
	50	Statstilskudd	106 070 000	
269		Norges musikkhøgskole		
	50	Statstilskudd	118 165 000	
270		Studier i utlandet og sosiale formål for elever og studenter		
	71	Tilrettelegging av studier i utlandet	4 700 000	
	73	Tilskudd til studentbarnehager	79 109 000	
	74	Tilskudd til velferdsarbeid	53 495 000	
	75	Tilskudd til bygging av studentboliger, <i>kan overføres</i>	200 158 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
273	50	Statlige kunsthøgskoler Statstilskudd	224 944 000	
274	21	Statlige høyskoler Prosjektmidler til byggeprosjekter	10 000 000	
	50	Statstilskudd	6 909 470 000	
278	50	Norges landbrukshøgskole Statstilskudd	451 695 000	
279	50	Norges veterinærhøgskole Statstilskudd	193 636 000	
281		Fellesutgifter for universiteter og høyskoler (jf. kap. 3281)		
	1	Driftsutgifter	389 070 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	3 000 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	20 642 000	
	72	Stipendmidler for etterutdanning av kunstnere, <i>kan overføres</i>	2 100 000	
	73	Tilskudd til internasjonale programmer	62 550 000	
	74	Tilskudd til UNIS	44 094 000	
	76	Tilskudd til NORDUnet, <i>kan overføres</i>	20 555 000	
	78	Tilskudd til Universitets- og høyskolerådet	14 474 000	
	79	Ny universitetsklinikk i Trondheim, <i>kan overføres</i>	617 984 000	
282	70	Privat høyskoleutdanning Tilskudd	631 244 000	
283		Meteorologisk institutt (jf. kap. 3283)		
	1	Driftsutgifter	236 235 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	65 000 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	9 946 000	
	72	Internasjonale samarbeidsprosjekter, <i>kan overføres</i>	42 129 000	
285		Norges forskningsråd		
	52	Forskningsformål	1 158 254 000	
	55	Administrasjon	204 048 000	
	56	Kjøp av utenlandsk kompetanse for å evaluere søkn.	5 000 000	
286		Fondet for forskning og nyskaping (jf. kap. 3286)		
	50	Overføring til Norges forskningsråd	606 205 000	
	51	Overføring NFR; 4 nye SFF	30 000 000	
287		Forskningsinstitutter og andre tiltak (jf. kap. 3287)		
	21	Spesielle driftsutgifter	3 429 000	
	50	NOVA	22 467 000	
	52	Norsk Utenrikspolitisk Institutt	16 106 000	
	54	Forskningsstiftelser	45 083 000	
	56	Ludvig Holbergs forskningspris	4 562 000	
	71	Tilskudd til andre private institusjoner	24 086 000	
	72	Til disposisjon for departementet	95 000	
	73	Niels Henrik Abels matematikkpris	12 400 000	
288		Internasjonale samarbeidstiltak (jf. kap. 3288)		
	21	Spesielle driftsutgifter	3 616 000	
	72	Internasjonale grunnforskningsorganisasjoner	145 188 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
	73	EUs rammeprogram for forskning, <i>kan overføres</i>	570 000 000	
	75	UNESCO	18 833 000	
310		Tilskudd til trossamfunn m.m. og private kirkebygg		
	70	Tilskudd til tros- og livssynssamfunn, <i>overslagsbevilgning</i>	101 758 000	
	75	Tilskudd til private kirkebygg	8 780 000	
	76	Tilskudd til råd for tro og livssyn	2 999 000	
340		Kirkelig administrasjon		
	1	Driftsutgifter	115 068 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	3 486 000	
	71	Tilskudd til kirkelige formål	137 010 000	
	72	Tilskudd til kirkelig virksomhet i kommunene	95 000 000	
	73	Tilskudd til virksomheten ved Nidaros domkirke	3 000 000	
	74	Tilskudd til Oslo domkirke	1 000 000	
	75	Dåpsopplæring, <i>kan overføres, kan nyttes under post 1</i> .	5 500 000	
	79	Til disposisjon, <i>kan overføres</i>	500 000	
341		Presteskapet		
	1	Driftsutgifter	626 442 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	2 614 000	
342		Nidaros domkirke m.m.		
	1	Driftsutgifter	34 500 000	
920		Norges forskningsråd		
	50	Tilskudd	849 500 000	
1020		Havforskningsinstituttet (jf. kap. 4020)		
	1	Driftsutgifter	217 720 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	130 500 000	
1021		Drift av forskningsfartøyene (jf. kap. 4021)		
	1	Driftsutgifter	95 200 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	79 800 000	
1023		Fiskeri-, havbruks- og transportrettet FoU (jf. kap. 4023)		
	1	Driftsutgifter	31 680 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	8 800 000	
	50	Tilskudd Norges forskningsråd, <i>kan overføres</i>	236 000 000	
	51	Tilskudd til Veterinærinstituttet	30 270 000	
	70	Tilskudd fiskeriforskning, <i>kan overføres</i>	47 240 000	
	71	Tilskudd til utviklingstiltak, <i>kan overføres</i>	27 500 000	
1137		Forskning og utvikling		
	50	Forskningsaktivitet	148 020 000	
	51	Basisbevilgninger til forskningsinstitutter m.m.	161 088 000	
2410		Statens lånekasse for utdanning (jf. kap. 5310)		
	1	Driftsutgifter	275 844 000	
	50	Avsetning til utdanningsstipend, <i>overslagsbevilgning</i>	2 799 300 000	
	70	Utdanningsstipend, <i>overslagsbevilgning</i>	3 585 600 000	
	71	Andre stipend, <i>overslagsbevilgning</i>	791 300 000	
	72	Rentestønad, <i>overslagsbevilgning</i>	1 101 700 000	
	73	Avskrivninger, <i>overslagsbevilgning</i>	460 000 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
	74	Tap på utlån	434 000 000	
	75	Særskilte tilretteleggingstiltak for utdanning i utlandet ..	5 392 000	
		Totale utgifter		<u>40 781 536 000</u>
Inntekter:				
3200		Utdannings- og forskningsdepartementet (jf. kap. 200)		
	5	Refusjon utdanningsbistand NORAD o.a.	2 692 000	
3202		Statlig utdanningsadministrasjon (jf. kap. 3202)		
	1	Inntekter ved oppdrag	7 256 000	
	2	Salgsinntekter mv.	10 940 000	
3204		Foreldreutvalget for grunnskolen (jf. kap. 204)		
	2	Salgsinntekter mv.	228 000	
3221		Grunnskolen (jf. kap. 221)		
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	50 147 000	
3222		Statens grunnskoler og grunnskoleinternat (jf. kap. 222)		
	2	Salgsinntekter mv.	377 000	
3232		Statlige skoler med opplæring på videregående nivå (jf. kap. 232)		
	2	Salgsinntekter mv.	4 566 000	
	61	Refusjoner fra fylkeskommuner	796 000	
3243		Kompetansesentra for spesialundervisning (jf. kap. 243)		
	1	Inntekter ved oppdrag	41 164 000	
	2	Salgsinntekter mv.	3 069 000	
	11	Kursavgift ved voksenopplæring og etterutdanning	1 968 000	
	60	Betaling fra kommuner og fylkeskommuner	717 000	
3256		VOX - Voksenopplæringsinstituttet (jf. kap. 256)		
	1	Inntekter ved oppdrag	9 863 000	
	2	Salgsinntekter mv.	1 065 000	
3281		Fellesutgifter for universiteter og høyskoler (jf. kap. 281)		
	2	Salgsinntekter mv.	10 000	
3283		Meteorologisk institutt (jf. kap. 283)		
	1	Inntekter ved oppdrag	65 000 000	
	2	Salgsinntekter mv.	19 000 000	
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	59 000	
	5	Refusjon for flyværtjenester	51 300 000	
3286		Fondet for forskning og nyskaping (jf. kap. 286)		
	80	Avkastning	1 917 884 000	
3287		Forskningsinstitutter og andre tiltak (jf. kap. 287)		
	80	Avkastning fra Niels Henrik Abels minnefond	12 400 000	
	81	Avkastning fra Ludvig Holbergs minnefond	4 562 000	
3288		Internasjonale samarbeidstiltak (jf. kap. 288)		
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	4 754 000	
3340		Kirkelig administrasjon		
	1	Ymse inntekter	4 091 000	
	2	Inntekter ved oppdrag	3 486 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
3341		Presteskapet		
	1	Ymse inntekter	3 736 000	
	2	Inntekter ved oppdrag	2 614 000	
3342		Nidaros domkirke m.m.		
	1	Ymse inntekter	7 874 000	
	4	Leieinntekter m.m.	1 900 000	
4020		Havforskningsinstituttet (jf. kap. 1020)		
	3	Oppdragsinntekter	134 117 000	
4021		Drift av forskningsfartøyene (jf. kap. 1021)		
	1	Oppdragsinntekter	79 800 000	
4023		Fiskeri-, havbruks- og transportrettet FoU (jf. kap. 1023)		
	1	Inntekter NIFES	8 800 000	
	2	Laboratorieinntekter	640 000	
5310		Statens lånekasse for utdanning (jf. kap. 2410)		
	3	Diverse inntekter	369 000	
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	9 500 000	
	72	Gebyr	136 000 000	
5617		Renter fra Statens lånekasse for utdanning (jf. kap. 2410)		
	80	Renter	3 847 700 000	
		Totale inntekter		<u>6 450 444 000</u>

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Utdannings- og forskningsdepartementet i 2004 kan:

1.

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 200 post 1	kap. 3200 post 2
kap. 202 post 1	kap. 3202 post 2
kap. 203 post 1	kap. 3203 postene 2 og 11
kap. 204 post 1	kap. 3204 post 2
kap. 222 post 1	kap. 3222 post 2
kap. 232 post 1	kap. 3232 postene 2 og 61
kap. 243 post 1	kap. 3243 postene 2, 11 og 60
kap. 256 post 1	kap. 3256 post 2
kap. 270 post 75	kap. 3270 post 49
kap. 281 post 1	kap. 3281 post 2
kap. 283 post 1	kap. 3283 postene 2 og 5
kap. 283 post 45	kap. 3283 post 2
kap. 2410 post 1	kap. 5310 post 3

- overskride bevilgningene til oppdragsvirksomhet under postene 21 mot tilsvarende merinntekter.
- nytte inntekter av salg av eiendommer ved universitetene og Norges landbrukshøgskole til kjøp, vedlikehold og bygging av andre lokaler til undervisnings- og forskningsformål ved samme institusjon.
- nytte inntekter ved salg av hybelhus i Schultz' gate til bygging av nye studentboliger, jf. kap. 270 Studier i utlandet og sosiale formål for elever og studenter post 75 Tilskudd til bygging av studentboliger.

III

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Utdannings- og forskningsdepartementet i 2004 kan:

1. gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
202		Læringscenteret	
	70	Tilskudd til læremidler mv.	20,0 mill. kroner
226		Kvalitetsutvikling i grunnskolen	
	21	Spesielle driftsutgifter	100,0 mill. kroner
248		Særskilte IKT-tiltak i utdanningen	
	21	Spesielle driftsutgifter	25,0 mill. kroner
270		Studier i utlandet og sosiale formål for elever og studenter	
	75	Tilskudd til bygging av studentboliger	220,0 mill. kroner
285		Norges forskningsråd	
	52	Forskningsformål	37,5 mill. kroner

2. gi tilsagn om å utbetale støtte for 1. halvår 2005 (2. halvdel av undervisningsåret 2004-2005) etter de satser som blir fastsatt 2. halvår 2004 (1. halvdel av undervisningsåret 2004-2005), jf. kap. 2410 Statens lånekasse for utdanning post 70 Utdanningsstipend, post 71 Andre stipend, post 72 Rentestønad, post 90 Lån til Statens lånekasse for utdanning og kap. 5617 Renter fra Statens lånekasse for utdanning post 80 Renter.
3. gi tilsagn om å konvertere lån til stipend 1. halvår 2005 (2. halvdel av undervisningsåret 2004-2005) etter de satsene som blir fastsatt for 2. halvår 2004 (1. halvdel av undervisningsåret 2004-2005), jf. kap. 2410 Statens lånekasse for utdanning post 50 Avsetning til utdanningsstipend.
4. gi tilsagn om å utbetale tillegg til utdanningslånet for 2004 med kr 3 575 per måned i opptil 2 måneder for studenter som tar del i undervisning som er omfattet av ordningen med sommerundervisning, jf. kap. 2410 Statens lånekasse for utdanning post 72 Rentestønad, post 90 Lån til Statens lånekasse for utdanning og kap. 5617 Renter fra Statens lånekasse for utdanning post 80 Renter.
5. papir/kopier fra studenter ved underliggende institusjoner.
6. institusjoner under lov om universiteter og høyskoler etter nærmere retningslinjer fra Utdannings- og forskningsdepartementet kan gis adgang til å ta egenandeler av kursdeltakere for studier.
7. kap. 269 Norges musikkhøgskole, Kunsthøgskolen i Oslo og Kunsthøgskolen i Bergen under kap. 273 Statlige kunsthøgskoler, Samisk høgskole under kap. 274 Statlige høyskoler og kap. 279 Norges veterinærhøgskole får unntak fra Bevilgningsreglementets § 4.
8. ubrukte bevilgninger for 2003 under kap. 269 Norges musikkhøgskole, Kunsthøgskolen i Oslo og Kunsthøgskolen i Bergen under kap. 273 Statlige kunsthøgskoler, Samisk høgskole under kap. 274 Statlige høyskoler og kap. 279 Norges veterinærhøgskole postene 1 Driftsutgifter, 21 Spesielle driftsutgifter og 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold kan overføres i samsvar med vanlige regler til 2004 til post 50 Statstilskudd under henholdsvis kap. 269 Norges musikkhøgskole, kap. 273 Statlige kunsthøgskoler, kap. 274 Statlige høyskoler og kap. 279 Norges veterinærhøgskole.

IV

Diverse fullmakter

Stortinget samtykker i at:

1. privatister som melder seg til eksamen, og kandidater som melder seg til fag-/svenneprøver etter opplæringslova § 3-5, skal betale et gebyr per prøve. Gebyret skal betales til fylkeskommunen. Privatister som melder seg til eksamen, skal betale kr 290 dersom privatisten ikke har prøvd seg i faget tidligere som privatist eller elev, og kr 590 ved forbedringsprøver. Kandidater som melder seg til fag-/svenneprøver etter opplæringslova § 3-5, skal betale kr 590 per prøve dersom kandidaten ikke har gått opp tidligere, og kr 1 170 ved senere forsøk.
2. Utdannings- og forskningsdepartementet kan organisere innkreving av Kopinoravgift og utgifter til
- a) opprette nye selskap eller andre enheter og delta i selskap eller enheter i institusjonens randsone.
- b) benytte overskudd av eksternt finansiert virksomhet ved institusjonen eller i randsonen til kapitalinnskudd ved oppretting av nye enheter eller deltakelse i enheter i institusjonens randsone.
- c) benytte utbytte fra selskap eller enhet i institusjonens randsone som institusjonen etter fullmakt har opprettet eller kjøpt aksjer i. Utbyttet kan benyttes i driften av institusjonen eller som stiftelseskapital.
- d) selge aksjer i selskap som institusjonen har opprettet eller kjøpt aksjer i. Salgssummen skal tilbakeføres til institusjonens driftsmidler.

V
Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kultur- og kirke departementet i 2004 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 340 post 1	kap. 3340 post 1
kap. 340 post 21	kap. 3340 post 2
kap. 341 post 1	kap. 3341 post 1
kap. 341 post 21	kap. 3341 post 2
kap. 342 post 1	kap. 3342 postene 1 og 4

VI
Tilsagnsfullmakt

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2004 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
920	50	Norges forskningsråd Tilskudd	140 mill. kroner

VII
Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Fiskeridepartementet i 2004 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 1020 postene 1 og 21	kap. 4020 post 3
kap. 1021 postene 1 og 21	kap. 4021 post 1
kap. 1023 postene 1 og 21	kap. 4023 post 1

VIII
Fullmakt til opprettelse av aksjeselskap

Stortinget gir Fiskeridepartementet fullmakt til å opprette et nytt aksjeselskap under Havforskningsinstituttet, Mariculture AS.

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti:

Forslag 2

I

På statsbudsjettet for 2004 bevilges under:

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
Utgifter:				
200		Utdannings- og forskningsdepartementet (jf. kap. 3200)		
	1	Driftsutgifter	159 897 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	4 123 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	2 339 000	
202		Statlig utdanningsadministrasjon (jf. kap. 3202)		
	1	Driftsutgifter	91 234 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 70</i>	7 590 000	
	70	Tilskudd til læremidler mv., <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	37 397 000	
204		Foreldreutvalget for grunnskolen (jf. kap. 3204)		
	1	Driftsutgifter	5 661 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
206		Samisk utdanningsadministrasjon		
	50	Tilskudd til Sametinget	27 589 000	
221		Grunnskolen (jf. kap. 3221)		
	62	Tilskudd til Fjellheimen leirskole	4 081 000	
	65	Tilskudd til opplæring for språklige minoriteter i grunnskolen	785 473 000	
	66	Tilskudd til leirskoleopplæring	33 534 000	
	67	Tilskudd til kommunale musikk- og kulturskoler, <i>overslagsbevilgning</i>	41 604 000	
	69	Kompensasjon for investeringskostnader ved grunnskole- reformen	371 480 000	
	70	Tilskudd til utvikling av musikk- og kulturskolene	10 563 000	
222		Statens grunnskoler og grunnskoleinternat (jf. kap. 3222)		
	1	Driftsutgifter	49 273 000	
223		Videregående opplæring		
	1	Driftsutgifter	7 200 000	
	60	Tilskudd til landslinjer	149 403 000	
	65	Tilskudd til opplæring for språklige minoriteter i videregående opplæring	27 094 000	
	70	Tilskudd til bedrifter som tar inn lærlinger med spesielle behov	7 212 000	
	71	Tilskudd, RFA og opplæringsråd	8 500 000	
	72	Tilskudd til internasjonale utdanningsprogram	46 952 000	
	73	Tilskudd til studieopphold i utlandet	7 582 000	
	74	Tilskudd til Røde Kors Nordisk United World College ..	22 947 000	
224		Fellestiltak i grunnopplæringen		
	1	Driftsutgifter	115 568 000	
	61	Tilskudd til opplæring innenfor kriminalomsorgen	118 897 000	
	64	Tilskudd til opplæring i finsk	8 259 000	
	68	Det samiske utdanningsområdet, <i>kan overføres</i>	36 962 000	
	70	Tilskudd	8 556 000	
226		Kvalitetsutvikling i grunnopplæringen		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	430 934 000	
232		Statlige skoler med opplæring på videregående nivå (jf. kap. 3232)		
	1	Driftsutgifter	84 955 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	3 950 000	
240		Frittstående skoler mv.		
	70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	1 593 689 000	
	75	Tilskudd til organisasjoner	505 000	
243		Kompetansesentra for spesialundervisning (jf. kap. 3243)		
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 21</i>	613 380 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	41 337 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	6 611 000	
	75	Til disposisjon for departementet	1 979 000	
248		Særskilte IKT-tiltak i utdanningen		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres,</i> <i>kan nyttes under post 70</i>	121 845 000	
	70	Tilskudd til IKT-tiltak, <i>kan nyttes under post 21</i>	3 008 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
249		Andre tiltak i utdanningen		
	1	Driftsutgifter	2 614 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	13 758 000	
	61	Tilskudd til Nordland kunst- og filmskole	2 216 000	
	62	Moskvaskolen	1 073 000	
	72	Tilskudd til den franske og den tyske skolen i Oslo	5 382 000	
	73	Tilskudd til internatdriften ved Krokeide yrkesskole	17 400 000	
251		Fagskoleutdanning		
	70	Teknisk fagskole	274 987 000	
253		Folkehøgskoler		
	21	Spesielle driftsutgifter	2 572 000	
	70	Tilskudd til folkehøgskoler	516 400 000	
254		Tilskudd til voksenopplæring (jf. kap. 3254)		
	70	Tilskudd til studieforbund	186 948 000	
	71	Tilskudd til fjernundervisning	20 720 000	
	72	Tilskudd til kvinneuniversitetene, Norsk fredssenter og Studiesenteret Finnsnes	7 887 000	
	73	Tilskudd til voksenopplæringsorganisasjoner	9 313 000	
256		VOX - Voksenopplæringsinstituttet (jf. kap. 3256)		
	1	Driftsutgifter	46 940 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	13 978 000	
258		Forskning, utviklingsarbeid og fellestiltak i voksen- opplæringen		
	21	Spesielle driftsutgifter	52 545 000	
259		Kompetanseutviklingsprogrammet		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	40 718 000	
260		Universitetet i Oslo		
	50	Statstilskudd	3 012 696 000	
261		Universitetet i Bergen		
	50	Statstilskudd	1 763 386 000	
262		Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet		
	50	Statstilskudd	2 397 168 000	
263		Universitetet i Tromsø		
	50	Statstilskudd	1 072 508 000	
264		Norges handelshøgskole		
	50	Statstilskudd	233 697 000	
265		Arkitektthøgskolen i Oslo		
	50	Statstilskudd	81 919 000	
268		Norges idrettshøgskole		
	50	Statstilskudd	106 070 000	
269		Norges musikkhøgskole		
	50	Statstilskudd	118 165 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
270		Studier i utlandet og sosiale formål for elever og studenter		
	71	Tilrettelegging av studier i utlandet	4 700 000	
	73	Tilskudd til studentbarnehager	79 109 000	
	74	Tilskudd til velferdsarbeid	53 495 000	
	75	Tilskudd til bygging av studentboliger, <i>kan overføres</i>	270 158 000	
273		Statlige kunsthøgskoler		
	50	Statstilskudd	224 944 000	
274		Statlige høgskoler		
	50	Statstilskudd	6 910 470 000	
278		Norges landbrukshøgskole		
	50	Statstilskudd	446 695 000	
279		Norges veterinærhøgskole		
	50	Statstilskudd	193 636 000	
281		Fellesutgifter for universiteter og høgskoler (jf. kap. 3281)		
	1	Driftsutgifter	388 670 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	20 642 000	
	72	Stipendmidler for etterutdanning av kunstnere, <i>kan overføres</i>	2 100 000	
	73	Tilskudd til internasjonale programmer	62 550 000	
	74	Tilskudd til UNIS	44 094 000	
	76	Tilskudd til NORDUnet, <i>kan overføres</i>	20 555 000	
	78	Tilskudd til Universitets- og høgskolerådet	14 474 000	
	79	Ny universitetsklinikk i Trondheim, <i>kan overføres</i>	617 984 000	
282		Privat høgskoleutdanning		
	70	Tilskudd	469 244 000	
283		Meteorologisk institutt (jf. kap. 3283)		
	1	Driftsutgifter	236 235 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	65 000 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	9 946 000	
	72	Internasjonale samarbeidsprosjekter, <i>kan overføres</i>	42 129 000	
285		Norges forskningsråd		
	52	Forskningsformål	1 158 254 000	
	55	Administrasjon	204 048 000	
286		Fondet for forskning og nyskaping (jf. kap. 3286)		
	50	Overføring til Norges forskningsråd	606 205 000	
287		Forskningsinstitutter og andre tiltak (jf. kap. 3287)		
	21	Spesielle driftsutgifter	3 429 000	
	50	NOVA	22 467 000	
	52	Norsk Utenrikspolitisk Institutt	16 106 000	
	54	Forskningsstiftelser	45 083 000	
	56	Ludvig Holbergs forskningspris	4 562 000	
	71	Tilskudd til andre private institusjoner	19 086 000	
	72	Til disposisjon for departementet	2 395 000	
	73	Niels Henrik Abels matematikkpris	12 400 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
288		Internasjonale samarbeidstiltak (jf. kap. 3288)		
	21	Spesielle driftsutgifter	3 616 000	
	72	Internasjonale grunnforskningsorganisasjoner	145 188 000	
	73	EUs rammeprogram for forskning, <i>kan overføres</i>	570 000 000	
	75	UNESCO	18 833 000	
310		Tilskudd til trossamfunn m.m. og private kirkebygg		
	70	Tilskudd til tros- og livssynssamfunn, <i>overslagsbevilgning</i>	101 758 000	
	75	Tilskudd til private kirkebygg	8 780 000	
	76	Tilskudd til råd for tro og livssyn	2 999 000	
340		Kirkelig administrasjon		
	1	Driftsutgifter	117 268 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	3 486 000	
	71	Tilskudd til kirkelige formål	140 510 000	
	72	Tilskudd til kirkelig virksomhet i kommunene	100 000 000	
	73	Tilskudd til virksomheten ved Nidaros domkirke	3 000 000	
	74	Tilskudd til Oslo domkirke	1 000 000	
	75	Dåpsopplæring, <i>kan overføres, kan nyttes under post 1</i> .	28 500 000	
	79	Til disposisjon, <i>kan overføres</i>	500 000	
341		Presteskapet		
	1	Driftsutgifter	626 442 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	2 614 000	
342		Nidaros domkirke m.m.		
	1	Driftsutgifter	34 500 000	
920		Norges forskningsråd		
	50	Tilskudd	849 500 000	
1020		Havforskningsinstituttet (jf. kap. 4020)		
	1	Driftsutgifter	217 720 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	130 500 000	
1021		Drift av forskningsfartøyene (jf. kap. 4021)		
	1	Driftsutgifter	95 200 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	79 800 000	
1023		Fiskeri-, havbruks- og transportrettet FoU (jf. kap. 4023)		
	1	Driftsutgifter	31 680 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	8 800 000	
	50	Tilskudd Norges forskningsråd, <i>kan overføres</i>	236 000 000	
	51	Tilskudd til Veterinærinstituttet	30 270 000	
	70	Tilskudd fiskeriforskning, <i>kan overføres</i>	47 240 000	
	71	Tilskudd til utviklingstiltak, <i>kan overføres</i>	27 500 000	
1137		Forskning og utvikling		
	50	Forskningsaktivitet	148 020 000	
	51	Basisbevilgninger til forskningsinstitutter m.m.	161 088 000	
2410		Statens lånekasse for utdanning (jf. kap. 5310)		
	1	Driftsutgifter	275 844 000	
	50	Avsetning til utdanningsstipend, <i>overslagsbevilgning</i>	2 874 300 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
	70	Utdanningsstipend, <i>overslagsbevilgning</i>	3 555 600 000	
	71	Andre stipend, <i>overslagsbevilgning</i>	741 300 000	
	72	Rentestønad, <i>overslagsbevilgning</i>	1 091 700 000	
	73	Avskrivninger, <i>overslagsbevilgning</i>	460 000 000	
	74	Tap på utlån	434 000 000	
	75	Særskilte tilretteleggingstiltak for utdanning i utlandet ..	5 392 000	
		Totale utgifter		<u>40 781 536 000</u>
Inntekter:				
3200		Utdannings- og forskningsdepartementet (jf. kap. 200)		
	5	Refusjon utdanningsbistand NORAD o.a.	2 692 000	
3202		Statlig utdanningsadministrasjon (jf. kap. 3202)		
	1	Inntekter ved oppdrag	7 256 000	
	2	Salgsinntekter mv.	10 940 000	
3204		Foreldreutvalget for grunnskolen (jf. kap. 204)		
	2	Salgsinntekter mv.	228 000	
3221		Grunnskolen (jf. kap. 221)		
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	50 147 000	
3222		Statens grunnskoler og grunnskoleinternat (jf. kap. 222)		
	2	Salgsinntekter mv.	377 000	
3232		Statlige skoler med opplæring på videregående nivå (jf. kap. 232)		
	2	Salgsinntekter mv.	4 566 000	
	61	Refusjoner fra fylkeskommuner	796 000	
3243		Kompetansesentra for spesialundervisning (jf. kap. 243)		
	1	Inntekter ved oppdrag	41 164 000	
	2	Salgsinntekter mv.	3 069 000	
	11	Kursavgift ved voksenopplæring og etterutdanning	1 968 000	
	60	Betaling fra kommuner og fylkeskommuner	717 000	
3256		VOX - Voksenopplæringsinstituttet (jf. kap. 256)		
	1	Inntekter ved oppdrag	9 863 000	
	2	Salgsinntekter mv.	1 065 000	
3281		Fellesutgifter for universiteter og høyskoler (jf. kap. 281)		
	2	Salgsinntekter mv.	10 000	
3283		Meteorologisk institutt (jf. kap. 283)		
	1	Inntekter ved oppdrag	65 000 000	
	2	Salgsinntekter mv.	19 000 000	
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	59 000	
	5	Refusjon for flyværtjenester	51 300 000	
3286		Fondet for forskning og nyskaping (jf. kap. 286)		
	80	Avkastning	1 917 884 000	
3287		Forskningsinstitutter og andre tiltak (jf. kap. 287)		
	80	Avkastning fra Niels Henrik Abels minnefond	12 400 000	
	81	Avkastning fra Ludvig Holbergs minnefond	4 562 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
3288	4	Internasjonale samarbeidstiltak (jf. kap. 288) Refusjon av ODA-godkjente utgifter	4 754 000	
3340		Kirkelig administrasjon		
	1	Ymse inntekter	4 091 000	
	2	Inntekter ved oppdrag	3 486 000	
3341		Presteskapet		
	1	Ymse inntekter	3 736 000	
	2	Inntekter ved oppdrag	2 614 000	
3342		Nidaros domkirke m.m.		
	1	Ymse inntekter	7 874 000	
	4	Leieinntekter m.m.	1 900 000	
4020		Havforskningsinstituttet (jf. kap. 1020)		
	3	Oppdragsinntekter	134 117 000	
4021		Drift av forskningsfartøyene (jf. kap. 1021)		
	1	Oppdragsinntekter	79 800 000	
4023		Fiskeri-, havbruks- og transportrettet FoU (jf. kap. 1023)		
	1	Inntekter NIFES	8 800 000	
	2	Laboratorieinntekter	640 000	
5310		Statens lånekasse for utdanning (jf. kap. 2410)		
	3	Diverse inntekter	369 000	
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	9 500 000	
	72	Gebyr	136 000 000	
5617		Renter fra Statens lånekasse for utdanning (jf. kap. 2410)		
	80	Renter	3 847 700 000	
		Totale inntekter		<u>6 450 444 000</u>

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Utdannings- og forskningsdepartementet i 2004 kan:

1.

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 200 post 1	kap. 3200 post 2
kap. 202 post 1	kap. 3202 post 2
kap. 203 post 1	kap. 3203 postene 2 og 11
kap. 204 post 1	kap. 3204 post 2
kap. 222 post 1	kap. 3222 post 2
kap. 232 post 1	kap. 3232 postene 2 og 61
kap. 243 post 1	kap. 3243 postene 2, 11 og 60
kap. 256 post 1	kap. 3256 post 2
kap. 270 post 75	kap. 3270 post 49
kap. 281 post 1	kap. 3281 post 2
kap. 283 post 1	kap. 3283 postene 2 og 5
kap. 283 post 45	kap. 3283 post 2
kap. 2410 post 1	kap. 5310 post 3

- overskride bevilgningene til oppdragsvirksomhet under postene 21 mot tilsvarende merinntekter.
- nytte inntekter av salg av eiendommer ved universitetene og Norges landbrukshøgskole til kjøp, vedlikehold og bygging av andre lokaler til undervisnings- og forskningsformål ved samme institusjon.
- nytte inntekter ved salg av hybelhus i Schultz' gate til bygging av nye studentboliger, jf. kap. 270 Studier i utlandet og sosiale formål for elever og studenter post 75 Tilskudd til bygging av studentboliger.

III

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Utdannings- og forskningsdepartementet i 2004 kan:

1. gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
202		Læringscenteret	
	70	Tilskudd til læremidler mv.	20,0 mill. kroner
226		Kvalitetsutvikling i grunnskolen	
	21	Spesielle driftsutgifter	100,0 mill. kroner
248		Særskilte IKT-tiltak i utdanningen	
	21	Spesielle driftsutgifter	25,0 mill. kroner
270		Studier i utlandet og sosiale formål for elever og studenter	
	75	Tilskudd til bygging av studentboliger	170,0 mill. kroner
285		Norges forskningsråd	
	52	Forskningsformål	37,5 mill. kroner

2. gi tilsagn om å utbetale støtte for 1. halvår 2005 (2. halvdel av undervisningsåret 2004-2005) etter de satser som blir fastsatt 2. halvår 2004 (1. halvdel av undervisningsåret 2004-2005), jf. kap. 2410 Statens lånekasse for utdanning post 70 Utdanningsstipend, post 71 Andre stipend, post 72 Rentestønning, post 90 Lån til Statens lånekasse for utdanning og kap. 5617 Renter fra Statens lånekasse for utdanning post 80 Renter.
3. gi tilsagn om å konvertere lån til stipend 1. halvår 2005 (2. halvdel av undervisningsåret 2004-2005) etter de satsene som blir fastsatt for 2. halvår 2004 (1. halvdel av undervisningsåret 2004-2005), jf. kap. 2410 Statens lånekasse for utdanning post 50 Avsetning til utdanningsstipend.
4. gi tilsagn om å utbetale tillegg til utdanningslånet for 2004 med kr 3 575 per måned i opptil 2 måneder for studenter som tar del i undervisning som er omfattet av ordningen med sommerundervisning, jf. kap. 2410 Statens lånekasse for utdanning post 72 Rentestønning, post 90 Lån til Statens lånekasse for utdanning og kap. 5617 Renter fra Statens lånekasse for utdanning post 80 Renter.
5. papir/kopier fra studenter ved underliggende institusjoner.
6. institusjoner under lov om universiteter og høyskoler etter nærmere retningslinjer fra Utdannings- og forskningsdepartementet kan gis adgang til å ta egenandeler av kursdeltakere for studier.
7. kap. 269 Norges musikkhøgskole, Kunsthøgskolen i Oslo og Kunsthøgskolen i Bergen under kap. 273 Statlige kunsthøgskoler, Samisk høyskole under kap. 274 Statlige høyskoler og kap. 279 Norges veterinærhøgskole får unntak fra Bevilgningsreglementets § 4.
8. ubrukte bevilgninger for 2003 under kap. 269 Norges musikkhøgskole, Kunsthøgskolen i Oslo og Kunsthøgskolen i Bergen under kap. 273 Statlige kunsthøgskoler, Samisk høyskole under kap. 274 Statlige høyskoler og kap. 279 Norges veterinærhøgskole postene 1 Driftsutgifter, 21 Spesielle driftsutgifter og 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold kan overføres i samsvar med vanlige regler til 2004 til post 50 Statstilskudd under henholdsvis kap. 269 Norges musikkhøgskole, kap. 273 Statlige kunsthøgskoler, kap. 274 Statlige høyskoler og kap. 279 Norges veterinærhøgskole.

IV

Diverse fullmakter

Stortinget samtykker i at:

1. privatister som melder seg til eksamen, og kandidater som melder seg til fag-/svenneprøver etter opplæringslova § 3-5, skal betale et gebyr per prøve. Gebyret skal betales til fylkeskommunen. Privatister som melder seg til eksamen, skal betale kr 290 dersom privatisten ikke har prøvd seg i faget tidligere som privatist eller elev, og kr 590 ved forbedringsprøver. Kandidater som melder seg til fag-/svenneprøver etter opplæringslova § 3-5, skal betale kr 590 per prøve dersom kandidaten ikke har gått opp tidligere, og kr 1 170 ved senere forsøk.
2. Utdannings- og forskningsdepartementet kan organisere innkreving av Kopinoravgift og utgifter til
 - a) opprette nye selskap eller andre enheter og delta i selskap eller enheter i institusjonens randsoner.
 - b) benytte overskudd av eksternt finansiert virksomhet ved institusjonen eller i randsonen til kapitalinnskudd ved oppretting av nye enheter eller deltakelse i enheter i institusjonens randsoner.
 - c) benytte utbytte fra selskap eller enhet i institusjonens randsoner som institusjonen etter fullmakt har opprettet eller kjøpt aksjer i. Utbyttet kan benyttes i driften av institusjonen eller som stiftelseskapital.
 - d) selge aksjer i selskap som institusjonen har opprettet eller kjøpt aksjer i. Salgssummen skal tilbakeføres til institusjonens driftsmidler.

V
Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kultur- og kirke departementet i 2004 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 340 post 1	kap. 3340 post 1
kap. 340 post 21	kap. 3340 post 2
kap. 341 post 1	kap. 3341 post 1
kap. 341 post 21	kap. 3341 post 2
kap. 342 post 1	kap. 3342 postene 1 og 4

VI
Tilsagnsfullmakt

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2004 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
920	50	Norges forskningsråd Tilskudd	140 mill. kroner

VII
Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Fiskeridepartementet i 2004 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 1020 postene 1 og 21	kap. 4020 post 3
kap. 1021 postene 1 og 21	kap. 4021 post 1
kap. 1023 postene 1 og 21	kap. 4023 post 1

VIII

Fullmakt til opprettelse av aksjeselskap

Stortinget gir Fiskeridepartementet fullmakt til å opprette et nytt aksjeselskap under Havforskningsinstituttet, Mariculture AS.

Rammeuavhengige forslag

Forslag fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen:

Forslag 3

Stortinget ber Regjeringen legge til rette for at kommuner som gir elever med særskilte behov en tilrettelagt undervisning i tilknytning til eller utenfor den ordinære skolen, får et ekstra økonomisk tilskudd pr. elev.

Forslag 4

Stortinget ber Regjeringen utvide NOKUT (Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen) slik at organet får ansvar for akkreditering og kvalitetssikring av hele utdanningssystemet. Det opprettes en avdeling for fagutdanningene og den yrkesfaglige videregående opplæringen, og en avdeling for grunnskolen og den teoretiske videregående opplæringen. Ansvaret i forhold til kvalitetssikring som forvaltes av Statens utdanningskontor og Læringscenteret, overføres til det nye NOKUT. Det legges frem en egen sak med evaluering av resultatene fra arbeidet innenfor oppgavene som omfattes av kap. 202, 203 og 226, når det gjelder kvalitetsutvikling.

Forslag 5

Stortinget ber Regjeringen om å innføre en stykkprisfinansiering i grunnskole, videregående opplæring og høyskolesystemet, der det legges til grunn en økonomisk likebehandling av offentlige og private skoler. Stykkprisen skal innrettes etter størrelse på skolen og differensieres etter elevenes individuelle behov for tilpasset opplæring.

Forslag 6

Stortinget ber Regjeringen overføre hele ansvaret for skoleskyssen til kommunene, så lenge disse er eiere av de offentlige grunnskolene, slik at de totale kostnadene for skolesektoren sees under ett.

Forslag 7

Stortinget ber Regjeringen legge til rette for at grunnskolens lengde reduseres fra 10 til 9 år. De midlene som frigjøres, ca. 3,3 mrd. kroner, skal brukes til å styrke undervisningen for den enkelte elev.

Forslag 8

Stortinget ber Regjeringen legge til rette for å fjerne obligatorisk opplæring i skriftlig sidemål og gjøre dette om til et valgfag.

Forslag 9

Stortinget ber Regjeringen legge til rette for at det innføres styrer på alle offentlig eide skoler med representanter for de foresatte i flertall.

Forslag 10

Stortinget ber Regjeringen legge frem sak om etablering av et politisk og administrativt uavhengig skoleombud.

Forslag 11

Stortinget ber Regjeringen legge frem sak om innføring av et kapitaltilskudd for frittstående skoler og legge dette inn i det årlige statsbudsjett fra og med 2005.

Forslag 12

Stortinget ber Regjeringen legge frem ny sak om finansiering av frittstående skoler, der finansieringen baseres på et nasjonalt gjennomsnitt og der kommunal innsigelsesrett fjernes.

Forslag 13

Stortinget ber Regjeringen legge frem sak om bruk av spesialundervisning i norsk skole, og herunder fremme nødvendige forslag som sikrer at elever får spesialundervisning i henhold til opplæringslovens § 5-1 og etter enkeltvedtak etter en modell som innebærer at skolens eller kommunens økonomi ikke fører til avslag eller redusert tilbud.

Forslag 14

Stortinget ber Regjeringen sørge for at private institusjoner innenfor høyere utdanning som har fått offentlig godkjenning, gis samme rett som institusjoner i offentlig eie til å opprette, nedlegge eller endre fag og fagkombinasjoner uten godkjenning av offentlig myndighet.

Forslag 15

Stortinget ber Regjeringen legge frem egen sak om byggvedlikehold innenfor universitets- og høyskoleområdet med vurdering og forslag mht. museale bygg spesielt samt rehabilitering, normalvedlikehold og behov for nybygg.

Forslag 16

Stortinget ber Regjeringen legge frem en Forskningsmelding i 2004, der følgende forhold skal være spesielt behandlet:

- a) Ny handlingsplan for å bringe norsk forskning opp på OECD-nivå.
- b) Forbedret oversikt over og evaluering av resultater fra anvendt forskning.
- c) Systematisert informasjonsregistrering og informasjonsutveksling innen grunnforskning.
- d) Tiltak for å sikre habilitet ved vurdering av søknader om forskningsmidler.
- e) Bruk av utenlandsbudsjett i forskningssammenheng.

Forslag 17

Stortinget ber Regjeringen for å sikre habilitet gjennomføre en ordning der halvparten av medlemmene i de fagstyrer/fagråd som vurderer og anbefaler søknader om forskningsmidler, er hentet fra utenlandske fagmiljøer med høyt internasjonalt nivå.

Forslag 18

Stortinget ber Regjeringen legge til rette for at det gjennomføres folkeavstemning om et skille kirke - stat ved stortingsvalget i 2005.

Forslag 19

Stortinget ber Regjeringen legge frem egen melding med status for kirkens bygningsmasse med spesiell vekt på vernede og verneverdige bygg.

Forslag 20

Stortinget ber Regjeringen sørge for at opplegget for trosopplæring for barn og unge fra 0-18 år ikke gjennomføres. Stortinget ber i stedet Regjeringen gjennomføre en brukerundersøkelse og legge frem egen melding til Stortinget om resultatet av en slik undersøkelse, og dimensjonere trosopplæringen ut fra det brukerne i undersøkelsen etterspør.

Forslag 21

Stortinget ber Regjeringen legge frem en melding om oppfølgingen av Kompetansereformen. Meldingen skal omfatte arbeidet som gjøres innenfor voksenopplæring, fengselsopplæring, fjernundervisning og folkehøyskoler knyttet til Kompetansereformen.

Forslag 22

Stortinget ber Regjeringen legge frem en melding om at den spesialpedagogiske tiltakskjeden settes inn i en større sammenheng. Meldingen må bl.a. ta opp forholdet til habiliteringstjeneste og andre tilbud som overlapper tiltakskjeden, og tiltak som kan virke forebyggende og redusere behovet for tradisjonell spesialundervisning.

Forslag 23

Stortinget ber Regjeringen utsette planlagt bruk av PC ved eksamen for elever i 10. klasse i 2004.

Forslag 24

Stortinget ber Regjeringen legge frem en melding om IKT i utdanningen. Meldingen skal gi en evaluering av handlingsplanen for IKT i norsk utdanning og en orientering om den nye femårige satsingen Program for digital kompetanse 2004-2008.

Forslag 25

Stortinget ber Regjeringen legge frem en rapport som viser status innenfor forskningen når det gjelder antall stipendiatstillinger, hvordan disse stillingene er fordelt mellom offentlige og private institusjoner, og om den økede satsingen har gitt resultater.

8. KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen har ellers ingen merknader, viser til proposisjonene og råder Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

**Rammeområde 17
(Kirke, utdanning og forskning)**

I

På statsbudsjettet for 2004 bevilges under:

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
Utgifter:				
200		Utdannings- og forskningsdepartementet (jf. kap. 3200)		
	1	Driftsutgifter	159 897 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	4 123 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	2 339 000	
202		Statlig utdanningsadministrasjon (jf. kap. 3202)		
	1	Driftsutgifter	91 234 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 70</i>	7 590 000	
	70	Tilskudd til læremidler mv., <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	36 397 000	
204		Foreldreutvalget for grunnskolen (jf. kap. 3204)		
	1	Driftsutgifter	5 661 000	
206		Samisk utdanningsadministrasjon		
	50	Tilskudd til Sametinget	27 589 000	
221		Grunnskolen (jf. kap. 3221)		
	62	Tilskudd til Fjellheimen leirskole	4 081 000	
	65	Tilskudd til opplæring for språklige minoriteter i grunnskolen	785 473 000	
	66	Tilskudd til leirskoleopplæring	33 534 000	
	67	Tilskudd til kommunale musikk- og kulturskoler, <i>overslagsbevilgning</i>	41 604 000	
	69	Kompensasjon for investeringskostnader ved grunnskolereformen	371 480 000	
	70	Tilskudd til utvikling av musikk- og kulturskolene	7 563 000	
222		Statens grunnskoler og grunnskoleinternat (jf. kap. 3222)		
	1	Driftsutgifter	49 273 000	
223		Videregående opplæring		
	1	Driftsutgifter	7 100 000	
	60	Tilskudd til landslinjer	137 403 000	
	65	Tilskudd til opplæring for språklige minoriteter i videregående opplæring	27 094 000	
	70	Tilskudd til bedrifter som tar inn lærlinger med spesielle behov	7 212 000	
	71	Tilskudd, RFA og opplæringsråd	8 400 000	
	72	Tilskudd til internasjonale utdanningsprogram	46 952 000	
	73	Tilskudd til studieopphold i utlandet	7 582 000	
	74	Tilskudd til Røde Kors Nordisk United World College ..	21 947 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
224		Fellestiltak i grunnopplæringen		
	1	Driftsutgifter	115 568 000	
	61	Tilskudd til opplæring innenfor kriminalomsorgen	103 897 000	
	64	Tilskudd til opplæring i finsk	8 259 000	
	68	Det samiske utdanningsområdet, <i>kan overføres</i>	36 962 000	
	70	Tilskudd	8 556 000	
226		Kvalitetsutvikling i grunnopplæringen		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	430 934 000	
232		Statlige skoler med opplæring på videregående nivå (jf. kap. 3232)		
	1	Driftsutgifter	84 955 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	3 950 000	
240		Frittstående skoler mv.		
	70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	1 879 889 000	
	75	Tilskudd til organisasjoner	505 000	
243		Kompetansesentra for spesialundervisning (jf. kap. 3243)		
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 21</i>	583 380 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	41 337 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	6 611 000	
	75	Til disposisjon for departementet	1 979 000	
248		Særskilte IKT-tiltak i utdanningen		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 70</i>	111 845 000	
	70	Tilskudd til IKT-tiltak, <i>kan nyttes under post 21</i>	3 008 000	
249		Andre tiltak i utdanningen		
	1	Driftsutgifter	2 614 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	6 758 000	
	61	Tilskudd til Nordland kunst- og filmskole	2 216 000	
	62	Moskvaskolen	1 073 000	
	72	Tilskudd til den franske og den tyske skolen i Oslo	5 382 000	
	73	Tilskudd til internatdriften ved Krokeide yrkesskole	17 400 000	
251		Fagskoleutdanning		
	70	Teknisk fagskole	266 187 000	
253		Folkehøgskoler		
	21	Spesielle driftsutgifter	2 572 000	
	70	Tilskudd til folkehøgskoler	506 400 000	
254		Tilskudd til voksenopplæring (jf. kap. 3254)		
	70	Tilskudd til studieforbund	164 448 000	
	71	Tilskudd til fjernundervisning	15 720 000	
	72	Tilskudd til kvinneuniversitetene, Norsk fredssenter og Studiesenteret Finnsnes	7 887 000	
	73	Tilskudd til voksenopplæringsorganisasjoner	9 313 000	
256		VOX - Voksenopplæringsinstituttet (jf. kap. 3256)		
	1	Driftsutgifter	46 940 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	13 978 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
258		Forskning, utviklingsarbeid og fellestiltak i voksenopplæringen		
	21	Spesielle driftsutgifter	47 545 000	
259		Kompetanseutviklingsprogrammet		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	35 718 000	
260		Universitetet i Oslo		
	50	Statstilskudd	3 012 696 000	
261		Universitetet i Bergen		
	50	Statstilskudd	1 763 386 000	
262		Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet		
	50	Statstilskudd	2 397 168 000	
263		Universitetet i Tromsø		
	50	Statstilskudd	1 077 008 000	
264		Norges handelshøgskole		
	50	Statstilskudd	233 697 000	
265		Arkitektthøgskolen i Oslo		
	50	Statstilskudd	81 919 000	
268		Norges idrettshøgskole		
	50	Statstilskudd	106 070 000	
269		Norges musikkhøgskole		
	50	Statstilskudd	118 165 000	
270		Studier i utlandet og sosiale formål for elever og studenter		
	71	Tilrettelegging av studier i utlandet	4 700 000	
	73	Tilskudd til studentbarnehager	79 109 000	
	74	Tilskudd til velferdsarbeid	53 495 000	
	75	Tilskudd til bygging av studentboliger, <i>kan overføres</i>	170 158 000	
273		Statlige kunsthøgskoler		
	50	Statstilskudd	224 944 000	
274		Statlige høyskoler		
	50	Statstilskudd	6 909 470 000	
278		Norges landbrukshøgskole		
	50	Statstilskudd	446 695 000	
279		Norges veterinærhøgskole		
	50	Statstilskudd	193 636 000	
281		Fellesutgifter for universiteter og høyskoler (jf. kap. 3281)		
	1	Driftsutgifter	373 270 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	20 642 000	
	72	Stipendmidler for etterutdanning av kunstnere, <i>kan overføres</i>	3 100 000	
	73	Tilskudd til internasjonale programmer	62 550 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
	74	Tilskudd til UNIS	44 094 000	
	76	Tilskudd til NORUnet, <i>kan overføres</i>	15 255 000	
	78	Tilskudd til Universitets- og høyskolerådet	11 474 000	
	79	Ny universitetsklinikk i Trondheim, <i>kan overføres</i>	617 984 000	
282		Privat høyskoleutdanning		
	70	Tilskudd	571 244 000	
283		Meteorologisk institutt (jf. kap. 3283)		
	1	Driftsutgifter	236 235 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	65 000 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	9 946 000	
	72	Internasjonale samarbeidsprosjekter, <i>kan overføres</i>	42 129 000	
285		Norges forskningsråd		
	52	Forskningsformål	1 158 254 000	
	55	Administrasjon	204 048 000	
286		Fondet for forskning og nyskaping (jf. kap. 3286)		
	50	Overføring til Norges forskningsråd	606 205 000	
287		Forskningsinstitutter og andre tiltak (jf. kap. 3287)		
	21	Spesielle driftsutgifter	3 429 000	
	50	NOVA	22 467 000	
	52	Norsk Utenrikspolitisk Institutt	16 106 000	
	54	Forskningsstiftelser	45 083 000	
	56	Ludvig Holbergs forskningspris	4 562 000	
	71	Tilskudd til andre private institusjoner	24 086 000	
	72	Til disposisjon for departementet	2 395 000	
	73	Niels Henrik Abels matematikkpris	12 400 000	
288		Internasjonale samarbeidstiltak (jf. kap. 3288)		
	21	Spesielle driftsutgifter	3 616 000	
	72	Internasjonale grunnforskningsorganisasjoner	145 188 000	
	73	EUs rammeprogram for forskning, <i>kan overføres</i>	570 000 000	
	75	UNESCO	17 333 000	
310		Tilskudd til trossamfunn m.m. og private kirkebygg		
	70	Tilskudd til tros- og livssynssamfunn, <i>overslagsbevilgning</i>	101 758 000	
	75	Tilskudd til private kirkebygg	8 780 000	
	76	Tilskudd til råd for tro og livssyn	2 999 000	
340		Kirkelig administrasjon		
	1	Driftsutgifter	117 268 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	3 486 000	
	71	Tilskudd til kirkelige formål	140 510 000	
	72	Tilskudd til kirkelig virksomhet i kommunene	95 000 000	
	73	Tilskudd til virksomheten ved Nidaros domkirke	3 000 000	
	74	Tilskudd til Oslo domkirke	1 000 000	
	75	Dåpsopplæring, <i>kan overføres, kan nyttes under post 1</i>	28 500 000	
	79	Til disposisjon, <i>kan overføres</i>	500 000	
341		Presteskapet		
	1	Driftsutgifter	626 442 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	2 614 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
342	1	Nidaros domkirke m.m. Driftsutgifter	34 500 000	
920	50	Norges forskningsråd Tilskudd	860 500 000	
1020	1	Havforskningsinstituttet (jf. kap. 4020) Driftsutgifter	216 720 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	130 500 000	
1021	1	Drift av forskningsfartøyene (jf. kap. 4021) Driftsutgifter	95 200 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	79 800 000	
1023	1	Fiskeri-, havbruks- og transportrettet FoU (jf. kap. 4023) Driftsutgifter	31 680 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	8 800 000	
	50	Tilskudd Norges forskningsråd, <i>kan overføres</i>	231 000 000	
	51	Tilskudd til Veterinærinstituttet	30 270 000	
	70	Tilskudd fiskeriforskning, <i>kan overføres</i>	45 740 000	
	71	Tilskudd til utviklingstiltak, <i>kan overføres</i>	25 000 000	
1137	50	Forskning og utvikling Forskningsaktivitet	148 020 000	
	51	Basisbevilgninger til forskningsinstitutter m.m.	161 088 000	
2410	1	Statens lånekasse for utdanning (jf. kap. 5310) Driftsutgifter	275 844 000	
	50	Avsetning til utdanningsstipend, <i>overslagsbevilgning</i>	2 741 300 000	
	70	Utdanningsstipend, <i>overslagsbevilgning</i>	3 555 600 000	
	71	Andre stipend, <i>overslagsbevilgning</i>	741 300 000	
	72	Rentestønad, <i>overslagsbevilgning</i>	1 091 700 000	
	73	Avskrivninger, <i>overslagsbevilgning</i>	460 000 000	
	74	Tap på utlån	434 000 000	
	75	Særskilte tilretteleggingstiltak for utdanning i utlandet Totale utgifter	5 392 000	40 781 536 000
Inntekter:				
3200	5	Utdannings- og forskningsdepartementet (jf. kap. 200) Refusjon utdanningsbistand NORAD o.a.	2 692 000	
3202	1	Statlig utdanningsadministrasjon (jf. kap. 3202) Inntekter ved oppdrag	7 256 000	
	2	Salgsinntekter mv.	10 940 000	
3204	2	Foreldreutvalget for grunnskolen (jf. kap. 204) Salgsinntekter mv.	228 000	
3221	4	Grunnskolen (jf. kap. 221) Refusjon av ODA-godkjente utgifter	50 147 000	
3222	2	Statens grunnskoler og grunnskoleinternat (jf. kap. 222) Salgsinntekter mv.	377 000	
3232	2	Statlige skoler med opplæring på videregående nivå (jf. kap. 232) Salgsinntekter mv.	4 566 000	
	61	Refusjoner fra fylkeskommuner	796 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
3243		Kompetansesentra for spesialundervisning (jf. kap. 243)		
	1	Inntekter ved oppdrag	41 164 000	
	2	Salgsinntekter mv.	3 069 000	
	11	Kursavgift ved voksenopplæring og etterutdanning	1 968 000	
	60	Betaling fra kommuner og fylkeskommuner	717 000	
3256		VOX - Voksenopplæringsinstituttet (jf. kap. 256)		
	1	Inntekter ved oppdrag	9 863 000	
	2	Salgsinntekter mv.	1 065 000	
3281		Fellesutgifter for universiteter og høyskoler (jf. kap. 281)		
	2	Salgsinntekter mv.	10 000	
3283		Meteorologisk institutt (jf. kap. 283)		
	1	Inntekter ved oppdrag	65 000 000	
	2	Salgsinntekter mv.	19 000 000	
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	59 000	
	5	Refusjon for flyværtjenester	51 300 000	
3286		Fondet for forskning og nyskaping (jf. kap. 286)		
	80	Avkastning	1 917 884 000	
3287		Forskningsinstitutter og andre tiltak (jf. kap. 287)		
	80	Avkastning fra Niels Henrik Abels minnefond	12 400 000	
	81	Avkastning fra Ludvig Holbergs minnefond	4 562 000	
3288		Internasjonale samarbeidstiltak (jf. kap. 288)		
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	4 754 000	
3340		Kirkelig administrasjon		
	1	Ymse inntekter	4 091 000	
	2	Inntekter ved oppdrag	3 486 000	
3341		Presteskapet		
	1	Ymse inntekter	3 736 000	
	2	Inntekter ved oppdrag	2 614 000	
3342		Nidaros domkirke m.m.		
	1	Ymse inntekter	7 874 000	
	4	Leieinntekter m.m.	1 900 000	
4020		Havforskningsinstituttet (jf. kap. 1020)		
	3	Oppdragsinntekter	134 117 000	
4021		Drift av forskningsfartøyene (jf. kap. 1021)		
	1	Oppdragsinntekter	79 800 000	
4023		Fiskeri-, havbruks- og transportrettet FoU (jf. kap. 1023)		
	1	Inntekter NIFES	8 800 000	
	2	Laboratorieinntekter	640 000	
5310		Statens lånekasse for utdanning (jf. kap. 2410)		
	3	Diverse inntekter	369 000	
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	9 500 000	
	72	Gebyr	136 000 000	
5617		Renter fra Statens lånekasse for utdanning (jf. kap. 2410)		
	80	Renter	3 847 700 000	
		Totale inntekter		6 450 444 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Utdannings- og forskningsdepartementet i 2004 kan:

1.

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 200 post 1	kap. 3200 post 2
kap. 202 post 1	kap. 3202 post 2
kap. 203 post 1	kap. 3203 postene 2 og 11
kap. 204 post 1	kap. 3204 post 2
kap. 222 post 1	kap. 3222 post 2
kap. 232 post 1	kap. 3232 postene 2 og 61
kap. 243 post 1	kap. 3243 postene 2, 11 og 60
kap. 256 post 1	kap. 3256 post 2
kap. 270 post 75	kap. 3270 post 49
kap. 281 post 1	kap. 3281 post 2
kap. 283 post 1	kap. 3283 postene 2 og 5
kap. 283 post 45	kap. 3283 post 2
kap. 2410 post 1	kap. 5310 post 3

2. overskride bevilgningene til oppdragsvirksomhet under postene 21 mot tilsvarende merinntekter.
3. nytte inntekter av salg av eiendommer ved universitetene og Norges landbrukshøgskole til kjøp, vedlikehold og bygging av andre lokaler til undervisnings- og forskningsformål ved samme institusjon.
4. nytte inntekter ved salg av hybelhus i Schultz' gate til bygging av nye studentboliger, jf. kap. 270 Studier i utlandet og sosiale formål for elever og studenter post 75 Tilskudd til bygging av studentboliger.

III

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Utdannings- og forskningsdepartementet i 2004 kan:

1. gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
202		Læringscenteret	
	70	Tilskudd til læremidler mv.	20,0 mill. kroner
226		Kvalitetsutvikling i grunnskolen	
	21	Spesielle driftsutgifter	100,0 mill. kroner
248		Særskilte IKT-tiltak i utdanningen	
	21	Spesielle driftsutgifter	25,0 mill. kroner
270		Studier i utlandet og sosiale formål for elever og studenter	
	75	Tilskudd til bygging av studentboliger	170,0 mill. kroner
285		Norges forskningsråd	
	52	Forskningsformål	37,5 mill. kroner

2. gi tilsagn om å utbetale støtte for 1. halvår 2005 (2. halvdel av undervisningsåret 2004-2005) etter de satser som blir fastsatt 2. halvår 2004 (1. halvdel av undervisningsåret 2004-2005), jf. kap. 2410 Statens lånekasse for utdanning post 70 Utdanningsstipend, post 71 Andre stipend, post 72 Rentestønad, post 90 Lån til Statens lånekasse for utdanning og kap. 5617 Renter fra Statens lånekasse for utdanning post 80 Renter.
3. gi tilsagn om å konvertere lån til stipend 1. halvår 2005 (2. halvdel av undervisningsåret 2004-2005) etter de satsene som blir fastsatt for 2. halvår 2004 (1. halvdel av undervisningsåret 2004-2005), jf. kap. 2410 Statens lånekasse for utdanning post 50 Avsetning til utdanningsstipend.
4. gi tilsagn om å utbetale tillegg til utdanningslånet for 2004 med kr 3 575 per måned i opptil 2 måneder for studenter som tar del i undervisning som er omfattet av ordningen med sommerundervisning, jf. kap. 2410 Statens lånekasse for utdanning post 72 Rentestønad, post 90 Lån til Statens lånekasse for utdanning og kap. 5617 Renter fra Statens lånekasse for utdanning post 80 Renter.

IV

Diverse fullmakter

Stortinget samtykker i at:

1. privatister som melder seg til eksamen, og kandidater som melder seg til fag-/svenneprøver etter opplæringslova § 3-5, skal betale et gebyr per prøve. Gebyret skal betales til fylkeskommunen. Privatister som melder seg til eksamen, skal betale kr 290 dersom privatisten ikke har prøvd seg i faget tidligere som privatist eller elev, og kr 590 ved forbedringsprøver. Kandidater som melder seg til fag-/svenneprøver etter opplæringslova § 3-5, skal betale kr 590 per prøve dersom kandidaten ikke har gått opp tidligere, og kr 1 170 ved senere forsøk.
2. Utdannings- og forskningsdepartementet kan organisere innkreving av Kopinoravgift og utgifter til papir/kopier fra studenter ved underliggende institusjoner.
3. institusjoner under lov om universiteter og høyskoler etter nærmere retningslinjer fra Utdannings- og forskningsdepartementet kan gis adgang til å ta egenandeler av kursdeltakere for studier.
4. kap. 269 Norges musikkhøgskole, Kunsthøgskolen i Oslo og Kunsthøgskolen i Bergen under kap. 273 Statlige kunsthøgskoler, Samisk høgskole under kap. 274 Statlige høyskoler og kap. 279 Norges veterinærhøgskole får unntak fra Bevilgningsreglementets § 4.
5. ubrukte bevilgninger for 2003 under kap. 269 Norges musikkhøgskole, Kunsthøgskolen i Oslo og Kunsthøgskolen i Bergen under kap. 273 Statlige kunsthøgskoler, Samisk høgskole under kap. 274 Statlige høyskoler og kap. 279 Norges veterinærhøgskole postene 1 Driftsutgifter, 21 Spesielle driftsutgifter og 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold kan overføres i samsvar med vanlige regler til 2004 til post 50 Statstilskudd under henholdsvis kap. 269 Norges musikkhøgskole, kap. 273 Statlige kunsthøgskoler, kap. 274 Statlige høyskoler og kap. 279 Norges veterinærhøgskole.
6. Utdannings- og forskningsdepartementet kan gi universiteter og høyskoler fullmakt til å:
 - a) opprette nye selskap eller andre enheter og delta i selskap eller enheter i institusjonens randsoner.
 - b) benytte overskudd av eksternt finansiert virksomhet ved institusjonen eller i randsonen til kapitalinnskudd ved oppretting av nye enheter eller deltakelse i enheter i institusjonens randsoner.
 - c) benytte utbytte fra selskap eller enhet i institusjonens randsoner som institusjonen etter fullmakt har opprettet eller kjøpt aksjer i. Utbyttet kan benyttes i driften av institusjonen eller som stiftelseskapital.
 - d) selge aksjer i selskap som institusjonen har opprettet eller kjøpt aksjer i. Salgssummen skal tilbakeføres til institusjonens driftsmidler.

V

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kultur- og kirkedepartementet i 2004 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 340 post 1	kap. 3340 post 1
kap. 340 post 21	kap. 3340 post 2
kap. 341 post 1	kap. 3341 post 1
kap. 341 post 21	kap. 3341 post 2
kap. 342 post 1	kap. 3342 postene 1 og 4

VI

Tilsagnsfullmakt

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2004 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
920	50	Norges forskningsråd Tilskudd	140 mill. kroner

VII

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Fiskeridepartementet i 2004 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 1020 postene 1 og 21	kap. 4020 post 3
kap. 1021 postene 1 og 21	kap. 4021 post 1
kap. 1023 postene 1 og 21	kap. 4023 post 1

VIII

Fullmakt til opprettelse av aksjeselskap

Stortinget gir Fiskeridepartementet fullmakt til å opprette et nytt aksjeselskap under Havforskningsinstituttet, Mariculture AS.

IX

Stortinget ber Regjeringen legge fram en egen melding om fengselsundervisningen. Meldingen må ta utgangspunkt i de utfordringer som forskningsevalueringen av fengselsundervisningen skisserer, og fremme en helhetlig tiltaks- og finansieringsplan for hvordan kvaliteten på opplæringen i kriminalomsorgen kan forbedres. Prinsippet om tilpasset opplæring må være et viktig utgangspunkt for denne planen.

Oslo, i kirke-, utdannings- og forskningskomiteen, den 5. desember 2003

Rolf Reikvam

leder og ordf. for kap. 259, 261,
281 og 3281

Vidar Bjørnstad

ordf. for kap. 262, 285,
286, 920 og 3286

Ine Marie Eriksen

ordf. for kap. 260, 2410,
5310 og 5617

Ursula Evje

ordf. for kap. 243, 256, 279, 1020,
3243, 3256 og 4020

Trine Skei Grande

ordf. for kap. 249 og 273

Lena Jensen

ordf. for kap. 202, 221, 263, 287,
3202, 3221 og 3287

Arne Lyngstad

ordf. for kap. 340, 341,
3340 og 3341

Eva M. Nielsen

ordf. for kap. 206, 254 og 310

Jan Olav Olsen

ordf. for kap. 203, 222, 342,
3203, 3222 og 3342

Karita Bekkemellem Orheim

ordf. for kap. 200 og 3200

Raymond Robertsen

ordf. for kap. 223, 224 og 248

Jan Simonsen

ordf. for kap. 232, 265, 269
og 3232

Elsa Skarbøvik

ordf. for kap. 204, 240, 253,
270 og 3204

Rune J. Skjælaaen

ordf. for kap. 251, 258, 274, 283,
1021, 1023, 3283, 4021 og 4023

Arne Sortevik

ordf. for kap. 226, 264,
268 og 282

Søren Fredrik Voie

ordf. for kap. 278, 288,
1137 og 3288

